

Załącznik
do Uchwały Nr 515/20
Zarządu Województwa Małopolskiego
z dnia 7 kwietnia 2020 r.

**Sprawozdanie z przebiegu i wyników
konsultacji społecznych projektu
aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa
Małopolskiego na lata 2011-2020 pn.
Strategia Rozwoju Województwa
„Małopolska 2030”**

Zarząd Województwa Małopolskiego

Kraków, kwiecień 2020 r.

1. WPROWADZENIE

Sprawozdanie z przebiegu i wyników konsultacji społecznych projektu aktualizacji *Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020* pn. *Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”* (dalej: projekt SRWM 2030) ma na celu przedstawienie w syntetyczny sposób przebiegu konsultacji. Ponadto stanowi ono całościowe ujęcie zebranych w trakcie publicznej debaty uwag, opinii, wniosków i postulatów, które posłużą do sformułowania kolejnej wersji projektu Strategii.

Rozpoczynając prace nad Strategią założono, że będą one odbywać się ze szczególnym uwzględnieniem **zasady partnerstwa**, która opiera się na aktywnej współpracy władz samorządu województwa z podmiotami reprezentującymi różnorodne środowiska. Cały proces został zaplanowany w taki sposób, aby umożliwić jak najszerszą debatę publiczną nad projektem Strategii, o czym traktują dalsze części niniejszego *Sprawozdania*.

Przedmiotem konsultacji społecznych był projekt *Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”* przyjęty przez Zarząd Województwa Małopolskiego w dniu 29 sierpnia 2019 r. uchwałą nr 1612/19.

2. PODSTAWA PRAWNA

Konsultacje społeczne przeprowadzone zostały zgodnie z wymogami następujących aktów prawnych:

- § **ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju** – zgodnie z art. 6 projekt strategii rozwoju podlega konsultacjom z jednostkami samorządu terytorialnego, partnerami społecznymi i gospodarczymi oraz z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego (ust. 1). Informacja o rozpoczęciu konsultacji musi zostać ogłoszona w dzienniku o zasięgu krajowym lub regionalnym oraz na stronie internetowej (ust. 2a), gdzie w terminie 35 dni od dnia ogłoszenia można wyrazić opinię do projektu (ust. 4). W terminie 30 dni od dnia zakończenia konsultacji, zarząd województwa przygotowuje sprawozdanie z przebiegu i wyników konsultacji, zawierające w szczególności ustosunkowanie się do uwag zgłaszanych w trakcie konsultacji wraz z uzasadnieniem oraz podaje je do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej.
- § **ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa** – zgodnie z art. 12 przy formułowaniu dokumentu strategii władze województwa zobowiązane są do współpracy z jednostkami lokalnego samorządu terytorialnego z obszaru województwa, z samorządem gospodarczym i zawodowym, administracją rządową, innymi województwami, organizacjami pozarządowymi, szkołami wyższymi i jednostkami naukowo-badawczymi (ust. 1), jak również mogą współpracować z organizacjami międzynarodowymi i regionami innych państw, zwłaszcza sąsiednich (ust. 2).
- § **ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko** – zgodnie z art. 39 i 54 organ opracowujący projekt strategii rozwoju zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, w tym możliwość składania uwag i wniosków do projektu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, wskazując co najmniej 21-dniowy termin ich składania.

3. ORGANIZACJA I PRZEBIEG KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Konsultacje społeczne projektu *Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”* prowadzone były **w sposób wielowymiarowy**. Zostały one zaprogramowane w taki sposób, aby każdy z potencjalnych interesariuszy miał możliwość wyrażenia swojej opinii na temat dokumentu.

3.1. Proces uspołeczniania w pracach nad projektem *Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”*

Przed przyjęciem przez Zarząd Województwa Małopolskiego projektu *Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”* i przed skierowaniem go do formalnych konsultacji społecznych, koncepcja dokumentu była szeroko konsultowana. Do prac nad projektem zaangażowano liczne grono potencjalnych interesariuszy. Jedną z form takiej aktywności była **organizacja tzw. debat regionalnych**, czyli spotkań w różnych częściach regionu, podczas których dyskutowano o potencjałach naszego regionu, problemach, z jakimi mierzą się mieszkańcy, przedsiębiorcy i samorządy oraz proponowanych rozwiązaniach, które pomogą wzmocnić region i zapobiegać narastaniu wewnętrznych dysproporcji.

Pierwszy etap spotkań odbył się od maja do lipca 2019 roku. Zorganizowanych zostało 7 warsztatów, w których uczestniczyło prawie 450 osób reprezentujących środowiska samorządowe, biznesowe, naukowe oraz organizacje samorządowe. Spotkania w ramach I etapu debat regionalnych odbyły się w następujących miejscowościach:

- Ludźmierz (8 maja 2019 r.);
- Nowy Sącz (3 czerwca 2019 r.);
- Tarnów (12 czerwca 2019 r.);
- Czerna (19 czerwca 2019 r.);
- Zator (26 czerwca 2019 r.);
- Miechów (3 lipca 2019 r.);
- Kraków (10 lipca 2019 r.).

W ramach prac nad *Strategią Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”* Departament Zrównoważonego Rozwoju uruchomił także tzw. **Bank Projektów Ponadlokalnych (I nabór)**, który posłużył rozpoznaniu potrzeb rozwojowych w regionie i, w oparciu o nie, sformułowaniu skutecznej interwencji publicznej, która została ujęta w przyjętym projekcie Strategii. Przekazane propozycje projektów okazały się być pomocne przy formułowaniu kierunków polityki rozwoju w projekcie Strategii, a także służyły rozpoznaniu potrzeb przy pracach nad nowym Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Małopolskiego na lata 2021-2027. Nabór do Banku Projektów Ponadlokalnych miał na celu wstępne zidentyfikowanie projektów o zasięgu ponadlokalnym, rozwiązujących problemy szerszej społeczności i takich, których realizacja powinna angażować różnych partnerów.

Pierwszy nabór do Banku Projektów Ponadlokalnych trwał od 31 maja 2019 do 31 sierpnia 2019 r. Do Banku wpłynęło 469 projektów o szacunkowej wartości 34,6 mld zł. Wśród zgłoszeń dominowały projekty infrastrukturalne (81%), głównie w sektorach: transportowo-komunikacyjnym, środowiskowym i sportowo-rekreacyjnym.

3.2. Konsultacje społeczne projektu SRWM 2030

Po przyjęciu projektu *Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”* podjęto decyzję o rozpoczęciu konsultacji społecznych. Ogłoszenie o rozpoczęciu procesu nastąpiło 25 września 2019 r. podczas specjalnie zorganizowanej konferencji prasowej. W spotkaniu z dziennikarzami uczestniczyli: Pan Witold Kozłowski (Marszałek Województwa Małopolskiego), Pan Tomasz Urynowicz (Wicemarszałek Województwa Małopolskiego) oraz Pani Joanna Urbanowicz (Dyrektor Departamentu Zrównoważonego Rozwoju Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego).

Ogłoszenie o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu SRWM 2030 przekazano za pośrednictwem różnych kanałów informacji, aby każdy z potencjalnych interesariuszy miał możliwość wyrażenia swojego zdania na temat przygotowanego. Wykorzystano następujące środki przekazu:

Ogłoszenie w prasie o zasięgu regionalnym (Dziennik Polski, wydanie z dnia 25 września 2019 r.)

Strona internetowa www.strategia2030.malopolska.pl, biuletyn informacji publicznej, serwisy społecznościowe prowadzone przez Województwo (np. Facebook, Tweeter) itp.

Informacja w telewizji regionalnej TVP Kraków („Kronika”)

Drogą elektroniczną do podmiotów zaangażowanych w rozwój społeczno-gospodarczy województwa oraz innych zainteresowanych

Listownie do wszystkich gmin i powiatów w Małopolsce oraz województw ościennych (województwa śląskiego, świętokrzyskiego i podkarpackiego)

Uwagi, postulaty i wnioski do projektu *Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”* należało zgłaszać za pośrednictwem elektronicznego formularza. **Łącznie wpłynęło ponad 200 uwag od 34 podmiotów.**

Pod koniec grudnia 2019 r. **został wykryty problem techniczny w elektronicznym formularzu zgłaszania uwag, który mógł doprowadzić do tego, że jakaś ich część mogła nie dotrzeć do samorządu województwa.** W związku z wykryciem tego błędu, na głównej stronie internetowej samorządu województwa oraz w zakładce dedykowanej konsultacjom społecznym projektu SRWM 2030, został opublikowany komunikat o odkrytym problemie. Aby umożliwić podmiotom zgłaszającym uwagi weryfikację, czy ich postulaty wpłynęły do samorządu województwa, a także przesłanie uwag, które nie dotarły za pośrednictwem formularza, termin nadsyłania uwag (wyłącznie w formie elektronicznej na adres mailowy: malopolska.2030@umwm.malopolska.pl) został przedłużony do 8 stycznia 2020 r.

3.3. Spotkania konsultacyjne

Oprócz tradycyjnego zbierania uwag, konsultacje opierały się także na spotkaniach z różnymi gremiami i ciałami doradczymi Zarządu Województwa Małopolskiego oraz radnymi Sejmiku Województwa Małopolskiego i dyrektorami poszczególnych departamentów UMWM.

W trakcie tych spotkań omówiono treść projektu Strategii, główne wyzwania stojące przed Małopolską, wizję rozwoju województwa do 2030 r. oraz cele rozwojowe, a także wyjaśniono zagadnienie terytorialnego ujęcia celów Strategii (OSI). Spotkania warsztatowe z dyrektorami miały na celu dodatkowo wypracowanie katalogu przedsięwzięć strategicznych o zasięgu wojewódzkim, które realizowałyby cel główny i cele szczegółowe wskazane w dokumencie.

Zgodnie z wymogami ustawowymi projekt został przekazany do zaopiniowania Małopolskiej Radzie Działalności Pożytku Publicznego oraz Wojewódzkiej Radzie Dialogu Społecznego. Obie rady zaopiniowały pozytywnie dokument.

Tabela 1. Spotkania i prezentacje związane z konsultacjami projektu SRWM 2030

Data, miejsce	Podmiot	Forma konsultacji
21 października 2019 r., Kraków	Małopolska Rada Działalności Pożytku Publicznego	prezentacja, dyskusja, wyrażenie pisemnej opinii przez Radę (opinia pozytywna)
7 listopada 2019 r., Kraków	Komitet Sterujący ds. Rozstrzygnięć Strategicznych w ramach Zespołu ds. Strategii „Małopolska 2030” oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2021-2027	prezentacja, dyskusja
13 listopada 2019 r., Kraków	Komisja Wspólna Samorządów Terytorialnych i Gospodarczych Małopolski	prezentacja, dyskusja
18 listopada 2019 r., Kraków	Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego	prezentacja, dyskusja, wyrażenie pisemnej opinii przez Radę (opinia pozytywna)
18 listopada 2019 r., Kraków	Spotkanie Wojewódzkich Ośrodków Badań Regionalnych GUS	prezentacja
27 listopada 2019 r., Kraków	Spotkanie koordynacyjne mające na celu identyfikację wyzwań dla rozwoju turystyki rowerowej w Małopolsce	prezentacja
28-29 listopada 2019 r., Inwałd	Warsztaty ZWM z dyrektorami UMWM i WSJO poświęcone przedstawieniu potencjalnych przedsięwzięć strategicznych do SRWM 2030	prezentacje, warsztaty
2 grudnia 2019 r., Kraków	Posiedzenie Małopolskiej Rady Innowacji i Grup Roboczych ds. Inteligentnych Specjalizacji	prezentacja, dyskusja
12 grudnia 2019 r., Kraków	Walne Zgromadzenie Małopolskiego Partnerstwa na rzecz Kształcenia Ustawicznego	prezentacja
13 grudnia 2019 r., Wieliczka	Warsztaty dla radnych SWM	prezentacja, dyskusja
17 grudnia 2019 r., Rzeszów	Konferencja pn. "Kondycja współczesnej rodziny w obliczu zagrożenia zjawiskiem depopulacji"	prezentacja, dyskusja
17 stycznia 2020 r., Stary Sącz	Spotkanie ZWM z władzami Kraju Preszowskiego	prezentacja
22 stycznia 2020 r., Kraków	Posiedzenie Komisji Polityki Prorodzinnej i Społecznej SWM	prezentacja

Data, miejsce	Podmiot	Forma konsultacji
6 marca 2020 r., Szymbark	Spotkanie konsultacyjne dyrekcji Departamentu Zrównoważonego Rozwoju oraz Departamentu Zarządzania Programami Operacyjnymi z wójtami i burmistrzami Powiatu Gorlickiego oraz przedstawicielami samorządów Województwa Podkarpackiego	prezentacje, dyskusja, zgłaszanie uwag i postulatów do projektu Strategii

Źródło: opracowanie własne UMWM.

Dodatkowo odbyło się również kilka spotkań tematycznych z przedstawicielami innych departamentów UMWM, mających na celu doprecyzowanie zapisów projektu SRWM 2030, a także dyskusję nad potencjalnymi projektami, które można byłoby ująć w dokumencie na etapie dalszych prac redakcyjnych.

Równolegle do zbierania uwag uruchomiony został również **II nabór do Banku Projektów Ponadlokalnych**, który trwał od 25 września do 31 grudnia 2019 r. W tym czasie pozyskano łącznie 247 projektów.

Wstępna szacunkowa wartość projektów została określona na 18,2 mld zł. Najwięcej propozycji wpłynęło w sektorach: transportowo-komunikacyjnym (63 projekty), edukacyjnym i turystycznym (po 22 projekty) oraz gospodarczym (21 projektów).

Potencjalne źródła finansowania określono dla 98,7% projektów. W większości jako źródło finansowania wskazywano środki Polityki Spójności na lata 2021-2027 (80,3% projektów), budżet województwa (69,2% projektów) oraz budżet jednostek samorządu terytorialnego (68,9% projektów).

Typ projektu (infrastrukturalny lub nieinfrastrukturalny) określono dla 244 projektów. 185 projektów zostało sklasyfikowanych jako infrastrukturalne, zaś 59 jako nieinfrastrukturalne. Instytucjami zgłaszającymi projekty były przede wszystkim samorządy (164 projekty), jednostki organizacyjne województwa małopolskiego (26 projektów) oraz poszczególne departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego (17 projektów).

3.4. Konsultacje społeczne projektu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

Dla projektu SRWM 2030 została przeprowadzona **ocena oddziaływania na środowisko** zgodnie z wymogami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. W celu zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, w tym składania uwag i wniosków do projektu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko Zarząd Województwa Małopolskiego skierował oba dokumenty do konsultacji społecznych, które powinny trwać co najmniej 21 dni.

Wobec zdiagnozowanych wcześniej problemów z elektronicznym formularzem zgłaszania uwag do projektu oraz terminami wynikającymi z ustalonego harmonogramu prac nad Strategią, podjęto decyzję **o wydłużeniu terminu konsultacji projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do 35 dni** – wypełniając warunki zarówno ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, jak i ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Postępując w ten sposób Zarząd Województwa Małopolskiego chciał zapewnić możliwość wyrażania opinii do projektu SRWM 2030 szerokiemu gronu interesariuszy w sposób rzetelny.

Ogłoszenie o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu SRWM 2030 przekazano za pośrednictwem różnych kanałów informacji, aby każdy z potencjalnych interesariuszy miał możliwość wyrażenia swojego zdania na temat przygotowywanego dokumentu.

Wykorzystano następujące środki przekazu:

- ✉ ogłoszenie informacji o rozpoczęciu konsultacji społecznych w prasie o zasięgu regionalnym (Gazeta Krakowska, wydanie nr 30 z dnia 6 lutego 2020 r.);
- ✉ komunikat na stronie internetowej www.strategia2030.malopolska.pl;
- ✉ ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej UMWM (zakładka „Konsultacje społeczne”);
- ✉ ogłoszenie informacji o rozpoczęciu konsultacji społecznych w siedzibach UMWM (tablica ogłoszeń w budynkach przy ul. Raclawickiej 56 oraz ul. Wielickiej 72B w Krakowie).

W trakcie trwania konsultacji społecznych Samorząd Województwa Małopolskiego zorganizował **drugą turę debat regionalnych**, których wiodącym tematem było zaprezentowanie projektu *Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”*, wstępnych wyników zebranych dotychczas konsultacji uwag oraz założeń nowego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2021-2027.

W okresie od lutego do marca 2020 r. **zaplanowano 5 spotkań** w różnych częściach województwa:

- Nowy Sącz (21 lutego 2020 r.);
- Tarnów (26 lutego 2020 r.);
- Nowy Targ (4 marca 2020 r.);
- Oświęcim (11 marca 2020 r.);
- Kraków (18 marca 2020 r.).

W przypadku ostatniego spotkania, ze względu na pandemię wirusa SARS-CoV-2, podjęto decyzję o jego odwołaniu. Pragnąc umożliwić osobom, które nie mogły wziąć udziału w debacie w Krakowie, zapoznanie się z materiałami przygotowanymi na to spotkanie i odniesienie się do ważnych dla nich kwestii, na stronie internetowej zamieszczono prezentacje oraz umożliwiono zgłaszanie ewentualnych uwag i opinii, zarówno do projektu Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, jak i rozwiązań proponowanych w zakresie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2021-2027. Uwagi można było zgłaszać na adres malopolska.2030@umwm.malopolska.pl, w terminie do 20 marca 2020 r.

Druga tura debat regionalnych została potraktowana jako forma konsultacji społecznych projektu SRWM 2030, dlatego w załączniku do sprawozdania znajduje się odniesienie do najważniejszych uwag i postulatów zgłaszanych podczas tych spotkań.

Zgodnie z *ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*, w ramach konsultacji społecznych projekt SRWM 2030 został przekazany do zaopiniowania Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. W dniu 27 marca 2020 r. Komisja w trybie obiegowym pozytywnie zaopiniowała dokument.

Uwagi zebrane podczas konsultacji społecznych, wraz z propozycją odniesienia się do nich, zostały przekazane członkom zespołów strategicznych oraz Komitetu Sterującego ds. Rozstrzygnięć Strategicznych, działających w ramach Zespołu ds. Strategii „Małopolska 2030” oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2021-2027, w celu zasięgnięcia opinii tych gremiów przed przyjęciem przez Zarząd Województwa Małopolskiego ostatecznego stanowiska w kwestii sposobu uwzględnienia wniosków i postulatów zgłoszonych do projektu SRWM 2030.

4. WYNIKI KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

4.1. Podsumowanie I tury konsultacji społecznych (wrzesień – grudzień 2019 r.)

Podczas przeprowadzonych konsultacji społecznych w okresie od 25 września do 31 grudnia 2019 roku¹ do Departamentu Zrównoważonego Rozwoju UMWM wpłynęło **216 wniosków, opinii i postulatów** do projektu *Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”* od 34 podmiotów. Uwagi zbierane były w różnej formie, jednak zdecydowanie dominująca była forma elektroniczna – za pośrednictwem formularza udostępnionego na stronie www.strategia2030.malopolska.pl.

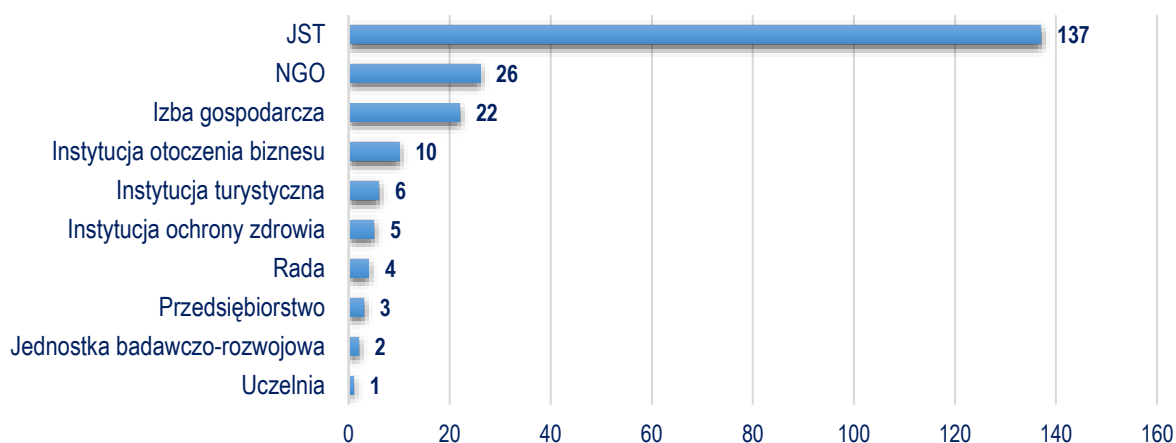
Rysunek 1. Formy zgłaszanie uwag do projektu Strategii Rozwoju województwa „Małopolska 2030”

Źródło: opracowanie własne UMWM.

Spośród podmiotów, które zgłosiły propozycje zmian do dokumentu zdecydowanie przeważały gminy i powiaty województwa małopolskiego. **Uwagi zgłoszone przez jednostki samorządu terytorialnego (JST) stanowiły aż 63% wszystkich nadesłanych uwag.**

Wykres 1. Liczba uwag zgłoszonych w konsultacjach publicznych w 2019 r. według rodzaju podmiotu

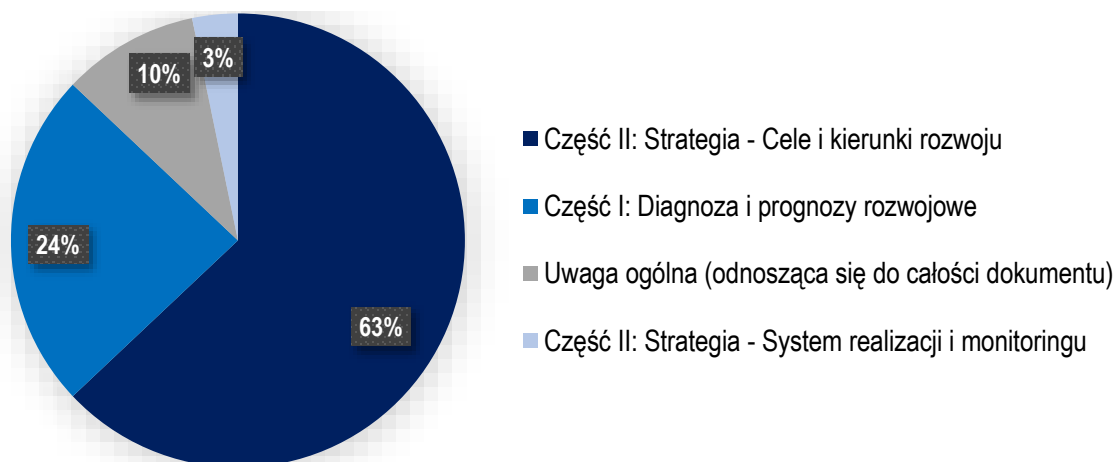

Źródło: opracowanie własne UMWM na podstawie zebranych uwag.

¹ Wobec zdiagnozowanych problemów z formularzem zgłaszania uwag, faktyczne zbieranie wniosków i postulatów do projektu SRWM 2030 przedłużono do dnia 8 stycznia 2020 r. Wszystkie postulaty zgłoszone do UMWM (również po 8 stycznia 2020 r.) zostały rozpatrzone i ujęte w sprawozdaniu.

Analizując treść uwag należy zauważyć, że w większości były to postulaty skierowane do części strategicznej dokumentu, w szczególności obejmującej cele, główne kierunki polityki rozwoju oraz główne kierunki działań. Stanowiły one 63% wszystkich nadesłanych wniosków. Najmniej uwag skierowanych było do części opisującej system realizacji i monitoringu Strategii (3%).

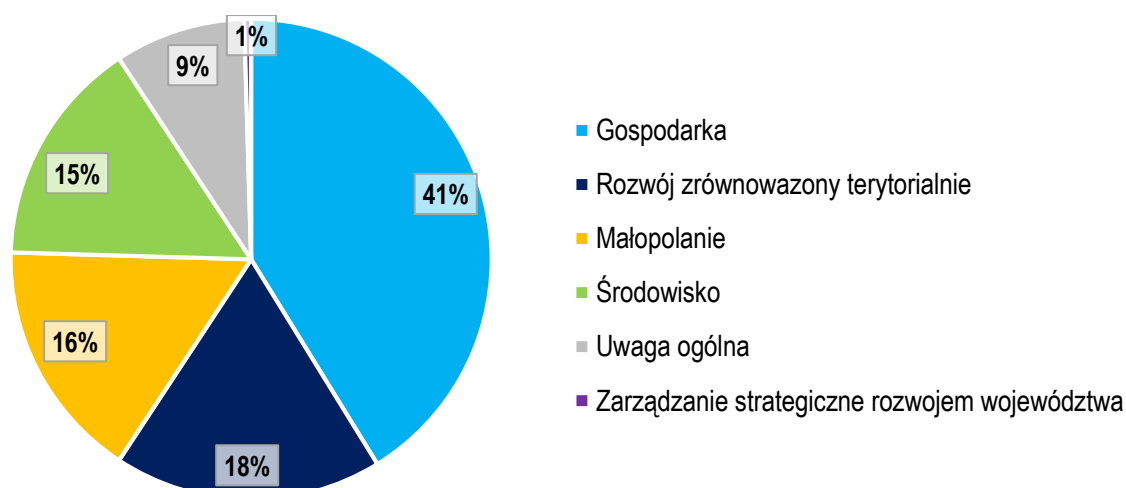
Wykres 2. Rozkład uwag zgłoszonych w 2019 r. w zasadniczych częściach projektu Strategii

Źródło: opracowanie własne UMWM na podstawie zebranych uwag.

Pod względem tematyki – najwięcej uwag adresowanych było do obszaru „Gospodarka” (stanowiło to 41% wszystkich zgłoszonych postulatów), **z czego najwięcej (47 uwag) dotyczyło transportu**. Drugim z kolei obszarem był „Rozwój zrównowazony terytorialnie”, do którego uwagi stanowiły 18% ogółu. 9% wszystkich uwag miały charakter ogólny (uwagi horyzontalne, techniczne, kierunkowe, bądź odnoszące się do kilku obszarów tematycznych, spośród których trudno było wskazać jeden wiodący).

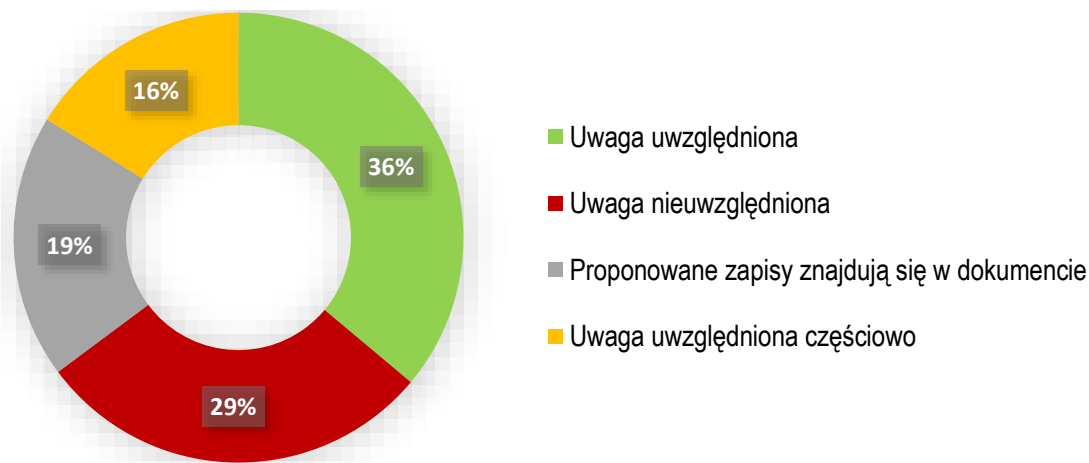
Wykres 3. Liczba uwag zgłoszonych w 2019 r. w podziale na obszary tematyczne

Źródło: opracowanie własne UMWM na podstawie zebranych uwag.

Wnioski i postulaty poddane zostały dogłębnej analizie. W konsekwencji uwzględniono 78 uwag, nie uwzględniono 62 uwag, natomiast aż 41 uwag dotyczyło kwestii, które zostały ujęte w projekcie SRWM 2030 (ale np. w innej części dokumentu lub inaczej sformułowane). Najmniejszą grupę stanowiły uwagi uwzględnione częściowo (35 uwag), czyli te, które odnosiły się do wielu wątków, spośród których jedynie część została uznana za zasadną.

Wykres 4. Procentowe zestawienie klasyfikacji nadesłanych uwag w okresie od 25 września do 31 grudnia 2019 r.

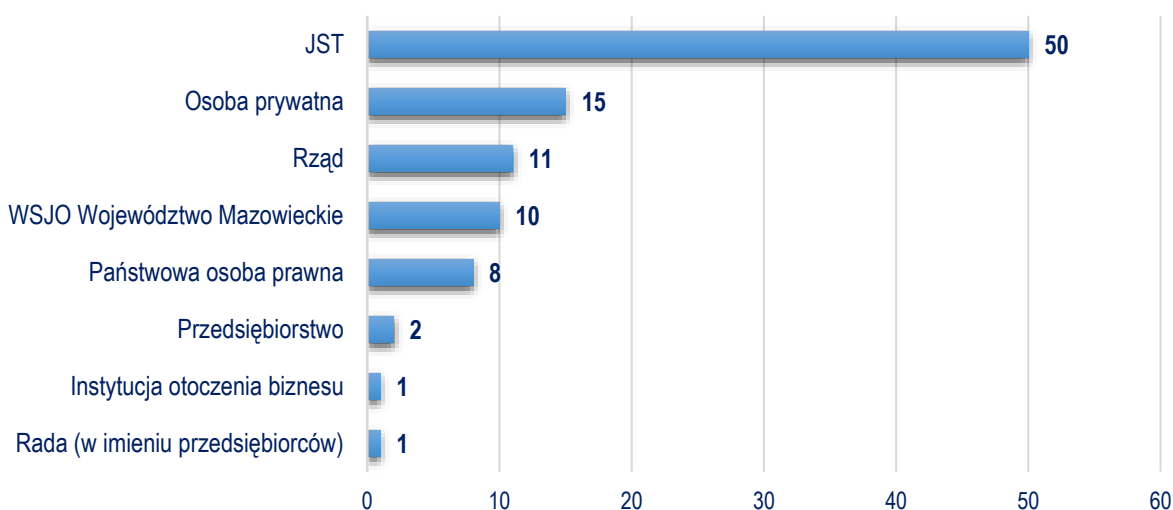
Źródło: opracowanie własne UMWM na podstawie zebranych uwag.

4.2. Podsumowanie II tury konsultacji społecznych (luty – marzec 2020 r.)

Podczas kolejnych konsultacji społecznych przeprowadzonych w terminie 35 dni od daty ogłoszenia rozpoczęcia konsultacji (tj. od 6 lutego do 12 marca 2020 r.)² do Departamentu Zrównoważonego Rozwoju Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego wpłynęło **98 wniosków, opinii i postulatów** do projektu *Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”* od 27 podmiotów. Uwagi zbierane były w różnej formie, jednak zdecydowanie dominującą była forma elektroniczna – przekazywanie wypełnionego formularza na adres malopolska.2030@umwm.malopolsa.pl.

Spośród podmiotów, które zgłosiły propozycje zmian do dokumentu zdecydowanie przeważały gminy i powiaty województwa małopolskiego. Uwagi zgłoszone przez jednostki samorządu terytorialnego stanowiły aż 51% wszystkich nadesłanych uwag.

Wykres 5. Liczba uwag zgłoszonych w konsultacjach publicznych w 2020 r. według rodzaju podmiotu

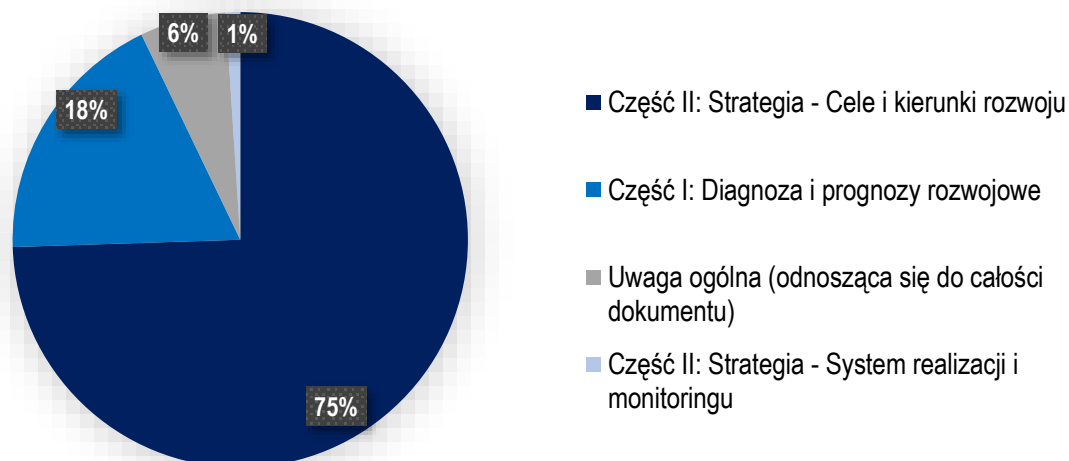

Źródło: opracowanie własne UMWM na podstawie zebranych uwag.

² O terminowym złożeniu dokumentów decydowała data wpływu do UMWM (wersji elektronicznej lub papierowej).

Analizując treść uwag należy zauważyć, że w większości były to postulaty skierowane do części strategicznej dokumentu, w szczególności obejmującej cele, główne kierunki polityki rozwoju oraz główne kierunki działań. Stanowiły one 75% wszystkich nadesłanych wniosków. Najmniej uwag skierowanych było do części opisującej system realizacji i monitoringu Strategii (1%).

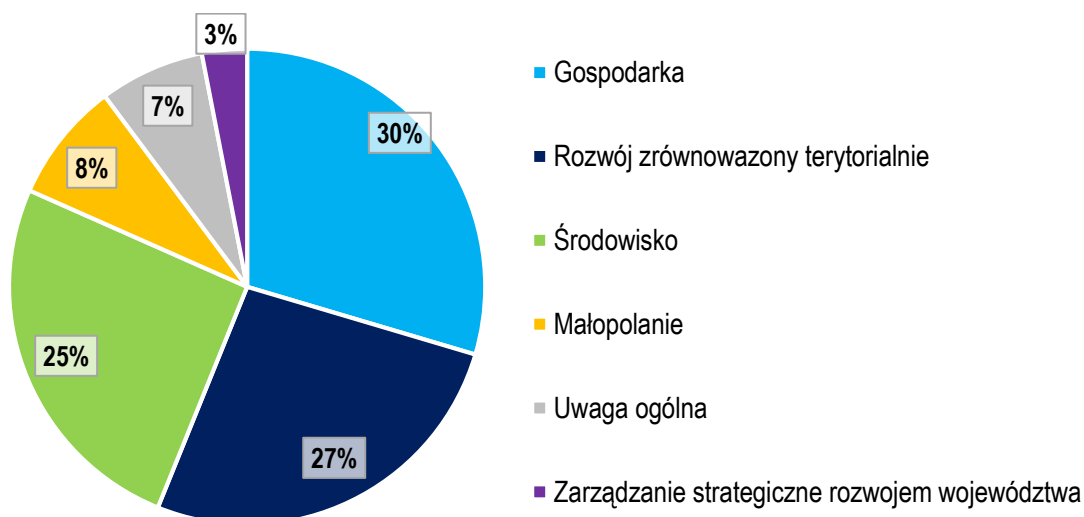
Wykres 6. Rozkład uwag zgłoszonych w 2020 r. w zasadniczych częściach projektu Strategii

Źródło: opracowanie własne UMWM na podstawie zebranych uwag.

Pod względem tematyki – najwięcej uwag adresowanych było do obszaru „Gospodarka” (stanowiło to 30% wszystkich zgłoszonych postulatów), z czego najwięcej (18 uwag) dotyczyło transportu. Drugim z kolei obszarem był „Rozwój zrównowazony terytorialnie”, do którego uwagi stanowiły 27% ogółu, natomiast 7% wszystkich uwag miało charakter ogólny – horyzontalny, techniczny, bądź odnoszący się do kilku obszarów (trudno było wskazać obszar wiodący).

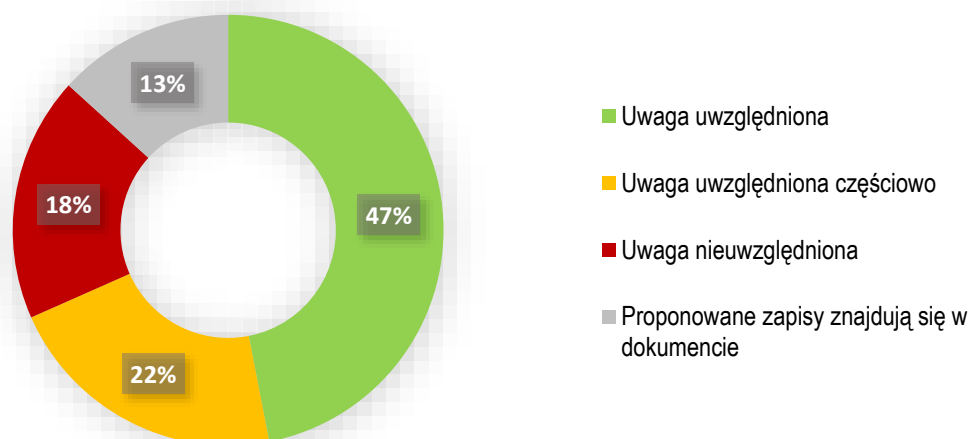
Wykres 7. Liczba uwag zgłoszonych w 2020 r. w podziale na obszary tematyczne

Źródło: opracowanie własne UMWM na podstawie zebranych uwag.

W konsekwencji uwzględniono 46 uwag, częściowo uwzględniono 21 uwag, natomiast 18 postulatów otrzymało status uwagi „nieuwzględnionej”. Najmniejszą grupę (13 uwag) stanowiły uwagi odnoszące się do kwestii, które zostały już ujęte w projekcie SRWM 2030 (ale np. w innej części dokumentu).

Wykres 8. Procentowe zestawienie klasyfikacji nadesłanych uwag w okresie od 6 lutego do 12 marca 2020 r.

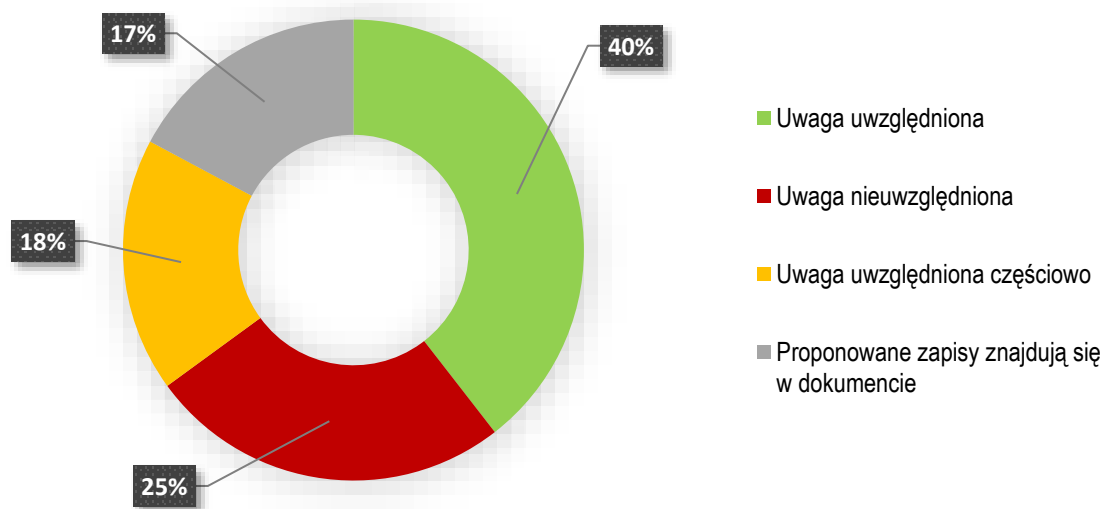
Źródło: opracowanie własne UMWM na podstawie zebranych uwag.

4.3. Podsumowanie uwag zgłoszonych za pośrednictwem formularza

Łącznie w okresie od 25 września 2019 r. do 12 marca 2020 r. do projektu Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” **wpłynęło 314 uwag**. Uwagi przede wszystkim dotyczyły części strategicznej (cele i kierunki rozwoju) – 209 uwag, czyli 67% wszystkich postulatów. Najwięcej uwag zgłoszono do obszaru „Gospodarka” (38%), „Rozwój zrównoważony terytorialnie” (21%) i „Środowisko” (19%).

Podsumowując, uwzględniono 124 uwagi, nie uwzględniono 80 uwag, natomiast 56 uwag zostało uwzględnionych częściowo. Najmniejszą grupę stanowiły uwagi dotyczące kwestii, które zostały ujęte w projekcie SRWM 2030, ale np. w innej części dokumentu (54 uwag).

Wykres 9. Procentowe zestawienie klasyfikacji wszystkich uwag zgłoszonych do 12 marca 2020 r. (I i II tura)

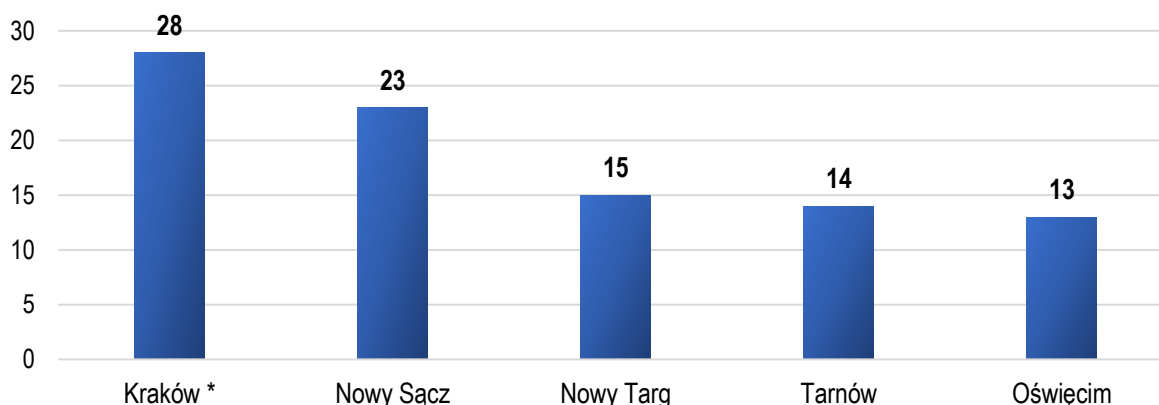

Źródło: opracowanie własne UMWM na podstawie zebranych uwag.

4.4. Podsumowanie uwag zgłoszonych w czasie II edycji debat regionalnych

Odnośząc się do głównych postulatów zgłoszonych podczas II edycji debat regionalnych należy wskazać, że największa liczba została zgłoszona w Krakowie (28 głównych postulatów). Wynikać to może z trybu w jakim zbierane były te opinie – w związku z odwołaniem debaty w Krakowie, postulaty można było zgłaszać za pośrednictwem poczty elektronicznej. Bardzo dużo postulatów zgłoszono także podczas debaty w Nowym Sączu (23 główne postulaty).

Wykres 10. Główne postulaty zgłoszone do projektu Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” podczas II edycji debat regionalnych w 2020 r.

* W związku z odwołaniem spotkania w Krakowie, postulaty były zbierane drogą elektroniczną.

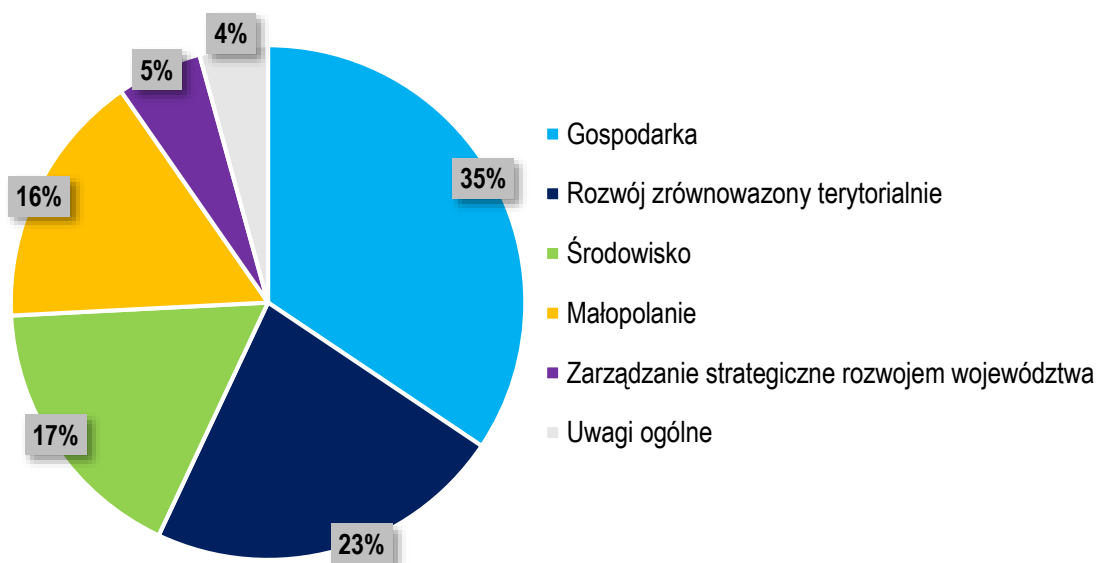
Źródło: opracowanie własne UMWM.

Uwagi zgłoszone w ramach odwołanej debaty w Krakowie dotyczyły w znacznym zakresie tematów takich jak: konieczności dalszego wzmocnienia rozwoju kultury i dziedzictwa, wsparcia dla rozwoju przedsiębiorczości, kwestii środowiskowych i postulatów rozszerzenia ZIT Krakowa. Podczas spotkania w Nowym Sączu skupiono się głównie na kulturze, turystyce, transporcie, sezonowości miejsc pracy, problemach środowiskowych i zasięgu wskazanych w projekcie SRWM 2030 obszarów strategicznej interwencji. W Tarnowie najmocniej wybrzmiały kwestie związane z edukacją, deglomeracją, transportem czy koniecznością podziału województwa na dwie jednostki statystyczne NUTS-2. Podczas spotkania w Nowym Targu skupiono się przede wszystkim na kwestiach związanych z transportem i zasięgiem obszarów zmarginalizowanych (OSI), w Oświęcimiu natomiast dyskutowano o kwestiach gospodarczych, środowiskowych i o transporcie.

Wyłączając spotkanie w Nowym Targu, podczas każdej z debat poruszony został temat konieczności wprowadzenia (bądź w przypadku Krakowa – rozszerzenia zasięgu terytorialnego) instrumentu ZIT.

Podczas wszystkich spotkań, główne postulaty do projektu SRWM 2030 dotyczyły obszaru „Gospodarka” (23 postulaty) oraz „Rozwój zrównoważony terytorialnie” (21 postulatów).

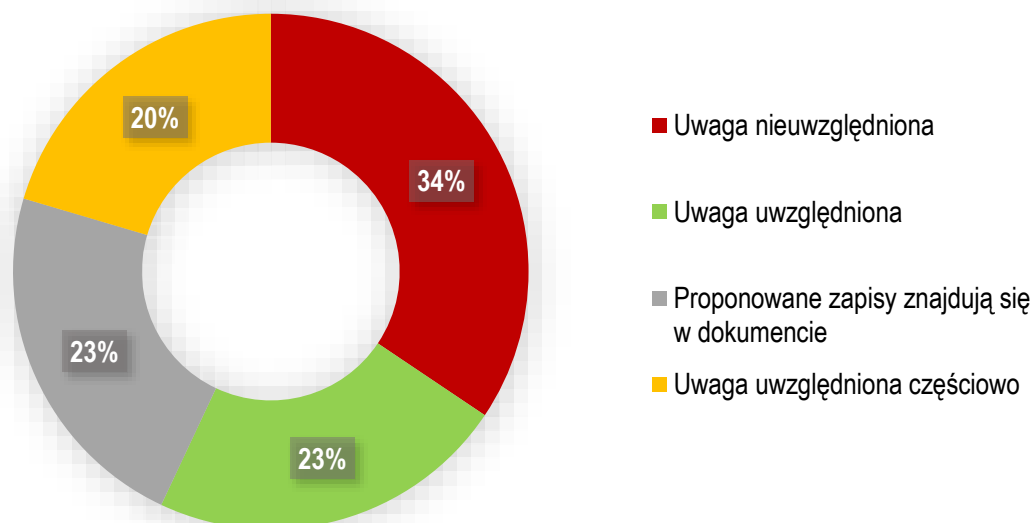
Wykres 11. Zakres tematyczny zgłoszonych postulatów w odniesieniu do obszarów tematycznych SRWM 2030

Źródło: opracowanie własne UMWM.

Odnośną się do stopnia uwzględnienia podnoszonych postulatów podczas spotkań w ramach II edycji debat regionalnych należy wskazać, że 34% nie została uwzględniona. 43% wszystkich postulatów zostanie wprowadzona w całości lub częściowo, z kolei prawie 1/4 zgłaszanych postulatów miała już swoje odzwierciedlenie w zapisach projektu SRWM 2030.

Wykres 12. Procentowe zestawienie klasyfikacji głównych postulatów zgłaszanych podczas II edycji debat regionalnych w okresie od lutego do marca 2020 r.

Źródło: opracowanie własne UMWM na podstawie zebranych postulatów.

4.5. Najważniejsze zagadnienia poruszone uwagach do projektu Strategii (łącznie z I i II tury)

W obszarze **Małopolsanie** zdecydowana większość uwag odnosiła się do kierunków polityki rozwoju: „Edukacja”, „Opieka zdrowotna” oraz „Małopolskie rodziny”. W zakresie edukacji uwagi koncentrowały się wokół jakości edukacji na wszystkich poziomach kształcenia oraz jakości pozaszkolnej oferty edukacyjnej. Cztery podmioty z subregionu tarnowskiego zgłosiły postulat rozwoju szkolnictwa wyższego w Tarnowie. Pojedyncze uwagi dotyczyły doprecyzowania diagnozy w zakresie szkolnictwa wyższego oraz uwzględnienia w strukturze działań specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych i kierunków rozwojowych dla Krakowa. W obszarze zdrowia najwięcej uwag dotyczyło utworzenia w Tarnowie szpitala klinicznego oraz działań w zakresie opieki hospicyjno-paliatywnej. Pojedyncze uwagi dotyczyły rozszerzenia katalogu grup chorób uznanych jako wymagające szczególnego wsparcia, a także silniejszego zaakcentowania działań w zakresie leczenia szpitalnego, profilaktyki zdrowia wśród najmłodszych oraz podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez personel medyczny. W zakresie kierunku „Małopolskie rodziny” zwracano uwagę głównie na wsparcie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Pojedyncze uwagi dotyczyły zaakcentowania roli Uniwersytetów Trzeciego Wieku oraz kwestii techniczno-redakcyjnych. W zakresie kierunku polityki rozwoju „Ochrona dziedzictwa kulturowego i uczestnictwo w kulturze” zgłoszone uwagi dotyczyły wprowadzenia zapisów uwzględniających wzmocnienie bazy kulturalnej ośrodków subregionalnych i regionalnych o wymienione literalnie instytucje kultury oraz ujęcia w części diagnostycznej instytucji artystycznych.

W obszarze **Gospodarka** zdecydowana większość uwag odnosiła się do kierunku polityki rozwoju „Zintegrowany i zrównoważony transport”. Uwagi te koncentrowały się przede wszystkim wokół konieczności wpisania do Strategii budowy lub modernizacji poszczególnych dróg lub linii kolejowych oraz poszerzenia możliwości w zakresie ruchu międzyregionalnego i transgranicznego ze Słowacją i Czechami. Zwrócono też uwagę na zbyt ogólne potraktowanie w dokumencie poszczególnych obszarów województwa małopolskiego (np. zachodnia część województwa) oraz szans jakie wynikają z budowy Centralnego Portu Komunikacyjnego „Solidarność”. Uwagi zgłoszone do kierunku polityki rozwoju „Turystyka, sport i przemysły czasu wolnego” dotyczyły przede wszystkim wprowadzenia zapisów odnoszących się do rozwoju infrastruktury sportowej, uwzględniania szczegółowych zapisów przebiegu tras rowerowych oraz uzupełnienia działań o zagadnienia związane z rozwojem zrównoważonej turystyki regionalnej, zapewniającej optymalne warunki wypoczynku. W pozostałych kierunkach odnoszono się szczególnie do kwestii ośrodków prowadzących badania naukowe i komercjalizacji ich prac oraz wspierania rozwoju przedsiębiorczości we wschodniej części województwa tak, aby niwelować dysproporcje pomiędzy małopolskimi podregionami w tym zakresie.

Większość uwag do obszaru **Środowisko** dotyczyło kwestii jakości powietrza, następnie spraw związanych z gospodarowaniem wodami, w tym z retencjonowaniem i rozwojem systemów wodno-kanalizacyjnych oraz bioróżnorodności. Wiele z nich było na poziomie ogólnym, np. podkreślano konieczności adaptacji do zmian klimatycznych. Wśród kilkunastu uwag złożonych przez Gminę Miejską Kraków dominowały zagadnienia związane z zaakcentowaniem roli jaką miasto przykłada do kwestii kształtowania zieleni miejskiej i spraw retencjonowania wody. Odniesiono się również do kwestii jakości powietrza i propozycji korekty zapisów dotyczących danych obrazujących jego stan. Złożono także uwagę dotyczącą edukacji ekologicznej z naciskiem na ochronę powietrza. Kilka uwag miało charakter korekty sformułowań. Z pozostałego terenu Małopolski zgłaszano uwagi dotyczące rozbudowy systemu wodno-

kanalizacyjnego i oczyszczalni ścieków, w tym problematyki finansowania. Część uwag odnosiła się do już istniejących zapisów Strategii, m.in. w zakresie rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i termomodernizacji budynków użyteczności publicznej.

W obszarze **Zarządzania strategicznego rozwojem województwa** dominowały postulaty dotyczące rozwijania i wzmocnienia współpracy. Było to rozumiane wielowymiarowo: w kontekście zarówno wewnątrzregionalnym, jak i pomiędzy województwami; w odniesieniu do współpracy pomiędzy samorządami różnych szczebli, ale także współpracy wielosektorowej łączącej podmioty publiczne z prywatnymi i społecznymi, na różnych polach tematycznych i różnych terytoriach. Wśród postulatów szczegółowych pojawił się wniosek, aby w Obszarach Strategicznej Interwencji wykorzystać potencjał Lokalnych Grup Działania oraz większą wagę przypisać współpracy w obszarze metropolitalnym i współpracy ponadregionalnej, w tym z województwem podkarpackim.

Spśród najważniejszych uwag w obszarze **Rozwój zrównoważony terytorialnie** należy wymienić postulaty dotyczące zapisów nakierowanych na rozwój miast w Małopolsce. Większość uwag dotyczyła uzupełnienia dedykowanych działań dla niektórych miast, w tym wyznaczenia konkretnego katalogu usług, jakie powinny być świadczone w ośrodkach miejskich na danym szczeblu. Wiele z postulatów było powiązane z polityką deglomeracji i zwiększaniem nacisku na wyposażenie miast subregionalnych (przede wszystkim Tarnowa). Szereg postulatów dotyczyło kierunku „Spójność wewnątrzregionalna i dostępność”, w szczególności odnosiły się one do problematyki niskiej dostępności transportowej i do usług podstawowych niektórych obszarów województwa. Wśród uwag znalazło się kilka propozycji przerehabilitacji zapisów odnoszących się do rewitalizacji, w tym postulat położenia większego nacisku na jej aspekt społeczny. Wskazywano również na konieczność dodania zapisów mających na celu rozwój współpracy wewnątrzregionalnej pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego oraz w obrębie obszaru metropolitalnego. Ponadto zgłoszono postulaty uruchomienia ZIT w Małopolsce Zachodniej na bazie stowarzyszenia Forum Małopolski Zachodniej, poszerzenia zasięgu obszaru ZIT dla miejskiego obszaru funkcjonalnego Krakowa, w stosunku do tego, który objął gminy realizujące zintegrowane inwestycje terytorialne w perspektywie 2014-2020, oraz utworzenia odrębnego Miejskiego Ośrodka Funkcjonalnego dla Gorlic.

5. ZAŁĄCZNIKI

1. Zestawienie uwag zebranych w trakcie konsultacji społecznych.
2. Zestawienie postulatów i uwag zgłoszonych podczas II edycji debat regionalnych w 2020 r.
3. Zestawienie uwag do prognozy oddziaływania na środowisko.

Zestawienie uwag zebranych w trakcie konsultacji społecznych									
TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobszar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 1 (2019)	1	PTG "Sokół - Świat Pracy" Tarnów - Akcja Deglomeracja	Uwaga ogólna	Uwaga ogólna	Różne obszary	W części diagnostycznej wszędzie tam gdzie to możliwe (są dostępne odpowiednio zagregowane dane) opisywane wskaźniki powinny być analizowane również w odniesieniu do subregionów lub powiatów. Jednocześnie wskaźniki te powinny być także odnoszone do kontekstu Polski (województwa i podregiony)	W przypadku niektórych wskaźników podawane są jedynie suche wskaźniki dla całego województwa co może być mylące ponieważ w tak zróżnicowanym regionie jak Małopolska dysproporcje przestrzenne w wartościach wielu wskaźników rozwojowych są znaczne. Pozwoli to także na podkreślenie wyzwania przed jakim stoi Małopolska a jakim jest nierównomierny przestrzennie rozwój obserwowalny głównie w ujęciu KOM – reszta województwa oraz wschodnia i zachodnia część województwa.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Podczas prac nad projektem Strategii "Małopolska 2030" zwracano uwagę, aby wskaźniki służące diagnozie problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych i przestrzennych w województwie odnosiły się do możliwie najniższego poziomu agregowania (gmina lub powiat). Należy jednak podkreślić, że w wielu przypadkach bardzo trudno było o dostępność i rzetelnych takich danych. Z uwagi na to, że kwestie społeczne i demograficzne najczęściej należą do obszarów szeroko i dogłębnie zbadanych, podejście to najbardziej widoczne jest w Obszarze "Małopolsanie".
Tura 1 (2019)	2	PTG "Sokół - Świat Pracy" Tarnów - Akcja Deglomeracja	Uwaga ogólna	Uwaga ogólna	Różne obszary	Brakuje wykazu zadań strategicznych; bardzo ogólnikowe zapisy kierunkowe	Wykaz zadań strategicznych stanowi skonkretyzowany szkielet najważniejszych skonkretyzowanych zadań których realizacją podejmuje się samorząd wojewódzki. Ułatwia on monitoring wdrażania i stopnia realizacji strategii. Podobnie bardziej sprecyzowane zapisy kierunkowe znacząco ułatwiłyby późniejszy proces monitoringu realizacji strategii.	TAK	Na późniejszym etapie prac dokument zostanie uszczegółowiony, w tym m.in. uzupełniony o wykaz najważniejszych przedsięwzięć strategicznych. Z drugiej strony należy podkreślić, że dokument jakim jest strategia rozwoju województwa ma określać główne cele i kierunki polityki rozwoju. Trudno oczekiwać, że będą to zapisy o znacznym poziomie szczegółowości, skoro swoim zasięgiem muszą obejmować obszar całego województwa.
Tura 1 (2019)	3	PTG "Sokół - Świat Pracy" Tarnów - Akcja Deglomeracja	Część II: Strategia System realizacji i monitoringu	Uwaga ogólna	Różne obszary	Uwzględnienie w monitoringu nie tylko zmian wartości wskaźników dla całego województwa ale także w odniesieniu do subregionów i w relacji między nimi	Uwzględnianie dynamiki zmian wartości wskaźników ujęciu subregionalnym pomoże wychwytać zróżnicowanie trendów na różnych obszarach województwa. Uwzględnienie tylko wartości dla całego województwa może znacząco zafałszować obraz rzeczywistości (przykładem potencjalnego zafałszowania obrazu rzeczywistości jest wskaźnik PKB per capita które choć w ujęciu całego województwa przekracza 90% średniej krajowej co jest dobrym wynikiem to w jego wschodniej części nie przekracza 65% średniej krajowej co jest bardzo słabym wynikiem).	NIE	Przedstawione wskaźniki w części dotyczącej systemu realizacji i monitoringu mają służyć analizie realizacji poszczególnych celów strategicznych i szczegółowych w poszczególnych obszarach, które w znacznej części określone zostały tematycznie. Z kolei wskaźniki odnoszące się do aktualnych zróżnicowań wewnątrzregionalnych przedstawione zostały w części diagnostycznej, gdzie wiele tych uwarunkowań zostało zaprezentowanych w ujęciu przestrzennym (na mapach). Nie ma zatem potrzeby odnoszenia każdego ze wskaźników służących monitorowania realizacji celów SRWM 2030 do poszczególnych części województwa. Ponadto, w zakresie wspomnianych w uwadze istniejących "zróżnicowań trendów na różnych obszarach województwa", warto również zwrócić uwagę na wskaźnik określający realizację celu głównego pn. "zróżnicowanie poziomu rozwoju gmin w Małopolsce na podstawie wskaźnika syntetycznego", który ma za zadanie określić, czy zaprojektowane i podejmowane w przyszłości działania będą wpływać na zmniejszanie dysproporcji między gminami województwa małopolskiego.
Tura 1 (2019)	4	PTG "Sokół - Świat Pracy" Tarnów - Akcja Deglomeracja	Uwaga ogólna	Uwaga ogólna	Różne obszary	do zdania „Stolicą regionu jest Kraków; drugie co do liczby ludności miasto w Polsce (771 tys. mieszkańców) – istotny ośrodek naukowy; kulturalny i gospodarczy” dopisać „w województwie Małopolskim znajdują się ponadto dwa inne duże miasta Tarnów i Nowy Sącz które pod względem liczby ludności w miejskim obszarze funkcjonalnym dorównują niektórym mniejszym ośrodkom wojewódzkim”.	Miasta Małopolski charakteryzuje silna na tle kraju suburbanizacja co przekłada się na wysoką gęstość zaludnienia na obszarach podmiejskich. Zdaniem wielu ekspertów jak np. dr Zaborowski właściwym miernikiem wielkości miasta jest liczba ludności w jego miejskim obszarze funkcjonalnym ponieważ uwzględnia ona także mieszkańców którzy chociaż mieszkają poza granicami administracyjnymi miasta to są czynnymi aktorami jego życia. Liczba ludności wyznaczonych przez GUS funkcjonalnych obszarów miejskich Tarnowa i Nowego Sącza wynosi odpowiednio 304 tys. oraz 263 tys. mieszkańców czyli więcej niż w przypadku Olsztyna (252 tys.); Opola (251 tys.); Zielonej Góry (210 tys.) i Gorzowa Wielkopolskiego (170 tys.). Podkreślenie tego faktu w diagnozie powinno przekuć się na silniejsze dostrzeżenie nie wykorzystanego potencjału tych ośrodków dla rozwoju wschodniej części województwa.	NIE	Diagnoza w części <i>Małopolska</i> ma jedynie na celu osadzenie regionu w szerszej przestrzeni. W tym miejscu wskazano najważniejsze informacje charakteryzujące województwo. W dalszej części diagnozy (<i>Rozwój zrównoważony terytorialnie</i>) wskazane zostały informacje o sieci osadniczej województwa, dlatego nie ma potrzeby powtarzania ich również w wskazanym przez Państwo miejscu.
Tura 1 (2019)	5	PTG "Sokół - Świat Pracy" Tarnów - Akcja Deglomeracja	Część I: Diagnoza i prognozy rozwojowe	Gospodarka	[G] Konkurencyjność i przedsiębiorczość	Na dodatkowej mapce pokazać PKB per capita w podregionach Polski jako % średniej krajowej z wyszczególnieniem Małopolski	Taka prezentacja danych pozwoli uwypuklić fakt że PKB per capita w podregionach tarnowskim; nowosądeckim i nowotarskim nie przekracza 65% średniej krajowej co jest wartością porównywalną z wartościami w biedniejszych podregionach „ściany wschodniej”.	CZĘŚCIOWO	Ostatnie dane o PKB w ujęciu podregionów są za 2016 rok. Pokazywanie PKB we wszystkich podregionach Polski jest niecelowe. Przygotowywany dokument dotyczy województwa Małopolskiego, treść diagnozy zostanie uzupełniona w taki sposób, aby pokazać porównanie z biedniejszymi podregionami z innych części Polski.
Tura 1 (2019)	6	PTG "Sokół - Świat Pracy" Tarnów - Akcja Deglomeracja	Część I: Diagnoza i prognozy rozwojowe	Gospodarka	[G] Konkurencyjność i przedsiębiorczość	Dopisać wyzwanie „Zniwelowanie dysproporcji pod względem ilości podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców pomiędzy wschodnią i zachodnią częścią województwa”.	Znacząco niższy poziom przedsiębiorczości we wschodniej części województwa wydaje się być istotnym problemem związanym z nierównomiernym przestrzennie rozwojem województwa.	TAK	Dokument zostanie uzupełniony o nowe wyzwanie.
Tura 1 (2019)	7	PTG "Sokół - Świat Pracy" Tarnów - Akcja Deglomeracja	Część I: Diagnoza i prognozy rozwojowe	Gospodarka	[G] Transport	Do zdania „Budowa drogi na trasie Kraków - granica województwa świętokrzyskiego oraz na odcinku Brzesko - Nowy Sącz - granica państwa została wpisana do Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025 r.)” dopisać po średniku „w planach wykraczających poza tą perspektywę znajdują się ponad to drogi ekspresowe z Tarnowa do Kielc oraz z Krakowa do Bielska-Białej”.	Drogi ekspresowe S73 z Tarnowa do Kielc oraz S52 z Krakowa do Bielska-Białej znajdują się w aktualnej koncepcji Zagospodarowania Przestrzennego Kraju (KPZK str. 114); ponadto proces formalno-prawny dot. decyzji środowiskowej w sprawie budowy drogi ekspresowej S52 z Krakowa do Bielska-Białej już trwa.	TAK	Proponowany zapis znajdzie swoje odzwierciedlenie w ostatecznej wersji dokumentu.
Tura 1 (2019)	8	PTG "Sokół - Świat Pracy" Tarnów - Akcja Deglomeracja	Część I: Diagnoza i prognozy rozwojowe	Gospodarka	[G] Transport	Do wyzwań dopisać ograniczoną przepustowość MPL Kraków – Balice dla ruchu cargo	Z powodu stale zwiększającej się liczby pasażerskich operacji lotniczych przepustowość lotniska dla ruchu cargo stale się zmniejsza na co uwagę zwracają przedsiębiorcy z subregionu tarnowskiego zrzeszeni w tarnowskiej Izbie Przemysłowo Handlowej.	TAK	Wyzwanie "W kontekście rozwoju portu lotniczego w Balicach wyzwaniem będzie..." uzupełnione zostanie o zapis odnoszący się do ograniczonej przepustowości MPL Kraków-Balice dla ruchu cargo
Tura 1 (2019)	9	PTG "Sokół - Świat Pracy" Tarnów - Akcja Deglomeracja	Część I: Diagnoza i prognozy rozwojowe	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Miasta	W punkcie przy trzeciej strzałce w stwierdzeniu „(...)Inne działania będą dedykowane dla dużego; nowoczesnego i silnego ośrodka miejskiego jakim jest Kraków; inne dla miast o znaczeniu regionalnym; które potrzebują wzmocnienia ich funkcji ponadlokalnych...” zapis „funkcji ponadlokalnych” zastąpić zapisem „funkcji regionalnych oraz niektórych metropolitalnych”	W myśl aktualnej koncepcji Zagospodarowania Przestrzennego Kraju ośrodki regionalne a do takich zalicza się Tarnów są ośrodkami dla których są przypisane funkcje regionalne oraz niektóre metropolitalne (KPZK str. 72). Ponieważ strategia zrównuje kategorię planistyczną Tarnowa i Nowego Sącza (podnosząc tym samym kategorię Nowego Sącza co jest pożądane i uzasadnione obiektywnymi przesłankami) taki sam zapis powinien dotyczyć Nowego Sącza.	CZĘŚCIOWO	Zapis zostanie przeformułowany tak, aby odnosił się do funkcji regionalnych.
Tura 1 (2019)	10	PTG "Sokół - Świat Pracy" Tarnów - Akcja Deglomeracja	Część I: Diagnoza i prognozy rozwojowe	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Miasta	Brakuje tutaj odniesienia do wyposażenia Krakowa; Tarnowa; Nowego Sącza; Oświęcimia z Chrzanowem oraz Nowego Targu z Oświęcimiem w odpowiednie im usługi wyższego rzędu odpowiednie dla poziomów metropolitalnego; regionalnego i subregionalnego. Taki katalog funkcji regionalnych i subregionalnych zaproponował dr Zaborowski w publikacji „Deglomeracja czy degradacja – potencjał rozwoju średnich miast w Polsce” (na str. 64-65).	Ciężko porównywać wyposażenie w usługi typowego ośrodka powiatowego jak Limanowa z ośrodkiem regionalnym jak Tarnów. W takim zestawieniu ośrodek regionalny zawsze będzie się jawił jako posiadający duży zasób usług; mimo iż może on posiadać ich niedobór w odniesieniu do innych ośrodków swojej kategorii w Polsce.	NIE	Zapisy odnoszące się do diagnozy małopolskich miast zostały sformułowane w sposób ogólny, natomiast wszelkie informacje odnoszące się do kondycji usług publicznych w poszczególnych sektorach zostały przedstawione w odpowiedniej dla nich części dokumentu. Ponadto należy zauważyć, że w diagnozie znajdują się już informacje dotyczące pełnionych funkcji w odniesieniu do założonej hierarchii osadniczej miast: "Największym ośrodkiem regionu jest Kraków, który wyróżnia się niezwykle bogatą ofertą biznesową, usługową i kulturalną. Ważnymi ośrodkami regionalnymi są także były miasta wojewódzkie – Tarnów i Nowy Sącz, które mają dobrze wykształcone funkcje ponadlokalne, takie jak: szpitale wojewódzkie, wyższe szkoły zawodowe i prywatne szkoły wyższe oraz wojewódzkie instytucje kultury (w tym muzea okręgowe). Pozostałe ośrodki mają charakter ponadlokalny, mimo prób podniesienia ich statusu i funkcjonowania w nich instytucji takich, jak wspomniane wyższe szkoły zawodowe, czy delegatury urzędu marszałkowskiego. Jednak nawet zsumowany potencjał Nowego Targu i Zakopanego albo Oświęcimia i Chrzanowa, ustępuje potencjałom starych ośrodków wojewódzkich.". Należy oczywiście przyznać, że nie jest to tak szczegółowy zapis, jaki proponuje autor uwagi. Strategia jest dokumentem, który ma charakter ogólny, a szczegółowe określenie funkcji małopolskich ośrodków miejskich zostało przedstawione już w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego, przyjętym przez Sejmik WM w 2018 roku.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobzar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 1 (2019)	11	PTG "Sokół - Świat Pracy" Tamów - Akcja Deglomeracja	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Małopolskie	[M] Opieka zdrowotna [M] Edukacja	W kierunku 2.7 do „Infrastruktura i wyposażenie podmiotów świadczących usługi diagnostyczne; lecznicze oraz rehabilitacyjne ... ” dopisać „w tym utworzenie w Tarnowie szpitala klinicznego”. W kierunku 3.4 dopisanie punktu 3.4.5. „Utworzenie uczelni akademickiej w Tarnowie”	Ad. str.12 Środowisko naukowe skupione wokół PWSZ w Tarnowie posiada ambicje uruchomienia kierunku medycznego; co doskonale współgrałoby z funkcjonującymi z powodzeniem na PWSZ pielęgniarstwem i fizjoterapią. Wymogiem koniecznym aby taki kierunek studiów uruchomić jest funkcjonowanie w mieście szpitala klinicznego. Taka placówka mogłaby powstać na bazie Szpitala Wojewódzkiego im. Św. Łukasza. Ad. str.13 Tamowska PWSZ od kilku lat w sposób czynny stara się o przekształcenie w uczelnię o profilu akademickim. Taki zapis w strategii stanowiłby wsparcie dla tych dążeń. Jednocześnie w publikacji „Deglomeracja czy degradacja – potencjał rozwoju średnich miast w Polsce” (na str. 64) dr Zaborowski wymienia uczelnię akademicką jako element pożądanego wyposażenia dla ośrodków regionalnych a taką kategorię planistyczną w dokumentach rządowych posiada Tamów.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	W obszarze V. <i>Rozwój zrównoważony terytorialnie</i> , kierunek polityki <i>Wsparcie małopolskich miast</i> , podkreśla się potrzebę wspierania jakości i dostępności do usług publicznych w miastach. W przypadku Tarnowa akcentuje się rozwój usług wyższego rzędu świadczonych na poziomie regionalnym, do których zalicza się m.in. usługi zdrowotne i edukację na poziomie wyższym. Jednocześnie, ze względu na ogólny charakter dokumentu, jakim jest strategia rozwoju, kierunki działań strategicznych muszą mieć możliwie ogólny, niewykluczający charakter, a ich nadmierne doszczegółowienie nie jest zasadne. Utworzenie szpitala klinicznego i rozwój PWSZ w Tarnowie to propozycje o charakterze projektowym, wpisujące się w obecne zapisy na poziomie kierunków działań, zarówno w ramach wspomnianego wyżej kierunku polityki <i>Wsparcie małopolskich miast</i> - działania w zakresie poprawy szans rozwojowych małopolskich miast oraz wzmocnienia ponadlokalnych funkcji miast, jak i obszaru I. <i>Małopolskie</i> - działania w zakresie zdrowia dotyczące infrastruktury i wyposażenia podmiotów świadczących usługi diagnostyczne, lecznicze oraz rehabilitacyjne (...) oraz systemowych rozwiązań dla zabezpieczenia kadr medycznych (...), a także w zakresie edukacji: wsparcie na rzecz szkolnictwa wyższego oraz kształcenie w kierunkach zgodnych z regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami oraz w zawodach deficytowych.
Tura 1 (2019)	12	PTG "Sokół - Świat Pracy" Tamów - Akcja Deglomeracja	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Małopolskie	[M] Kultura i dziedzictwo	W kierunku 4.2.1 dopisać po przecinku „ze szczególnym uwzględnieniem wzmocnienia bazy kulturalnej ośrodków subregionalnych (w każdym z nich teatr; sala koncertowa; kino) i regionalnych (w każdym z nich filharmonia).”	Zaproponowane wyposażenie ośrodków subregionalnych wynika wprost z zapisów obowiązującego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego; zaś dodatkowo wyposażenie ośrodków regionalnych Tarnowa i Nowego Sącza z przytaczanego wcześniej katalogu funkcji zawartego w publikacji dr Zaborowskiego „Deglomeracja czy degradacja – potencjał rozwoju średnich miast w Polsce” (na str. 64) oraz z faktu iż podobne placówki funkcjonują w wielu innych ośrodkach regionalnych jak Wałbrzych; Kalisz czy Częstochowa a nawet w mniejszych ośrodkach jak Jelenia Góra.	NIE	Proponowany zapis jest zbyt szczegółowy. Nie można na takim etapie programowania stwierdzić konieczności istnienia wszystkich wskazanych instytucji w każdym subregionie. Ich powstanie uwarunkowane jest od zbyt wielu czynników, zarówno formalno-prawnych, jak i finansowych. Natomiast obecny zapis strategii stwarza możliwości dla powstania proponowanych instytucji, jeśli będą takie inicjatywy.
Tura 1 (2019)	13	PTG "Sokół - Świat Pracy" Tamów - Akcja Deglomeracja	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	Różne obszary	Do kierunku 1.4. dopisać punkt 1.4.8. „Utworzenie subregionalnych centrów transferu technologii w Tarnowie; Nowym Sączu; Oświęcimiu i Nowym Targu oraz regionalnych parków naukowo-technologicznych w Tarnowie i Nowym Sączu. Do kierunku 2.4 dopisać punkt 2.4.4 „Rozwój oferty powierzchni biurowych w ramach Krakowskiego Parku Technologicznego w Tarnowie i Nowym Sączu”	W wielu województwach jak n.p. Warmińsko-Mazurskim centra transferu technologii funkcjonują także na poziomie subregionów przy miejscowych PWSZ. W Województwie Małopolskim PWSZ funkcjonują w Tarnowie; Nowym Sączu; Oświęcimiu i Nowym Targu czyli wszystkich stolicach subregionów. Takie subregionalne centra transferu technologii stanowiłyby z jednej strony przyczynę do rozwijania działalności badawczej tych uczelni; a z drugiej strony mogłyby skutecznie służyć miejscowym firmom tworząc lokalne powiązania nauki i biznesu. Jednocześnie w większości ośrodków regionalnych w Polsce funkcjonują regionalne parki naukowo-technologiczne (także tam gdzie jedyną uczelnią jest PWSZ) jednocześnie to właśnie przemysł innowacyjny staje się powoli głównym kołem zamachowym gospodarki; dlatego też zlokalizowanie takich parków w Tarnowie i Nowym Sączu wydaje się zasadne. Prace nad rządowym programem „Fabryka” pokazały że miasta powyżej 40 tysięcy mieszkańców mogą być dobrą lokalizacją dla działalności BPO/SSC/IT. Krakowski Park Technologiczny posiada ofertę przestrzeni biurowych dla takiej działalności ale tylko w Krakowie. Dlatego zasadnym wydaje się rozszerzenie jej o pozostałe miasta powyżej 40 tys. mieszkańców czyli Tarnów i Nowy Sącz	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Zaproponowane działania mieszczą się już w Obszarze <i>Rozwój zrównoważony terytorialnie</i> w kierunku polityki rozwoju <i>Wsparcie małopolskich miast</i> , szczególnie w zakresie poprawy szans rozwojowych małopolskich miast (zdolności miast do kreowania rozwoju, wzrostu i zatrudnienia, wzmocnienia bazy ekonomicznej służącej poprawie konkurencyjności, wspieranie trwałego i inteligentnego rozwoju, efektywnej polityki proinwestycyjnej) oraz wzmocnianie ponadlokalnych funkcji miast (wykorzystanie endogenicznych potencjałów gospodarczych miast oraz wspieranie miast średnich, w szczególności miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze).
Tura 1 (2019)	14	PTG "Sokół - Świat Pracy" Tamów - Akcja Deglomeracja	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Turystyka i sport	Do kierunku 3.1. dopisać „Wykorzystanie potencjału turystycznego całej Małopolski”. Do kierunku 3.2. dopisać punkt 3.2.6 „Rozwój infrastruktury sportowej w ośrodkach subregionalnych (hala sportowa spełniająca wymogi ekstraklasy dla dyscyplin halowych; stadion lekkoatletyczny spełniający wymogi organizacji imprez najwyższej krajowej rangi) i regionalnych (stadion piłkarski lub żużlowy spełniający wymogi ekstraklasy).”	Ad. 3.1: W dotychczasowej strategii istniały zapisy sugerujące koncentrację polityki regionalnej na promocji najchętniej odwiedzanych przez turystów miejsc. Sugerowany zapis stanowiłby jasne odcięcie się od tej polityki na rzecz podejścia bardziej zrównoważonego przestrzennie. Ad. 3.2: We wszystkich ośrodkach subregionalnych i regionalnych (poza Nowym Sączem) istnieją drużyny w dyscyplinach halowych występujące na poziomie ekstraklasy. Utrzymanie odpowiednich parametrów obiektów w których korzystają jest więc bardzo istotne. Jednocześnie w przypadku Tarnowa i Nowego Sącza drużyny żużlowe i piłkarskie niedawno występowały a obecnie aspirują do najwyższej klasy rozrywkowej niemniej obydwa miasta nie posiadają stadionów spełniających aktualne wymogi odpowiednio dla żużlowej ekstraklasy i piłkarskiej ekstraklasy; taki zapis ułatwiłby tym miastom staranie się o środki na niezbędne prace modernizacyjne.	TAK	Ad. 3.1 - w zaktualizowanej wersji dokumentu dodany zostanie kierunek dot. rozwoju zrównoważonej turystyki regionalnej, a w nim punkt odnoszący się do realizacji działań na rzecz rozproszenia terytorialnego ruchu turystycznego. Ad. 3.3 - w zaktualizowanej wersji dokumentu dodany zostanie odrębny kierunek <i>Sport i rekreacja</i> , a w nim punkt dotyczący rozbudowy oraz modernizacji bazy sportowej regionu, w który wpisuje się proponowany zapis dot. obiektów sportowych.
Tura 1 (2019)	15	PTG "Sokół - Świat Pracy" Tamów - Akcja Deglomeracja	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	Do zdania: „Kluczowe znaczenie będą miały duże inwestycje drogowe oraz kolejowe o znaczeniu krajowym i międzynarodowym (m.in. trasa ekspresowa S7; północna obwodnica Krakowa; Beskidzka Droga Integracyjna; droga ruchu przyspieszonego Brzesko - Nowy Sącz - granica państwa; zadania związane z realizacją Centralnego Portu Komunikacyjnego „Solidarność”; powstanie nowej linii kolejowej Podłęże - Piekietko wraz z modernizacją odcinka Chabówka - Nowy Sącz;” dopisać „powstanie drogi ekspresowej S73 z Tarnowa do Kielc wraz ze wschodnią obwodnicą Tarnowa; budowa linii kolejowej Żabno-Busko Zdrój wraz z modernizacją linii kolejowej nr.115 na odcinku Tarnów - Dąbrowa Tarnowska - Szczucin; modernizacja linii kolejowej nr.96 na odcinku Tarnów - Nowy Sącz; modernizacja linii kolejowej nr.108 na odcinku Stróże - Jasło; modernizacja dróg wojewódzkich nr 975 oraz 980 zapewniająca dogodne połączenia węzła autostradowego „Tarnów-Mościce” z drogą szybkiego ruchu Brzesko-Nowy Sącz; połączenie południowej obwodnicy Tarnowa z węzłem autostradowym „Tarnów - Mościce”; modernizacja drogi wojewódzkiej 973 na odcinku Żabno-Nowy Korczyn; modernizacja drogi wojewódzkiej 977 na odcinku Gorlice - Konieczna celem zniesienia ograniczenia tonażowego oraz budowa dodatkowych węzłów na autostradzie A4 „Niepołomice” oraz „Tarnów - Klikowa”.	Zapisy dotyczące budowy linii kolejowej z Tarnowa do Kielc oraz modernizacji linii z Tarnowa do Nowego Sącza znajdują się w strategii budowy CPK (podobnie jak linia Podłęże-Piekietko) (linia z Tarnowa do Kielc znajduje się także w koncepcji Zagospodarowania Przestrzennego Kraju na str. 117). Ponieważ korytarz Kielce – Tarnów – Nowy Sącz posiada podobną wagę dlatego zasadnym wydaje się wyszczególnienie obydwu inwestycji kolejowych na równi. Zapisy dotyczące budowy drogi ekspresowej S73 znajdują się w koncepcji Zagospodarowania Przestrzennego Kraju (na str. 114); procedura dotycząca budowy wschodniej obwodnicy Tarnowa już trwa; zapisy dotyczące połączenia południowej obwodnicy Tarnowa z węzłem autostrady A4 znajdują się w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania miasta Tarnowa; postulat budowy węzła autostradowego Tarnów – Klikowa jest zgłaszany przez wielu tarnowskich przedsiębiorców; modernizacja drogi wojewódzkiej 973 jest planowana od dłuższego czasu zaś pozostałe zaproponowane inwestycje w sposób znaczący poprawią spójność i dostępność transportową wschodniej części województwa.	CZĘŚCIOWO	W kwestii budowy linii kolejowej z Tarnowa do Kielc oraz modernizacji linii z Tarnowa do Nowego Sącza, które znajdują się w strategii budowy CPK, Strategia na właściwym sobie poziomie ogólności na s. 24 wskazuje na wagę zadań wynikających z realizacji Centralnego Portu Komunikacyjnego „Solidarność”. Reszta zadań może zostać uwzględniona w planie/programie rozwoju transportu dla województwa małopolskiego. W kolejnej wersji Strategii uzupełnione zostaną zapisy dotyczące węzłów autostradowych.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobzar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 1 (2019)	16	PTG "Sokół - Świat Pracy" Tarnów - Akcja Deglomeracja	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	Rozwinięcie kierunku 4.1.4. na cztery punkty: 4.1.4.1 „Rozbudowa i budowa systemu Szybka Kolej Aglomeracyjna w powiązaniu z autobusowymi liniami dowozowymi”; 4.1.4.2. „Budowa systemów kolei aglomeracyjnej w Tamowie (jako rozwinięcie SKA o linie Dąbrowa Tarnowska – Tarnów – Ciężkowice oraz Tarnów – Dębica - Mielec) oraz w Nowym Sączu (linie Stróże – Nowy Sącz - Piwniczna Zdr. oraz Marcinkowice – Nowy Sącz - Piwniczna Zdr.)”; 4.1.4.3. „Pełna integracja taryfowa kolei; komunikacji miejskiej oraz w ramach możliwości prywatnej na obszarze Miejskich Obszarów Funkcjonalnych.”; 4.1.4.4. Wprowadzenie w porozumieniu z samorządami województw Śląskiego i Podkarpackiego zintegrowanych biletów Krakowickiego (kolej regionalna na obszarze Małopolski Zachodniej; KOM i Konurbacji Gómośląskiej + komunikacja miejska Krakowa; GOP; Chrzanowa Oświęcimia i Bochni); Tarnowsko-Mieleckiego (kolej regionalna w subregionie tarnowskim oraz powiatach dębickim i mieleckim + komunikacja miejska Tarnowa; Brzeska; Mielca i Dębicy) oraz Bielskiego (kolej regionalna w powiatach wadowickim; oświęcimskim i bielskim oraz komunikacja miejska w Bielsku-Białej; Kętach; Andrychowie; Wadowicach i Oświęcimiu). Do kierunku 4.4. dopisać punkt 4.4.3 „Budowa regionalnego lotniska cargo w Tamowie oraz rozwój lotnisk lokalnych w Łososinie Dolnej i Nowym Targu w kierunku ruchu General Aviation.	Ad. 4.1.4.: Poza Metropolią Krakowską system kolei aglomeracyjnej doskonale sprawdza się obecnie także na Podhalu oraz częściowo w aglomeracji sądeckiej (bilet sądecki) dlatego zasadnym wydaje się rozwinięcie tych systemów w ośrodkach regionalnych oraz wzorem Warszawy postępująca integracja taryfowa tak aby kolej regionalna stanowiła spójną całość z komunikacją miejską i w miarę możliwości także prywatną. Osobną kwestią są ułatwienia w dojazdach do pracy do ośrodków położonych poza granicami Małopolski ale silnie powiązanych funkcjonalnie z jej terenami przygranicznymi; naprzeciw temu wyzwaniu wychodzą pomysły biletów zintegrowanych obejmujących powiązane ze sobą funkcjonalnie obszary po obu stronach granicy województw. Ad.4.4.: Z uwagi na ograniczoną przepustowość MPL Kraków – Balice dla ruchu cargo; środowisko przedsiębiorców subregionu tarnowskiego postuluje budowę regionalnego lotniska cargo w okolicy Tarnowa (takie lotnisko niedawno powstało w Suwałkach). Jednocześnie pożądanym dalszy rozwój lotnisk lokalnych w Nowym Targu i Łososinie Dolnej w kierunku ruchu General Aviation (czyli loty rekreacyjne i biznesowe). Obecność takiego lotniska ma coraz większe znaczenie dla atrakcyjności inwestycyjnej subregionów.	CZĘŚCIOWO	Zapisy są zbyt szczegółowe w odniesieniu do dokumentu jakim jest Strategia. Mogą zostać one uwzględnione przy tworzeniu planu/programu rozwoju transportu dla województwa małopolskiego. W kwestii pełnej integracji taryfowej kolei; komunikacji miejskiej oraz w ramach możliwości prywatnej na obszarze Miejskich Obszarów Funkcjonalnych Strategia zawiera podobne zapisy. Rozwój systemu SKA przewidziano w punkcie 4.1.3, zaś systemu MKA w punkcie 4.1.5 jako rozwiązania integrującego oferty.
Tura 1 (2019)	17	PTG "Sokół - Świat Pracy" Tarnów - Akcja Deglomeracja	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Przestrzeń	Dopisanie kierunku 1.4 „Poprawa spójności społeczno-gospodarczej województwa” zawierającego punkty 1.4.1 „Podział statystyczny województwa na dwie jednostki NUTS-2: Małopolskie Zachód (KOM i Małopolska Zachodnia) oraz Małopolskie Wschód (subregiony tarnowski; sądecki i podhalański)”; 1.4.2. „Działania mające na celu dołączenie regionu statystycznego „Małopolskie Wschód” do programów wsparcie dedykowanych Polsce wschodniej”; 1.4.3. „Deglomeracja urzędów regionalnych w województwie wg klucza 40% ośrodek metropolitalny; 25% ośrodki regionalne; 5% ośrodki subregionalne”; 1.4.4. Wzmocnienie ośrodków regionalnych Tarnowa i Nowego Sącza jako komplementarnych względem siebie ośrodków stanowiących podstawowy biegun wzrostu dla wschodniej części województwa; 1.4.5. Wzmocnienie współpracy międzyregionalnej z województwami ościennymi a w szczególności Śląskiem („Krakowice” oraz obszar funkcjonalny Bielsko-Biała – Kęty - Andrychów) i Podkarpackim (obszary funkcjonalne Tarnów-Dębica-Mielec oraz Gorlice – Jasło – Krosno); 1.4.7. Wzmocnienie współpracy trans - granicznej ze Słowacją a w szczególności z Krajem Preszowskim oraz Krajem Żylińskim.	Województwo Małopolskie mierzy się z problemem znacznych dysproporcji rozwojowych a wartości wskaźników gospodarczych jego wschodnich subregionów wykazują tendencje typowe dla tzw. „ściany wschodniej”. Podział statystyczny Małopolski zapewniłby wyższe środki kierowane dla wschodniej części województwa a włączenie wschodnich subregionów do programów rozwojowych dla Polski wschodniej stanowiłby istotny impuls wyrównujący ich szanse rozwojowe. Z kolei zaproponowana polityka deglomeracji pozwoliłaby na wzmocnienie potencjału ośrodków regionalnych które pod względem liczby ludności funkcjonalnych obszarów miejskich wyznaczonych przez GUS dorównują mniejszym ośrodkom wojewódzkim (co do tej pory nie było należycie wykorzystane) i z powodzeniem mogą pełnić rolę lokomotyw rozwojowych dla wschodniej części regionu (dlatego też deglomeracja w ich przypadku powinna mieć zakres większy niż symboliczny stąd postulat 25% urzędów w każdym z nich); podobnie również doposażenie w niektóre instytucje regionalne ośrodków subregionalnych Nowy Targ – Zakopane oraz Oświęcim – Chrzanów wzmocniłoby te ośrodki jako subregionalne bieguny wzrostu natomiast w ich przypadku liczba ta powinna być niższa niż w przypadku ośrodków regionalnych z racji niższego potencjału wielkościanego i społeczno-infrastrukturalnego. Pozostałe propozycje ujęte w tej uwadze są przeniesieniem dobrych zapisów z dotychczasowej strategii.	NIE	Propozycja dopisania nowego kierunku działania w Obszarze "Rozwój zrównoważony terytorialnie" pn. "Poprawa spójności społeczno-gospodarczej województwa" jest bezpośrednio związana z istniejącym już głównym kierunkiem polityki rozwoju w tym samym Obszarze: "4. Spójność wewnątrzregionalna i dostępność", którego zapisy odwołują się m.in. do podjęcia działań mających na celu zmniejszenie regionalnych dysproporcji w dostępności przestrzennej pomiędzy różnymi częściami województwa oraz dostępności do usług". Nie ma zatem podstaw do dublowania tych zapisów w różnych częściach dokumentu. W zakresie podejmowania działań co do dołączenia wschodnich części województwa do programów krajowych dedykowanych Polsce Wschodniej pragniemy poinformować, że Samorząd WM aktywnie uczestniczył w pracach nad Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, która została przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 17 września 2019 r. Zgłaszając liczne uwagi do dokumentu, Samorząd WM przyczynił się do wprowadzenia zapisu co do ewentualnej weryfikacji granic PO Polska Wschodnia o przylegające podregiony, będące w podobnej sytuacji społeczno-gospodarczej (w KSRR 2030 wskazano wprost, że "decyzja o rozszerzeniu dotychczasowego zasięgu terytorialnego programu o te obszary zostanie podjęta na etapie programowania interwencji z polityki spójności UE na lata 2021-2027.") oraz bezpośrednio do włączenia subregionu sądeckiego do granic nowego "Programu Ponadregionalnego 2020+" (Wariant II), który zostanie skierowany do podregionów najbardziej zmarginalizowanych. Ponadto należy zauważyć, że Samorząd WM mając na względzie występujące znaczne dysproporcje w rozwoju poszczególnych części województwa, zaproponował objęcie szczególną interwencją gmin zmarginalizowanych, które zlokalizowane zostały w szczególności w podregionach sądeckim, tarnowskim i podhalańskim. Ponadto, zapisy dotyczące wzmocnienia znaczenia ośrodków regionalnych (subregionalnych), czyli Tarnowa i Nowego Sącza zostały zawarte w głównym kierunku polityki rozwoju "2. Wsparcie małopolskich miast", a wzmocnienia współpracy międzyregionalnej, w tym międzynarodowej - w Obszarze "Zarządzanie strategiczne rozwojem województwa" - kierunek działania odnoszący się do strategicznego ukierunkowania i rozwijania współpracy międzyregionalnej województwa na polu polityki rozwoju. Ponadto, w zakresie postulatów odnoszących się do polityki deglomeracyjnej należy podkreślić, iż Urząd wielokrotnie przedstawiał swoje stanowisko w tej sprawie. Dodatkowo pragniemy zwrócić uwagę, że wychodząc naprzeciw wnioskowi deglomeracyjnym przeprowadziliśmy w 2019 roku "Badanie opinii mieszkańców Małopolski" (https://www.obserwatorium.malopolska.pl/wp-content/uploads/2020/01/Raport-2019-Badanie-opinii.pdf), w którym zdecydowana większość mieszkańców (aż 88,6%) wskazała, że nie widzi potrzeby przenoszenia siedzib marszałka województwa oraz wojewody do innych miast Małopolski.
Tura 1 (2019)	18	PTG "Sokół - Świat Pracy" Tarnów - Akcja Deglomeracja	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Miasta	do zdania „W Krakowie będą to usługi na poziomie metropolitalnym; w Nowym Sączu i w Tamowie - usługi wyższego rzędu świadczone na poziomie regionalnym...” dopisać po przecinku „i niektóre na poziomie metropolitalnym”. Rozwinięcie kierunku 2.2. do czterech punktów 2.2.1 „Dalszy rozwój metropolitalny Krakowa”; 2.2.2. „Wzmocnienie ośrodków regionalnych Tarnowa i Nowego Sącza poprzez politykę deglomeracji (patrz uwaga do strony 46); wsparcie dla utworzenia uczelni na poziomie akademickim; wyposażenie w odpowiednią infrastrukturę kulturalno-sportową (patrz uwagi do stron 23 i 15) oraz otoczenia biznesu (patrz uwagi do stron 21 i 22) a także poprzez rozwój redakcji terenowych zarówno PR Kraków (poszerzenie czasu antenowego rozszerepienia) jak i TVP Kraków (odrębny serwis informacyjny dla wschodniej Małopolski tworzony przez redakcję w Tarnowie i Nowym Sączu); 2.2.3. „Wzmocnienie ośrodków subregionalnych Nowy Targ – Zakopane oraz Oświęcim – Chrzanów poprzez politykę deglomeracji oraz rozwój (Oświęcim) lub utworzenie (Nowy Targ) delegatur urzędu marszałkowskiego; 2.2.4. „Tworzenie warunków do związywania się formalnej współpracy miast z gminami ościennymi”.	Koncepcja Zagospodarowania Przestrzennego Kraju (na str. 72) zakres funkcji ośrodków regionalnych określa jako „funkcje regionalne oraz niektóre metropolitalne” w myśl Koncepcji Zagospodarowania Przestrzennego Kraju (str. 72) ośrodkiem regionalnym jest Tarnów; zaś strategia postuluje podniesienie do tego statusu także Nowego Sącza więc konsekwentnie taki zapis powinien dotyczyć obydwu ośrodków. Ad.2.2.: Ponieważ Tarnów i Nowy Sącz są ośrodkami które w ramach funkcjonalnych obszarów miejskich GUS liczą więcej mieszkańców niż niektóre mniejsze ośrodki wojewódzkie należy wyrównać ich szanse rozwojowe względem tych ośrodków poprzez doposażenie w konkretne funkcje regionalne opisane w treści uwagi. Dzięki wzmocnieniu ich potencjału funkcjonalnego mogą one pełnić rolę silnych komplementarnych wobec siebie biegunów rozwojowych oddziałujących na całą wschodnią część Województwa Małopolskiego w której tempo rozwoju społeczno-gospodarczego jest znacząco niższe. Podobnie wzmocnienie ośrodków subregionalnych wzmocni je jako bieguny wzrostu dla swoich subregionów. Katalog funkcji opiera się na katalogu funkcji ośrodków regionalnych i subregionalnych zawartym publikacji „Deglomeracja czy degradacja – potencjał rozwoju średnich miast w Polsce” (str. 64-65)	NIE	Odwolując się do polityki miejskiej i wzmocnienia roli miast w Małopolsce, Samorząd WM będzie podejmował działania na rzecz poprawy szans rozwojowych małopolskich miast, w tym wspierał wzmocnienie bazy ekonomicznej miast służącej poprawie ich konkurencyjności, zapewniał możliwości prowadzenia efektywnej polityki proinwestycyjnej, czy wspierał wzmocnienie ponadlokalnych funkcji miast. Kluczowym wyzwaniem, nie tylko dla rozwoju miast średnich, ale również tych o znaczeniu regionalnym, będzie zatrzymanie odpływu mieszkańców, głównie młodych, do większych miast (np. Krakowa), które oferują zazwyczaj lepszą ofertę w zakresie rynku pracy i możliwości rozwijania własnych kompetencji i kwalifikacji. Rolą Samorządu Województwa będzie stwarzanie warunków dla jak najlepszego rozwoju miast średnich, w szczególności tych, które uznawane są jak problemowe, aby stawały się atrakcyjnymi miejscami do życia. Szczególną interwencją objęte zostaną miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, które zostały wskazane jako krajowe obszary strategicznej interwencji, w tym m.in. miasto Tarnów. W świetle zaproponowanych zmian odwołujących się do idei tzw. „deglomeracji”, czyli przenoszenia instytucji lub zakładów pracy poza granice aglomeracji należy podkreślić, że tworzenie delegatur instytucji otoczenia biznesu, oddziałów uczelni, czy biur zamieszyscowych MŚP nie należy do zadań samorządu województwa, jednak mając na względzie zapisy nowej Strategii, Samorząd będzie dokładał wszelkich starań, aby wspierać możliwości tworzenia takich oddziałów poza Krakowskim Obszarem Funkcjonalnym, w myśl postawionemu w Strategii celowi – trwałości i zrównoważonemu rozwojowi całego województwa. Warto również dodać, że w zakresie kompetencji Samorządu Województwa Małopolskiego, zostały już podjęte działania zapewniające możliwie szeroki dostęp mieszkańców do instytucji Samorządu Województwa wpisujące się w ideę deglomeracji. Zostały utworzone agendy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego w Tarnowie, Nowym Sączu i Oświęcimiu. Dla ułatwienia uzyskiwania informacji o środkach europejskich jak największej liczbie beneficjentów bez konieczności przyjeżdżania do Krakowa, utworzono Lokalne Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich w Chrzanowie, Nowym Sączu, Tarnowie i w Nowym Targu. Oprócz szeregu wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych o profilu kulturowym, zdrowotnym, czy edukacyjnym, jakie działają w różnych częściach regionu, w Tarnowie i Nowym Sączu swoją siedzibę mają m.in. takie jednostki, jak: Tarnowska Agencja Rozwoju Regionalnego S. A., Małopolski Ośrodek Ruchu Drogowego w Tarnowie, Małopolski Ośrodek Ruchu Drogowego w Nowym Sączu, czy Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Nowym Sączu. Ponadto, w skład Małopolskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli wchodzi Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Krakowie, Nowym Sączu, Oświęcimiu i Tarnowie. Dodatkowo, w zakresie postulatów odnoszących się do polityki deglomeracyjnej należy podkreślić, iż Urząd wielokrotnie przedstawiał swoje stanowisko w tej sprawie. Dodatkowo pragniemy zwrócić, że wychodząc naprzeciw wnioskowi deglomeracyjnym przeprowadziliśmy "Badanie opinii mieszkańców Małopolski" (https://www.obserwatorium.malopolska.pl/wp-content/uploads/2020/01/Raport-2019-Badanie-opinii.pdf), w którym zdecydowana większość mieszkańców (aż 88,6%) wskazała, że nie ma potrzeby przenoszenia siedzib marszałka województwa oraz wojewody do innych miast Małopolski. Ponadto należy podkreślić, że ma możliwości wprowadzenia wielu z zaproponowanych uzupełnień do głównych kierunków działań, z jednej strony z uwagi na zbytnią szczegółowość (Strategia jest dokumentem ogólnym, wyznaczającym główne cele i kierunki działań) oraz brak kompetencji Samorządu Województwa do podejmowania takich działań (np. tworzenia redakcji terenowych TVP Kraków).

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobszar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 1 (2019)	19	Gmina Olkusz	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój zrównoważony terytorialnie	Różne obszary	Terytorialne ukierunkowanie Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” Proszę o zmodyfikowanie końcowych wniosków cyt. "Należy uznać; że obszarami objętymi strategiczną interwencją w Małopolsce powinny być: a) miasta średnie tracące funkcje społeczno –gospodarcze; tj. 6 miast wskazanych w SOR; b) gminy zmarginalizowane - wynikające z SOR i/lub z analizy regionalnej; c) miasta i gminy współpracujące w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych (warunkiem będzie formalne zawiązanie współpracy); d) gminy; na których terenie zlokalizowany jest obszar chroniony (tj. park narodowy; park krajobrazowy; obszar Natura 2000); e) uzdrowiska." w punkcie a); zamiast 6 miast wskazanych w SOR; winno być "miasta wskazane w SOR".	Wśród małych i średnich miast zakwalifikowanych przez Strategię na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do grona 255 miast z najtrudniejszą sytuacją społeczno-gospodarczą; znajduje się również Olkusz; który (zgodnie z Załącznikiem nr 1 Imienna lista miast średnich (255 miast; w tym 15-20 tys. mieszkańców będących stolicami powiatów)) spełnia 6 kryteriów utraty funkcji (spośród 7) osiągając sumę punktów według delimitacji OP (S+E) rzędu 52. Dla przykładu; Chrzańów wymieniony wprost w gronie uprawnionych 6 miast w projekcie Strategii; spełnia kryteria 6 (56); Gorlice 5 (74); Nowy Sącz 5 (57); Nowy Targ 7 (65); Tamów 6 (58); Zakopane 7 (62). Zawężanie grona uprawnionych miast tylko do 6 stawia w sposób zmarginalizowany pozostałe ośrodki z równie trudną sytuacją potwierdzoną ww. analizą. Należy zaznaczyć; że zgodnie z zapisami projektu Strategii konieczne jest odpowiednie dostosowanie interwencji kierowanej do miast w Małopolsce z rozróżnieniem rodzaju interwencji w kontekście zachodzących w nich przemian cywilizacyjnych i globalnych.	NIE	W Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju oraz następnie w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (która stanowi niejako uszczegółowienie zapisów średniookresowej strategii rozwoju kraju) wskazano, że krajowymi obszarami strategicznej interwencji są miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze (wybranych 122 miasta, w tym 6 miast z województwa małopolskiego), a nie wszystkie miasta średnie (wskazana lista 255 miast w Polsce, w województwie małopolskim 17 takich miast). Wobec konieczności uwzględniania krajowych OSI w strategiach regionalnych, podjęto decyzję o włączeniu do katalogu małopolskich OSI wyłącznie miast wskazanych jako tracące funkcje w SOR. Nie oznacza to jednak, że Województwo będzie wspierać wyłącznie tych 6 miast. Interwencja kierowana będzie również na inne miasta małe i średnie, zgodnie z kierunkami działań wskazanymi w obszarze „Rozwój zrównoważony terytorialnie” oraz w poszczególnych częściach tematycznych.
Tura 1 (2019)	20	Urząd Gminy w Książu Wielkim	Uwaga ogólna	Uwaga ogólna	Różne obszary	Rada Gminy w Książu Wielkim Uchwałą Nr XXX/265/2018 z dnia 21 lutego 2018 r. wyraziła zgodę na ustanowienie specjalnej strefy ekonomicznej pod nazwą "Krakowski Park Technologiczny" na terenie Gminy Książ Wielki. Biorąc pod uwagę powyższe wnioskuję się o ujęcie zapisu dotyczącego budowy linii energetycznej 110 kV na terenie miejscowości Książ Mały i Wielka Wieś (tereny w okolicach drogi ekspresowej S-7 Wezeł „Książ”	Powyższe uzasadnia się tym, że na terenie Strefy powstanie znaczne zapotrzebowanie na energię elektryczną. Istniejąca sieć elektroenergetyczna nie jest w stanie dostarczyć potrzebnej mocy, dlatego też budowa linii energetycznej 110 kV jest w pełni uzasadniona.	NIE	SRWM jest dokumentem strategicznym, nie zawiera zapisów dotyczących budowania konkretnych linii energetycznych.
Tura 1 (2019)	21	Gmina Szafłary	Uwaga ogólna	Środowisko	[S] Odpady	W zdaniu "Pomimo przechodzenia od kwestii utylizacji odpadów do polityki ich ograniczania w pewnych rejonach województwa nadal istnieje potrzeba podjęcia działań w kierunku powstania nowych spalarni odpadów, w tym zwłaszcza w Tarnowie i Nowym Sączu." dokonać następujących zmian : " w tym zwłaszcza w Tarnowie, Nowym Sączu i na Podhalu	Projekt zgłoszony do Banku Projektów Ponadlokalnych (numer Identyfikacyjny 354FF4DR) Instalacja mogłaby obsługiwać gminy z przynajmniej dwóch powiatów tj.: nowotarskiego i tatrzańskiego; możliwe jest włączenie do projektu gminy z powiatu suskiego. Nowa Instalacja TPO na terenie regionu Podhala byłaby wspólnym przedsięwzięciem wszystkich samorządów z terenu Podhala i stwarzała nowe możliwości bardziej efektywnego zagospodarowania odpadów w tej turystycznej części Polski. Instalacja byłaby także wykorzystywana do produkcji energii elektrycznej i ciepłej. Dotychczas prawie wszystkie samorządy z terenu powiatów nowotarskiego i tatrzańskiego wyraziły zainteresowanie projektem czego efektem jest wstępne porozumienie co do umiejscowienia takiej inwestycji. Inwestycja wpisuje się także w projektowaną sieć ciepłowniczą powstającą na północ od planowanego odwiertu geotermalnego Bańskiej Niżnej.	NIE	Strategia zostanie skorygowana w taki sposób, iż nie będzie podana konkretna lokalizacja. Zaproponowane uzupełnienie jest zbyt szczegółowe i bardziej adekwatne dla zapisów znajdujących się w Planie Gospodarki Odpadami Województwa Małopolskiego.
Tura 1 (2019)	22	Stowarzyszenie 'Kolej Beskidzka'	Uwaga ogólna	Uwaga ogólna	Różne obszary	Strategia odnosi się w dużej części do Krakowa, wschodnich i południowych obszarów województwa małopolskiego. Można odnieść wrażenie, że część południowo-zachodnia z powiatami i gminami graniczącymi z województwem śląskim, szczególnie Powiat Suski, Gmina Stryszawa, Gmina Maków Podhalański są marginalizowane, głównie pod względem rozwoju transportu kolejowego. Brak w strategii aktualizacji planu transportowego województwa z uwzględnieniem regularnych połączeń kolejowych w relacji Kraków Główny – Żywiec , Katowice – Zakopane, Maków Podhalański – Bielsko Biala na linii nr 97 Sucha Beskidzka – Żywiec. W wielu punktach strategii powinien znaleźć się zapis odnoszący się konkretnie do rewitalizacji linii kolejowej nr 97 na odcinku Żywiec – Sucha Beskidzka.	Linia kolejowa nr 97c Żywiec – Sucha Beskidzka to najkrótszy kolejowy łącznik regionów województwa dolnośląskiego i śląskiego z Zakopanem i Podhalem oraz Aglomeracji krakowskiej z Żywiecczyną i Słowacją. Linia stanowi klucz do uporządkowania systemu transportu zbiorowego w tym regionie. System transportowy uległ degradacji na przestrzeni ostatnich 15 lat; a w efekcie mamy do czynienia z negatywnymi zjawiskami takimi jak wykluczenie transportowe mieszkańców; ograniczenie dostępności turystycznej; oraz nadmierny ruch drogowy; który jest przyczyną pogarszającego się stanu powietrza i uciążliwego smogu. Rewitalizacja linii kolejowej nr 97 na odcinku Żywiec – Sucha Beskidzka wpisuje się w założenia polityki spójności Unii Europejskiej w zakresie wzmocnienia przyjaznej środowisku konkurencyjnej gospodarki opartej na zrównoważonym transporcie.	CZĘŚCIOWO	Wskazane obszary (m.in. przytoczony w Państwa uwadze miejski obszar funkcjonalny Krakowa oraz wschodnie i południowe obszary Małopolski) zostały wskazane jako Obszary Strategicznej Interwencji. Jednak, jak można przeczytać w samym dokumencie, "działania Samorządu Województwa nie będą ukierunkowane wyłącznie na OSI. Zaproponowane w Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” kierunki interwencji będą zmierzały do objęcia wsparciem wszystkich, nawet najmniejszych jednostek w regionie, jednak szczególna uwaga skupiona zostanie na terenach najbardziej potrzebujących i oddalonych, aby rozwój województwa był trwały i zrównoważony. Wymaga tego dążenie do zachowania spójności wewnątrzregionalnej oraz zmiana koncepcji i podejścia terytorialnego, gdzie odchodzi się od założenia, że rozwój promieniuje z ośrodka wzrostu na inne tereny. Wdrażany zatem będzie wskazany już wcześniej w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju rozwój terytorialnie wrażliwy i odpowiedzialny." Zapisy w obszarze transportu są zbyt szczegółowe w odniesieniu do dokumentu jakim jest Strategia; mogą zostać one uwzględnione przy tworzeniu planu/programu rozwoju transportu dla województwa małopolskiego.
Tura 1 (2019)	23	Stowarzyszenie 'Kolej Beskidzka'	Część I: Diagnoza i prognozy rozwojowe	Gospodarka	[G] Turystyka i sport	/Turystyka i przemysł czasu wolnego/ Województwo małopolskie wyróżnia się wśród innych regionów w Polsce największą długością sieci wytyczonych szlaków turystycznych.... Uzupełnić..... Przez Małopolskę przebiega najdłuższy szlak w polskich górach - Główny Szlak Beskidzki imienia Kazimierza Sosnowskiego (GSB) z Beskidu Śląskiego i Beskidu Żywieckiego (Piłsko; Babia Góra) w Bieszczady.	W kwestiach turystyki istotne znaczenie ma regionalizacja fizycznogeograficzna bez ograniczenia jakie nakładają granice województwa.	NIE	Zapisy są zbyt szczegółowe w odniesieniu do dokumentu jakim jest Strategia. Mogą zostać uwzględnione przy okazji tworzenia strategii/programu dot. rozwoju turystyki w województwie małopolskim.
Tura 1 (2019)	24	Stowarzyszenie 'Kolej Beskidzka'	Część I: Diagnoza i prognozy rozwojowe	Gospodarka	[G] Transport	/Transport/ Ruch transgranicznyUzupełnić Ruch transgraniczny w publicznym transporcie kolejowym między Małopolską a Republiką Słowacką może odbywać się linią kolejową nr 97 Skawina – Sucha Beskidzka – Żywiec i dalej przez przejście kolejowe w Zwardoniu. Bezpośredni obszar oddziaływania lotniska Kraków-Airport obejmuje ok. 7,9 mln mieszkańców w promieniu 100 km od Krakowa; co odpowiada czasowi dojazdu ok. 90 minut do lotniska. Uzupełnić..... w promieniu tym znajdują się także obszary poza granicami województwa takie jak Żywiecczynna (Jeleśnia).	Linia kolejowa nr 97 na odcinku Sucha Beskidzka – Żywiec stanowi najkrótszy i najszybszy łącznik kolejowy Aglomeracji krakowskiej z Bratysławą i Wiedniem. Należy poprawić dostępność kolejową lotniska także z innych obszarów; aby ograniczyć uciążliwy ruch drogowy i brak przepustowości w miarę rozwoju lotniska.	NIE	Zapisy są zbyt szczegółowe w odniesieniu do dokumentu jakim jest Strategia. Mogą zostać one uwzględnione przy tworzeniu planu/programu rozwoju transportu dla województwa małopolskiego. Strategia wskazuje na konieczność rozbudowy infrastruktury drogowej, ale nie przesądza jakie przedsięwzięcia powinny zostać zrealizowane.
Tura 1 (2019)	25	Stowarzyszenie 'Kolej Beskidzka'	Część I: Diagnoza i prognozy rozwojowe	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Spójność i dostępność	/Spójność wewnątrz-regionalna i dostępność/ ...Uzupełnić.... Wyzwania. Kluczowym wyzwaniem w perspektywie następnych lat będzie zagwarantowanie zrównoważonego wykorzystania istniejących linii kolejowych w ruchu wewnątrz i międzywojewódzkim. Działania strategiczne w zakresie transportu powinny sprawić; że projekty rewitalizacji linii kolejowych zostaną zrealizowane.	Ujemny wskaźnik dostępności kolei w regionie to wynik niezrównoważonego wykorzystania linii kolejowych; gdzie przewozy aglomeracyjne rozwijane są kosztem wycinania przewozów regionalnych i międzyregionalnych (linia nr 97 Żywiec – Sucha Beskidzka).	TAK	Na kwestie poruszone w niniejszej uwadze będą odpowiadać nowe zapisy głównego kierunku polityki rozwoju Zintegrowany i zrównoważony transport w Obszarze Gospodarka .

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobszar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 1 (2019)	26	Stowarzyszenie 'Kolej Beskidzka'	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	<p>/Zintegrowany i zrównoważony transport/ Rozwój infrastruktury transportowej polegać będzie na sukcesywnej modernizacji istniejących elementów oraz tworzeniu jej nowych segmentów. Kluczowe znaczenie będą miały duże inwestycje drogowe oraz kolejowe o znaczeniu krajowym i międzynarodowym (m.in. trasa ekspresowa S7; północna obwodnica Krakowa; Beskidzka Droga Integracyjna; droga ruchu przyspieszonego Brzeško - Nowy Sącz - granica państwa; zadania związane z realizacją Centralnego Portu Komunikacyjnego „Solidarność”; powstanie nowej linii kolejowej Podłęże - Piekielko wraz z modernizacją odcinka Chabówka - Nowy Sącz..... Uzupełnić.....; oraz rewitalizacja linii kolejowej nr 97 na odcinku Sucha Beskidzka – gr. województwa – Żywiec); których realizacja zapewni stabilny rozwój Małopolski i będzie miała duże znaczenie w kontekście wzmocnienia regionalnej gospodarki.</p> <p>W tym celu; uwaga Województwa będzie skierowana na zapewnienie konkurencyjnych pod względem szybkości; częstotliwości i jakości usług kolejowych; które zapewniłyby połączenia między głównymi węzłami transportowymi w województwie (Kraków; Tarnów; Nowy Sącz; Oświęcim - Chrzanów; Nowy Targ - Zakopane) oraz stanowiłyby połączenie z miejscowościami leżącymi na obszarach atrakcyjnych turystycznie; tj.: z Zakopanem; Nowy Targiem; Krynicą-Zdrój; Muszyną czy Wadowicami.Uzupełnić.....</p> <p>Ponadto zapewnienie konkurencyjnych pod względem szybkości; częstotliwości i jakości usług kolejowych w ruchu międzywojewódzkim; w tym na obszarach atrakcyjnych turystycznie tj. Kraków – Sucha Beskidzka – Żywiec – Zwardoń; Katowice – Żywiec – Zakopane ; Gliwice – Rybnik – Żywiec – Zakopane.</p>	Odcinek linii kolejowej nr 97 Sucha Beskidzka – Żywiec [46;239- 81;392 km] stanowi ostatni fragment linii kolejowej nr 97 Skawina – Żywiec. Staniowięcy 35,2 km długości odcinek linii kolejowej leży na szlaku międzywojewódzkim łączącym Region Południowy – PL2 (według NUTS 2) w na poziomie intersubregionalnym: PL-216 i PL-225 (według NUTS 3.) W/w odcinek leży ona na terenie dwóch województw; tj. małopolskiego i śląskiego; staniowięc jednocześnie jeden z korytarzy kolejowych łączących te dwa województwa. Jest to najkrótszy i jednocześnie najszybszy łącznik kolejowy prowadzący z kierunku Podhala linii nr 98 i biegnącej od granicy ze Słowacją w kierunku Górnego Śląska linii nr 139; staniowięc docelowo fragment korytarza europejskiego w ramach TEN-T (E65) „Baltic-Adriatic Corridor” (dalej: „Bałtyk-Adriatyk”). Pomimo ograniczeń prędkości; kursujące po linii kolejowej pociągi cieszą się ogromną popularnością wśród mieszkańców regionu. Szczególnym przypadkiem jest uruchamiany wspólnie przez województwa: śląskie i małopolskie pociąg ORNAK kursujący pomiędzy Katowicami a Zakopanem.	NIE	Zapisy są zbyt szczegółowe w odniesieniu do dokumentu jakim jest Strategia. Mogą zostać one uwzględnione przy tworzeniu planu/programu rozwoju transportu dla województwa małopolskiego. Strategia wskazuje na konieczność rozbudowy infrastruktury drogowej, ale nie przesądza jakie przedsięwzięcia powinny zostać zrealizowane.
Tura 1 (2019)	27	Stowarzyszenie 'Kolej Beskidzka'	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Spójność i dostępność	<p>/Spójność wewnątrz-regionalna i dostępność/ Dla pełnego i zrównoważonego rozwoju Małopolski konieczne jest stworzenie komplementarnego drogowo-kolejowego układu komunikacyjnego regionu; umożliwiającego szybkie dotarcie ... Uzupełnić... środkami transportu zbiorowego... nie tylko do stolicy województwa i innych większych miast; ale także do obszarów o najniższej dostępności transportowej (niwelacja tzw. „białych plam transportowych” w województwie). ...Doprecyzować.....</p> <p>4.4.4. Budowa nowych i przebudowa istniejących odcinków kolejowych prowadzących do głównych ośrodków turystycznych (Zakopane; Krynica-Zdrój; Muszyna); rewitalizacja kolejowych odcinków między-regionalnych prowadzących w rejonie atrakcyjne turystycznie (Sucha Beskidzka – Hucisko – gr. województwa – Żywiec)</p>	Obszar granicy województwa o szczególnych walorach turystyczno-krajozrazowych – Pasma Przedbabiogórskie; stanowi białą plamę transportową. W okolicy wyznaczone są liczne szlaki turystyczne i trasy rowerowe. Na linii kolejowej zlokalizowane są następujące przystanki i stacje kolejowe: Sucha Beskidzka; Stryżawa; Lachowice; Lachowice Centrum; Kurów Suski; Hucisko; gr. województwa; Pewel Wielka; Pewel Wielka Centrum; Jeleśnia; Pewel Mała; Żywiec Sporysz; Żywiec.	CZĘŚCIOWO	Zaproponowany zapis jest częściowo zasadny, dlatego wskazany główny kierunek polityki rozwoju zostanie przeformułowany w taki sposób, aby wskazane w projekcie SRWM 2030 miasta nie stanowiły katalogu zamkniętego.
Tura 1 (2019)	28	Powiat Chrzanowski	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Małopolskie	[M] Opieka zdrowotna	Wprowadzenie do zapisów strategii zagadnień dotyczących opieki nad osobami chorymi nieuleczalnie; wymagającymi opieki hospicyjnej/paliatywnej.	W projekcie strategii w obszarze osób starszych i niepełnosprawnych (str. 9-10) ze względu na postępujący proces starzenia się społeczeństwa wskazuje się na wzrost liczby mieszkańców Małopolski wymagających opieki. Zdiagnozowano również brak miejsc w placówkach; które świadczą usługi dla osób wymagających opieki z powodu wieku; choroby lub niepełnosprawności. W obszarze usług zdrowotnych (str. 13) wskazuje się nieefektywność opieki długoterminowej; na co wskazują hospitalizacje w przypadku chorób przewlekłych na oddziałach w szpitalach ogólnych; które byłyby potencjalnie możliwe do uniknięcia lub skrócenia w sytuacji sprawnie funkcjonującego systemu usług zdrowotnych i opiekuńczych poza szpitalem. Jako rozwiązanie tych problemów proponuje się Poszerzenie katalogu placówek świadczących usługi długoterminowej opieki medycznej oraz pielęgnacyjno-opiekuńczej w szczególności w formule zakładów opiekuńczo-leczniczych; zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych; pielegniarskiej opieki długoterminowej domowej; dziennych domów opieki medycznej. Brak jest natomiast obszaru; w którym wyszczególnić można osoby nieuleczalnie chore wymagające opieki hospicyjnej/paliatywnej.	TAK	W ramach kierunku polityki <i>Opieka zdrowotna</i> , działanie dot. kompleksowej opieki medycznej i usług pielęgnacyjnych, poddziałanie dotyczące wsparcia istniejących oraz tworzenia nowych placówek świadczących usługi długoterminowej opieki medycznej oraz pielęgnacyjno-opiekuńczej (w szczególności w formule zakładów opiekuńczo-leczniczych, zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych, dziennych domów opieki medycznej, pielegniarskiej opieki długoterminowej domowej) zostanie uzupełnione o zapisy dotyczące opieki paliatywnej i hospicyjnej.
Tura 1 (2019)	29	Powiat Chrzanowski	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Małopolskie	[M] Opieka zdrowotna	Poszerzenie katalogu placówek świadczących usługi długoterminowej opieki medycznej oraz pielęgnacyjno-opiekuńczej o hospicja. Propozycja zmiany: 2.6.1. Wsparcie istniejących oraz tworzenie nowych placówek świadczących usługi długoterminowej opieki medycznej oraz pielęgnacyjno-opiekuńczej (w szczególności w formule zakładów opiekuńczo-leczniczych; zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych; pielegniarskiej opieki długoterminowej domowej; dziennych domów opieki medycznej; hospicjów)	W katalogu preferowanych form długoterminowej opieki medycznej uwzględnione zostały stacjonarne zakłady opieki zdrowotnej; jak zakłady opiekuńczo-lecznicze; zakłady pielęgnacyjno-lecznicze.; brak jest natomiast wymienionej formy jaka jest hospicjum.	TAK	W ramach kierunku polityki <i>Opieka zdrowotna</i> , działanie dot. kompleksowej opieki medycznej i usług pielęgnacyjnych, poddziałanie dotyczące wsparcia istniejących oraz tworzenia nowych placówek świadczących usługi długoterminowej opieki medycznej oraz pielęgnacyjno-opiekuńczej (w szczególności w formule zakładów opiekuńczo-leczniczych, zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych, dziennych domów opieki medycznej, pielegniarskiej opieki długoterminowej domowej) zostanie uzupełnione o zapisy dotyczące opieki paliatywnej i hospicyjnej.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobzar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 1 (2019)	30	SPZOZ Szpital Uniwersytecki w Krakowie	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Małopolskie	[M] Opieka zdrowotna	Wśród istotnych problemów zdrowotnych mieszkańców Małopolski wymienione są następujące grupy chorób: układu krążenia; nowotwory; układu oddechowego; zdrowia psychicznego; choroby rzadkie. Propozycja dotyczy dopisania następujących grup i chorób: choroby układu nerwowego (neurologiczne wieku podeszłego); choroby metaboliczne; cukrzyca.	Zgodność z dokumentami strategicznymi z zakresu ochrony zdrowia. Proponowana zmiana wynika z danych i prognoz zamieszczonych w „Mapie potrzeb zdrowotnych w zakresie leczenia szpitalnego dla Polski”; „Mapie potrzeb zdrowotnych w zakresie leczenia szpitalnego dla woj. Małopolskiego” i mapach dla 30 grup chorób z 2018 r.). http://mpz.mz.gov.pl/	CZĘŚCIOWO	W ramach kierunku polityki Zdrowie, zarówno w strategii postępowania, jak i w kierunkach działania dotyczących programów profilaktyki i diagnostyki oraz rozwoju infrastruktury podmiotów świadczących usługi medyczne, zdecydowano się na rozszerzający zapis odwołujący się do istotnych dla regionu jednostek chorobowych. Takie rozwiązanie pozwala na podejmowanie adekwatnych działań w całym okresie obowiązywania strategii - powinny one zawsze uwzględniać kluczowe dla regionu jednostki chorobowe, zgodnie z aktualną sytuacją i dokumentami. Jednocześnie w strategii postępowania pozostawiono zapisy dotyczące dedykowanego wsparcia w zakresie wynikającym ze zidentyfikowanych w procesie konsultacji społecznych konkretnych propozycji przedsięwzięć strategicznych.
Tura 1 (2019)	31	SPZOZ Szpital Uniwersytecki w Krakowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Małopolskie	[M] Opieka zdrowotna	Propozycja zapisu: Wobec zachodzących już procesów demograficznych oraz prognoz w tym zakresie, kluczowe znaczenie ma dostosowanie profilu różnorodnych świadczeń medycznych do potrzeb starzejącego się społeczeństwa. W tym celu działania koncentrować się będą na poprawie dostępności i poziomu usług w zakresie istotnych dla regionu jednostek chorobowych na wszystkich poziomach systemu opieki zdrowotnej.	Nie wszystkie świadczenia można przenieść do poz i aos (są ograniczone np. „Rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu ambulatoryjnej opieki specjalistycznej”; Dz.U. 2013 poz. 1413 ze zm.); więc zasoby leczenia szpitalnego muszą odzwierciedlać trendy chorobowości w regionie.	NIE	Obecny zapis ("Dążyć będzie się również do ewolucyjnego przeniesienia ciężaru leczenia z opieki szpitalnej na niższe poziomy świadczeń opieki zdrowotnej, z jednoczesnym zapewnieniem wysokiej jakości usług leczenia szpitalnego") uwzględnia fakt, iż nie wszystkie świadczenia można przenieść do podstawowej opieki zdrowotnej czy ambulatoryjnej opieki specjalistycznej i wyraźnie wskazuje na potrzebę zapewnienia wysokiej jakości usług także w zakresie leczenia szpitalnego. Jednocześnie diagnozuje się znaczne deficyty w obszarze usług zdrowotnych i opiekuńczych poza szpitalem, co ma szereg negatywnych skutków, w tym niekorzystnie wpływa na sposób funkcjonowania i efektywność leczenia szpitalnego. Stąd położenie akcentu na poprawę dostępności i poziomu usług podstawowej opieki zdrowotnej i ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, od których w znacznym stopniu zależy efektywność procesu leczenia pacjenta i sprawność całego systemu opieki medycznej, niewykluczające, co należy podkreślić, działań na innych poziomach systemu opieki zdrowotnej.
Tura 1 (2019)	32	SPZOZ Szpital Uniwersytecki w Krakowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Małopolskie	[M] Opieka zdrowotna	Propozycja zapisu: 2.7. Infrastruktura i wyposażenie podmiotów świadczących usługi diagnostyczne; lecznicze oraz rehabilitacyjne (z uwzględnieniem jednostek; dla których takie potrzeby zostały określone w mapach potrzeb zdrowotnych i przygotowanym na ich podstawie dokumencie „PRIORYTETY DLA REGIONALNEJ POLITYKI ZDROWOTNEJ WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO na okres od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2021 r.” oraz chorób rzadkich).	Zgodność z dokumentami strategicznymi z zakresu ochrony zdrowia.	NIE	Ze względu na fakt, iż SRWM 2030 jest dokumentem na najbliższe 10 lat, celowo nie powołuje się w kierunkach działania dokumentów o krótszej perspektywie czasowej, takich jak „Priorytety dla regionalnej polityki zdrowotnej Województwa Małopolskiego na okres od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2021 r.” Przyjęta konstrukcja umożliwia dostosowanie się do warunków, które za kilka lat mogą być inne niż w momencie formułowania dokumentu. Zapis w obecnym brzmieniu: "Infrastruktura i wyposażenie podmiotów świadczących usługi diagnostyczne, lecznicze oraz rehabilitacyjne (z uwzględnieniem istotnych dla regionu jednostek chorobowych)" pozwala na podejmowanie adekwatnych działań w całym okresie obowiązywania strategii - powinny one zawsze uwzględniać kluczowe dla regionu jednostki chorobowe, zgodnie z aktualną sytuacją i dokumentami w tym zakresie.
Tura 1 (2019)	33	SPZOZ Szpital Uniwersytecki w Krakowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Małopolskie	[M] Opieka zdrowotna	Propozycja zapisu: Dodanie punktu 2.10 Podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez personel medyczny.	W związku z ciągłym rozwojem nowoczesnych technologii medycznych niezbędne jest ustawiczne kształcenie personelu medycznego; co wpłynie m.in. na zwiększenie poziomu bezpieczeństwa pacjentów i wzrost jakości usług medycznych.	TAK	Kierunek działania dotyczący systemowych rozwiązań dla zabezpieczenia kadr medycznych (przez co rozumie się działania nie tylko na rzecz zabezpieczenia odpowiedniej liczby pracowników medycznych, ale także odpowiedniego poziomu ich wiedzy i umiejętności) zostanie uzupełniony o programy podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez personel medyczny.
Tura 1 (2019)	34	SPZOZ Szpital Uniwersytecki w Krakowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Innowacje	Propozycja zapisu: Główne kierunki działań: 1.4. Komerccjalizacja wyników badań naukowych i transfer nowoczesnych technologii: 1.4.1. Wsparcie jednostek prowadzących badania naukowe oraz wdrażających innowacyjne rozwiązania w nawiązywaniu współpracy z przedsiębiorstwami i komercjalizowaniu wyników badań; w tym działania prowadzone przez małopolskie Centra Transferu Wiedzy. 1.4.2. Zwiększenie wykorzystania istniejącej infrastruktury służącej badaniom i wdrożeniom innowacyjnych rozwiązań i stale jej uzupełnianie o nowoczesne obiekty o wysokim potencjale badawczym.	Badania naukowe nie są prowadzone jedynie przez uczelnie wyższe; a zatem wsparcie w tym obszarze powinno być udzielane wszystkim jednostkom mogącym mieć wpływ na wzrost innowacyjności regionu.	TAK	Zmiana zasadna - badania naukowe prowadzone są w różnego rodzaju instytucjach. Zostanie przeformułowana zgodnie z zaproponowanym brzmieniem.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobszar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 1 (2019)	35	Gmina Miasta Tamowa	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Malopolskie	[M] Edukacja	Proponujemy wprowadzić kierunek działania: „3.4.5 Wspieranie rozwoju szkolnictwa wyższego w ośrodkach: regionalnym (Tamów) i subregionalnych.”	Szkolnictwo wyższe akademickie należy do podstawowych czynników miastotwórczych, którymi powinien wyróżniać się każdy ośrodek regionalny. Wspieranie rozwoju tego typu funkcji wyższych w wiodących ośrodkach miejskich województwa małopolskiego, powinno być zasadniczym zadaniem prowadzonej długoterminowej polityki regionalnej. Należy podkreślić, że aktualnie, mniejsze ośrodki akademickie raczej walczą o przetrwanie, niż się rozwijają. Konsekwentna polityka regionalna, w połączeniu z centralną, jest w stanie tę sytuację zmienić. Docelowo, wskazanym rezultatem interwencji strategicznej byłoby tutaj zmniejszenie wyrażonej dysproporcji w liczbie studentów między Krakowem, a pozostałymi, zlokalizowanymi w województwie miastami. Zauważmy, że jednym z podstawowych czynników rozwoju jest obecność tzw. twórczej warstwy społecznej, do której należą także studenci. Dotychczas obserwowaliśmy politykę wojewódzką skutkującą powiększaniem się przewagi konkurencyjnej oferty krakowskiej, w stosunku do uczelni w mniejszych ośrodkach. W efekcie kontynuowany jest odpływ tej grupy społecznej z mniejszych miast do metropolii. Zjawisko to wymaga szybkiej zmiany. Dlatego też, mając na uwadze zrównoważony rozwój ośrodków w województwie, równie istotnym zagadnieniem z punktu widzenia strategicznego jest odpowiedź na pytanie „gdzie” powinna być prowadzona dana polityka w zakresie edukacji wyższej. “(Klasyfikacja w uwadze ośrodków na „regionalne” i „subregionalne” zgodnie z Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030. Podział ten lepiej różnicuje i identyfikuje charakter oraz potencjał danego ośrodka, niż używane także w dokumentach określenia „miasta średnie” czy „ośrodki regionalne I rzędu”)	NIE	Mając na uwadze czytelność zapisów SRWM 2030 oraz ogólny (strategiczny) charakter tego dokumentu, a co za tym - potrzebę syntetyzowania zapisów, przyjęto następującą konstrukcję dokumentu: Ukierunkowanie interwencji pod względem terytorialnym opisano w obszarze V. <i>Rozwój zrównoważony terytorialnie</i> . Zapisy tej części strategii odnoszą się do problemu wciąż utrzymującego się zróżnicowania wewnątrzregionalnego oraz celu jakim jest poprawa spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Jednocześnie, aby nie dublować treści, cele oraz kierunki polityki rozwoju i kierunki działań w trzech głównych obszarach tematycznych, tj. I. <i>Malopolskie</i> , II. <i>Gospodarka</i> oraz III. <i>Środowisko</i> nie odnoszą się do przestrzennego wymiaru interwencji, lecz pokazują jej ogólny kierunek. Nie oznacza to, iż strategia nie uwzględnia potrzeby osadzenia tych działań w przestrzeni oraz ich intensyfikacji w zależności od sytuacji w poszczególnych ośrodkach. Kwestie te są bowiem widoczne w zapisach wspomnianego obszaru V. <i>Rozwój zrównoważony terytorialnie</i> . W strategii postępowania dla kierunku polityki <i>Wsparcie małopolskich miast</i> , podkreśla się potrzebę wspierania jakości i dostępności do usług publicznych w miastach. W przypadku Tamowa akcentuje się rozwój usług wyższego rzędu świadczonych na poziomie regionalnym, do których zalicza się edukację na poziomie wyższym.
Tura 1 (2019)	36	Gmina Miasta Tamowa	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Miasta	Proponujemy zmienić zapis kierunku działania 2.2 z: „2.2 Dalszy rozwój metropolitalny Krakowa oraz tworzenie warunków dla zawiązywania się formalnej współpracy innych miast z gminami ościennymi.” na nowe brzmienie: „2.2 Zmniejszanie dysproporcji między ośrodkiem metropolitalnym (Krakowem) a ośrodkami: regionalnym (Tarnowem) i ośrodkami subregionalnymi oraz tworzenie warunków dla zawiązywania się formalnej współpracy innych miast z gminami ościennymi.”	Obecny zapis nie uwzględnia potencjału rozwojowego dwóch byłych wojewódzkich: Tamowa (w Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (KPZK) 2030 posiadającego status ośrodka regionalnego) i Nowego Sącza (w KPZK – ośrodek subregionalny), natomiast podkreśla oparcie rozwoju województwa wyłącznie na jednym biegunie – obszarze metropolitalnym Krakowa. Tym samym, prowadzona na jego bazie polityka, koncentrująca działania na zachodniej części województwa (Krakowie i jego otoczeniu), przyczyni się do pogłębienia istniejących różnic rozwojowych między tym ośrodkiem, a innymi miastami w Małopolsce, co doprowadzi do dalszego odpływu mieszkańców i zmniejszenia atrakcyjności tych ośrodków jako „miejsca do życia”. Należy zauważyć, że problem ten nie sprowadza się tylko do ograniczonego dostępu do dóbr i usług w danym ośrodku. Obejmuje on także odczuwaną refleksję, że „prawdziwe, pełnowartościowe życie jest gdzie indziej” (Śleszyński P., Polska średnich miast. Założenia i koncepcja deglomeracji w Polsce, Klub Jagielloński, Warszawa 2018, s. 11). Jest to dowód na to, że problemem średnich miast nie jest wyłącznie brak zasobów rozwojowych, ale także ich „peryferyjna rola w mentalnej mapie Polaków” (ibidem). Utrzymanie obecnego zapisu kierunku działania 2.2 może przyczynić się do wzmocnienia i pogłębienia tego odczucia wśród Małopolan. Obserwowany metropolitalny rozwój Krakowa jest zjawiskiem samodzielnym bardzo silnym i absolutnie nie wymaga dodatkowej interwencji strategicznej władz regionalnych w tym zakresie, w przeciwieństwie do niektórych, mniejszych metropolii np. na wschodzie Polski. Zadaniem polityki regionalnej powinno być równoważenie rozwoju, a ewentualne procesy metropolizacyjne powinny być tak ukierunkowane, by gwarantowały zrównoważony rozwój całego województwa.	CZEŚCIOWO	Podczas późniejszych prac redakcyjnych nad dokumentem zapisy dotyczące głównych kierunków działań w ramach kierunku <i>Wsparcie małopolskich miast</i> zostaną zmienione w taki sposób, aby oprócz potrzeby dalszego rozwoju metropolitalnego stolicy regionu, uwzględnić wprost również konieczność rozwoju Tamowa i Nowego Sącza.
Tura 1 (2019)	37	Gmina Miasta Tamowa	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Miasta	Proponujemy usunąć wyraz „podstawowe” w ostatnim zdaniu w akapicie czwartym na stronie 48 o bieżącej treści: „Należy jednak uznać, że wsparcie kierowane powinno być w szczególności na usługi podstawowe, zapewniające mieszkańcom dobre miejsce do życia” o ile dotyczy on również ośrodków regionalnych. Ponadto w tym akapicie wskazane byłoby zdefiniowanie katalogu usług wyższego rzędu, oczekiwanych do świadczenia w ośrodkach regionalnych.	Należy podkreślić, że dla znajdujących się na terenie województwa ośrodków: regionalnego i subregionalnych istotne jest wyposażenie w takie rodzaje usług, które będą trwale podnosić atrakcyjność tych ośrodków, a nie tylko służyć utrzymaniu ich dotychczasowego statusu. Tym samym nie jest wskazane, by kierowane wsparcie koncentrowało się w szczególności na usługach podstawowych. Istotnym, zarówno ze strategicznego punktu widzenia, jak i z punktu widzenia operacyjnego, przy późniejszym definiowaniu przedsięwzięć, byłoby zdefiniowanie w Strategii katalogu usług wyższego rzędu (zwłaszcza uwzględniającego lokalizację instytucji publicznych) pożądanego dla danego typu ośrodka. Postulowane w kolejnej uwadze kierunki działań umożliwiają oparcie rozwoju Małopolski także na regionalnych i subregionalnych biegunach wzrostu, które pobudzą przyległe obszary i będą przeciwdziałać nadmiernemu skupieniu funkcji wyższego rzędu w stolicy województwa. Obserwowana dotychczas dysproporcja w rozwoju między Krakowem, a pozostałymi miastami, przyczynia się bowiem do systematycznego pozbawiania mniejszych od Krakowa ośrodków najcenniejszego czynnika rozwoju, jakim są zasoby ludzkie.	CZEŚCIOWO	Wyraz „podstawowe” odnosi się do usług świadczonych przez małe miasta, jednak ówczesna redakcja mogła skłaniać do przekonania, że dotyczy on rozwoju wszystkich miast. Uwaga w tym zakresie zostanie uwzględniona w taki sposób, że na etapie późniejszych prac nad dokumentem, fragment ten zostanie właściwie preredagowany. W zakresie propozycji zdefiniowania katalogu usług wyższego rzędu, właściwych dla ośrodków regionalnych (subregionalnych) - w diagnozie znajdują się już informacje dotyczące pełnionych funkcji w odniesieniu do założonej hierarchii osadniczej miast: „Ważnymi ośrodkami regionalnymi są także byłe miasta wojewódzkie – Tamów i Nowy Sącz, które mają dobrze wykształcone funkcje ponadlokalne, takie jak: szpitale wojewódzkie, wyższe szkoły zawodowe i prywatne szkoły wyższe oraz wojewódzkie instytucje kultury (w tym muzea okręgowe). Pozostałe ośrodki mają charakter ponadlokalny, mimo prób podniesienia ich statusu i funkcjonowania w nich instytucji takich, jak wspomniane wyższe szkoły zawodowe, czy delegatury urzędu marszałkowskiego”. Należy oczywiście przyznać, że nie jest to tak szczegółowy zapis, jaki proponuje autor uwagi. Strategia jest dokumentem, który ma charakter ogólny, a szczegółowe określenie funkcji małopolskich ośrodków miejskich zostało przedstawione już w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobzar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 1 (2019)	38	Gmina Miasta Tamowa	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Miasta	Proponujemy dodać następujące kierunki działania: „2.6 Wzmocnienie regionalnego znaczenia Tamowa jako centralnego ośrodka wzrostu wschodniej części województwa małopolskiego. 2.7 Lobbying na rzecz lokalizacji centralnych instytucji w małopolskich ośrodkach: regionalnym (Tamowie) i subregionalnych. 2.8 Deglomeracja części funkcji samorządu wojewódzkiego i przeniesienie ich lokalizacji na obszar ośrodka regionalnego (Tamowa) i ośrodków subregionalnych. 2.9 Wspieranie rozwoju formalnej współpracy samorządów dla zidentyfikowanych w strategii Miejskich Obszarów Funkcjonalnych i uruchomienie instrumentów wspierających jej wdrożenie (np. typu ZIT, porozumienia terytorialne, itp.) 2.10 Tworzenie warunków dla rozwoju międzyregionalnej współpracy samorządowej w pln. – wsch. części województwa („trójka”: Tamów – Mielec – Dębica)”	Dodanie proponowanych zapisów stanowi naturalne rozwinięcie i uzupełnienie idei przyświecającej zgłoszonej uwadze dot. zmiany zapisu kierunku 2.2 w części „Wsparcie małopolskich miast” i pozwala wykorzystać potencjał rozwoju Tamowa oraz wschodniej części woj. małopolskiego, wynikający m. in. z lokalizacji w korytarzu gospodarczym „Kaków – Tamów Rzeszów”. Należy zauważyć, że granica województwa oddalona jest zaledwie o ok. 10 km od Tamowa i miasto, wykorzystując m. in. historyczne powiązania administracyjne, może stanowić istotny ośrodek funkcjonalny również dla miast z woj. podkarpackiego, takich jak Piłzno, Dębica czy Mielec. Uwarunkowania te, wskazujące na funkcjonalne i ponadregionalne powiązania Tamowa, winny zostać podkreślone i wykorzystane w dokumencie, jakim jest strategia rozwoju województwa. Świadoma i konsekwentna polityka deglomeracyjna władz regionalnych jest istotnym elementem koniecznej depolaryzacji funkcji publicznych i gospodarczych w województwie i tym samym, jest narzędziem powstrzymania niekorzystnych zjawisk, jakimi są np. ubytek ludności, czy niska aktywność gospodarcza w ośrodkach niemetropolitarnych. Polityka taka, prowadzona na szczeblu regionalnym i wpisana w strategię rozwoju, stanowiłaby istotny sygnał i przesłankę dla władz krajowych i skłaniałaby do prowadzenia szerokiej polityki deglomeracji funkcji centralnych. Proponowane zapisy także właściwie klasyfikują rangę ośrodków miejskich w województwa (zgodnie z KPZK 2030). Należy zauważyć, że w chwili obecnej w projekcie Strategii (str. 47) rangę ośrodków regionalnych przyznano także duopolom Chrzanów – Oświęcim i Nowy Targ – Zakopane, ośrodkom nieporównywalnym z byłymi miastami wojewódzkimi: Nowym Sączem i Tarnowem, co z kolei jest sprzeczne z zapisami diagnozy (część I, str. 63), gdzie wprost stwierdzono, że zsumowany potencjał tych duopoli „ustępuje potencjałom starych ośrodków wojewódzkich”. *(Klasyfikacja w uwadze ośrodków na „regionalne” i „subregionalne” zgodnie z Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030. Podział ten lepiej różnicuje i identyfikuje charakter oraz potencjał danego ośrodka, niż używane także w dokumentach określenia „miasta średnie” czy „ośrodki regionalne I rzędu”).	NIE	Odwolując się do przekazanych propozycji uzupełnienia zapisów należy zwrócić uwagę, że są one wyłącznie ukierunkowane na wzmocnienie znaczenia Tamowa, bez uwzględnienia innych miast Małopolski. Zapisy dokumentu powinny odnosić się w takim samym stopniu do działań, jakie będą skierowane zarówno dla ośrodka wojewódzkiego, miast regionalnych, jak i mniejszych ośrodków, aby zapewnić możliwość zrównoważonego rozwoju regionu. Ponadto, zapisy dotyczące wzmocnienia znaczenia ośrodków regionalnych (subregionalnych) w brzmieniu zaproponowanym w uwadze, zostały już zawarte w głównym kierunku polityki rozwoju „2. Wsparcie małopolskich miast”, a wzmocnienia współpracy międzyregionalnej, w tym międzynarodowej - w Obszarze „Zarządzanie strategiczne rozwojem województwa” - kierunku działania odnoszący się do strategicznego ukierunkowania i rozwijania współpracy międzyregionalnej województwa. Dodatkowo, w zakresie postulatów odnoszących się do polityki deglomeracyjnej należy podkreślić, iż Urząd wielokrotnie przedstawiał swoje stanowisko w tej sprawie. Dodatkowo pragniemy zwrócić uwagę, że wychodząc naprzeciw wnioskowi deglomeracyjnym przeprowadziliśmy w 2019 roku „Badanie opinii mieszkańców Małopolski” (https://www.obserwatorium.malopolska.pl/wp-content/uploads/2020/01/Raport-2019-Badanie-opinii.pdf), w którym zdecydowana większość mieszkańców (aż 88,6%) wskazała, że nie widzi potrzeby przenoszenia siedzib marszałka województwa oraz wojewody do innych miast Małopolski.
Tura 1 (2019)	39	Gmina Miasta Tamowa	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Woda	Proponujemy dodać następujące kierunki działania: „2.2.5 Wspieranie rozwoju miejskich systemów gospodarowania wodami opadowymi 2.2.6 Rozwój systemu przeciwpowodziowego rz. Białej i Dunajca i ich dorzeczy”	Projekt dokumentu Strategii identyfikuje jako jeden z głównych kierunków działań rozwój systemu ochrony antypowodziowej. Zawarte w projekcie dokumentu szczegółowe sposoby interwencji nie uwzględniają jednak specyfiki tego zagadnienia, charakterystycznej dla ośrodków miejskich (zwłaszcza tych większych) i ich zabudowy. Proponowana uwaga, w sposób ogólny, pozwala ją uwzględnić i uznać działania poszczególnych miast w tym obszarze za strategiczne z punktu widzenia również polityki regionalnej. Ponadto, proponowana uwaga pozwala skoncentrować obszarowo interwencję na ciekach szczególnie istotnych dla bezpieczeństwa południowo-wschodniej części województwa małopolskiego, stwarzających w ostatnich latach istotne zagrożenie.	CZĘŚCIOWO	Strategia zostanie zaktualizowana. Rozwinięte zostaną zapisy dotyczące błękitnej infrastruktury, w tym gospodarowania wodami opadowymi. Strategia zostanie skorygowana w taki sposób, iż nie będzie podana konkretna lokalizacja.
Tura 1 (2019)	40	Gmina Miasta Tamowa	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Cyfryzacja	Proponujemy dodać następujące kierunki działania: „5.2.5 Kształcenie i utrzymanie kadr IT w sektorze samorządowym. 5.2.6 Tworzenie subregionalnych centrów usług wspólnych.”	W projekcie Strategii wskazano cyfryzację, jako jednym z kierunków polityki rozwoju. Jednym z kierunków działań są „cyfrowe rozwiązania w administracji publicznej”. Należy mieć jednak na uwadze już obecnie widoczne, a możliwe że w przyszłości pogłębiające się, trudności z zatrudnieniem odpowiedniej kadry w tym obszarze przez sektor samorządowy, który przegrywa konkurencję o tego typu pracownika z sektorem prywatnym. Przy zakładanym rozwoju zakresu usług publicznych opartych na ICT, niezbędny jest również proporcjonalny rozwój kadr w samorządach, wdrażających i nadzorujących funkcjonowanie i bezpieczeństwo tego typu usług. Bez świadomej i konsekwentnej polityki samorządowej w tym zakresie, osiągnięcie zakładanych celów strategicznych w tym obszarze może być zagrożone. Mając powyższe na uwadze, proponujemy uwzględnić w Strategii działania zmierzające do poprawy konkurencyjności sektora samorządowego jako pracodawcy dla pracowników ICT, przy jednoczesnym rozwijaniu w Małopolsce warunków i możliwości dla kształcenia tego typu kadry. Dodatkowo, proponujemy także wspieranie inicjatyw typu centra usług wspólnych – działania te nie tylko pozwalają na wzajemne korzystanie z doświadczeń samorządów (co jest szczególnie cenne dla mniejszych ośrodków, nie posiadających wystarczającego własnego zaplecza kadry ICT), ale także, np. poprzez wspólne zamówienia, umożliwiają ograniczanie kosztów i optymalizację wdrażanych rozwiązań.	CZĘŚCIOWO	W odniesieniu do kształcenia kadr w zakresie kompetencji IT zostaną wprowadzone zmiany w Obszarze Zarządzanie strategiczne rozwojem regionu w zakresie dotyczącym ustawicznego kształcenia kadr. W odniesieniu do postulatu tworzenia subregionalnych centrów usług wspólnych należy zauważyć, że w projekcie strategii w podejściu terytorialnym nie ma podziału na subregiony. Natomiast działanie 5.2.1 wskazane w Obszarze Gospodarka przewiduje już cyfryzację usług w administracji publicznej m.in. w zakresie integracji usług. Centra usług wspólnych stanowią jeden z możliwych mechanizmów integracji usług.
Tura 1 (2019)	41	Gmina Miasta Tamowa	Uwaga ogólna	Uwaga ogólna	Nie dotyczy	Proponowane główne kierunki działań są ogólnie kierunkowane terytorialnie (lub wprost lokalizowane w zachodniej części województwa) i w takim przypadku, w dużej mierze mogą przyczynić się do wzmocnienia istniejących przewag konkurencyjnych ośrodka central	W strategii trafnie zostały zaproponowane wizja i cel główny, definiujące Małopolskę zasadniczo jako region zrównoważonego rozwoju. Przyjęte w projekcie dokumentu Obszary Strategii pozwalają zakładać, że realizowana w ramach nich interwencja będzie w istotnym i pozytywnym stopniu oddziaływać na przyjęte cele. Za pozytywne założenie należy również uznać, postawienie w centralnym punkcie strategicznej interwencji Małopolan i ich rodzin, a zwłaszcza, silne dążenie do wyrównywania szans rozwojowych małopolskich rodzin. Jak wykazała zawarta w strategii diagnoza, istnieje widoczne zróżnicowanie w tempie rozwoju i dostępności usług, między niektórymi obszarami województwa. Wyraźnie zaznacza się dominująca pozycja części zachodniej, jako miejsca najbardziej atrakcyjnego gospodarczo i mieszkaniowo, z dużym nasyceniem usług prywatnych i publicznych wyższego rzędu. Konstruuje to ze słabiej rozwiniętą wschodnią i południowo-wschodnią częścią województwa małopolskiego. Te różnice w tempie rozwoju nie zostały zniwelowane przez dotychczasową interwencją strategiczną, prowadzoną w ramach strategii rozwoju „Małopolska 2020”. Stoimy na stanowisku, że to właśnie rolę polityki regionalnej jest niwelowanie wyraźnych dysproporcji w poziomie rozwoju poszczególnych obszarów województwa. Właściwie przyjęte kierunki działań strategicznych oraz wynikające z nich inwestycje i przedsięwzięcia, powinny przyczynić się do wyrównywania szans rozwojowych. Dlatego też za pozytywne uznajemy przyjęte w strategii założenie, że „wdrażanie interwencji publicznej opisanej w Strategii nie może prowadzić do narastania dysproporcji terytorialnych i społecznych, lecz będzie koncentrować się na ich wyrównaniu”. Wnikliwa analiza dokumentu, w szczególności zdefiniowanych kierunków polityki rozwoju, wskazuje jednak na pewne zagrożenia dla realizacji tak przyjętych celów i założeń, o których mowa powyżej.	NIE	Kierunki działań zaproponowane w projekcie Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” są ukierunkowane terytorialnie w Obszarze Rozwój zrównoważony terytorialnie, jednak w znacznej większości kierunki te klasyfikowane są pod względem tematycznym (np. w obszarach: Małopolanie, Gospodarka, Środowisko). Niezrozumiała jest więc teza o tym, że takie podejście nakierunkowane jest na zachodnią część województwa lub może przyczynić się do wzmocnienia przewag ośrodka centralnego. Należy przypomnieć, że jak bezpośrednio wskazują zapisy dokumentu: „zaproponowane w Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” kierunki interwencji będą zmierzały do objęcia wsparciem wszystkich, nawet najmniejszych jednostek w regionie, jednak szczególna uwaga skupiona zostanie na terenach najbardziej potrzebujących i oddalonych, aby rozwój województwa był trwały i zrównoważony. Wymaga tego dążenie do zachowania spójności wewnątrzregionalnej oraz zmiany koncepcji i podejścia terytorialnego, gdzie odchodzi się od założenia, że rozwój promieniuje z ośrodka wzrostu na inne tereny”. Przytoczone „tereny najbardziej potrzebujące i oddalone” zlokalizowane są we wschodniej i południowej części regionu i zostaną objęte szczególnym wsparciem jako OSI obszary zmarginalizowane oraz OSI miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobszar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 1 (2019)	42	Gmina Miasta Tamowa	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Gospodarka	[G] Transport	W części diagnostycznej Transport- Wyzwania - s. 36 proponujemy uzupełnić zidentyfikowane wyzwania o nowe: - Uzupełnienie sieci dróg krajowych, szczególnie dróg ekspresowych w kierunku północ – południe we wschodniej części województwa małopolskiego (w szczególności S73) - Poprawa infrastruktury drogowej, we wschodniej części województwa małopolskiego (w szczególności łączącej Tamów z południowo-wschodnią częścią województwa oraz łączącej lokalny system drogowy z autostradą A4) - Rozwój infrastruktury kolejowej we wschodniej części województwa małopolskiego w kierunku północ-południe"	Istotą polityki rozwojowej powinna być dostępność transportowa ośrodka będącego biegunem wzrostu dla danego obszaru, skupiającego w sobie funkcje wyższego rzędu. Przebieg i parametry sieci drogowej i kolejowej powinny być w jak najlepszym stopniu dopasowane do istniejącego popytu (wewnętrznego i zewnętrznego) i zdiagnozowanych kierunków ciążenia, a także zapewniać dostępność do bardziej rozwiniętych obszarów regionu i kraju.	CZĘŚCIOWO	Wyzwanie zostanie zmodyfikowane w części dotyczącej sieci dróg krajowych.
Tura 1 (2019)	43	Gmina Miasta Tamowa	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	W części strategicznej (s.24-26) Proponujemy dodać następujące kierunki działania: „4.1.14 Utworzenie systemu Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej w pln. – wsch. części województwa (Dąbrowa Tarnowska – Tarnów – Tuchów – Cieżkowie) 4.1.15 Lobbing w kierunku uruchomienia połączenia kolejowego Tarnów – Kielce” „4.6 Działania z zakresu rozwoju transportu transregionalnego 4.6.1 Poprawa połączenia drogowego z województwami podkarpackim i świętokrzyskim poprzez budowę drogi S73. 4.6.2 Poprawa parametrów DK73 wraz z budową wschodniej obwodnicy Tamowa. 4.6.3 Poprawa parametrów DW977 na odcinku Tarnów – granica województwa. 4.6.4 Przebudowa drogi wylotowej z miasta Tamowa w kierunku Ryglic i skomunikowanie układu drogowego Tarnowa z DK94 (tzw. „obwodnicą południową”). 4.6.5 Poprawa dostępności regionalnej infrastruktury drogowej do autostrady A4 (w tym budowa w Tarnowie trzeciego zjazdu z autostrady A4).”	Proponowane w projekcie Strategii główne kierunki działań koncentrują się na relacjach łączących obszary i ośrodki województwa z jego stolicą – Krakowem. Dostrzegamy natomiast ogólne potraktowanie zagadnienia rozwoju niezbędnej infrastruktury, łączącej wzajemnie poszczególne ośrodki, zarówno w województwie (np. Tarnów – Nowy Sącz), jak i międzyregionalne (np. Tarnów – Sandomierz, Tarnów i Nowy Sącz – Krosno, czy Tarnów – Kielce). Podobne zjawisko zachodzi także komunikacji ośrodków z ich obszarami funkcjonalnymi – np. we wschodniej części województwa niewydolny, w stosunku do istniejącego popytu, jest układ komunikacyjny obszaru funkcjonalnego Tamowa, łączący miasto z jego otoczeniem (m.in. niewystarczające parametry DK73). W dokumencie szczególnie zauważalny jest deficyt propozycji rozwojowych dla wschodniej części województwa na kierunku północ-południe, co negatywnie oddziałuje na możliwość wykorzystania potencjału tego obszaru. Proponowane w uwadze zapisy wprowadzają do dokumentu niezbędne kierunki działań reagujące na te problemy.	CZĘŚCIOWO	Zapisy są zbyt szczegółowe w odniesieniu do dokumentu jakim jest Strategia. Mogą zostać one uwzględnione przy tworzeniu planu/programu rozwoju transportu dla województwa małopolskiego. Do głównych kierunków działań zostanie dodany nowy kierunek dotyczący budowy powiązań z sąsiednimi województwami.
Tura 1 (2019)	44	Gmina Miasta Tamowa	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	W zdaniu piątym spośród inwestycji kluczowych wymienionych w nawiasie, propozycja obejmuje poszerzenie określenia jednego z zdań tj. "zadania związane z realizacją Centralnego Portu Komunikacyjnego „Solidarność” na zapis: "zadania związane z realizacją Centralnego Portu Komunikacyjnego „Solidarność” w tym szczególnie budowę nowego odcinka linii kolejowej nr 73 Busko Zdrój -Tarnów oraz nr 96 Tarnów - Nowy Sącz",	Nowe odcinki tras kolejowych umożliwią uruchomienie szybkiej linii kolejowej pasażerskiej i towarowej relacji Krynica - Nowy Sącz - Tarnów - Busko Zdrój - Kielce - Centralny Port Komunikacyjny - Warszawa określonej w ramach Programu Kolejowego CPK jako szprycha nr 7. Nowa linia kolejowa będzie miała kolosalne znaczenia dla mieszkańców województwa małopolskiego, głównie poprzez zmniejszenie obciążenia drogi krajowej nr 73. Inwestycja ponadlokalna obejmująca województwa małopolskie, świętokrzyskie, łódzkie i mazowieckie.	NIE	Strategia, jako dokument na określonym poziomie ogólności w strategii postępowania jako kluczowe inwestycje wskazuje zadania związane z realizacją Centralnego Portu Komunikacyjnego "Solidarność". Proponowane zapisy są zbyt szczegółowe.
Tura 1 (2019)	45	Gmina Miasta Tamowa	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	Na stronie nr 25 w akapicie trzecim treść zdania trzeciego o brzmieniu: "Zakłada się uruchamianie zarówno autobusowych linii dowozowych zintegrowanych z siecią połączeń kolejowych, jak również kursów bezpośrednich, dodatkowo integrację taryfowo-biletową pomiędzy poszczególnymi systemami transportu, w tym z systemami komunikacji miejskiej oraz koordynację rozkładów jazdy." proponuje się zastąpić zdaniem o brzmieniu: "Zakłada się uruchamianie zarówno autobusowych linii dowozowych zintegrowanych z siecią połączeń kolejowych, linii międzypowiatowych wiążących nie obsługiwane koleją ośrodki z kluczowymi aglomeracjami województwa w szczególności miasta na prawach powiatu, jak również kursów bezpośrednich, dodatkowo integrację taryfowo-biletową pomiędzy poszczególnymi systemami transportu, w tym z systemami komunikacji miejskiej oraz koordynację rozkładów jazdy."	Poszerzenie opisu zakładanych do realizacji zadań będzie tożsame z zapisami punktu 4.2 "Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego w Województwie Małopolskim". Linie międzypowiatowe tworzone w ramach kompetencji Marszałka Województwa jako organizatora publicznego transportu zbiorowego na terenie Województwa Małopolskiego	NIE	Zapisy są zbyt szczegółowe w odniesieniu do dokumentu jakim jest Strategia. Ponadto, obecny zapis nie wyklucza uruchomienia postulowanych połączeń.
Tura 1 (2019)	46	Gmina Miasta Tamowa	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	W końcowej części punktu 4 tj. Główne kierunki działań po punkcie 4.1.3 proponowane jest dopisanie punktu o treści: „Rozbudowa systemu Szybka Kolej Aglomeracyjna umożliwiająca połączenie miast na prawach powiatu na kierunku północ – południe o zasięgu wykraczającym poza granice województwa.”	Rozszerzenie systemu SKA poprawi skomunikowanie mieszkańców Województwa Małopolskiego.	NIE	Strategia jest dokumentem na określonym poziomie ogólności, szczególne traktowanie miast na prawach powiatu nie jest więc zasadne.
Tura 1 (2019)	47	Gmina Miasta Tamowa	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	W końcowej części punktu 4 tj. Główne kierunki działań po punkcie 4.1.4 proponowane jest dopisanie punktu o treści: „Budowa nowych odcinków linii kolejowych nr 73 Busko Zdrój -Tarnów oraz nr 96 Tarnów - Nowy Sącz”	Wybudowanie nowych odcinków linii kolejowych umożliwi uruchomienie szybkiego połączenia relacji Krynica - Nowy Sącz - Tarnów - Busko Zdrój - Kielce - Centralny Port Komunikacyjny - Warszawa określonej w ramach Programu Kolejowego CPK jako szprycha nr 7. Nowa linia kolejowa będzie miała kolosalne znaczenia dla mieszkańców województwa małopolskiego, głównie poprzez zmniejszenie obciążenia drogi krajowej nr 73. Inwestycja ponadlokalna obejmująca województwa małopolskie, świętokrzyskie, łódzkie i mazowieckie.	NIE	W kwestii budowy linii kolejowej z Tarnowa do Kielc oraz modernizacji linii z Tarnowa do Nowego Sącza, które znajdują się w strategii budowy CPK Strategia na właściwym sobie poziomie ogólności na s. 24 wskazuje na wagę zadań wynikających z realizacji Centralnego Portu Komunikacyjnego "Solidarność".
Tura 1 (2019)	48	Gmina Miasta Tamowa	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	W końcowej części punktu 4 tj. Główne kierunki działań proponowana jest zmiana brzmienia punktu 4.1.8 na: „4.1.8 Tworzenie warunków i podejmowanie działań na rzecz powstania i rozwoju węzłów przesiadkowych umożliwiających w transporcie publicznym zintegrowanie przewozów autobusowych z przewozami kolejowymi poprzez rozwój ofert kolejowo-autobusowych oraz wzajemne powiązanie rozkładów jazdy.”.	Modyfikacja zapisu ma na celu doprecyzowanie możliwości aktywnego włączenia się jednostek samorządu terytorialnego różnego szczebla do realizacji określonych zadań.	TAK	Kierunek działań 4.1.8 zostanie uzupełniony i otrzyma nowy brzmienie.
Tura 1 (2019)	49	Gmina Miasta Tamowa	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	W końcowej części punktu 4 tj. Główne kierunki działań proponowana jest zmiana brzmienia punktu 4.2.1 na: „4.2.1 Poprawa połączenia drogowego ze Słowacją poprzez budowę drogi S7 na odcinku Zabornia – Chyżne oraz rozbudowa DK nr 73 do parametrów drogi klasy S.”.	Modyfikacja zapisu ma na celu wskazanie bezwzględnej konieczności przebudowy i zmiany klasy obecnej DK nr 73, bardzo przeciążonej i mało bezpiecznej.	CZĘŚCIOWO	Do głównych kierunków działań w Strategii w obszarze transportu zostanie dodany nowy kierunek.
Tura 1 (2019)	50	Gmina Miasta Tamowa	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	W końcowej części punktu 4 tj. Główne kierunki działań proponowana jest zmiana brzmienia punktu 4.3.1 na: „4.3.1 Budowa i modernizacja dróg ze szczególnym uwzględnieniem odcinków drogowych miejscowości dotkniętych wysoką uciążliwością ruchu tranzytowego, w szczególności miast na prawach powiatu.”.	Modyfikacja zapisu ma na celu wskazanie potrzeby podejmowania działań zmierzających do rozładowania problemów komunikacyjnych miast działających na prawach powiatu.	NIE	Zapisy są zbyt szczegółowe w odniesieniu do dokumentu jakim jest Strategia.
Tura 1 (2019)	51	Gmina Miasta Tamowa	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	W końcowej części punktu 4 tj. Główne kierunki działań po punkcie 4.3.1 proponowane jest dopisanie punktu o treści: „Budowa nowych węzłów autostradowych i powiązanie z istniejącym układem drogowym poprawiające skomunikowanie miast na prawach powiatu z autostradą A4.”.	Wybudowanie nowych węzłów autostradowych ma na celu poprawę dostępności komunikacyjnej mieszkańców miast na prawach powiatu na terenie Województwa Małopolskiego.	TAK	Zapisy Strategii zostaną zmienione.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobzar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 1 (2019)	52	Gmina Miasta Tarnowa	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	W końcowej części punktu 4 tj. Główne kierunki działań po punkcie 4.3.2 proponowane jest dopisanie punktu o treści: „Wprowadzanie rozwiązań mających na celu integrację funkcjonujących Inteligentnych systemów transportowych oraz wdrażanych systemów ITS przez poszczególnych zarządców dróg.”.	Zapewnienie integracji i kompatybilności systemów istniejących z nowymi systemami.	TAK	Zapisy Strategii zostaną zmienione.
Tura 1 (2019)	53	Gmina Miasta Tarnowa	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	W końcowej części punktu 4 tj. Główne kierunki działań po punkcie 4.3.3 proponowane jest dopisanie punktu o treści: „Budowa i rozbudowa drogowych połączeń międzypowiatowych ze szczególnym uwzględnieniem miast na prawach powiatu.”.	Rozbudowa istniejących oraz budowa nowych odcinków dróg ma na celu poprawę dostępności komunikacyjnej mieszkańców miast na prawach powiatu na terenie Województwa Małopolskiego.	NIE	Zapisy są zbyt szczegółowe w odniesieniu do dokumentu jakim jest Strategia.
Tura 1 (2019)	54	Wydział Chemii, Uniwersytet Jagielloński	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Małopolskie	[M] Edukacja	Wnioskuje się o uzupełnienie Głównych kierunków działań w ramach Celu strategicznego: Małopolskanie o działania polegające na wsparciu infrastruktury dydaktycznej małopolskich uczelni, służącej do kształcenia w kierunkach kluczowych dla rozwoju regionu. Uwagę proponuje się uwzględnić poprzez wprowadzenie do pkt. 3.4 Wsparcie na rzecz szkolnictwa wyższego na stronie 13 (Części II) ppkt. 3.4.5. Modernizacja infrastruktury dydaktycznej/laboratoryjnej dla kierunków kształcenia kluczowych w rozwoju regionu.	Zgodnie z diagnozą przedstawioną w projekcie SRW „Małopolska 2030” w obszarze szkolnictwa wyższego „...wysokie wskaźniki ilościowe nie do końca przekładają się jednak na jakość kształcenia. Niewielu jest nowych naukowców, a stosunek liczby nowych absolwentów studiów doktoranckich do liczby osób w wieku 25-34 lat jest jednym z najniższych w UE. ... Skutkuje to bezrobociem w pewnych grupach zawodowych i jednoczesnym niedoborem pracowników w innych branżach (rośnie liczba zawodów deficytowych), w efekcie stanowiąc istotną barierę wzrostu spójności społecznej oraz konkurencyjności gospodarki (niedobór wykwalifikowanej siły roboczej jest jedną z głównych przeszkód dla rozwoju przedsiębiorstw). Potrzebne są rozwiązania poprawiające przygotowanie praktyczne absolwentów do potrzeb rynku pracy” (str. 18-19, Cz.I). Zgodnie ze strategią postępowania przedstawioną w SRW niezbędne jest jak najszybsze wprowadzenie działań zmierzających do jakościowych zmian kształcenia w naszym województwie, w tym do ukierunkowania kształcenia wyższego na potrzeby regionalnego rynku pracy i wymagań innowacyjnej gospodarki oraz do realizacji rozwiązań podnoszących jakość przygotowania praktycznego. Nie sposób jednak nie zauważyć, że niezbędnym elementem kształcenia praktycznego na poziomie wyższym i kształcenia ustawicznego specjalistów w kierunkach kluczowych dla rozwoju regionu jest posiadanie przez uczelnie odpowiedniej infrastruktury dydaktycznej, zwłaszcza w zakresie aparatury i wyposażenia specjalistycznego dla właściwego kierunku kształcenia. Brak na uczelniach wyższych nowoczesnej aparatury i wyposażenia laboratoryjnego wykorzystywanych w procesie dydaktycznym na kierunkach przyrodniczych i technicznych jest kluczowym elementem w ograniczeniu jakości przygotowania praktycznego i możliwości realizacji wspólnych programów z potencjalnymi pracodawcami. Stąd, modernizacja i unowocześnienie dydaktycznej infrastruktury badawczo-pomiarowej dla kierunków kluczowych w rozwoju regionu jest koniecznym warunkiem wsparcia szkolnictwa wyższego.	TAK	W obszarze I. <i>Małopolskanie</i> , kierunek polityki <i>Edukacja</i> , działania obejmujące wsparcie na rzecz szkolnictwa wyższego zostanie preredagowane w taki sposób, iż obejmie ono także modernizację infrastruktury dydaktycznej. Należy również zauważyć, iż działania na rzecz rozwoju infrastruktury badawczej na uczelniach przewidziano w ramach obszaru II. <i>Gospodarka</i> , kierunek dotyczący komercjalizacji wyników badań naukowych i transferu nowoczesnych technologii.
Tura 1 (2019)	55	FUNDACJA ARCHIPELAG	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Małopolskie	[M] Małopolskie rodziny	Konieczne jest podjęcie działań w celu zwiększenia świadomości zagrożeń związanych z piciem w czasie ciąży i pilnie wprowadzić programy zarówno w celu zapobiegania, jak i wspierania zagrożonych kobiet oraz diagnozowania i wspierania osób i rodzin już dotkniętych tą ukrytą niepełnosprawnością. W tym celu należałoby zaplanować w ramach Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”: • Kampanie uświadamiające, profilaktyczne, edukacyjne (np. w ramach projektów regionalnych) • Badania mające na celu dokładne określenie skali problemu w Małopolsce i analizę potrzeb rodzin opiekujących się dziećmi z FASD, a także potrzeb samych osób z FASD, w zakresie wsparcia niezbędnego dla ich usamodzielnienia • Szkolenia dla placówek o charakterze edukacyjnym (w tym szkół, poradni psychologiczno-pedagogicznych i innych instytucji oświatowych) • Szkolenia dla instytucji zapewniających wsparcie rodzinom wysokiego ryzyka (w tym jednostkom organizacyjnym pomocy społecznej, sądom i ich organom pomocniczym, podmiotom leczniczym) • Szkolenia dla pracowników w ośrodkach adopcyjnych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach • Wprowadzenie form wsparcia dla osób z FASD i ich rodzin (jak wczesne wspomaganie rozwoju czy dostęp do zindywidualizowanej ścieżki kształcenia) ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia dla rodzin adopcyjnych pozbawianych jakiegokolwiek wsparcia instytucjonalnego • Działania na rzecz integracji społeczno-zawodowej osób z FASD (w tym specjalistyczne doradztwo zawodowe, umożliwienie podnoszenia kwalifikacji zawodowych np. poprzez kursy i szkolenia, aktywizacja pracodawców).	FASD - ogólny termin, opisującym całe spektrum skutków rozwojowych, występujących u potomstwa matek pijących alkohol w okresie ciąży. Skutki te mogą obejmować zaburzenia rozwoju fizycznego, umysłowego, zachowania i uczenia się; trwają przez całe życie. Ciężka narazona na alkohol stanowi poważny problem zdrowia publicznego w Małopolsce i całym kraju, a brak na ten temat jakiegokolwiek wzmianki w projekcie Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”. Przeprowadzone przez PARPA badania (projekt Alicja, 2015) określiły minimalny poziom występowania FASD na 2% populacji. Jednakże najnowsze badania w UK stanowią, że może on sięgać 17% (Preventative Medicine, listopad 2018). • Zbyt mało dzieje się w zakresie uświadamiania społeczeństwa i zapobiegania – nadal istnieje przekonanie, że można pić niewielkie ilości alkoholu w ciąży; • Edukacja i świadomość FASD są słabe w systemie opieki zdrowotnej (zaledwie 20% lekarzy informuje o zakazie spożywania alkoholu w ciąży) i administracji lokalnej; • FASD to nie tylko problem zdrowotny i opiekuńczy - wpływa na edukację, zatrudnienie, system świadczeń i sprawiedliwość; • Instytucje świadczące pomoc nie posiadają wystarczającej wiedzy na temat metod wsparcia rodzin borykających się z problemem opieki nad osobami z FASD; • Ścieżka diagnozy jest często zbyt długa i słaba; • Brak terapii i wsparcia psychologiczno-terapeutycznego; • Brak centralnych danych na temat rozpowszechnienia FASD. Należy zwrócić uwagę także na fakt, że projekt Strategii nie przewiduje żadnej formy wsparcia dla rodzin adopcyjnych (gdzie odsetek dzieci z FASD może sięgać nawet 80%), koncentrując się jedynie na pieczy zastępczej. Tymczasem w myśl Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, podlegające Marszałkowi Województwa ośrodki adopcyjne są obowiązane wspierać rodziców adopcyjnych, w wykonywaniu przez nie funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez: 1) pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i opiekuńczych; 2) poradnictwo i terapię, w tym terapię rodzinną; 3) pomoc pedagogiczną i psychologiczną; 4) pomoc prawną w zakresie prawa rodzinnego.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Po dokładnej analizie uwag stwierdzono, iż proponowane działania mieszczą się w ramach obecnych zapisów strategii. I tak: w ramach kierunku polityki <i>Małopolskie rodziny</i> obecne są zarówno działania edukacyjne i społeczne na rzecz promocji wartości rodziny oraz przygotowania młodzieży do pełnienia ról rodzinnych, społecznych i zawodowych, jak i szerokie wsparcie rodzin (w tym rodzin adopcyjnych) w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, obejmujące zarówno poradnictwo rodzinne oraz programy edukacyjne na rzecz wzrostu kompetencji wychowawczych rodziców, jak i rozwój usług wspierających funkcjonowanie rodziny. Kwestie profilaktyki uzależnień (w tym uzależnień alkoholowych) i rozwiązywania problemów z nimi związanych są także obecne w dokumencie, i to w kilku miejscach, m.in. w ramach wspomnianych wyżej kierunków działań, a także w ramach kierunku polityki <i>Opieka zdrowotna</i> : działania edukacyjne służące podnoszeniu świadomości zdrowotnej społeczeństwa oraz promocji zdrowego stylu życia (...), promocja zdrowia psychicznego oraz profilaktyka i leczenie zaburzeń psychicznych (w tym systemowe działania edukacyjne i profilaktyczne w zakresie zdrowia psychicznego adresowane do szerokiego grona odbiorców). Silnie akcentowana w strategii jest także potrzeba poprawy w zakresie profilaktyki i wczesnej wykrywalności wad wrodzonych i rozwojowych (kierunek polityki <i>Opieka zdrowotna</i>), wraz z działaniami w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka oraz edukacji dostosowanej do indywidualnych potrzeb uczniów (kierunek polityki <i>Edukacja</i>). W strategii postępowania dla kierunku polityki <i>Małopolskie rodziny</i> podkreślono, iż „dla realizacji tych zamierzeń kluczowa jest poprawa dostępu do wysokiej jakości usług, w tym poprzez wprowadzenie mechanizmów współdziałania różnych podmiotów odpowiadających na potrzeby dzieci na poszczególnych etapach rozwoju”. W dokumencie obecne są również działania z zakresu systemu pieczy zastępczej zgodnie z zasadami instytucjonalizacji oraz wsparcie procesu usamodzielniania wychowanków. Podsumowując, mając na uwadze ogólny (strategiczny) charakter dokumentu, a co za tym - potrzebę syntezy zapisów, kierunki działań strategicznych muszą mieć możliwie ogólny, niewykluczający charakter, a ich nadmierne doszczegółowienie nie jest zasadne.
Tura 1 (2019)	56	Gmina Libiąż Urząd Miejski w Libiążu	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Innowacje	Na str. 22 projektu strategii czytamy, iż „Niezbędnym elementem dla rozwoju gospodarczego regionu jest dążenie do zwiększenia poziomu inwestycji, zarówno wśród inwestorów krajowych jak i zagranicznych. Wymaga to przede wszystkim zapewnienia przedsiębiorcom odpowiednich terenów inwestycyjnych o uregulowanej sytuacji własnościowej, wyposażonych w media i dostępnych komunikacyjnie. Szczególnie istotne jest zapewnienie dużych scalonych terenów, aby Małopolska wygrała rywalizację o duże przedsięwzięcia inwestycyjne.”	Poprzez wprowadzenie tego zapisu chcemy zwrócić uwagę na trwający od wielu lat problem aktywizacji gospodarczej terenów poprzemysłowych po kopalni „Upadowa”, o powierzchni ponad 24 ha, położonych na terenie gminy Libiąż. Tereny są własnością Polskiej Grupy Górniczej S.A., w administrowaniu Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. w Bytomiu. Od lat zarówno gmina Libiąż jak i Krakowski Park Technologiczny Sp. z o.o. czynią starania o to, aby te atrakcyjne tereny inwestycyjne w Małopolsce Zachodniej rozkwitły gospodarczo. Są uzbrojone i świetnie skomunikowane. Wobec dużego zainteresowania potencjalnych inwestorów tym terenem - jako samorząd, który nie jest właścicielem gruntu jesteśmy zmuszeni jesteśmy do poszukiwania alternatywnych rozwiązań. Wydaje się, że konkretne wsparcie i pomoc merytoryczna ze strony Województwa Małopolskiego byłaby nieoceniona w negocjacjach z właścicielem, przynosząc wymierne efekty społeczno – gospodarcze dla całego regionu.	NIE	Zapis zbyt szczegółowy jak na dokument strategiczny.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobszar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 1 (2019)	57	Gmina Libiąż Urząd Miejski w Libiążu	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	2) Uwaga dotyczy Obszaru: Gospodarka, Cel: Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Małopolski, Kierunek działań: Zintegrowany i zrównoważony transport oraz Obszaru: Rozwój zrównoważony Terytorialnie, Celu: Zrównoważony i trwały rozwój województwa w oparciu o endogeniczne potencjały poszczególnych obszarów Małopolski; Kierunek działań: Spójność wewnątrzregionalna i dostępność. Zarówno w jednym jak i w drugim obszarze nie ma zapisanego kluczowego naszym zdaniem projektu drogowego tj: budowy drogi współpracy regionalnej oraz włączeniem jej do wybudowanego odcinka w Jaworznie – Jeleń.	Przebieg w/w drogi wyznaczony został w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Libiąż” oraz uzgodniony z Zarządzeniem Województwa Małopolskiego w 2018 roku. Budowa tej drogi i jej włączenie do węzła Jaworzno – Jeleń pozwoliłoby na połączenie terenów Zachodniej Małopolski z autostradą A4, skomunikowanie z ruchem tranzytowym terenów przemysłowych oraz istniejących i przyszłych stref aktywności, jak również ograniczyłoby ogromny ruch na drogach wojewódzkich nr 780 i 933 w gminie Libiąż oraz Chelmek, co ma szczególne znaczenie dla poprawy bezpieczeństwa oraz jakości życia mieszkańców regionu. Dlatego wnioskujemy, aby wzorem innych ujętych na str. 24 projektu strategii, kluczowych inwestycji drogowych o charakterze regionalnym i krajowym ująć również zadanie pn: „Budowa drogi współpracy regionalnej z włączeniem do wybudowanego odcinka w Jaworznie – Jeleń”.	NIE	Uwagi są zbyt szczegółowe jak na dokument strategiczny. Takie zapisy będą mogły się znaleźć w programie transportowym. W 2003 r. w oparciu o porozumienie zawarte pomiędzy Województwem Małopolskim, Miastem Oświęcim, Powiatem Oświęcimskim i Miastem Jaworzno, opracowano studium wykonalności z analizą efektywności, które wytyczyło przebieg dwóch etapów Drogi Współpracy Regionalnej: zadanie objęło odcinek obwodnicy Oświęcimia oraz dalszy przebieg drogi, od Gminy Chelmek, poprzez węzeł autostradowy Jeleń, aż do Jaworzna. Do dalszej realizacji zadania przyjęto etap I obejmujący obwodnicę Oświęcimia, wybudowaną i zakończoną w roku 2018. Obecnie Województwo Małopolskie zleca opracowanie studium komunikacyjnego Małopolski Zachodniej, w ramach którego zostanie przebadana zasadność realizacji takiej inwestycji. W związku z tym tego typu projekt nie może zostać ujęty w Strategii.
Tura 1 (2019)	58	Gmina Libiąż Urząd Miejski w Libiążu	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Przestrzeń	4) Uwaga dotyczy Obszaru: Rozwój zrównoważony terytorialnie, Celu: Zrównoważony i trwały rozwój województwa w oparciu o endogeniczne potencjały poszczególnych obszarów Małopolski, Kierunek działań: Rozwój przestrzenny województwa W kierunkach działań: 1.2 Rewitalizacja miast i odnowa obszarów wiejskich podpunkty 1.2.1-1.2.6 odnoszą się jedynie do sfery miejskiej, a nie obszarów wiejskich.	Być może zasadnym byłoby odnowę wsi skupić w Kierunku 3 Rozwój obszarów wiejskich, gdzie znajduje się zapis: 3.4. Fizyczna regeneracja obszarów wiejskich (odnowa wsi), natomiast katalog zadań w Kierunku Rozwój przestrzenny rozszerzyć o podpunkt z zakresu rewitalizacji zdegradowanej tkanki mieszkaniowej na obszarach kryzysowych.	TAK	Uwaga zasadna, zapis zostanie preredagowany na etapie ostatecznej redakcji dokumentu.
Tura 1 (2019)	59	Gmina Libiąż Urząd Miejski w Libiążu	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Bioróżnorodność	3) Uwaga dotyczy Obszaru: Środowisko, Celu: Wysoka jakość środowiska przyrodniczego, krajobrazu i przestrzeni zamieszkania oraz świadomości ekologicznie Małopolanie, Kierunek działań: Zrównoważone gospodarowanie wodą i łagodzenie skutków ekstremalnych zjawisk przyrodniczych	Ewentualne rozpatrzenie zmiany zapisów głównych kierunków działania w pkt. 2.4 na: „Rozwój systemu kanalizacyjnego i oczyszczania ścieków w szczególności w obszarach województwa objętych formami ochrony przyrody oraz na obszarach, na których wody jednolite części wód powierzchniowych są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych”.	CZĘŚCIOWO	W sformułowaniu rozwój systemu kanalizacyjnego i oczyszczania ścieków zawierać się mogą i obszary chronione i inne szczególne sytuacje, w tym ta wnioskowana, stąd nie wydaje się zasadne dopisywanie kolejnego wyszczególnienia do proponowanego kierunku działań, jednakże zostanie zapisy o rozwoju wod.-kan. zostaną poszerzone o m. in. tereny o skomplikowanych warunkach gruntowych - zgodnie z uwaga RDOŚ.
Tura 1 (2019)	60	Stowarzyszenie Metropolia Krakowska	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Miasta	Słowa: 2.3 Wzmacnianie powiązań funkcjonalnych miast z otaczającymi je obszarami wiejskimi, w tym wsparcie dla jednostek realizujących ponadlokalne projekty partnerskie, proponuje się zamienić na: 2.3 Wzmacnianie powiązań funkcjonalnych miast z otaczającymi je obszarami funkcjonalnymi, w tym premiowanie ponadlokalnych projektów partnerskich oraz wspieranie jednostek realizujących takie projekty.	Ważnym czynnikiem motywującym samorządy gminne do podjęcia wysiłku współpracy ponadlokalnej może być premiowanie projektów i inicjatyw o charakterze ponadlokalnym. Dlatego Samorząd Województwa powinien nie tylko wspierać jednostki realizujące ponadlokalne projekty ale również tworzyć mechanizmy które będą premiowały projekty o ponadlokalnym (np. szerszym niż obszar 3 gmin) charakterze.	TAK	Uwaga zasadna, zapis zostanie preredagowany na etapie ostatecznej redakcji dokumentu.
Tura 1 (2019)	61	Powiat Myślenicki - Starostwo Powiatowe w Myślenicach	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Turystyka i sport	Istotnym elementem, który pozytywnie wpłynie na stymulację przedsiębiorczości oraz rozwój Powiatu Myślenickiego będzie otwarcie Zalewu Dobczyckiego (J. Dobczyckie) dla mieszkańców oraz turystów poprzez organizację kąpielisk, dopuszczenie wędkarstwa oraz tak zwanej „białej żeglugi” – bez wykorzystywania silników spalinowych. Otwarcie Zalewu dla turystów i usług rekreacyjnych powinno odbywać się jednak z poszanowaniem najwyższych standardów dbałości o środowisko naturalne po to by Zalew nie został zanieczyszczony i mógł pełnić również swoje pozostałe funkcje – zbiornika wody pitnej i zbiornika retencyjnego.	Temat otwarcia j. Dobczyckiego jest poruszany od wielu lat, jednak w związku z tym, że Zalew stanowi jeden z podstawowych rezerwuarów wody pitnej na dzień dzisiejszy nie jest od dopuszczony do użytku turystycznego i rekreacyjnego. Na takim stanie rzeczy tracą przede wszystkim trzy gminy, w granicach których leży Zalew: Gmina Myślenice, Gmina Dobczyce oraz Gmina Siepraw. Jednak beneficjentem takiego rozwiązania będą również gminy i powiatu ościenne, miasto Kraków jak i całe Województwo Małopolskie. Po pierwsze otwarcie Zbiornika w Dobczycach pozwoli na rozwój lokalnej przedsiębiorczości – na zwiększonym ruchu turystycznym zyskają lokale gastronomiczne oraz hotelarze (co z kolei stanowi świetną bazę dla absolwentów Małopolskiej Szkoły Gościnności prowadzonej przez Marszałka Województwa). Większe zapotrzebowanie w restauracjach spowoduje wzrost popytu na żywność – w tym płody rolne od lokalnych rolników. Jest to tylko jeden przykład pozytywnego napędzania koniunktury gospodarczej wynikającej z otwarcia Zalewu. Ponadto Zalew Dobczycki jako nowa atrakcja turystyczna może odciążyć ruch w innych miejscach woj. Małopolskiego. Będzie też stanowił naturalne miejsce odpoczynku dla mieszkańców Krakowa. Otwarcie zbiornika dobczyckiego w dużej mierze wzmocni ofertę turystyczną całego województwa – sam zbiornik położony jest nieopodal innych ważnych atrakcji turystycznych i zabytków – Kopalni Soli w Wieliczce oraz Starego Miasta w Krakowie. Oczywiście jako wnioskodawcy rozumiemy, że otwarcie Zbiornika rodzi pewne ryzyka ekologiczne, dlatego powinno do niego dojść po debacie eksperckiej i wprowadzeniu koniecznych ograniczeń oraz rozwiązań technologicznych pozwalających na takie działanie. Operatorem infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej mogły by być zainteresowane samorządy jednocześnie gwarantując właściwą dbałość o stan i czystość wód w Zalewie. Konieczna będzie również współpraca JST z Wodami Polskimi. Temat otwarcia j. Dobczyckiego jest poruszany od wielu lat, jednak w związku z tym, że Zalew stanowi jeden z podstawowych rezerwuarów wody pitnej na dzień dzisiejszy nie jest od	NIE	Zapisy są zbyt szczegółowe w odniesieniu do dokumentu jakim jest Strategia. Mogą zostać uwzględnione przy okazji tworzenia strategii/programu dot. rozwoju turystyki w województwie małopolskim.
Tura 1 (2019)	62	Powiat Myślenicki - Starostwo Powiatowe w Myślenicach	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Powietrze	W części strategii dotyczącej ochrony środowiska jednym z priorytetów na kolejne lata jest poprawa stanu powietrza. Cel ten jest bezdyskusyjny gdyż dzisiaj Małopolska jest jednym z województw z najgorszym powietrzem w Polsce (a co za tym idzie również w UE). Dlatego w ramach uwagi ogólnej postulujemy uwzględnienie wojewódzkiego programu wymiany pieców z określeniem źródła oraz wielkości finansowania tego programu każdego roku. Program wojewódzki powinien być w 85% pokrywany z środków wojewódzkich – bądź wojewódzkich i unijnych - w 5% z budżetów powiatów i 10% z budżetów gmin, na terenie których dochodzi do wymiany źródeł ciepła. Skala takiego dofinansowania powinna być określana każdorazowo jako odsetek od PKB budżetu województwa.	Diagnoza przeprowadzona na potrzeby Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego słusznie określa zanieczyszczenie środowiska jako jeden z podstawowych i najważniejszych problemów środowiskowych w Małopolsce. Dlatego proponowana uwaga stanowi propozycję rzeczywistego i realnego działania mającego na celu poprawę zdiagnozowanego stanu rzeczy. Jednocześnie angażuje finansowo wszystkie strzeble JST. Jest to alternatywa dla obecnie niezbyt efektywnego programu „Czyste Powietrze”	NIE	Struktura finansowania w ramach przyszłego programu/planu wymiany pieców nie będzie ustalana w zapisach Strategii, ale na późniejszym etapie tworzenia programu.
Tura 1 (2019)	63	Powiat Myślenicki - Starostwo Powiatowe w Myślenicach	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	Do wymienionych inwestycji drogowych dopisać Zachodnią Obwodnicę Myślenic tzw. „Drogę Zachodnią” na odcinku „Myślenice-Jasienica-Sulkowice”	Obecnie ruch ciężarowy kierujący się np. na tereny powiatu suskiego bądź inne tereny zachodnio-południowe w dużej mierze odbywa się poprzez gminę Myślenice podobnie jak ruch osobowy np. turystyczny. Powoduje to korkowanie się ulic miejskich i powiatowych oraz wzrost ruchu na drodze E77 – Zakopiance. Budowa Zachodniej Obwodnicy Myślenic pozwoli na odciążenie mieszkańców i dróg miejskich oraz usprawni transport pomiędzy powiatami małopolski zachodniej.	NIE	Zapisy są zbyt szczegółowe jak na Strategię. Zapis może zostać uwzględniony w planie/programie transportowym.
Tura 1 (2019)	64	Sieć Badawca Łukasiewicz - Instytut Zaawansowanych Technologii Wytwarzania	Uwaga ogólna	Gospodarka	[G] Innowacje	Na terenie woj. małopolskiego działa Sieć Badawcza Łukasiewicz.	Od 1 kwietnia 2019 r. na terenie Małopolski funkcjonuje Sieć Badawcza Łukasiewicz - trzecia co do wielkości sieć badawcza w Europie. "Małopolska 2030" nie uwzględniła tego faktu, a warto wykorzystać potencjał Łukasiewicza do podnoszenia poziomu innowacyjności i technologii w naszym województwie.	TAK	Strategia zostanie zmodyfikowana w tym zakresie.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobzar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 1 (2019)	65	Sieć Badawca Łukasiewicz - Instytut Zaawansowanych Technologii Wytwarzania	Uwaga ogólna	Gospodarka	[G] Innowacje	"Małopolska 2030" zbyt mały nacisk kładzie na wykorzystanie ośrodków naukowych i badawczych oraz na znaczenie nauki i B+R jako działań strategicznych.	Ośrodki naukowe są mocną stroną woj. małopolskiego. W strategii brak jest położenia nacisku na ten aspekt. Małopolskie ośrodki naukowe i badawcze mogą i powinny być strategicznym zapleczem dla rozwiązywania m.in problemów wskazanych w niniejszej strategii. Wykorzystujmy to, co mamy!	TAK	Strategia zostanie zmodyfikowana w tym zakresie.
Tura 1 (2019)	66	Powiat Krakowski	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Małopolska	[M] Małopolskie rodziny	Proponuje się dodanie p. 1.4.3 Tworzenie oraz rozwój Uniwersytetów Trzeciego Wieku	Wprowadzenie nowego kierunku interwencji ma na celu wprowadzenie dodatkowego narzędzia wsparcia dla osób starszych	TAK	W Strategii postępowania dla kierunku polityki <i>Małopolskie rodziny</i> zapisy dotyczące działań dedykowanych seniorom zostaną uzupełnione o rozwiązania na rzecz wzrostu poziomu uczestnictwa osób starszych w kształceniu ustawicznym, w tym na Uniwersytetach Trzeciego Wieku. Jednocześnie należy zauważyć, iż kierunek działania obejmujący wsparcie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami obejmuje różnorodne środowiskowe formy aktywizacji i wsparcia, uwzględniające różne potrzeby osób, w zależności od ich kondycji psychofizycznej, a działalność UTW jak najbardziej mieści się w tym katalogu. Komplementarnie przewidziano także działania promujące edukację przez całe życie (w ramach kierunku polityki <i>Edukacja</i>) oraz wspierające aktywność edukacyjną i zawodową osób starszych (w ramach kierunku polityki <i>Rynek pracy</i>).
Tura 1 (2019)	67	Powiat Krakowski	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Małopolska	[M] Edukacja [M] Sport	W p. 3.2 proponuje się rozszerzenie katalogu szkół o specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze. Proponuje się dodanie p. 3.2.3 Wsparcie budowy oraz modernizacji przyszłokolejnej infrastruktury sportowej, np. wielofunkcyjne boiska sportowe.	Proponowana zmiana ma na celu rozszerzenie katalogu placówek, do których kierowana będzie interwencja. Dodanie dodatkowego punktu współgra z celami głównego kierunku mającego na celu rozwój infrastruktury.	TAK	W zaktualizowanej wersji SRWM 2030 zostanie dodany odrębny kierunek polityki <i>Sport</i> , a w ramach niego - kierunek działania dotyczący rozbudowy oraz modernizacji bazy sportowej regionu, w który wpisuje się proponowany zapis dot. obiektów sportowych. W odniesieniu do postulatu rozszerzenia katalogu szkół o specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, kierunek polityki <i>Edukacja</i> zostanie uzupełniony o kierunek działania dotyczący poprawy jakości nauki i warunków pobytu w placówkach oświatowo-wychowawczych oraz pozostałych placówkach prowadzących działania edukacyjne, wychowawcze i opiekuńcze dla dzieci i młodzieży wymagających specjalnej organizacji nauki, metod pracy, wychowania, pomocy psychologiczno-pedagogicznej i/lub resocjalizacji. Działania to obejmuje m.in. specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze.
Tura 1 (2019)	68	Powiat Krakowski	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Konkurencyjność i przedsiębiorczość	Proponuje się dodanie podpunktu w p. 2.2 Wsparcie startupów z administracją publiczną.	Propozycja ma na celu zachęcanie administracji publicznej do korzystania z rozwiązań oferowanych przez startupy.	CZĘŚCIOWO	W obszarze „Gospodarka” są już zapisy dotyczące wsparcia startupów. Natomiast korzystanie przez administrację publiczną z rozwiązań oferowanych przez startupy będzie możliwe w ramach działań dotyczących współpracy międzysektorowej (biznes – instytucje publiczne) w obszarze „Zarządzanie strategiczne rozwojem regionu”.
Tura 1 (2019)	69	Powiat Krakowski	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Turystyka i sport	W podpunkcie 3.2.5 proponuje się dodanie zapisów mówiących o ogrodach sensorycznych i boiskach sportowych.	Propozycja ma na celu rozszerzenie katalogu miejsc rekreacji, które będą objęte wsparciem.	TAK	Zostanie wprowadzony nowy kierunek "Sport i rekreacja".
Tura 1 (2019)	70	Powiat Krakowski	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	W punkcie 4.1 proponuje się dodanie podpunktu: Rozbudowa połączeń kolejowych wewnątrz regionu, ze szczególnym uwzględnieniem rozbudowy połączeń kolejowych na terenie obszaru metropolitalnego (Kraków+sąsiadujące gminy) oraz opracowanie programu rozwoju połączeń kolejowych na terenie obszaru metropolitalnego (Kraków+sąsiadujące gminy).	Proponowana uwaga ma na celu utworzenie kierunku interwencji, który będzie służył rozbudowie połączeń kolejowych wewnątrz regionu, które mogą być doskonałą alternatywą dla połączeń drogowych. Tworzenie nowych połączeń kolejowych skróci czas przejazdu z sąsiadujących gmin do Krakowa (lepsza dostępność) oraz przyczyni się do ochrony środowiska.	NIE	Zapisy są zbyt szczegółowe w odniesieniu do dokumentu jakim jest Strategia. Mogą zostać one uwzględnione przy tworzeniu planu/programu rozwoju transportu dla województwa małopolskiego.
Tura 1 (2019)	71	Powiat Krakowski	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	W podpunkcie 4.3.3 proponuje się zaakcentowanie działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa pieszych na drogach (inteligentne przejścia dla pieszych).	Proponowa zmiana ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa pieszych w ruchu drogowym.	TAK	Kierunek działań 4.3.3. zostanie uzupełniony i otrzyma nowe brzmienie.
Tura 1 (2019)	72	Powiat Krakowski	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	W zakresie p. 5.2. proponuje się wprowadzenie zapisów mających na celu wsparcie i zachęcanie samorządów lokalnych do wprowadzania cyfrowych rozwiązań w administracji publicznej.	Z usług samorządów lokalnych (gmina, powiat) korzysta największa liczba obywateli, stąd najbardziej racjonalnym wydaje się wprowadzenie rozwiązań cyfrowych w tych jednostkach samorządu terytorialnego.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Projekt SRWM przewiduje wprowadzenie rozwiązań cyfrowych w administracji publicznej, kierunek polityki rozwoju: Cyfrowe rozwiązania w administracji publicznej, m.in. w zakresie cyfryzacji usług w administracji publicznej (m.in. elektroniczne systemy zarządzania, integracja usług, bezpieczeństwo danych). Instrumenty wsparcia zostaną określone w dokumentach wykonawczych do strategii.
Tura 1 (2019)	73	Powiat Krakowski	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Woda	W punkcie 2.1 proponuje się dodanie zapisów mówiących o budowie ogrodów deszczowych oraz wspieraniu działań mających na celu zakup zbiorników na wodę opadową.	Proponowana zmiana ma na celu rozszerzenie katalogu działań, jakie można podjąć w celu realizacji celu głównego.	TAK	Zostanie poszerzony katalog narzędzi sprzyjających retencji wody poprzez m. in. rozwinięcie zagadnień błękitnej infrastruktury (ogrody deszczowe, niecki i rowy filtracyjne, zielone dachy itp..)
Tura 1 (2019)	74	Powiat Krakowski	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Energia	W p. 3.1. proponuje się dodanie zapisów mających na celu promowanie tworzenia i rozwoju klastrów energii.	Dodanie proponowanego zapisu przyczyni się znacząco do rozwoju energetyki z odnawialnych źródeł energii.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Stosowny zapis jest w strategii postępowania w części dotyczącej Energetyki: Kierunek polityki rozwoju - <i>Energetyka odnawialna i efektywność energetyczna</i> : "(...) Ważnym zadaniem będzie zwiększanie udziału w produkcji energii elektrycznej i ciepłą energii odnawialnych źródeł oraz tworzenie regulacji sprzyjających rozwojowi lokalnych obszarów zrównoważonych energetycznie, w ramach klastrów czy spółdzielni energetycznych. (...)"
Tura 1 (2019)	75	Powiat Krakowski	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Odpady	W p. 4.2 proponuje się dodanie zapisu mówiącego o budowie spalarni na obszarze obszaru metropolitalnego oraz usuwania wyrobów zawierających azbest z obszaru metropolitalnego.	Wzrost liczby mieszkańców w obszarze metropolitalnym, a co za tym idzie wzrost odpadów będzie wymuszał konieczność budowy instalacji do utylizacji odpadów i odzysku energetycznego frakcji energetycznej. Na obszarze metropolitalnym (gminy sąsiadujące z miastem Kraków) nadal występują duże ilości wyrobów zawierających azbest, które należy poddać szybkiej utylizacji.	NIE	Strategia zostanie skorygowana w taki sposób, iż nie będzie podana konkretna lokalizacja. Wskazane zagadnienie będzie rozwiązywał nowy Plan Gospodarki Odpadami Województwa Małopolskiego.
Tura 1 (2019)	76	Powiat Krakowski	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Miasta	W p. 2 należy dodać zapisy mające na celu rozwój współpracy wewnątrzregionalnej pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego oraz w obrębie obszaru metropolitalnego.	Ponadlokalne koalicje samorządowe w lepszy sposób mogą rozwiązywać problemy wykraczające poza obszar 1 gminy.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Zapisy odnoszące się do współpracy wewnątrzregionalnej zostały zawarte w Obszarze Zarządzanie strategiczne rozwojem województwa w kierunku <i>Współpraca i partnerstwo</i> , m.in. w kierunku działania odnoszącym się do inicjowania i animowania współpracy i partnerstwa w obszarach powiązań funkcjonalnych (zapewnienie równowagi w partnerstwach o silnym ośrodku rdzeniowym i gminami na obrzeżu). Ponadto, w Obszarze <i>Rozwój zrównoważony terytorialnie</i> w kierunku <i>Wsparcie małopolskich miast</i> jest mowa o współpracy w ramach obszaru metropolitalnego, tj. w działaniach odnoszących się do rozwoju metropolitalnego Krakowa, czy wzmocnienia powiązań funkcjonalnych miast z otoczeniem, w tym wsparcie dla jednostek realizujących ponadlokalne projekty partnerskie.
Tura 1 (2019)	77	Powiat Krakowski	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Przestrzeń	W p. 1.2 mowa jest o rewitalizacji miast i obszarów wiejskich, z kolei w podpunkcie 1.2.1 oraz 1.2.2 mowa jest wyłącznie o miastach. Proponuje się uzupełnienie zapisów tych dwóch podpunktów o obszary wiejskie.	Proponowana zmiana ma na celu uśpójnienie zapisów podpunktów 1.2.1 i 1.2.2 z zapisami punktu 1.2.	TAK	Uwaga zasadna, zapis zostanie przeredagowany na etapie ostatecznej redakcji dokumentu.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobzar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 1 (2019)	78	Gmina Sękowa	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Malopole	[M] Małopolskie rodziny	Brak zapisów odnoszących się do przeciwdziałania negatywnym trudom wychowawczym wśród młodzieży takim jak: nieprzystosowanie do życia, nieumiejętność wykonywania realnej, pożytecznej pracy, cierpiących na syndrom samotności, życie w wirtualnym świecie	Rośnie liczba osób nieprzystosowanych do życia, nie potrafiących wykonywać realnej, pożytecznej pracy, cierpiących na syndrom samotności, uzależnionych od Internetu, zanikające więzi między ludzkie, brak identyfikacji młodych ludzi z lokalnym środowiskiem i kulturą	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Proponowane zapisy są już obecne w strategii. W wyniku diagnozy sytuacji rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych stwierdzono, m.in. iż "trudności w sprawowaniu opieki nad dzieckiem mogą wynikać także z (...) osłabienia relacji rodzinnych. Jednocześnie statystyki pokazują, że dzieci coraz częściej doświadczają różnego rodzaju problemów w sferze zdrowia psychicznego, mających źródło w czynnikach psychospołecznych, których rodzina (obok szkoły i grupy rówieśniczej) jest kluczowym elementem". Odpowiedzią na te wnioski są zapisy na poziomie celów oraz kierunków polityki i działań. W strategii postępowania dla kierunku polityki <i>Małopolskie rodziny</i> zapisano, iż "Działania na rzecz rodzin adresowane będą w szczególności do dzieci i młodzieży, aby podnosić ich motywację do nauki, kształtować prospołeczną postawę życiową i wiarę we własne możliwości", co wprost znalazło odzwierciedlenie w działaniach obejmujących: kampanie edukacyjne i społeczne na rzecz promocji wartości rodziny, przygotowania młodzieży do pełnienia ról rodzinnych, społecznych i zawodowych oraz propagowania idei wolontariatu, a także wsparcie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, z komplementarnymi działaniami zdrowotnymi (systemowe działania edukacyjne i profilaktyczne w zakresie zdrowia psychicznego), edukacyjnymi (rozwiązania programowe, organizacyjne i metodyczne sprzyjające kształtowaniu wartości i kompetencji uniwersalnych; dostępne i wysokiej jakości wsparcie psychologiczne i pedagogiczne dla osób uczących się na każdym etapie nauki) oraz kulturalnymi (wzmocnienie edukacji kulturalnej).
Tura 1 (2019)	79	Gmina Sękowa	Uwaga ogólna	Zarządzanie strategiczne rozwojem województwa	[Z] Współpraca i partnerstwo	Brak zapisów odnoszących się do współpracy pomiędzy województwami w tym z województwem podkarpackim	Umożliwienie współpracy samorządów, instytucji, organizacji z różnych województw poprzez np. porozumienie terytorialne zrzeszające różne podmioty działające tematycznie na terenie sąsiednich województw.	TAK	Zapisy Strategii zostaną zmodyfikowane w taki sposób, żeby jednoznacznie wskazane było działanie odnoszące się do współpracy międzyregionalnej.
Tura 1 (2019)	80	Gmina Radłów	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Spójność i dostępność	Zmniejszenie dysproporcji pomiędzy obszarami wiejskimi i miastami	Istniejące różnice społeczne, gospodarcze, ekonomiczne.	NIE	Projekt Strategii wyraźnie wskazuje, że celem działań podejmowanych przez Samorząd WM będzie <i>zmniejszenie dysproporcji, które uwidaczniają się w różnych częściach województwa, a więc w szerszej przestrzeni. Jak wskazują zapisy dokumentu: "głównym kierunkiem w dążeniu do osiągnięcia zrównoważonego i trwałego rozwoju województwa jest wykreowanie regionu spójnego wewnętrznie"</i> , co jednoznacznie wybrzmiewa w głównym kierunku polityki rozwoju 4. Spójność wewnątrzregionalna i dostępność (Obszar: Rozwój zrównoważony terytorialnie). Z kolei zarówno w kierunku dotyczącym rozwoju miast, jak i tym, odnoszącym się do obszarów wiejskich, wyraźnie podkreśla się, że w <i>relacjach miasta - obszary wiejskie wspierane będą działania polegające na współpracy i partnerstwie</i> , tzn. wzmocnianie powiązań funkcjonalnych miast z ich obszarem funkcjonalnym (otaczającymi je obszarami wiejskimi), w tym wsparcie dla jednostek realizujących ponadlokalne projekty partnerskie. Podobne zapisy można także znaleźć w obszarze "Zarządzanie strategiczne rozwojem województwa" w kierunku odnoszącym się do współpracy i partnerstwa. Stawiamy na współpracę
Tura 1 (2019)	81	Gmina Radłów	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Spójność i dostępność	Dostęp do podstawowych usług w tym do sieci kanalizacyjnej	Na wskazanych obszarach stopień skanalizowania jest nadal niski	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Wskazany problem znalazł swoje odzwierciedlenie w zapisach znajdujących się w Obszarze <i>Rozwój zrównoważony terytorialnie</i> w kierunku działania: 4.3. Zmniejszenie dysproporcji pomiędzy poszczególnymi obszarami województwa poprzez zwiększanie jakości i dostępności do świadczonych usług publicznych, w szczególności w działaniu: odnoszącym się do inwestycji w infrastrukturę techniczną (m.in. sieci kanalizacyjne i wodociągowe), w szczególności na terenach górskich. Ponadto odniesienie do infrastruktury technicznej zostało wskazane w Obszarze <i>Środowisko</i> , w głównym kierunku polityki rozwoju odnoszącym się do zrównoważonego gospodarowania wodą.
Tura 1 (2019)	82	Gmina Radłów	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Woda	Uporządkowanie gospodarki wodno - kanalizacyjnej	Na wskazanych obszarach stopień skanalizowania jest nadal niski	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	W Strategii w rozdziale dotyczącym gospodarowania wodami jest zapis o potrzebie rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.
Tura 1 (2019)	83	Gmina Pćim	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Turystyka i sport	Uwzględnienie kontynuacji budowy ścieżek rowerowych i stworzenia połączenia istniejącej ścieżki rowerowej z ościennymi gminami m.in. Gmina Myślenice, Gmina Lubień.	Na terenie naszej gminy brak jest rowerowych ciągów komunikacyjnych, które pozwoliłyby na sprawne poruszanie się turystów i propagowanie zdrowego trybu życia. Istniejący odcinek ścieżki o długości 4,5 km jest intensywnie użytkowany, niemniej jednak nie jest wystarczający aby swobodnie przemieszczać się w miejsca atrakcyjne turystycznie.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Zapisy Strategii przewidują budowę infrastruktury rowerowej w ramach kierunku polityki <i>Turystyka i przemysły czasu wolnego</i> ; doprecyzowanie możliwe będzie na etapie tworzenia dokumentów wykonawczych.
Tura 1 (2019)	84	Gmina Pćim	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	Budowa infrastruktury ze szczególnym uwzględnieniem parkingów Park & Ride.	Uwzględnienie możliwości budowy parkingów dla mieszkańców korzystających z transportu zbiorowego. Lokalizacja naszej miejscowości daje możliwość łatwej komunikacji z dużymi miastami np. Kraków. Wiele osób korzystających z komunikacji dociera do miejsc przesiadkowych własnym samochodem, dlatego też uzasadniona jest potrzeba budowy tego typu obiektów. Wiąże się to z ograniczeniem emisji szkodliwych pyłów, a tym samym ochroną środowiska.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Strategia zawiera taki kierunek działania - jest to kierunek 4.1.9. - Budowa infrastruktury dla obsługi podróżnych ze szczególnym uwzględnieniem parkingów Park&Ride.
Tura 1 (2019)	85	Gmina Pćim	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	Wdrażanie rozwiązań poprawiających bezpieczeństwo ruchu drogowego.	Uwzględnienie w planach rozwoju województwa małopolskiego „Rozbudowy drogi krajowej S7 Kraków - Rabka Zdrój - polegającej na rozbudowie węzła Pćim w km 9+956,00 poprzez budowę sześciowłotowego ronda na skrzyżowaniu łącznic węzła oraz dróg gminnych nr K 540607 i K 540352 wraz z budową i rozbudową infrastruktury na działkach nr 7304/3, 7314/15, 7304/2, 7313/1, 7311/6, 7314/7 obręb Pćim, jednostka ewidencyjna Pćim”.	NIE	Zapisy są zbyt szczegółowe w odniesieniu do dokumentu jakim jest Strategia. Mogą zostać one uwzględnione przy tworzeniu planu/programu rozwoju transportu dla województwa małopolskiego. Strategia wskazuje na konieczność rozbudowy infrastruktury drogowej, ale nie przesądza jakie przedsięwzięcia powinny zostać zrealizowane.
Tura 1 (2019)	86	Gmina Pćim	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Powietrze	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej.	Dążenie do ograniczeń emisji spalań poprzez docieplenie obiektów, wymiana nieefektywnych źródeł ogrzewania.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Odpowiednie zapisy są już w strategii zarówno w części dotyczącej poprawy jakości powietrza, jak i w części dotyczącej energetyki.
Tura 1 (2019)	87	Gmina Pćim	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Woda	Budowa oczyszczalni ścieków wraz z systemem kanalizacyjnym.	Rozwój systemu kanalizacyjnego oraz pomoc finansowa dla gmin, które do tej pory w niewielkiej części zostały skanalizowane. Gminy z własnych środków nie są w stanie udźwignąć kosztów budowy sieci kanalizacji sanitarnej.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	W Strategii w rozdziale dotyczącym gospodarowania wodami jest zapis o potrzebie rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobszar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 1 (2019)	88	Gmina Andrychów	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Gospodarka	[G] Transport	Brak odniesień w strategii do połączenia obszaru Małopolski Zachodniej zarówno z centrum Województwa Małopolskiego jak i z Województwem Śląskim zarówno w osi północ - południe jak i w wschód - zachód. Dotyczy to zarówno w transporcie drogowym jak i kolejowym. Brak również odniesień do rozwoju transportu intermodalnego w zakresie transportu wodnego na linii Oświęcim – Kraków jak również istniejących planów Ministerstwa Infrastruktury dla rozwoju przebiegu szlaku wodnego w kierunku na linię Oświęcim – Gdańsk oraz połączenia dróg wodnych pomiędzy Wisłą a Odrą. Brak odniesień w zakresie połączenia Województwa Małopolskiego ze Słowacją poprzez Województwo Śląskie drogą krajową S 1. Brak odniesień w zakresie połączenia Województwa Małopolskiego poprzez Województwo Śląskie z Czechami drogą krajową S 52. Brak odniesień w stosunku do połączenia Województwa Małopolskiego poprzez Województwo Śląskie ze Słowacją drogą wojewódzką 781. Brak odniesień do połączenia województwa Małopolskiego i Śląskiego w zakresie transportu kolejowego na linii Kalwaria Zebrzydowska – Bielsko-Biała	Małopolska Zachodnia to subregion łączący Województwo Małopolskie z Województwem Śląskim. Współpraca obu województw może spowodować efekt synergii w ich rozwoju. Rozwój ten musi opierać się na dostępności komunikacyjnej. Umożliwi ona jednocześnie otwarcie połączeń Małopolski ze Słowacją i Czechami.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Zapisy są zbyt szczegółowe w odniesieniu do dokumentu jakim jest Strategia. Mogą zostać one uwzględnione przy tworzeniu planu/programu rozwoju transportu dla województwa małopolskiego. Dodatkowo należy wskazać, iż dokument zawiera już odniesienie do transportu intermodalnego (strona 35 i strona 36 Strategii).
Tura 1 (2019)	89	Gmina Andrychów	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Turystyka i sport	Zapisy działań są sformułowane zbyt ogólnie i nie dotyczą konkretnych kierunków rozwoju infrastruktury szlaków rowerowych. Brak konkretnych powiązań pomiędzy aktualnie zrealizowanymi projektami infrastruktury rowerowej a projektami planowanymi do realizacji.	W obecnym okresie programowania funduszy europejskich zrealizowano wiele ciekawych projektów dotyczących infrastruktury szlaków rowerowych. Zostały też zaplanowane kolejne do realizacji projekty nawiązujące do już zrealizowanych. Brak konkretnych planów może spowodować rozproszenie środków na niepowiązane ze sobą projekty szlaków rowerowych.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Zapisy Strategii przewidują budowę infrastruktury rowerowej w ramach kierunku polityki <i>Turystyka i przemysł czasu wolnego</i> ; doprecyzowanie możliwe będzie na etapie tworzenia dokumentów wykonawczych. Co do zasady ścieżki rowerowe mają tworzyć zintegrowaną sieć tras.
Tura 1 (2019)	90	Gmina Andrychów	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Turystyka i sport	Wnoskujemy o wpisanie do strategii jako kierunku działania projektu szlaku rowerowego łączącego dolinę rzek Skawy i Soły. Szlak będzie przebiegał przez gminy: Wadowice, Andrychów Kęty, Osiek i Wieprz.	Proponowany szlak rowerowy będzie stanowił zespolenie szlaków - Velo Skawa z planowanym wcześniej projektem Velo Sola. Będzie on przebiegał w terenie atrakcyjnym turystycznie i przyrodniczo. Gmina Andrychów posiada dokumentację przebiegu planowanego szlaku w postaci programu Funkcjonalno- Użytkowego oraz aprobatę sąsiednich gmin do realizacji zamierzonego projektu.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Zapisy Strategii przewidują budowę infrastruktury rowerowej w ramach kierunku polityki <i>Turystyka i przemysł czasu wolnego</i> ; doprecyzowanie możliwe będzie na etapie tworzenia dokumentów wykonawczych.
Tura 1 (2019)	91	Gmina Andrychów	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	Wpisanie do strategii jako kierunku działania budowy nowej drogi o statusie drogi wojewódzkiej pomiędzy Zatorem a Andrychowem.	Planowany przebieg drogi na zachód od istniejącej drogi Wojewódzkiej 781. Byłaby połączona z drogą krajową 52 na granicy Andrychowa i Bulowic a na terenie Gminy Zator połączona z jego obwodnicą i dalej w przebiegu obwodnicą Podolsza. Droga ta pozwoli na połączenie w osi północ południe pomiędzy autostradą A.4 a drogą krajową 52 w kierunku Bielska Białej dalej w kierunku Słowacji drogą S 1 oraz w kierunku Czech drogą S 52. W perspektywie funkcję drogi krajowej 52 przejmie Beskidzka Droga Integracyjna. Proponowana droga w swym przebiegu umożliwiałaby połączenie ze wspomnianą powyżej Beskidzką Drogą Integracyjną. Dodatkową rolę planowanej drogi będzie możliwość połączenia terenu Małopolski Zachodniej i Śląska z planowanym szlakiem wodnym Oświęcim Gdańsk.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Strategia zawiera kierunek działań, który odnosi się do budowy i modernizacji dróg. Dodatkowo Strategia to dokument na określonym poziomie ogólności, bardziej szczegółowe zapisy zawierał będzie plan/program transportowy dla województwa małopolskiego.
Tura 1 (2019)	92	Gmina Andrychów	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	Wpisanie do strategii jako kierunku działania modernizacji linii kolejowej Kraków - Bielsko - Biała.	Przebudowa tej linii a co za tym idzie skrócenie czasu dojazdu będzie miało ogromny wpływ na odciążenie drogi krajowej 52.	NIE	Zapisy są zbyt szczegółowe w odniesieniu do dokumentu jakim jest Strategia. Mogą zostać one uwzględnione przy tworzeniu planu/programu rozwoju transportu dla województwa małopolskiego. Strategia wskazuje na konieczność rozbudowy infrastruktury drogowej, ale nie przesądza jakie przedsięwzięcia powinny zostać zrealizowane.
Tura 1 (2019)	93	Tamowska Organizacja Turystyczna	Uwaga ogólna	Gospodarka	[G] Turystyka i sport	Brak pomysłów – zgłoszeń do banku pomysłów z Tamowskiej Organizacji Turystycznej: 1. Małopolskie Centrum Winiarstwa 2. Szlaki w tym szlak żydowski 3. Rozwój ścieżek rowerowych (jest tylko ogólna informacja) 4. Zamki Doliny Dunajca 5. Źródłany szlak		NIE	Zapisy na zbyt dużym poziomie szczegółowości; doprecyzowanie możliwe będzie na etapie tworzenia dokumentów wykonawczych. Nabór projektów do Banku Projektów Ponadlokalnych nie był równoznaczny z wpisaniem zgłoszonych propozycji do strategii rozwoju województwa. Nabór projektów służył rozpoznaniu potrzeb rozwojowych w regionie i miał pomóc w identyfikacji typów projektów, które mogłyby zostać sfinansowane w ramach poszczególnych działań/podziałów w RPO WM 2021-2027;
Tura 1 (2019)	94	Tamowska Organizacja Turystyczna	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Turystyka i sport	Str. 23 i 24: 3.5.5. Stworzenie otoczenia prawnego, organizacyjnego i finansowego dla funkcjonowania Regionalnych i Lokalnych Organizacji Turystycznych w województwie. – czyli będzie więcej niż 1 ROT?		TAK	W województwie będzie tylko jedna regionalna organizacja turystyczna - zapis zostanie odpowiednio skorygowany.
Tura 1 (2019)	95	Tamowska Organizacja Turystyczna	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Gospodarka	[G] Transport	Str. 34: Brak info o CPK i „szprych” – istotnie zmieni się np. komunikacja w regionie tamowskim		PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Strategia na właściwym sobie poziomie ogólności na s. 24 wskazuje na wagę zadań wynikających z realizacji Centralnego Portu Komunikacyjnego "Solidarność". Reszta zadań może zostać uwzględniona w planie/programie rozwoju transportu dla województwa małopolskiego.
Tura 1 (2019)	96	Tamowska Organizacja Turystyczna	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Gospodarka	[G] Transport	Str. 36 (wyzwania): - Tamów – Borusowa – Busko; - Wschodnia obwodnica Tamowa i S73 Kielce – Tarnów – Jasło; - Szprycha nr 7: Warszawa – CPK – Kielce – Tarnów – Nowy Sącz; - Bezpośrednie połączenie kolejowe Tamów – Kraków – Port Lotniczy		CZEŚCIOWO	Strategia na właściwym sobie poziomie ogólności na s. 24 wskazuje na wagę zadań wynikających z realizacji Centralnego Portu Komunikacyjnego "Solidarność". Reszta zadań może zostać uwzględniona w planie/programie rozwoju transportu dla województwa małopolskiego. Dodatkowo, do głównych działań zostanie dodany nowy kierunek dotyczący powiązań komunikacyjnych z pozostałymi województwami.
Tura 1 (2019)	97	Tamowska Organizacja Turystyczna	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	Str. 24: Brak informacji o S73 Kielce – Tarnów – Jasło, szprychy kolejowej nr 7, nowej drogi Tarnów – Borusowa – Busko Zdrój		CZEŚCIOWO	Strategia na właściwym sobie poziomie ogólności na s. 24 wskazuje na wagę zadań wynikających z realizacji Centralnego Portu Komunikacyjnego "Solidarność". Reszta zadań może zostać uwzględniona w planie/programie rozwoju transportu dla województwa małopolskiego. Dodatkowo, do głównych działań zostanie dodany nowy kierunek dotyczący powiązań komunikacyjnych z pozostałymi województwami.
Tura 1 (2019)	98	Tamowska Organizacja Turystyczna	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Turystyka i sport	Str. 43: brak informacji o enoturystyce i turystyce rowerowej (przemysł czasu wolnego)		TAK	Turystyka rowerowa wpisuje się w kierunek polityki <i>Turystyka i przemysł czasu wolnego</i> , w ramach którego również wpisane zostanie działanie o nowym brzmieniu, odnoszące się do enoturystyki.
Tura 1 (2019)	99	Starostwo Powiatowe w Tamowie	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Uwaga ogólna	Monitoring i wskaźniki	W części diagnostycznej wszędzie tam gdzie to możliwe (są dostępne odpowiednio zagregowane dane) opisywane wskaźniki powinny być analizowane również w odniesieniu do subregionów lub powiatów. Jednocześnie wskaźniki te powinny być także odnoszone do kontekstu Polski (województwa i podregiony)	W przypadku niektórych wskaźników podawane są jedynie suche wskaźniki dla całego województwa co może być mylące ponieważ w tak zróżnicowanym regionie jak Małopolska dysproporcje przestrzenne w wartościach wielu wskaźników rozwojowych są znaczne. Pozwoli to także na podkreślenie wyzwania przed jakim stoi Małopolska a jakim jest nierównomierny przestrzennie rozwój obserwowalny głównie w ujęciu KOM – reszta województwa oraz wschodnia i zachodnia część województwa.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Podczas prac nad projektem Strategii zwracano uwagę, aby wskaźniki służące diagnozie problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych i przestrzennych w województwie odnosiły się do możliwie najniższego poziomu agregowania (gmina lub powiat). Należy jednak podkreślić, że w wielu przypadkach bardzo trudno było o dostępność i rzetelnych takich danych. Z uwagi na to, że kwestie społeczne i demograficzne najczęściej należą do obszarów szeroko i dogłębnie zbadanych, podejście to najbardziej widoczne jest w Obszarze <i>Małopolskie</i> .

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do której odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobszar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 1 (2019)	100	Starostwo Powiatowe w Tarnowie	Uwaga ogólna	Uwaga ogólna	Różne obszary	Brakuje wykazu zadań strategicznych, bardzo ogólnikowe zapisy kierunkowe	Wykaz zadań strategicznych stanowi skonkretyzowany szkielet najważniejszych zadań, których realizację podejmuje się samorząd wojewódzki. Ułatwia on monitoring wdrażania i oceny stopnia realizacji strategii. Podobnie bardziej sprecyzowane zapisy kierunkowe znacząco ułatwiłyby późniejszy proces monitoringu realizacji strategii.	TAK	Na późniejszym etapie prac dokument zostanie uszczegółowiony, w tym m.in. uzupełniony o wykaz najważniejszych przedsięwzięć strategicznych. Z drugiej strony należy podkreślić, że dokument jakim jest strategia rozwoju województwa ma określać główne cele i kierunki polityki rozwoju. Trudno oczekiwać, że będą to zapisy o znacznym poziomie szczegółowości, skoro swoim zasięgiem muszą obejmować obszar całego województwa.
Tura 1 (2019)	101	Starostwo Powiatowe w Tarnowie	Część II: Strategia System realizacji i monitoringu	Uwaga ogólna	Monitoring i wskaźniki	Uwzględnienie w monitoringu nie tylko zmian wartości wskaźników dla całego województwa ale także w odniesieniu do subregionów i w relacji między nimi	Uwzględnianie dynamiki zmian wartości wskaźników ujęciu subregionalnym pomoże wychwytać zróżnicowanie trendów na różnych obszarach województwa. Uwzględnienie tylko wartości dla całego województwa może znacząco zafałszować obraz rzeczywistości (przykładem potencjalnego zafałszowania obrazu rzeczywistości jest wskaźnik PKB per capita które choć w ujęciu całego województwa przekracza 90% średniej krajowej co jest dobrym wynikiem to w jego wschodniej części nie przekracza 65% średniej krajowej co jest bardzo słabym wynikiem).	NIE	Przedstawione wskaźniki w części dotyczącej systemu realizacji i monitoringu mają służyć analizie realizacji poszczególnych celów strategicznych i szczegółowych w poszczególnych obszarach, które w znacznej części określone zostały tematycznie. Z kolei wskaźniki odnoszące się do aktualnych zróżnicowań wewnątrzregionalnych przedstawione zostały w części diagnostycznej, gdzie wiele tych uwarunkowań zostało zaprezentowanych w ujęciu przestrzennym (na mapach). Nie ma zatem potrzeby odnoszenia każdego ze wskaźników służących monitorowaniu realizacji celów SRWM 2030 do poszczególnych części województwa. Ponadto, w zakresie wspomnianych w uwadze istniejących "zróżnicowań trendów na różnych obszarach województwa", warto również zwrócić uwagę na wskaźnik określający realizację celu głównego pn. "zróżnicowanie poziomu rozwoju gmin w Małopolsce na podstawie wskaźnika syntetycznego", który ma za zadanie określać, czy zaprojektowane i podejmowane w przyszłości działania będą wpływać na zmniejszanie dysproporcji między gminami województwa małopolskiego.
Tura 1 (2019)	102	Starostwo Powiatowe w Tarnowie	Część I: Diagnoza i prognozy rozwojowe	Uwaga ogólna	Nie dotyczy	do zdania „Stolica regionu jest Kraków, drugie co do liczby ludności miasto w Polsce (771 tys. mieszkańców) – istotny ośrodek naukowy, kulturalny i gospodarczy” dopisać „w województwie Małopolskim znajdują się ponadto dwa inne duże miasta Tarnów i Nowy Sącz które pod względem liczby ludności w miejskim obszarze funkcjonalnym dorównują niektórym mniejszym ośrodkom wojewódzkim”.	Miasta Małopolski charakteryzuje silna na tle kraju suburbanizacja co przekłada się na wysoką gęstość zaludnienia na obszarach podmiejskich. Zdaniem wielu ekspertów jak np. dr Zaborowski właściwym miernikiem wielkości miasta jest liczba ludności w jego miejskim obszarze funkcjonalnym ponieważ uwzględnia ona także mieszkańców którzy chociaż mieszkają poza granicami administracyjnymi miasta to są czynnymi aktorami jego życia. Liczba ludności wyznaczonych przez GUS funkcjonalnych obszarów miejskich Tarnowa i Nowego Sącza wynosi odpowiednio 304 tys. oraz 263 tys. mieszkańców czyli więcej niż w przypadku Olsztyna (252 tys.), Opolą (251 tys.), Zielonej Góry (210 tys.) i Gorzowa Wielkopolskiego (170 tys.). Podkreślenie tego faktu w diagnozie powinno przekuć się na silniejsze dostrzeżenie nie wykorzystanego potencjału tych ośrodków dla rozwoju wschodniej części województwa.	NIE	Diagnoza w części <i>Małopolska</i> ma jedynie na celu osadzenie regionu w szerszej przestrzeni. W tym miejscu wskazano najważniejsze informacje charakteryzujące województwo. W dalszej części diagnozy (<i>Rozwój zrównoważony terytorialnie</i>) wskazane zostały informacje o sieci osadniczej województwa, dlatego nie ma potrzeby powtarzania ich również we wskazanym przez Państwo miejscu.
Tura 1 (2019)	103	Starostwo Powiatowe w Tarnowie	Część I: Diagnoza i prognozy rozwojowe	Gospodarka	[G] Konkurencyjność i przedsiębiorczość	Na dodatkowej mapce pokazać PKB per capita w podregionach Polski jako % średniej krajowej z wyszczególnieniem Małopolski	Taka prezentacja danych pozwoli wypunktować fakt że PKB per capita w podregionach tarnowskim, nowosądeckim i nowotarskim nie przekracza 65% średniej krajowej co jest wartością porównywalną z wartościami w biedniejszych podregionach „ściany wschodniej”.	CZEŚCIOWO	Ostatnie dane o PKB w ujęciu podregionów są za 2016 rok. Pokazywanie PKB we wszystkich podregionach Polski jest niecelowe. Przygotowywany dokument dotyczy województwa Małopolskiego, treść diagnozy zostanie uzupełniona w taki sposób, aby pokazać porównanie z biedniejszymi podregionami z innych części Polski.
Tura 1 (2019)	104	Starostwo Powiatowe w Tarnowie	Część I: Diagnoza i prognozy rozwojowe	Gospodarka	[G] Konkurencyjność i przedsiębiorczość	Dopisać wyzwanie „Zniwelowanie dysproporcji pod względem ilości podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców pomiędzy wschodnią i zachodnią częścią województwa”.	Znacząco niższy poziom przedsiębiorczości we wschodniej części województwa wydaje się być istotnym problemem związanym z nierównomiernym przestrzennie rozwojem województwa.	TAK	Dokument zostanie uzupełniony o nowe wyzwanie.
Tura 1 (2019)	105	Starostwo Powiatowe w Tarnowie	Część I: Diagnoza i prognozy rozwojowe	Gospodarka	[G] Transport	Do zdania „Budowa drogi na trasie Kraków - granica województwa świętokrzyskiego oraz na odcinku Brzesko Nowy Sącz granica państwa została wpisana do Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025 r.)” dopisać po średniku „w planach wykraczających poza tą perspektywę znajduje się ponad to droga ekspresowa z Tarnowa do Kielc	Drogi ekspresowe S73 z Tarnowa do Kielc oraz S52 z Krakowa do Bielska-Białej znajdują się w aktualnej koncepcji Zagospodarowania Przestrzennego Kraju (KPZK str. 114), ponadto proces formalno-prawny dot. decyzji środowiskowej w sprawie budowy drogi ekspresowej S52 z Krakowa do Bielska-Białej już trwa.	TAK	Proponowany zapis znajdzie swoje odzwierciedlenie w ostatecznej wersji dokumentu.
Tura 1 (2019)	106	Starostwo Powiatowe w Tarnowie	Część I: Diagnoza i prognozy rozwojowe	Gospodarka	[G] Transport	Do wyzwań dopisać ograniczoną przepustowość MPL Kraków – Balice dla ruchu cargo	Z powodu stale zwiększającej się liczby pasażerskich operacji lotniczych przepustowość lotniska dla ruchu cargo stale się zmniejsza na co uwagę zwracają przedsiębiorcy z subregionu tarnowskiego.	TAK	Wyzwanie "W kontekście rozwoju portu lotniczego w Balicach wyzwaniem będzie..." uzupełnione zostanie o zapis odnoszący się do ograniczonej przepustowości MPL Kraków-Balice dla ruchu cargo
Tura 1 (2019)	107	Starostwo Powiatowe w Tarnowie	Część I: Diagnoza i prognozy rozwojowe	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Miasta	W punkcie przy trzeciej strzałce w stwierdzeniu „(...)Inne działania będą dedykowane dla dużego, nowoczesnego i silnego ośrodka miejskiego jakim jest Kraków, inne dla miast o znaczeniu regionalnym, które potrzebują wzmocnienia ich funkcji ponadlokalnych...” zapis „funkcji ponadlokalnych” zastąpić zapisem „funkcji regionalnych oraz niektórych metropolitalnych”	W myśl aktualnej koncepcji Zagospodarowania Przestrzennego Kraju ośrodki regionalne a do takich zalicza się Tarnów są ośrodkami dla których są przypisane funkcje regionalne oraz niektóre metropolitalne (KPZK str. 72). Ponieważ strategia zrównuje kategorię planistyczną Tarnowa i Nowego Sącza (podnosząc tym samym kategorię Nowego Sącza co jest pożądane i uzasadnione obiektywnymi przesłankami) taki sam zapis powinien dotyczyć Nowego Sącza.	CZEŚCIOWO	Zapis zostanie przeformułowany tak, aby odnosił się do funkcji regionalnych.
Tura 1 (2019)	108	Starostwo Powiatowe w Tarnowie	Część I: Diagnoza i prognozy rozwojowe	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Miasta	Brakuje tutaj odniesienia do wyposażenia Krakowa, Tarnowa, Nowego Sącza, Oświęcimia z Chrzanowem oraz Nowego Targu w odpowiednie usługi wyższego rzędu dla poziomów metropolitalnego, regionalnego i subregionalnego. Taki katalog funkcji regionalnych i subregionalnych zaproponował dr Zaborowski w publikacji „Deglomeracja czy degradacja – potencjał rozwoju średnich miast w Polsce” (na str. 64-65).	Trudno porównywać wyposażenie w usługi typowego ośrodka powiatowego jak Limanowa z ośrodkiem regionalnym jak Tarnów. W takim zestawieniu ośrodek regionalny zawsze będzie się jawił jako posiadający duży zasób usług, mimo iż może on posiadać ich niedobór w odniesieniu do innych ośrodków swojej kategorii w Polsce.	NIE	Zapisy odnoszące się do diagnozy małopolskich miast zostały sformułowane w sposób ogólny, natomiast wszelkie informacje odnoszące się do kondycji usług publicznych w poszczególnych sektorach zostały przedstawione w odpowiedniej dla nich części dokumentu. Ponadto należy zauważyć, że w diagnozie znajdują się już informacje dotyczące pełnionych funkcji w odniesieniu do założonej hierarchii osadniczej miast: "Największym ośrodkiem regionu jest Kraków, który wyróżnia się niezwykle bogatą ofertą biznesową, usługową i kulturalną. Ważnymi ośrodkami regionalnymi są także były miasta wojewódzkie – Tarnów i Nowy Sącz, które mają dobrze wykształcone funkcje ponadlokalne, takie jak: szpitale wojewódzkie, wyższe szkoły zawodowe i prywatne szkoły wyższe oraz wojewódzkie instytucje kultury (w tym muzea okręgowe). Pozostałe ośrodki mają charakter ponadlokalny, mimo prób podniesienia ich statusu i funkcjonowania w nich instytucji takich, jak wspomniane wyższe szkoły zawodowe, czy delegatury urzędu marszałkowskiego. Jednak nawet zsumowany potencjał Nowego Targu i Zakopanego albo Oświęcimia i Chrzanowa, ustępuje potencjałom starych ośrodków wojewódzkich." Należy oczywiście przyznać, że nie jest to tak szczegółowy zapis, jaki proponuje autor uwagi. Strategia jest dokumentem, który ma charakter ogólny, a szczegółowe określenie funkcji małopolskich ośrodków miejskich zostało przedstawione już w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego.
Tura 1 (2019)	109	Starostwo Powiatowe w Tarnowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Małopolskie	[M] Opieka zdrowotna [M] Edukacja [M] Kultura	W kierunku 2.7 do „Infrastruktura i wyposażenie podmiotów świadczących usługi diagnostyczne, lecznicze oraz rehabilitacyjne ...” dopisać „w tym utworzenie w Tarnowie szpitala klinicznego”. W kierunku 3.4 dopisanie punktu 3.4.5. „Utworzenie uczelni akademickiej w Tarnowie”. W kierunku 4.2.1 dopisać po przecinku „ze szczególnym uwzględnieniem wzmocnienia bazy kulturalnej ośrodków subregionalnych (w każdym z nich teatr, sala koncertowa, kino) i regionalnych (w każdym z nich filharmonia).”	Ad. Kier 2.7 Środowisko naukowe skupione wokół PWSZ w Tarnowie posiada ambicje uruchomienia kierunku medycznego, co doskonale współgrałoby z funkcjonującymi z powodzeniem na PWSZ pielęgniarstwem i fizjoterapią. Wymogiem koniecznym aby taki kierunek studiów uruchomić jest funkcjonowanie w mieście szpitala klinicznego. Taki szpital mógłby powstać na bazie Szpitala Wojewódzkiego im. Św. Łukasza. Ad. Kier. 3.4 Tarnowska PWSZ od kilku lat w sposób czynny stara się o przekształcenie w uczelnię o profilu akademickim. Taki zapis w strategii stanowiłby wsparcie dla tych dążeń. Jednocześnie w publikacji „Deglomeracja czy degradacja – potencjał rozwoju średnich miast w Polsce” (na str. 64) dr Zaborowski wymienia uczelnię akademicką jako element pożądanego wyposażenia dla ośrodków regionalnych a taką kategorię planistyczną posiada Tarnów. Ad. Kier 4.2.1. Zaproponowane wyposażenie ośrodków subregionalnych wynika wprost z zapisów Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego, zaś dodatkowe wyposażenie ośrodków regionalnych Tarnowa i Nowego Sącza z przytaczanego wcześniej katalogu funkcji zawartego na w publikacji dr Zaborowskiego „Deglomeracja czy degradacja – potencjał rozwoju średnich miast w Polsce” (na str. 64) oraz z faktu iż podobne placówki funkcjonują w wielu innych ośrodkach regionalnych jak Wałbrzych, Kalisz czy Częstochowa.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	W obszarze V. <i>Rozwój zrównoważony terytorialnie</i> , kierunek polityki <i>Wsparcie małopolskich miast</i> , podkreśla się potrzebę wspierania jakości i dostępności do usług publicznych w miastach. W przypadku Tarnowa akcentuje się rozwój usług wyższego rzędu świadczonych na poziomie regionalnym, do których zalicza się m.in. usługi zdrowotne i edukację na poziomie wyższym. Jednocześnie, ze względu na ogólny charakter dokumentu, jakim jest strategia rozwoju, kierunki działań strategicznych muszą mieć możliwość ogólny, niewykluczający charakter, a ich nadmierne doszczegółowienie nie jest zasadne. Utworzenie szpitala klinicznego i rozwój PWSZ w Tarnowie to propozycje o charakterze projektowym, wpisujące się w obecne zapisy na poziomie kierunków działań, zarówno w ramach wspomnianego wyżej kierunku polityki <i>Wsparcie małopolskich miast</i> - działania w zakresie poprawy szans rozwojowych małopolskich miast oraz wzmocnienia ponadlokalnych funkcji miast, jak i obszaru I. <i>Małopolskie</i> - działania w zakresie zdrowia dotyczące infrastruktury i wyposażenia podmiotów świadczących usługi diagnostyczne, lecznicze oraz rehabilitacyjne (...) oraz systemowych rozwiązań dla zabezpieczenia kadr medycznych (...), a także w zakresie edukacji: wsparcie na rzecz szkolnictwa wyższego oraz kształcenie w kierunkach zgodnych z regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami oraz w zawodach deficytowych.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobszar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 1 (2019)	110	Starostwo Powiatowe w Tamowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Turystyka i sport	Do kierunku 3.1. dopisać „Wykorzystanie potencjału turystycznego całej Małopolski”. Do kierunku 3.2. dopisać punkt 3.2.6 „Rozwój infrastruktury sportowej w ośrodkach subregionalnych (hala sportowa spełniająca wymogi ekstraklasy dla dyscyplin halowych, stadion lekkoatletyczny spełniający wymogi organizacji imprez najwyższej krajowej rangi) i regionalnych (stadion piłkarski lub żużlowy spełniający wymogi ekstraklasy).”	Ad. 3.1: W dotychczasowej strategii istniały zapisy sugerujące koncentrację polityki regionalnej na promocji najchętniej odwiedzanych przez turystów miejsc. Sugerowany zapis stanowiłby jasne odcięcie się od tej polityki na rzecz podejścia bardziej zrównoważonego przestrzennie. Ad. 3.2: We wszystkich ośrodkach subregionalnych i regionalnych (poza Nowym Sączem) istnieją drużyny w dyscyplinach halowych występujące na poziomie ekstraklasy. Utrzymanie odpowiednich parametrów obiektów z których korzystają jest więc bardzo istotne. Jednocześnie w przypadku Tamowa i Nowego Sącza drużyny piłkarska i żużlowa niedawno występowały a obecnie aspirują do najwyższej klasy rozgrywkowej.	TAK	Ad. 3.1 - w zaktualizowanej wersji dokumentu dodany zostanie kierunek dot. rozwoju zrównoważonej turystyki regionalnej, a w nim punkt odnoszący się do realizacji działań na rzecz rozproszenia terytorialnego ruchu turystycznego. Ad. 3.3 - w zaktualizowanej wersji dokumentu dodany zostanie odrębny kierunek <i>Sport i rekreacja</i> , a w nim punkt dotyczący rozbudowy oraz modernizacji bazy sportowej regionu, w który wpisuje się proponowany zapis dot. obiektów sportowych.
Tura 1 (2019)	111	Starostwo Powiatowe w Tamowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Turystyka i sport	dopisać ppkt 3.1.6. Ochrona krajobrazu	Województwo małopolskie jest niekwestionowanym liderem warunków turystycznych, krajobrazowych, kulturowych. Stąd powinna wypływać szczególna troska o ochronę walorów krajobrazowych. Małopolska powinna przestać kojarzyć się z wszechobecnymi reklamami symbolami brzydoty i bylejakości.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Zaproponowany kierunek znajduje się w Obszarze <i>Środowisko</i> , w kierunku <i>Ochrona i kształtowanie bioróżnorodności oraz krajobrazu Małopolski</i> .
Tura 1 (2019)	112	Starostwo Powiatowe w Tamowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	Do zdania: „Kluczowe znaczenie będą miały duże inwestycje drogowe oraz kolejowe o znaczeniu krajowym i międzynarodowym (m.in. trasa ekspresowa S7, północna obwodnica Krakowa, Beskidzka Droga Integracyjna, droga ruchu przyspieszonego Brzesko - Nowy Sącz - granica państwa, zadania związane z realizacją Centralnego Portu Komunikacyjnego „Solidarność”, powstanie nowej linii kolejowej Podłęże - Piekietko wraz z modernizacją odcinka Chabówka - Nowy Sącz,” dopisać „powstanie drogi ekspresowej S73 z Tamowa do Kielc wraz ze wschodnią obwodnicą Tamowa, przebudowa mostu na Dunajcu w miejscowości Ostrów w ciągu drogi powiatowej 1346K, budowa linii kolejowej Żabno-Busko Zdrój wraz z modernizacją linii kolejowej nr.115 na odcinku Tamów – Dąbrowa Tarnowska – Szczucin, modernizacja linii kolejowej nr.96 na odcinku Tamów – Nowy Sącz, modernizacja dróg wojewódzkich nr 975 oraz 980 zapewniająca dogodnie połączenia węzła autostradowego „Tamów-Mościce” z drogą szybkiego ruchu Brzesko-Nowy Sącz, połączenie południowej obwodnicy Tamowa z węzłem autostradowym „Tamów – Mościce”, modernizacja drogi wojewódzkiej 973 na odcinku Żabno-Nowy Korczyn, modernizacja drogi wojewódzkiej 977 na odcinku Gorlice – Konieczna celem zniesienia ograniczenia tonażowego oraz budowa dodatkowego węzła na autostradzie A4 w rejonie skrzyżowania z ul. Niedomicką (droga wojewódzka nr 973) „Tamów – Klikowa”.	Zapisy dotyczące budowy linii kolejowej z Tamowa do Kielc oraz modernizacji linii z Tamowa do Nowego Sącza znajdują się w strategii budowy CPK (podobnie jak linia Podłęże-Piekietko) (linia z Tamowa do Kielc znajdują się także w koncepcji Zagospodarowania Przestrzennego Kraju na str. 117). Ponieważ korytarz Kielce – Tamów – Nowy Sącz posiada podobną wagę dlatego zasadnym wydaje się wyszczególnienie obydwu inwestycji kolejowych na równi. Zapisy dotyczące budowy drogi ekspresowej S73 znajdują się w koncepcji Zagospodarowania Przestrzennego Kraju (na str. 114), procedura dotycząca budowy wschodniej obwodnicy Tamowa już trwa, zapisy dotyczące połączenia południowej obwodnicy Tamowa z węzłem autostrady A4 znajdują się w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania miasta Tamowa, postulat budowy węzła autostradowego Tamów – Klikowa jest zgłaszany przez wielu tarnowskich przedsiębiorców, modernizacja drogi wojewódzkiej 973 jest planowana od dłuższego czasu zaś pozostałe zaproponowane inwestycje w sposób znaczący poprawią spójność i dostępność transportową wschodniej części województwa. Zamknięcie mostu na Dunajcu w miejscowości Ostrów w ciągu drogi powiatowej 1346K stanowi olbrzymie utrudnienie komunikacyjne zachodniej części subregionu tarnowskiego z Tarnowem	CZĘŚCIOWO	W kwestii budowy linii kolejowej z Tamowa do Kielc oraz modernizacji linii z Tamowa do Nowego Sącza, które znajdują się w strategii budowy CPK Strategia na właściwym sobie poziomie ogólności na s. 24 wskazuje na wagę zadań wynikających z realizacji Centralnego Portu Komunikacyjnego „Solidarność”. Reszta zadań może zostać uwzględniona w planie/programie rozwoju transportu dla województwa małopolskiego. W kolejnej wersji Strategii uzupełnione zostaną zapisy dotyczące węzłów autostradowych.
Tura 1 (2019)	113	Starostwo Powiatowe w Tamowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Przestrzeń	Dopisanie kierunku 1.4 „Poprawa spójności społeczno-gospodarczej województwa” zawierającego punkty 1.4.1 „Podział statystyczny województwa na dwie jednostki NUTS-2: Małopolskie Zachód (KOM i Małopolska Zachodnia) oraz Małopolskie Wschód (subregiony tarnowski, sądecki i podhalański)”; 1.4.2. „Działania mające na celu dołączenie regionu statystycznego „Małopolskie Wschód” do programów wsparcia dedykowanych Polsce wschodniej”; 1.4.3. „Deglomeracja urzędów regionalnych w województwie wg klucza 40% ośrodek metropolitalny, 25% ośrodki regionalne, 5% ośrodki subregionalne”; 1.4.4. Wzmocnienie ośrodków regionalnych Tamowa i Nowego Sącza jako komplementarnych względem siebie ośrodków stanowiących podstawowy biegun wzrostu dla wschodniej części województwa; 1.4.5. Wzmacnianie współpracy międzyregionalnej z województwami ościennymi a w szczególności Śląskiem („Krakowice” oraz obszar funkcjonalny Bielsko-Biała – Kęty - Andrychów) i Podkarpacem (obszary funkcjonalne Tarnów-Dębica-Mielec oraz Gorlice – Jasło – Krośno); 1.4.7. Wzmacnianie współpracy trans- granicznej ze Słowacją a w szczególności z Krajem Preszowskim oraz Krajem Żylińskim.	Województwo Małopolskie mierzy się z problemem znacznych dysproporcji rozwojowych a wartości wskaźników gospodarczych jego wschodnich subregionów wykazują tendencje typowe dla tzw. „ściany wschodniej”. Podział statystyczny Małopolski zapewniłby wyższe środki kierowane dla wschodniej części województwa a włączenie wschodnich subregionów do programów rozwojowych dla Polski wschodniej stanowiłby istotny impuls wyrównujący ich szanse rozwojowe. Z kolei zaproponowana polityka deglomeracji pozwoliłaby na wzmocnienie potencjału ośrodków regionalnych które pod względem liczby ludności funkcjonalnych obszarów miejskich wyznaczonych przez GUS dorównują mniejszym ośrodkom wojewódzkim (co do tej pory nie było należycie wykorzystane) i z powodzeniem mogą pełnić rolę lokomotyw rozwojowych dla wschodniej części regionu (dlatego też deglomeracja w ich przypadku powinna mieć zakres większy niż symboliczny stąd postulat 25% urzędów w każdym z nich), podobnie również doposażenie w niektóre instytucje regionalne ośrodków subregionalnych Nowy Targ – Zakopane oraz Oświęcim – Chrzanów wzmocniłoby te ośrodki jako subregionalne bieguny wzrostu natomiast w ich przypadku liczba ta powinna być niższa niż w przypadku ośrodków regionalnych z racji niższego potencjału wielkościowego i społeczno-infrastrukturalnego. Pozostałe propozycje ujęte w tej uwadze są przeniesieniem dobrych zapisów z dotychczasowej strategii.	NIE	Propozycja dopisania nowego kierunku działania w Obszarze „Rozwój zrównoważony terytorialnie” pn. „1.4. Poprawa spójności społeczno-gospodarczej województwa” jest bezpośrednio związana z istniejącym już głównym kierunkiem polityki rozwoju w tym samym Obszarze: „4. Spójność wewnątrzregionalna i dostępność”, którego zapisy odwołują się m.in. do podjęcia działań mających na celu zmniejszenie regionalnych dysproporcji w dostępności przestrzennej pomiędzy różnymi częściami województwa oraz dostępności do usług”. Nie ma zatem podstaw do dublowania tych zapisów w różnych częściach dokumentu. W zakresie podejmowania działań co do dołączenia wschodnich części województwa do programów krajowych dedykowanych Polsce Wschodniej pragniemy poinformować, że Samorząd WM aktywnie uczestniczył w pracach nad Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, która została przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 17 września 2019 r. Zgłaszając liczne uwagi do dokumentu, Samorząd WM przyczynił się do wprowadzenia zapisu co do ewentualnej weryfikacji granic PO Polska Wschodnia o przylegające podregiony, będące w podobnej sytuacji społeczno-gospodarczej (w KSRR 2030 wskazano wprost, że „decyzja o rozszerzeniu dotychczasowego zasięgu terytorialnego programu o te obszary zostanie podjęta na etapie programowania interwencji z polityki spójności UE na lata 2021-2027.”) oraz bezpośrednio do włączenia subregionu sądeckiego do granic nowego „Programu Ponadregionalnego 2020+” (Wariant II), który zostanie skierowany do podregionów najbardziej zmarginalizowanych. Ponadto należy zauważyć, że Samorząd WM mając na względzie występujące znaczne dysproporcje w rozwoju poszczególnych części województwa, zaproponował objęcie szczególną interwencją gmin zmarginalizowanych, które zlokalizowane zostały w szczególności w podregionach sądeckim, tarnowskim i podhalańskim. Ponadto, zapisy dotyczące wzmocnienia znaczenia ośrodków regionalnych (subregionalnych), czyli Tamowa i Nowego Sącza zostały zawarte w głównym kierunku polityki rozwoju „2. Wsparcie małopolskich miast”, a wzmocnienia współpracy międzyregionalnej, w tym międzynarodowej - w Obszarze „Zarządzanie strategiczne rozwojem województwa” - kierunek działania odnoszący się do strategicznego ukierunkowania i rozwijania współpracy międzyregionalnej województwa na polu polityki rozwoju. Ponadto, w zakresie postulatów odnoszących się do polityki deglomeracyjnej należy podkreślić, iż Urząd wielokrotnie przedstawiał swoje stanowisko w tej sprawie. Dodatkowo pragniemy zwrócić uwagę, że wychodząc naprzeciw wnioskowi deglomeracyjnym przeprowadzaliśmy w 2019 roku „Badanie opinii mieszkańców Małopolski” (https://www.obserwatorium.malopolska.pl/wp-content/uploads/2020/01/Raport-2019-Badanie-opinii.pdf), w którym zdecydowana większość mieszkańców (aż 88,6%) wskazała, że nie widzi potrzeby przenoszenia siedzib marszałka województwa oraz wojewody do innych miast Małopolski.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobszar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 1 (2019)	114	Starostwo Powiatowe w Tarnowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Miasta	do zdania „W Krakowie będą to usługi na poziomie metropolitalnym, w Nowym Sączu i w Tarnowie - usługi wyższego rzędu świadczone na poziomie regionalnym...” dopisać po przecinku „i niektóre na poziomie metropolitalnym”. Rozwinięcie kierunku 2.2. do czterech punktów 2.2.1 „Dalszy rozwój metropolitalny Krakowa”; 2.2.2. „Wzmacnianie ośrodków regionalnych Tarnowa i Nowego Sącza poprzez politykę deglomeracji (patrz uwaga do strony 46), wsparcie dla utworzenia uczelni na poziomie akademickim, wyposażenie w odpowiednią infrastrukturę kulturalno-sportową (patrz uwagi do stron 23 i 15) oraz otoczenia biznesu (patrz uwagi do stron 21 i 22) a także poprzez rozwój redakcji terenowych zarówno PR Kraków (poszerzenie czasu antenowego rozszczepień) jak i TVP Kraków (odrębny serwis informacyjny dla wschodniej Małopolski tworzony przez redakcję w Tarnowie i Nowym Sączu); 2.2.3. „Wzmacnianie ośrodków subregionalnych Nowy Targ – Zakopane oraz Oświęcim – Chrzanów poprzez politykę deglomeracji oraz rozwój (Oświęcim) lub utworzenie (Nowy Targ) delegatur urzędu marszałkowskiego; 2.2.4. „Tworzenie warunków do związania się formalnej współpracy miast z gminami ościennymi”.	Koncepcja Zagospodarowania Przestrzennego Kraju (na str. 72) zakres funkcji ośrodków regionalnych określa jako „funkcje regionalne oraz niektóre metropolitalne” w myśl Koncepcji Zagospodarowania Przestrzennego Kraju (str. 72) ośrodkiem regionalnym jest Tarnów, zaś strategia postuluje podniesienie do tego statusu także Nowego Sącza więc konsekwentnie taki zapis powinien dotyczyć obydwu ośrodków. Ad.2.2: Ponieważ Tarnów i Nowy Sącz są ośrodkami które w ramach funkcjonalnych obszarów miejskich GUS liczą więcej mieszkańców niż niektóre mniejsze ośrodki wojewódzkie należy wyróżnić ich szanse rozwojowe względem tych ośrodków poprzez doposażenie w konkretne funkcje regionalne opisane w treści uwagi. Dzięki wzmocnieniu ich potencjału funkcjonalnego mogą one pełnić rolę silnych komplementarnych wobec siebie biegunów rozwojowych oddziałujących na całą wschodnią część Województwa Małopolskiego w której tempo rozwoju społeczno-gospodarczego jest znacząco niższe. Podobnie wzmocnienie ośrodków subregionalnych wzmocni je jako bieguny wzrostu dla swoich subregionów. Katalog funkcji opiera się na katalogu funkcji ośrodków regionalnych i subregionalnych zawartym publikacji „Deglomeracja czy degradacja – potencjał rozwoju średnich miast w Polsce” (str. 64-65)	NIE	Odwolując się do polityki miejskiej i wzmacniania roli miast w Małopolsce, Samorząd WM będzie podejmował działania na rzecz poprawy szans rozwojowych małopolskich miast, w tym wspierał wzmacnianie bazy ekonomicznej miast służącej poprawie ich konkurencyjności, zapewniał możliwości prowadzenia efektywnej polityki proinwestycyjnej, czy wspierał wzmacnianie ponadlokalnych funkcji miast. Kluczowym wyzwaniem, nie tylko dla rozwoju miast średnich, ale również tych o znaczeniu regionalnym, będzie zatrzymanie odpływu mieszkańców, głównie młodych, do większych miast (np. Krakowa), które oferują zazwyczaj lepszą ofertę w zakresie rynku pracy i możliwości rozwijania własnych kompetencji i kwalifikacji. Rolą Samorządu Województwa będzie stwarzanie warunków dla jak najlepszego rozwój miast średnich, w szczególności tych, które uznawane są jak problemowe, aby stały się atrakcyjnymi miejscami do życia. Szczególną interwencją objęte zostaną miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, które zostały wskazane jako krajowe obszary strategicznej interwencji, w tym m.in. miasto Tarnów. W świetle zaproponowanych zmian odwołujących się do idei tzw. „deglomeracji”, czyli przenoszenia instytucji lub zakładów pracy poza granice aglomeracji należy podkreślić, że tworzenie delegatur instytucji otoczenia biznesu, oddziałów uczelni, czy biur zamiejscowych MŚP nie należy do zadań samorządu województwa, jednak mając na względzie zapisy nowej Strategii, Samorząd będzie dokładał wszelkich starań, aby wspierać możliwości tworzenia takich oddziałów poza Krakowskim Obszarem Funkcjonalnym, w myśl postawionemu w Strategii celowi – trwałemu i zrównoważonemu rozwojowi całego województwa. Warto również dodać, że w zakresie kompetencji Samorządu Województwa Małopolskiego, zostały już podjęte działania zapewniające możliwie szeroki dostęp mieszkańców do instytucji Samorządu Województwa wpisujące się w ideę deglomeracji. Zostały utworzone agendy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego w Tarnowie, Nowym Sączu i Oświęcimiu. Dla ułatwienia uzyskiwania informacji o środkach europejskich jak największej liczbie beneficjentów bez konieczności przyjeżdżania do Krakowa, utworzono Lokalne Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich w Chrzanowie, Nowym Sączu, Tarnowie i w Nowym Targu. Oprócz szeregu wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych o profilu kulturowym, zdrowotnym, czy edukacyjnym, jakie działają w różnych częściach regionu, w Tarnowie i Nowym Sączu swoją siedzibę mają m.in. takie jednostki, jak: Tarnowska Agencja Rozwoju Regionalnego S. A., Małopolski Ośrodek Ruchu Drogowego w Tarnowie, Małopolski Ośrodek Ruchu Drogowego w Nowym Sączu, czy Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Nowym Sączu. Ponadto, w skład Małopolskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli wchodzi Ośrodki Doskonalenia Nauczycieli w Krakowie, Nowym Sączu, Oświęcimiu i Tarnowie. Dodatkowo, w zakresie postulatów odnoszących się do polityki deglomeracyjnej należy podkreślić, iż Urząd wielokrotnie przestawiał swoje stanowisko w tej sprawie. Dodatkowo pragniemy zwrócić, że wychodząc naprzeciw wnioskowi deglomeracyjnym przeprowadzaliśmy "Badanie opinii mieszkańców Małopolski" (https://www.obserwatorium.malopolska.pl/wp-content/uploads/2020/01/Raport-2019-Badanie-opinii.pdf), w którym zdecydowana większość mieszkańców (aż 88,6%) wskazała, że nie ma potrzeby przenoszenia siedzib marszałka województwa oraz wojewody do innych miast Małopolski. Ponadto należy podkreślić, że ma możliwości wprowadzenia wielu z zaproponowanych uzupełnień do głównych kierunków działań, z jednej strony z uwagi na zbytnią szczegółowość (Strategia jest dokumentem ogólnym, wyznaczającym główne cele i kierunki działań) oraz brak kompetencji Samorządu Województwa do podejmowania takich działań (np. tworzenia redakcji terenowych TVP Kraków).
Tura 1 (2019)	115	Starostwo Powiatowe w Tarnowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój zrównoważony terytorialnie	OSI	Dodać szósty regionalny OSI: „Subregiony Małopolski Wschodniej” obejmujący subregiony o PKB per capita poniżej 70% średniej krajowej (t.j. tarnowski, sądecki i podhalański).	PKB per capita poniżej 70% średniej krajowej jest wskaźnikiem dalece odbiegającym od wartości dla całego województwa (ponad 90%) a także wskaźnikiem typowym dla podregionów Polski Wschodniej. Ponieważ z racji położenia we względnie bogatym regionie NUTS-2 jakim jest Województwo Małopolskie subregiony te nie mogą liczyć na środki w ramach programów dedykowanych Polsce Wschodniej dlatego zasadnym wydaje się kompensowanie tego w ramach środków regionalnych przynajmniej do czasu ewentualnego rozszerzenia programów krajowych dot. Polski Wschodniej na wschodnią część Województwa Małopolskiego.	NIE	Obszary będące w trudnej sytuacji społecznej, gospodarczej i środowiskowej, wymagające specjalnej interwencji zostały objęte OSI "gminy zmarginalizowane". Obszary te zostały wskazane na poziomie krajowym, jednak województwo prowadząc analizę na poziomie regionalnym postanowiło je stanowczo rozszerzyć. Przyjęto, że gminami zmarginalizowanymi będą: 1) gminy wskazane w "Strategii na rzecz odpowiedzialnego Rozwoju" i/lub 2) gminy problemowe - wynikające ze wskaźnika syntetycznego stworzonego na podstawie 14 cech (analiza regionalna) i/lub 3) obszary o najniższej dostępności transportowej (wskazane w dokumencie na podstawie publikacji PAN z 2019 r.). Należy podkreślić, że większość tych JST zostało zlokalizowanych właśnie w południowo-wschodniej części województwa, tj. w podregionach: sądeckim, tarnowskim i podhalańskim. Nie ma więc podstaw do powielania tej interwencji.
Tura 1 (2019)	116	Gmina Czchów	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Małopolskie	[M] Małopolskie rodziny	Budowanie oferty spędzania czasu wolnego dedykowanego dla rodzin z dziećmi w celu integracji międzypokoleniowej.	Stwierdzamy potrzebę budowania oferty dla rodzin z dziećmi, co przyczyni się do wzrostu atrakcyjności małopolski, co będzie miało pośrednie znaczenie przy pozyskiwaniu mieszkańców województwa, zwłaszcza tych powracających z zagranicy.	TAK	Strategia postępowania dla kierunku polityki <i>Małopolskie rodziny</i> zostanie uzupełniona o zapisy dotyczące rozwoju oferty czasu wolnego adresowanej do rodzin, w tym projekty łączące różne dziedziny nauki i kultury z zabawą i aktywnym wypoczynkiem (w szczególności sprzyjające integracji międzypokoleniowej).
Tura 1 (2019)	117	Gmina Czchów	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Małopolskie	[M] Edukacja [M] Kultura [G] Cyfryzacja	Inicjowanie wydarzeń opartych na nowych technologiach dedykowanych dla dzieci 13-18, atrakcyjnych dla tej gminy.	Koniecznym jest opracowanie katalogu działań opartych o silne wykorzystanie nowych technologii, które są nieodzownym elementem życia codziennego młodego pokolenia.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Kwestie wykorzystywania nowych technologii i edukacji w tym zakresie są już silnie obecne w zapisach SRWM 2030. W odpowiedzi na zidentyfikowane w diagnozie deficyty związane z poziomem kompetencji cyfrowych i ich nauczaniem, w obszarze <i>Małopolskie</i> , jako jeden z priorytetów w ramach kierunku polityki <i>Edukacja</i> zapisano "wspieranie doskonalenia systemu edukacji w kierunku nowatorskiego podejścia do kształcenia, umożliwiającego skuteczne wyposażenie uczniów w kompetencje uniwersalne", których elementem są kompetencje cyfrowe. Na poziomie kierunków działań zaplanowano rozwiązania programowe, organizacyjne i metodyczne sprzyjające kształtowaniu kompetencji uniwersalnych oraz promowaniu podejścia interdyscyplinarnego, a także rozwój infrastruktury i wyposażenia na wszystkich poziomach kształcenia oraz wsparcie nauczycieli, w tym rozwój ich kompetencji cyfrowych. Przewidziano również działania ukierunkowane na rozwój kompetencji cyfrowych osób dorosłych. Uwzględniając fakt, iż dla kształtowania umiejętności i postaw istotne znaczenie ma nie tylko edukacja szkolna, ale także ambitna i atrakcyjna oferta czasu wolnego, w strategii postępowania dla kierunku polityki <i>Ochrona dziedzictwa i uczestnictwo w kulturze</i> akcentuje się potrzebę rozwijania oferty kulturalnej tak, aby w większym stopniu odpowiadała ona na zmiany społeczne i kulturowe, w szczególności wynikające z postępu technologicznego: "podmioty sektora kultury powinny wykorzystywać nowoczesne narzędzia technologiczne poszerzając katalog środków wyrazu i form dystrybucji, a tym samym pozwalające na dotarcie do szerszej grupy odbiorców. Cyfryzacja pozwoli także na tworzenie nowych i rozwój dotychczasowych bibliotek cyfrowych, jako ośrodków edukacji kulturowej, doskonalenia kadr kultury oraz usług elektronicznych". Temu podejściu odpowiada kierunek działania dot. zmiany jakości usług i dostosowanie oferty kultury do zmieniających się potrzeb odbiorców, obejmujący zwiększenie różnorodności oferty instytucji kulturalnej i wprowadzanie propozycji interdyscyplinarnych, w tym z wykorzystaniem nowoczesnych rozwiązań technologicznych, w celu podnoszenia dostępności i atrakcyjności oferty. Komplementarne działania w zakresie e-usług w obszarze nauki, edukacji i kultury przewidziano w ramach obszaru II. <i>Gospodarka</i> (rozwiązania z zakresu cyfryzacji w nauce i edukacji, digitalizacja i upowszechnianie zasobów dóbr kultury).
Tura 1 (2019)	118	Gmina Czchów	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Małopolskie	[M] Opieka zdrowotna	Profilaktyka zdrowia najmłodszych – wady postawy, zdrowe zęby, odpowiednie odżywianie	Tworzeniu oferty edukacyjno-opiekuńczej od najmłodszych lat powinny towarzyszyć działania wspierające w zakresie najważniejszych problemów zdrowotnych tj. właściwe odżywianie się (otyłość), prawidłowa postawa, zdrowe zęby.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Kwestie te są już widoczne w zapisach strategii. Zapobieganie chorobom i ich wczesne wykrywanie, w szczególności poprzez podnoszenie wiedzy społeczeństwa w zakresie zdrowego stylu życia, chorobotwórczych czynników ryzyka oraz znaczenia regularnych badań profilaktycznych jest jednym z głównych wyzwań rozwojowych sformułowanych w części diagnostycznej. W odpowiedzi na to wyzwanie, w ramach kierunku polityki <i>Opieka zdrowotna</i> , przewidziano kierunek obejmujący działania edukacyjne służące podnoszeniu świadomości zdrowotnej społeczeństwa oraz promocji zdrowego stylu życia, w tym uczestnictwa w kulturze fizycznej, sporcie i rekreacji ruchowej. Jednocześnie szeroko rozumiane wsparcie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (a więc w dbaniu o prawidłowy rozwój dziecka również w wymiarze zdrowotnym) zaplanowano w ramach kierunku polityki <i>Małopolskie rodziny</i> , m.in. działania w zakresie poradnictwa rodzinnego oraz programy edukacyjne na rzecz wzrostu kompetencji wychowawczych rodziców. Z myślą o rodzinach z dzieckiem z niepełnosprawnością, zagrożonym niepełnosprawnością lub nieharmonijnym rozwojem przewidziano działania w zakresie rozwoju i świadczenia usług wspomagania rozwoju dziecka.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobzar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 1 (2019)	119	Gmina Czchów	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Małopolskie	[M] Małopolskie rodziny [M] Edukacja	Organizacja zajęć interdyscyplinarnych z wykorzystaniem praktycznych zajęć pozwalających wykorzystać zdobytą wiedzę	Widzimy potrzebę projektów łączących w sobie wykorzystanie wiedzy teoretycznej w konkretnych, realnych sytuacjach życiowych. W projektach stawiamy na kontakt uczestników z konkretnymi, żywymi doświadczeniami.	TAK	W strategii postępowania dla kierunku polityki <i>Edukacja</i> podkreślono rolę ambitnej i atrakcyjnej oferty czasu wolnego dla kształtowania umiejętności i postaw, w szczególności oferty opartej na współpracy różnych podmiotów oraz łączącej różne dziedziny nauki i kultury z zabawą i aktywnym wypoczynkiem. Jednocześnie kierunek działania obejmujący rozwiązania programowe, organizacyjne i metodyczne sprzyjające kształtowaniu wartości i kompetencji uniwersalnych zostanie uzupełniony o promowanie podejścia interdyscyplinarnego. Także strategia postępowania dla kierunku polityki <i>Małopolskie rodziny</i> zostanie uzupełniona o zapisy dotyczące rozwoju oferty czasu wolnego łączące różne dziedziny nauki i kultury z zabawą i aktywnym wypoczynkiem. Zapisom tym odpowiadają kierunki działania dotyczące rozwoju usług środowiskowych wspierających funkcjonowanie rodziny, szczególnie oferty ukierunkowanej na wyrównywanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży, w tym w formule placówek wsparcia dziennego, a także działania na rzecz rozwoju oferty sprzyjającej aktywizacji i integracji społecznej, w tym w wymiarze międzypokoleniowym. Komplementarne z tym podejściem są również działania w ramach kierunku polityki <i>Ochrona dziedzictwa i uczestnictwo w kulturze</i> , szczególnie kierunek działania dotyczący zwiększania różnorodności oferty instytucji kulturalnej i wprowadzania propozycji interdyscyplinarnych, w tym z wykorzystaniem nowoczesnych rozwiązań technologicznych, w celu podnoszenia dostępności i atrakcyjności oferty.
Tura 1 (2019)	120	Gmina Czchów	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Innowacje	Brak działań na rzecz wykorzystania potencjału własnego firm z małopolski – marka „Biznes from małopolska”	Widzimy potrzebę uruchomienia systemowych działań na rzecz biznesu wywodzącego się z małopolski, współpracę w zakresie ich promowania, podkreślenia lokalnego pochodzenia.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Zaproponowane działania mogą być realizowane w ramach kierunku działań w zakresie zwiększenia umiędzynarodowienia małopolskich MŚP, w szczególności dotyczącego promocji gospodarczej regionu w kraju i zagranicą.
Tura 1 (2019)	121	Gmina Czchów	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	Modernizacja DK 75 po istniejącym szlaku drogowym	W ocenie wnioskodawcy za racjonalne uznaje się wykonanie modernizacji istniejącej drogi DK 75 mającym na celu poprawę jej drożności.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Strategia zawiera zapis na temat drogi ruchu przyspieszonego Brzesko-Nowy Sącz-granica państwa jako jednej z kluczowych inwestycji drogowych. (s. 24)
Tura 1 (2019)	122	Gmina Liszki	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	Nowy projekt: Transport kolejowy z Portu Lotniczego Kraków Airport do Skawiny przez gminę Liszki Numer Identyfikacyjny Projektu: 5E472318: Wykonanie połączenia kolejowego na trasie Port Lotniczy Krakow Airport przez gminę Liszki i ewentualnie w pobliżu gminy Czernichów/ do Skawiny.	„Zamknięcie” ruchu kolejowego wokół Krakowa. Budowa systemu park and ride przy dworcach kolejowych w gminie Liszki, co spowoduje zmniejszenie ruchu samochodowego do miasta Krakowa z gminy Liszki i okolicznych gmin. Połączenie bezpośrednie kolejowe Portu Lotniczego z m.in Wieliczka.	NIE	Zapisy są zbyt szczegółowe w odniesieniu do dokumentu jakim jest Strategia. Mogą zostać one uwzględnione przy tworzeniu planu/programu rozwoju transportu dla województwa małopolskiego. Strategia wskazuje na konieczność rozbudowy infrastruktury drogowej, ale nie przesądza jakie przedsięwzięcia powinny zostać zrealizowane.
Tura 1 (2019)	123	Gmina Liszki	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	Nowy projekt: Obwodnica Jeziorzan- Ściejowic- Rącznej - droga dojazdowa od mostu do drogi wojewódzkiej 780. Numer Identyfikacyjny Projektu: E9F8221B: Obwodnica powinna połączyć most Jeziorzany- Kopanka z drogą wojewódzką 780 przy granicy Kaszowa i Czuliówka, gm. Czernichów. Każde inne rozwiązanie drogowe w stronę centrum gminy spowoduje, że nadal cały ruch samochodów osobowych i ciężarowych będzie przebiegać przez tereny zabudowane i zamieszkałe przez mieszkańców, co spowoduje wielkie niezadowolenie i poruszenie mieszkańców- Jeziorzan, Rącznej, Ściejowic i Piekar. Most połączy gminę Liszki i Skawina, obwodnica m.in. Jeziorzan z drogą wojewódzką 780 udrożni całą gminę Liszki i obwodnica od mostu połączy się z obwodnicą m.in Liszek połączoną z przełożoną drogą 774 w pobliżu Portu Lotniczego Krakow Airport. Obwodnica przeprowadzona od mostu powinna być tak zrealizowana, żeby spodziewane zwiększenie natężenia ruchu samochodów osobowych i ciężarowych nie zostało skierowane do centrum gminy i na już niedrożny węzeł Mirowski.	Zarząd Powiatu Krakowskiego będzie realizował projekt ze środków ministerialnych w ramach programu Mosty plus. Most zostanie wybudowany między Jeziorzanami a Kopanką, gm. Skawina. Tonaż mostu ma wynosić ponad 50 ton. W związku z tym potrzebna jest budowa drogi dojazdowej/ obwodnica do tego mostu omijająca miejscowości Jeziorzany- Rączna- Ściejowice- Piekary oraz omijająca obecnie istniejące drogi takie jak: droga gminna przebiegająca przez Ściejowice i droga powiatowa przebiegająca przez Jeziorzany i Rączną w stronę Piekar. Te drogi: gminna i powiatowa nie są dostosowane do ruchu tranzytowego oraz nie są dostosowane do nagłego wzrostu przejeżdżających w stronę drogi wojewódzkiej 953 lub w stronę Krakowa przez te miejscowości samochodów osobowych.	NIE	Zapisy są zbyt szczegółowe w odniesieniu do dokumentu jakim jest Strategia. Mogą zostać one uwzględnione przy tworzeniu planu/programu rozwoju transportu dla województwa małopolskiego. Strategia wskazuje na konieczność rozbudowy infrastruktury drogowej, ale nie przesądza jakie przedsięwzięcia powinny zostać zrealizowane.
Tura 1 (2019)	124	Gmina Liszki	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	Nowy projekt: Przełożenie drogi wojewódzkiej 774 za autostradę na odcinku od ul. Olszanieckiej w Krakowie w stronę Kryspinowa. Numer Identyfikacyjny Projektu: 49E36802: Projekt stanowi drugi etap budowy nowego układu drogowego przy Porcie Lotniczym Kraków Airport. Droga 774 łączy obecnie Balice i Kryspinów. Przez ruch na i z lotniska, droga jest wiecznie zakorkowana. Sytuację nieznacznie poprawiła przebudowa drogi kilka lat temu za blisko 20 mln zł. W ramach inwestycji pojawiły się m.in. nowe rondo, które nieco udrożniły ruch. Jednak dopiero przeniesienie drogi 774 „za” autostradę A4 spowoduje, że ruch między podkrakowskimi miejscowościami będzie płynny, a „stara” 774 z rondami będzie obsługiwać już tylko ruch lotniskowy. Nowa droga 774 łączyłaby Balice, w rejonie węzła Balice I, i szła na południe po wschodniej stronie obwodnicy, do ulicy Olszanieckiej. Aktualnie opracowana została wstępna koncepcja przebiegu tej trasy. Powyżej został opisany pierwszy etap realizacji inwestycji. Zatem bez kontynuacji odcinka od ul Olszanieckiej do Kryspinowa przełożenie zawarte w pierwszym etapie nie przyniesie oczekiwanych efektów zmniejszenia ruchu dla Portu Lotniczego i gmin okolicznych. Preferowaną trasą drugiego etapu na terenie gminy Liszki jest trasa tzw. pomarańczowa przebiegająca przez tereny niezabudowane i w pobliżu lasu znajdującego się już na terenie Krakowa. Odcinek ten łączyłby się z tzw. obwodnicą Bielan.	Bez zrealizowania drugiego etapu przełożenia 774 na odcinku od ul Olszanieckiej do Kryspinowa, pierwszy etap nie rozwiąże problemów komunikacyjnych wokół Portu Lotniczego Kraków Airport i gmin okolicznych. Korki jak były tak nadal będą na tej trasie części przełożonej drogi wojewódzkiej 774 i w okolicach lotniska samochodowego do miasta Krakowa z gminy Liszki i okolicznych gmin. Połączenie bezpośrednie kolejowe Portu Lotniczego z m.in Wieliczka.	NIE	Zapisy są zbyt szczegółowe w odniesieniu do dokumentu jakim jest Strategia. Mogą zostać one uwzględnione przy tworzeniu planu/programu rozwoju transportu dla województwa małopolskiego. Strategia wskazuje na konieczność rozbudowy infrastruktury drogowej, ale nie przesądza jakie przedsięwzięcia powinny zostać zrealizowane.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobzar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 1 (2019)	125	Gmina Liszki	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Turystyka i sport	<p>Nowy projekt: Rewitalizacja Zalewu na Piaskach - Budzyń/ Cholerzyn Numer Identyfikacyjny Projektu: 5002286B:</p> <p>Zalew rewitalizacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zestaw kontenerów biurowych - zestaw kontenerów sanitarnych - drewniana ścieżka (biegnąca od ślipu bezpieczeństwa przez lasek do parkingu przy pizzerii Paolo) - plac zabaw dla dzieci (w rejonie wybiegu dla psów) - modernizacja ścieżki betonowej - modernizacja parkingu przy pizzerii <p>Zalew stanowi dobro turystyczne całego województwa małopolskiego. Zalew jest atrakcją turystyczną przyciągającą turystów ze wszystkich rejonów naszego województwa. Bez rewitalizacji zalew będzie tracił na swojej atrakcyjności.</p>	Rewitalizacja jest niezbędna do zachowania walorów zalewu i utrzymania jego atrakcyjności wśród turystów z Krakowa i okolic.	NIE	Zaproponowane zapisy są zbyt szczegółowe. Mogą zostać uwzględnione przy okazji tworzenia strategii/programu dot. rozwoju turystyki w województwie małopolskim. Ponadto należy podkreślić, że projekt wpisuje się w kierunki działań kierunku polityki <i>Turystyka i przemysł czasu wolnego</i> .
Tura 1 (2019)	126	Gmina Liszki	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	<p>Nowy projekt: Północna obwodnica gminy Liszki i poprawa komunikacji drogowej wokół Portu Lotniczego Kraków Airport. Numer Identyfikacyjny Projektu: A11876CD:</p> <p>Północna obwodnica gminy Liszki- Kaszowa, Liszek i Kryspinowa- przebiegająca przez miejscowości Kaszów, Mników i Cholerzyn. Obwodnica drogi wojewódzkiej 780 łącząca tą drogę z drogą wojewódzką 774 w nowym jej przebiegu. Drogą wojewódzką 780 przejeżdża dziennie ok. ponad 18 000 samochodów, droga ta jest ciągle zakorkowana na odcinku od Kryspinowa do granicy Kaszowa i Czulówka, gm. Czermichów. Projekt ten też ma na celu odciążenie i zmniejszenie ruchu wokół portu lotniczego Kraków Airport. Drogi wojewódzkie i zjazdy z autostrady znajdujące się przy lotnisku obecnie są na tyle obciążone, że pasażerowie mają utrudniony dojazd do lotniska. Rozwiązanie północne obwodnicy gminy Liszki rozwiąże problemy komunikacyjne gminy a także portu lotniczego Kraków Airport.</p>	Bez budowy obwodnicy gminy Liszki w powiązaniu z rozbudową/ przebudową dróg dojazdowych do i wokół Portu Lotniczego Kraków Airport w najbliższych kilku latach dojdzie do bardzo dużego utrudnienia w komunikacji drogowej. Sytuacja ta doprowadzi do paraliżu drogowego na terenie gminy Liszki i wokół lotniska. samochodowego do miasta Krakowa z gminy Liszki i okolicznych gmin. Połączenie bezpośrednie kolejowe Portu Lotniczego z m.in Wieliczką.	NIE	Zapisy są zbyt szczegółowe w odniesieniu do dokumentu jakim jest Strategia. Mogą zostać one uwzględnione przy tworzeniu planu/programu rozwoju transportu dla województwa małopolskiego. Strategia wskazuje na konieczność rozbudowy infrastruktury drogowej, ale nie przesądza jakie przedsięwzięcia powinny zostać zrealizowane.
Tura 1 (2019)	127	Małopolska Rada Działalności Pożytku Publicznego	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój zrównoważony terytorialnie	OSI	Małopolska Rada Działalności Pożytku Publicznego na posiedzeniu w dniu 21 października 2019 r., po zapoznaniu się z projektem <i>Strategii Województwa "Małopolska 2030"</i> , pozytywnie zaopiniowała powyższy dokument (z uwagą: aby w Obszarach Strategicznych Strategicznych Interwencji (OSI) wykorzystać potencjał Lokalnych Grup Działania przy współpracy z samorządami i wyłonić obszary wymagające interwencji - wniosek ujęty odrębnie w poz. 128)	Nie dołączono uzasadnienia.	CZĘŚCIOWO	Zapisy odnoszące się do funkcjonowania Lokalnych Grup Działania znajdują się już w Strategii w Obszarze <i>Rozwój zrównoważony terytorialnie</i> , w kierunku <i>Rozwój obszarów wiejskich</i> . Odnosząc się do postulatu zwiększenia roli LGD i wykorzystania ich potencjału - takie działania dodatkowo znajdują swoje odzwierciedlenie także w obszarze <i>Zarządzanie strategiczne rozwojem województwa</i> , w części dotyczącej współpracy i partnerstwa.
Tura 1 (2019)	128	Małopolska Rada Działalności Pożytku Publicznego	Uwaga ogólna	Rozwój zrównoważony terytorialnie	OSI	Wniosek aby "w Obszarach Strategicznych Interwencji (OSI) wykorzystać potencjał Lokalnych Grup Działania przy współpracy z samorządami i wyłonić obszary wymagające interwencji"	Wnioskodawca nie dołączył uzasadnienia.	CZĘŚCIOWO	Zapisy odnoszące się do funkcjonowania Lokalnych Grup Działania znajdują się już w Strategii w Obszarze <i>Rozwój zrównoważony terytorialnie</i> , w kierunku <i>Rozwój obszarów wiejskich</i> . Odnosząc się do postulatu zwiększenia roli LGD i wykorzystania ich potencjału - takie działania dodatkowo znajdują swoje odzwierciedlenie także w obszarze <i>Zarządzanie strategiczne rozwojem województwa</i> , w części dotyczącej współpracy i partnerstwa.
Tura 1 (2019)	129	Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego - strona pracowników i pracodawców	Uwaga ogólna	Uwaga ogólna	Nie dotyczy	Opinia nr 2/2019 strony pracowników i pracodawców Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Województwie Małopolskim z dnia 18 listopada 2019 roku ew sprawie projektu Strategii Rozwoju Województwa "Małopolska 2030": strona pracowników i strona pracodawców WRDS w WM opiniuje pozytywnie projekt Strategii.	Nie dołączono uzasadnienia.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Nie dotyczy
Tura 1 (2019)	130	Członek Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego, p. Piotr Litwiński, Pracodawcy RP	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	<p>Działając w imieniu Przewoźników Drogowych w Małopolsce zgłaszam propozycje do projektu Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” dotyczących pozycji:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój transportu transgranicznego. 2. Transport modalny i integracja międzygaleziowa w transporcie towarowym. <p>Przyjądo do realizacji modernizację drogi nr 75 Brzesko - Nowy Sącz Krzyżówka – Tylicz granica państwa aby można było dołączyć w Preszowie w Słowacji do trasy północ południe.</p>	Towarowy transport drogowy stanowi znaczący dział gospodarki województwa. Ilość firm transportowych oraz pojazdów ciężarowych na terenie województwa w stosunku do obszaru województwa jest jedną z największych w kraju. Transport z Polski i do Polski w kierunku południowym stanowi również w gospodarce polskiej znaczącą pozycję. Dotychczas nasze firmy korzystają z przejść granicznych bądź na zachód (Cieszyn) bądź na wschód (Dukla) od swojej bazy przejeżdżając niepotrzebnie wiele kilometrów. Rozwiązanie takie pozwoliłoby na ograniczenie zbędnych przejazdów po terenie województwa małopolskiego. Oraz w znacznym stopniu usprawniłoby pracę przedsiębiorstw transportowych z naszego terenu. Otwarcie sprawnego przejazdu na południe otworzy również łatwiejszy dostęp do wielu atrakcyjnych miejscowości południowej małopolski tak dla turystów z kraju jak i z krajów Europy południowej.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Wnioskowany projekt co do zakresu mieści się w kierunku polityki rozwoju 4. Zintegrowany i zrównoważony transport, działanie 4.2. Działania z zakresu rozwoju transportu transgranicznego. Należy też zwrócić uwagę, że realizacja jest uzasadniona pod warunkiem uzgodnienia ze stroną słowacką równoczesnej modernizacji odcinka dojazdowego do drogi pierwszej klasy nr 77 po stronie słowackiej (granica państwa - cesta 1. třídy 77) - obecnie jest to tzw. droga trzeciej klasy (cesta 3. třídy). Modyfikacja pkt 4.2.2: Dostosowanie połączeń drogowych ze Słowacją do ruchu pojazdów o nacisku 11,5 T/ós, szczególnie na kierunku Nowy Sącz - granica państwa, jako kontynuacja drogi ruchu przyspieszonego na odcinku Brzesko - Nowy Sącz. Strategia zawiera zapis na temat drogi ruchu przyspieszonego Brzesko-Nowy Sącz- granica państwa jako jednej z kluczowych inwestycji drogowych. (s.24)
Tura 1 (2019)	131	KPT	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Gospodarka	[G] Innowacje	Prosimy o wymienienie KPT i naszych sieci współpracy (szczególnie akredytacje EBN i ENoLL, gdyż są unikalne w regionie i bez mała w całym kraju) + warto napisać, że decyzją MPiT z końca 2019 roku dookoła KPT powstanie jeden z 5 DIH (Digital Innovation Hubs) w Polsce, poświęcony automatyzacji i cyfryzacji produkcji zgodnie z Przemysłem 4.0.	unikalne zasoby regionalne	TAK	Zapisy części diagnostycznej zostaną uzupełnione.
Tura 1 (2019)	132	KPT	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Gospodarka	[G] Konkurencyjność i przedsiębiorczość	Warto uzupełnić o rosnące wyniki SSE/PSI w Małopolsce wobec innych regionów.	Wartości te wzrosły w ostatnich latach dla Małopolski, np. w 2019 roku wyniki krakowskiej strefy są drugie w Polsce pod każdym względem, co wskazuje na rosnącą siłę przemysłową regionu, którą zawsze warto podkreślać.	TAK	Zapisy części diagnostycznej zostaną uzupełnione.
Tura 1 (2019)	133	KPT	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Małopolskie	Prognoza trendów rozwojowych	Przyjęte średnie długości trwania życia w 2050 roku (85,5 i 79,5 roku) wydają się być bardzo mało realne.	Wartość powyżej większości krajów wysoko rozwiniętych, w PL ten wskaźnik radykalnie się ostatnio wyplaszczył.	NIE	Stwierdzenie dotyczące przewidywanego wydłużania się przeciętnego trwania życia oparto na opracowanej przez GUS <i>Prognozie demograficznej na lata 2014-2050 dla województwa małopolskiego</i> , https://krakow.stat.gov.pl/files/gfx/krakow/pl/defaultaktualnosci/1888/39/11/2015_1prognoza_demograficzna_2050.pdf Zgodnie z tym dokumentem prognozowana na 2035 r. długość życia kobiet wynosi 85,5 lat, mężczyzn - 79,5 lat. Jednocześnie zgodnie z danymi BDL GUS za 2018 r., przeciętne dalsze trwanie życia dla noworodka płci żeńskiej to 82,9 lat, męskiej - 75,3 lat.
Tura 1 (2019)	134	KPT	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Innowacje	Czytając wstęp można odnieść wrażenie, że Strategia zakłada wsparcie ekosystemów start-upowych w modelu rozproszonym przestrzennie. Proponujemy uściślić te zapisy.	Inwestowanie w startupy poza Krakowem nie ma najmniejszego sensu. Inwestowanie w szeroko rozumianą przedsiębiorczość jak najbardziej.	NIE	Ze względu na konieczność zwrócenia uwagi na równomierny rozwój regionu w ramach kierunku działań "Wsparcie dla start-upów w testowaniu i wprowadzaniu na rynek nowych usług lub produktów (...)” nie ma zawężenia możliwości inwestowania w startupy do obszaru Krakowa, dając szansę wszystkim mającym dobre pomysły biznesowe w regionie.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobszar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 1 (2019)	135	KPT	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Innowacje	Budując regionalne portfolio usług wsparcia dla innowacyjnych firm, warto dbać o kompetencję w wertykalach branżowych.	Im bardziej specjalistyczna usługa (np. akceleracja), tym wyższy poziom specjalizacji branżowej jest wymagany.	NIE	Zapis zbyt szczegółowy jak na regionalny dokument strategiczny.
Tura 1 (2019)	136	KPT	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Konkurencyjność i przedsiębiorczość	Jak wyżej: budując regionalne portfolio usług wsparcia dla innowacyjnych firm, warto dbać o kompetencję w wertykalach branżowych.	Im bardziej specjalistyczna usługa (np. internacjonalizacja), tym wyższy poziom specjalizacji branżowej jest wymagany.	NIE	Zapis zbyt szczegółowy jak na regionalny dokument strategiczny.
Tura 1 (2019)	137	KPT	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Cyfryzacja	Zasadne jest uwzględnienie perspektywy DIH jako wiodących narzędzi wsparcia cyfryzacji MŚP. Dotyczy zarówno DIH KPT (Przemysł 4.0), jak i innych pól cyfryzacji, również w usługach.	Wątek kluczowy z uwagi na rosnącą konkurencyjność oraz równocześnie rosnące koszty pracy i problemy z jej podażą (to ostatnie dotyczyć będzie szczególnie usług, również w mniejszych ośrodkach).	TAK	Uwaga zostanie uwzględniona w strategii postępowania dla kierunku <i>Cyfrowa Małopolska</i> jako wykorzystanie potencjału tego narzędzia.
Tura 1 (2019)	138	KPT	Część II: Strategia System realizacji i monitoringu	Gospodarka	Monitoring i wskaźniki	Proponujemy dołożenie wskaźnika BERD w regionie lub alternatywnie procentowej proporcji w GERD sektor prywatny vs sektor publiczny wg źródła finansowania B+R.	Dużo ważniejsze rozwojowo i równocześnie obszar największego deficytu, choć Małopolska już teraz wyróżnia się pozytywnie na tle innych województw.	TAK	Wskaźnik BERD jest istotny dla rozwoju regionu, zasadne będzie zatem monitorowanie jego poziomu w ramach monitoringu SRWM.
Tura 1 (2019)	139	KPT	Część II: Strategia System realizacji i monitoringu	Gospodarka	Monitoring i wskaźniki	wartość bazową inwestycji w ramach PSI można oprzeć np. o średni (3 lata) wynik SSE lub SSE+PSI.	Tak jest to rozwiązane w Planie Rozwoju Inwestycji, który obowiązuje KPT jako operatora PSI w Małopolsce.	TAK	Ze względu na takie ujęcie wskaźnika w KPT, który będzie źródłem danych w tym zakresie, uwaga jest zasadna i zmiana zostanie wprowadzona do dokumentu.
Tura 1 (2019)	140	KPT	Część II: Strategia System realizacji i monitoringu	Gospodarka	Monitoring i wskaźniki	proponujemy dołożenie wskaźnika opisującego poziom cyfryzacji małopolskich MŚP.	Kluczowy wskaźnik przyszłej konkurencyjności.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Wskaźnik określający poziom cyfryzacji w MŚP jest już ujęty w katalogu wskaźników w dokumentacji.
Tura 1 (2019)	141	Województwo Świętokrzyskie	Uwaga ogólna	Uwaga ogólna	Różne obszary	Przygotowany przez Zarząd Województwa Małopolskiego dokument niewątpliwie odpowiada na współczesne wyzwania stojące przed regionem w perspektywie 2030 roku. Jestem przekonany, że planowane kierunki działań przyczynią się do dalszego dynamicznego rozwoju województwa małopolskiego. Wyrażając uznanie dla prac podejmowanych przez władze województwa, chciałbym zwrócić uwagę na znaczenie inicjatyw o charakterze międzyregionalnym. Kierując się zapisami Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, która podkreśla znaczenie partnerstwa ponad granicami administracyjnymi, wydaje się, że projekt przedmiotowego dokumentu powinien w większym stopniu wskazywać na potencjalne płaszczyzny współpracy o oddziaływaniu ponadregionalnym. Jednocześnie, biorąc pod uwagę fakt, że istotną kwestią w procesie wzmacniania spójności terytorialnej oraz rozwoju gospodarczego regionu jest stworzenie odpowiedniej infrastruktury komunikacyjnej, celowe byłoby wzmocnienie w kierunkach polityki rozwoju zapisów odnośnie potrzeby przyspieszenia prac nad odcinkiem S7 od granicy województwa małopolskiego do granicy województwa świętokrzyskiego. Deklarując gotowość	Nie dołączono uzasadnienia.	TAK	Proponowane zapisy dotyczące współpracy międzyregionalnej zostaną wprowadzone do Strategii.
Tura 1 (2019)	142	Miasto Kraków	Uwaga ogólna	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Miasta	[Uwaga ogólna] Sposób sformułowania obszarów strategicznej interwencji nie wskazuje jednoznacznie Krakowa i Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego (KOM) jako priorytetowego obszaru interwencji - z pominięciem kilku szczegółowych zagadnień, w których można dopatrzeć się ujęcia Krakowa i KOM.	To z jednej strony jest słuszne i zrozumiałe, bo rozwój całego regionu jest ważny, ale z drugiej, takie pominięcie w Strategii kluczowej marki regionu generuje pytanie o to w jakim zakresie województwo będzie wspierać potencjał Krakowa i jego starania o bycie konkurencyjnym rynkiem europejskim i światowym dla przyciągania inwestycji, turystów, innowacji, ważnych wydarzeń itd. Kraków jako polska (i małopolska) marka oraz węzeł wiedzy i innowacji musi być wspierany w staraniach o swoją pozycję i znaczący udział w konkurencyjnym europejskim otoczeniu, aby nie zaprzepaścić pozycji i rozpoznawalności, którą zdobył do tej pory.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Z treści dokumentu jasno wynika, które obszary będą objęte szczególnym wsparciem i nie ma problemu z ich identyfikacją. Ponadto, OSI zostały przedstawione w formie graficznej, a ich zasięg przedstawiony został na mapie. Mając na uwadze czytelność zapisów SRWM 2030 oraz ogólny (strategiczny) charakter tego dokumentu, a co za tym - potrzebę syntezy zapisów, przyjęto, że ukierunkowanie interwencji pod względem terytorialnym zostało opisane w obszarze "Rozwój zrównoważony terytorialnie", w którym znalazły się zapisy odnoszące się do powiązań funkcjonalnych Krakowa i otaczających go gmin. Poza dedykowanym kierunkiem odnoszącym się do wsparcia małopolskich miast, kwestie te zostały poruszone w części "Terytorialne ukierunkowanie Strategii", gdzie Miejskie Obszary Funkcjonalne (nie wyłączając MOF Krakowa, który dotychczas jako jedyny z miast Małopolski zawiązał oficjalną współpracę w ramach Stowarzyszenia Metropolia Krakowska - realizującego Zintegrowane Inwestycje Terytorialne) zostały wskazane do objęcia szczególnym wsparciem w ramach OSI.
Tura 1 (2019)	143	Miasto Kraków	Uwaga ogólna	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Miasta	[Uwaga ogólna] Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” oprócz kwestii wewnętrznej spójności powinna uwzględniać także pozycję województwa w Unii Europejskiej, a ta zależy w znacznym stopniu od pozycji konkurencyjnej Krakowa wraz z jego obszarem funkcjonalnym. Dlatego – zgodnie ze Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju – uważamy, że wśród celów i obszarów interwencji SRW „Małopolska 2030” powinny znaleźć się także wyzwania rozwojowe Krakowa i KOM, w tym rozwój sieci transportowych i funkcjonalnych w celu poprawy dostępności czasowo – przestrzennej, rozwój ośrodków naukowych i badawczych, poprawa stanu środowiska, w tym jakości powietrza, adaptacji do zmian klimatu, rewitalizacja obszarów zdegradowanych (w tym poprzemysłowych).	Zagadnienie to jest tym bardziej istotne, że Kraków – w którym koncentruje się 41,4 % wytwarzanego w Małopolsce PKB - oraz KOM będą prawdopodobnie w najbliższych latach celem licznych migracji mieszkańców, przede wszystkim z zagranicy.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Wskazane w niniejszej uwadze zapisy, tj. rozwój sieci transportowych i funkcjonalnych w celu poprawy dostępności czasowo – przestrzennej, rozwój ośrodków naukowych i badawczych, poprawa stanu środowiska, w tym jakości powietrza, adaptacji do zmian klimatu, rewitalizacja obszarów zdegradowanych (w tym poprzemysłowych), zostały już uwzględnione w projekcie Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”. Mając na uwadze czytelność zapisów SRWM 2030 oraz ogólny (strategiczny) charakter tego dokumentu, a co za tym - potrzebę syntezy zapisów, przyjęto następującą konstrukcję dokumentu: ukierunkowanie interwencji pod względem terytorialnym opisano w obszarze V. Rozwój zrównoważony terytorialnie. Zapisy tej części strategii odnoszą się do problemu wiaź utrzymującego się zróżnicowania wewnątrzregionalnego oraz celu jakim jest poprawa spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Jednocześnie, aby nie dublować treści, cele oraz kierunki polityki rozwoju i kierunki działań w trzech głównych obszarach tematycznych, tj. I. Małopolska, II. Gospodarka oraz III. Środowisko nie odnoszą się do przestrzennego wymiaru interwencji, lecz pokazują jej ogólny kierunek. Nie oznacza to, iż strategia nie uwzględnia potrzeby osadzenia tych działań w przestrzeni oraz ich intensyfikacji w zależności od sytuacji w poszczególnych ośrodkach. Kwestie te są bowiem widoczne w zapisach wspomnianego obszaru V. Rozwój zrównoważony terytorialnie. W strategii postępowania dla kierunku polityki 2. Wsparcie małopolskich miast, podkreśla się potrzebę wspierania jakości i dostępności do usług publicznych w miastach.
Tura 1 (2019)	144	Miasto Kraków	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Małopolska	[M] Rynek pracy	[Uwaga ogólna] Projekt SRW „Małopolska 2030” pomija prawie całkowicie cudzoziemców, którzy będą koniecznym wzmocnieniem rynku pracy w naszym regionie. Postulujemy, by cudzoziemcy zostali wskazani wśród grup potencjalnych beneficjentów strategii, także jako odbiorcy usług publicznych oraz partnerzy współtworzący rozwój społeczny, gospodarczy oraz zróżnicowaną tożsamość kulturalną mającą wielowiekową tradycję. Inaczej mówiąc, Strategia powinna uwzględnić cudzoziemców występujących w roli mieszkańców, a nie tylko turystów.	Nie dołączono uzasadnienia.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Temat cudzoziemców obecny jest w SRWM, zarówno w części diagnostycznej (w zakresie edukacji i rynku pracy), jak i w celach i kierunkach polityki rozwoju. O cudzoziemcach mowa jest w kontekście edukacji włączającej oraz szkolnictwa wyższego. W strategii postępowania dla kierunku polityki <i>Rynek pracy</i> wprost wskazano, iż ze względu na kurcząca się zasoby pracy istotną jest również integracja społeczno-zawodowa cudzoziemców oraz efektywne zagospodarowywanie wnoszonego przez nich kapitału w postaci wiedzy i doświadczenia zawodowego, czemu odpowiada działanie dotyczące systemowych rozwiązań na rzecz podejmowania przez cudzoziemców pracy długoterminowej, szczególnie w zawodach deficytowych.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobszar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 1 (2019)	145	Miasto Kraków	Część II: Strategia System realizacji i monitoringu	Uwaga ogólna	Finansowanie	[Uwaga ogólna] Jednocześnie należy wskazać, że opiniowany dokument nie określa wysokości środków finansowych możliwych do pozyskania na realizację założeń Strategii do 2030 roku, co utrudnia zaplanowanie realizacji zadań.	To, w jaki sposób poszczególne elementy będą realizowane zostanie dopiero określone w Planie Zarządzania Strategią (obejmującym Programy Strategiczne, polityki itp). W naszej opinii przedsięwzięcia wraz z finansowaniem powinny zostać ujęte bardziej konkretnie z uwzględnieniem grup projektów zgłoszonych do Banku Projektów Ponadlokalnych - projekty zgłoszone przez miasto Kraków będą w większości służyć całej społeczności Małopolski.	NIE	Strategia jest dokumentem ogólnym, przede wszystkim wyznaczającym główne cele i kierunki rozwoju. Taki sam poziom ogólności powinien zostać zachowany przy okazji wskazywania ram finansowania. Zaproponowane uzupełnienie jest zbyt szczegółowe i nie przedstawiałyby w sposób rzetelny rzeczywistego zaangażowania finansowego głównie z uwagi na ogólny charakter projektów zgłaszanych do Banku Projektów Ponadlokalnych (część projektów jest we wczesnej fazie koncepcyjnej, dlatego dane finansowe dla nich mają mocno szacunkowy charakter).
Tura 1 (2019)	146	Miasto Kraków	Część I: Diagnoza i prognozy rozwojowe	Małopolskie	[M] Małopolskie rodziny	W pierwszym akapicie od dołu strony, dla zdania: „Prowadzone są one w formie opiekuńczej, specjalistycznej lub street-workingu”, proponuję przyjąć brzmienie: „Prowadzone są one w formie opiekuńczej, specjalistycznej lub pracy podwórkowej”.	W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w art. 24. wskazano, że placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w formie: 1) opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych; 2) specjalistycznej; 3) pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.	TAK	Zapis zostanie skorygowany zgodnie z propozycją.
Tura 1 (2019)	147	Miasto Kraków	Część I: Diagnoza i prognozy rozwojowe	Małopolskie	[M] Małopolskie rodziny	W odniesieniu do „Mapy 4 Miejsca w placówkach wsparcia dziennego na 1 tys. osób w wieku 7-18 lat w 2018 r.”, proponujemy zmodyfikować opis w legendzie z „ośrodki wsparcia dziennego o zasięgu gminnym/powiatowym” na „placówki wsparcia dziennego o zasięgu gminnym/powiatowym”. Placówki wsparcia dziennego funkcjonujące na terenie Krakowa są prowadzone jako zadanie gminne, nie są to placówki o zasięgu ponadgminnym.		TAK	Zapis zostanie skorygowany zgodnie z propozycją.
Tura 1 (2019)	148	Miasto Kraków	Część I: Diagnoza i prognozy rozwojowe	Małopolskie	[M] Małopolskie rodziny	Na str. 9 w trzecim akapicie od góry strony, dla zdania „Istotnym problemem regionu są nieefektywnie prowadzone procesy usamodzielniania wychowanków – Małopolska jest na ostatnim miejscu w kraju pod tym względem.”, proponuję wskazanie źródła (badanie, analiza, opracowanie) dla tej tezy.		TAK	Stwierdzenie to jest oparte na opracowaniu: M. Bitner i in., <i>Postępy deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w Polsce</i> , Warszawa 2018, s. 61. Planuje się, aby w ostatecznej wersji Strategia została uzupełniona o wykaz źródeł i bibliografię.
Tura 1 (2019)	149	Miasto Kraków	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Małopolskie	[M] Małopolskie rodziny	Dla działania „1.7 Poprawa jakości mieszkalnictwa socjalnego (wspomaganego i chronionego)”, proponujemy modyfikację na: „1.7 Poprawa jakości wsparcia realizowanego w ramach mieszkań chronionych”.	W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej art. 53 ust. 11. wskazano, że wsparcie świadczone w mieszkaniu chronionym nie stanowi zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób lub rodzin. Jednocześnie w ust. 2 ww. ustawy wskazano, że mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu. Nieuprawnione jest więc ujmowanie zagadnienia mieszkań chronionych w ramach mieszkalnictwa socjalnego. Dodatkowo wyjaśniam, że w ust. 3 ww. ustawy wskazano, że mieszkania chronione mogą być prowadzone jako mieszkania chronione treningowe lub mieszkania chronione wspierane.	TAK	Zapis zostanie poprawiony. Po korekcie odnosić się on będzie zarówno do rozwoju mieszkalnictwa socjalnego, jak i wspomaganego oraz chronionego (w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej), przy czym rozwój traktowany będzie zarówno jako możliwość tworzenia nowych mieszkań, jak i poprawa jakości istniejącej infrastruktury oraz oferty realizowanego w oparciu o nią wsparcia.
Tura 1 (2019)	150	Miasto Kraków	Część I: Diagnoza i prognozy rozwojowe	Małopolskie	[M] Edukacja	Wśród wyzwań zdecydowanie brakuje zapisów dot. podnoszenia jakości oferty edukacyjnej. Wszystkie zapisy są skoncentrowane na rozszerzaniu tej oferty.	Kwestie jakości w proponowanym programie odnoszą się tylko do infrastruktury kultury [punkt 4.2.1 (s. 15)]. Jakość pojawia się także w kontekście usług turystycznych (3.1.3 s. 23).	CZĘŚCIOWO	Kwestie jakości nauczania są widoczne w zapisach strategii. Z diagnozy wynika, iż z uwagi na wysoki poziom uczestnictwa w edukacji formalnej, akcenty należy postawić na rozwój jakościowy, a nie ilościowy. Uwzględniając współczesne wymogi i prognozowane trendy nacisk powinien być położony na rozwój kompetencji uniwersalnych, doradztwo zawodowe, a w obrębie szkolnictwa branżowego i wyższego na współpracę szkół z pracodawcami i lepsze przygotowanie absolwentów do potrzeb rynku pracy i przemian w jego obrębie. Stanowisko to widoczne jest w dalszych częściach dokumentu. Już w pierwszym zdaniu strategii postępowania dla kierunku polityki <i>Edukacja</i> stwierdza się, iż edukacja w województwie małopolskim potrzebuje zmian przede wszystkim o charakterze jakościowym, a potrzebę tę odnosi się do wszystkich poziomów kształcenia. I tak: na etapie kształcenia ogólnego (począwszy od edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej) priorytetem będzie wspieranie doskonalenia systemu edukacji w kierunku nowatorskiego podejścia do kształcenia, umożliwiającego skuteczne wyposażanie uczniów w kompetencje uniwersalne; priorytetowo są także traktowane rozwiązania podnoszące jakość przygotowania praktycznego, zarówno na poziomie zawodowym, jak i wyższym. To podejście widoczne jest w konstrukcji kierunków działań, skoncentrowanych na usprawnieniu systemu kształcenia i poprawie jakości nauczania na wszystkich poziomach - począwszy od sprzyjających rozwojowi oferty edukacyjnej rozwiązań programowych, organizacyjnych i metodycznych, poprzez wsparcie infrastruktury i wyposażenia na doskonaleniu kadr kończąc. Aby jeszcze bardziej podkreślić znaczenie jakości kształcenia przeformulowana zostanie część kierunków działania, akcentując zapisy dotyczące jakości edukacji na wszystkich poziomach kształcenia.
Tura 1 (2019)	151	Miasto Kraków	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Małopolskie	[M] Edukacja	SRW „Małopolska 2030” kładzie w bardzo ogólnym ujęciu nacisk na wszechstronny rozwój ucznia i nauczyciela, zwłaszcza w regionach o słabszym potencjale; odnosi się do całego regionu, nie ma wyszczególnionych kierunków rozwojowych dla Krakowa, co należy uznać za niewłaściwe.		NIE	Mając na uwadze czytelność zapisów SRWM 2030 oraz ogólny (strategiczny) charakter tego dokumentu, a co za tym - potrzebę syntetyzowania zapisów, przyjęto następującą konstrukcję dokumentu: Ukierunkowanie interwencji pod względem terytorialnym opisano w obszarze V. <i>Rozwój zrównoważony terytorialnie</i> . Zapisy tej części strategii odnoszą się do problemu wciągnięcia utrzymującego się zróżnicowania wewnątrzregionalnego oraz celu jakim jest poprawa spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Jednocześnie, aby nie dublować treści, cele oraz kierunki polityki rozwoju i kierunki działań w trzech głównych obszarach tematycznych, tj. I. <i>Małopolskie</i> , II. <i>Gospodarka</i> oraz III. <i>Środowisko</i> nie odnoszą się do przestrzennego wymiaru interwencji, lecz pokazują jej ogólny kierunek. Nie oznacza to, iż strategia nie uwzględniła potrzeby osadzenia tych działań w przestrzeni oraz ich intensyfikacji w zależności od sytuacji w poszczególnych ośrodkach. Kwestie te są bowiem widoczne w zapisach wspomnianego obszaru V.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobszar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 1 (2019)	152	Miasto Kraków	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Małopolskie	[M] Kultura i dziedzictwo	<p>W części diagnostycznej pt. „Ochrona dziedzictwa kulturowego i uczestnictwo w kulturze” znajdujemy tylko jedno zdanie, w którym wspomina się o instytucjach artystycznych, w kontekście współpracy z podmiotami z obszaru przemysłów kreatywnych [„Dużą aktywność na tym polu wykazują instytucje artystyczne, muzea, centra kultury oraz bibliotek” s. 21]. W projekcie Strategii nie pojawiają się (ani w części diagnostycznej, ani programowej) takie terminy jak teatr, instytucja muzyczna, czy literatura. Wydają się one bardzo istotne dla zachowania dziedzictwa i budowania tożsamości.</p> <p>Ponadto, brak w projekcie informacji na temat oceny sytuacji instytucji artystycznych w Małopolsce w kontekście innych regionów w Polsce, czy ich znaczenia dla rozwoju Małopolski, brak informacji dot. dostępu do oferty instytucji artystycznych, liczby odbiorców tego typu oferty (choć informacje w tym zakresie dot. muzeów czy bibliotek zostały uwzględnione).</p>	Małopolska jako region zajmuje drugie miejsce w kraju pod względem liczby instytucji artystycznych oraz liczby widzów i słuchaczy w przeliczeniu na jedno przedstawienie/koncert; nie zostało to w żaden sposób zasygnalizowane w części diagnostycznej, tak jakby sztuki performatywne były dla Małopolski zupełnie nieistotne [zob. raport GUS „Kultura 2018”]. W części programowej w projekcie brakuje zapisów dotyczących rozwoju sztuk performatywnych, istotnych w perspektywie Małopolski, nie tylko Krakowa (teatr, taniec, muzyka, opera), a także branży literaturoznawstwa. Nie jest jasne, dlaczego spośród wszystkich grup twórców i artystów, w Małopolsce będziemy troszczyć się wyłącznie o twórców ludowych.	TAK	Zapisy diagnozy zostaną uzupełnione o informacje dotyczące instytucji prowadzących działalność sceniczną. Wsparcie aktywności twórców jest jednym z działań w ramach kierunku polityki <i>Ochrona dziedzictwa i uczestnictwo w kulturze</i> .
Tura 1 (2019)	153	Miasto Kraków	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Środowisko	[S] Powietrze	<p>Powietrze.</p> <p>W rozdziale pn. „Diagnostyka i prognozy rozwojowe” proponuje się omówienie bardziej szczegółowo problemów występujących w mniejszych miastach, miasteczkach i na obszarach wiejskich, dotyczących m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> niskiej emisji powstałej wskutek spalania złej jakości opału (węgiel, miął) i odpadów (tworzyw sztucznych, lakierowanego i klejonego drewna, odpadów z płyt wiórowych) w pozaklasowych kotłach, niskiej świadomości mieszkańców na temat szkodliwego wpływu na zdrowie zanieczyszczeń ze spalania ww. materiałów, braku dostępu do sieci ciepłowniczej na obszarach wiejskich, utrudnionego dostępu do sieci gazowej na obszarach wiejskich, często braku przyłącza gazowego w gospodarstwach domowych, co utrudnia zmianę ogrzewania na gazowe. braku stacji pomiarowych jakości powietrza, a przez to istnienie w społeczeństwie fałszywego przekonania o czystym i zdrowym powietrzu na wsiach. 	Kraków jest niekwestionowanym w województwie a nawet w skali całego kraju liderem walki o czyste powietrze i pionierem we wprowadzeniu całkowitego zakazu stosowania paliw stałych - co przyczyniło się do obniżenia wskaźników niektórych stężeń szkodliwych pyłów. Z uwagi na szczególnie ważny problem jakości powietrza należałoby podkreślić i zintensyfikować działania województwa dotyczące likwidowania niskiej emisji. Miasto Kraków od 1995 roku zlikwidowało ok. 45 tys. palenisk, ale pozostała część województwa nie radzi sobie dobrze z tym problemem.	CZĘŚCIOWO	Zapisy Strategii zostaną zmienione i uzupełnione.
Tura 1 (2019)	154	Miasto Kraków	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Powietrze	<p>W rozdziale odnoszącym się do strategii rozwoju sugeruje się zaproponowanie rozwiązań ww. problemów na wymienionych obszarach np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> włączenie w działalność informacyjno-edukacyjną osób silnie oddziałujących na poszczególne grupy społeczne (księży czy lekarzy), organizowanie kampanii na rzecz ochrony powietrza dostępnych dla ogółu mieszkańców, zachęcanie samorządów lokalnych do włączania się w projekty prośrodowiskowe np. w program „Czyste Powietrze” oraz inwestowanie w stacje diagnostyczne, informujące mieszkańców o jakości powietrza itp. <p>Zaleca się także, aby po identyfikacji jakiegokolwiek konkretnego problemu w rozdziale dotyczącym diagnozy np. utrzymywania się poziomu benzo(a)pirenu w powietrzu znacznie powyżej normy, w strategii podać propozycje jego rozwiązania.</p>		TAK	Obszar <i>Środowisko</i> zostanie w znacznej części przeformułowany. Zostanie wprowadzony nowy główny kierunek polityki rozwoju odnoszący się do edukacji ekologicznej.
Tura 1 (2019)	155	Miasto Kraków	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Powietrze	<p>W częściach opracowania dotyczących wyzwań oraz głównych kierunków polityki rozwoju należy koniecznie odwołać się do Programu ochrony powietrza, którego rolą jest określenie kierunków działań i który obecnie jest aktualizowany. Zadania w celu poprawy jakości powietrza winny być prowadzone zgodnie z wytycznymi wskazanymi w przedmiotowym dokumencie stanowiącym akt prawa miejscowego. W dokumencie należy wskazać również na uchwały antysmogowe obowiązujące na terenie Krakowa i Małopolski.</p> <p>Niejednoznaczny jest pogląd zawarty na stronie 31, dotyczący: „modelu rozwoju obszarów miejskich – sprzyjający zabudowie wewnątrz terenów zainwestowanych...” oraz „modelu miasta zwarte” w kontekście poprawy jakości powietrza. Gęsta zabudowa miejska sprzyja kumulowaniu się zanieczyszczeń.</p> <p>Ochrona korytarzy przewietrzania, projektowanie układu przestrzennego miasta z zachowaniem i ochroną jak największej liczby obszarów zielonych jest jednym z kierunków działań wskazanych w Programie ochrony powietrza do realizacji w celu poprawy jakości powietrza.</p>		CZĘŚCIOWO	<p>Treść dokumentu we wskazanej części zostanie uzupełniona o zapis odnoszący się do uchwał antysmogowych.</p> <p>Jednak odnosząc się do drugiej części uwagi należy stwierdzić, że przywołana koncepcja miasta zwarte nie powoduje wzrostu zanieczyszczeń, może być wręcz odwrotnie, a to dlatego iż intensyfikacja zabudowy poprzez zabudowę wielorodzinną, mieszanie funkcji mieszkaniowej, miejsc pracy i usług, przy zachowaniu i kształtowaniu terenów otwartych/zieleni, przyczyni się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> ograniczenia komunikacji samochodowej (obniżenie emisji NOx, pyłów itp.), lepszej efektywności energetycznej i oszczędności w gospodarowaniu energią poprzez system centralnego ogrzewania w budynkach wielorodzinnych/usługowych/o mieszanych funkcjach, zachowanie terenów otwartych (czytaj niezabudowywanie kolejnych) przyczyni się do lepszego przewietrzania miasta. <p>Zostanie wskazana konieczność identyfikacji i niezabudowywania korytarzy przewietrzania w miastach, gdyż warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń (w tym czynniki w postaci zagospodarowania przestrzennego) mają ogromny wpływ na stężenia zanieczyszczeń w powietrzu.</p>

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobzar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 1 (2019)	156	Miasto Kraków	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Woda	<p>Mala Retencja.</p> <p>W projekcie strategii rozwoju powinny zostać zawarte informacje, że w Krakowie prowadzone są już działania w zakresie mikroretencji. Kraków jest jednym z pierwszych miast w Polsce, które od 2014 roku udziela dotacji celowej na wykonanie systemów deszczowych do gromadzenia i wykorzystywania wód deszczowych w ramach „Krakowskiego programu małej retencji wód opadowych” (https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=106464). Beneficjenci Programu, którymi mogą być zarówno osoby fizyczne, jak i przedsiębiorcy mogą wykorzystywać zgromadzone wody deszczowe m.in. do podlewania trawnika, ogrodu a także do celów gospodarczo – bytowych w szczególności takich jak: splukiwanie WC, pranie, sprzątanie.</p> <p>W 2020 r. przewiduje się zwiększenie zakresu zadań podlegających dofinansowaniu o naziemne, zamknięte, wolnostojące zbiorniki na wody opadowe i roztopowe z dachu o pojemności minimum 200 l wraz z instalacją do połączenia do rynny, systemy bioretencji, systemy drenażu zbierającego wody opadowe i roztopowe oraz systemy nawadniania terenów zielonych, terenów zadrzewionych, ogrodów.</p>	<p>Wykorzystywanie wody deszczowej pozwala na zmniejszenie zużycia wody pitnej nawet o połowę.</p> <p>W obliczu zmniejszania się zasobów wód niezwykle istotne jest gospodarowanie wodami opadowymi. Retencionowanie wody w miejscu jej powstawania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwiązuje problem z jej odprowadzeniem (brak kanalizacji lub przeciążenie, grunt nieprzepuszczalny, wysoki poziom wód gruntowych), - pozwala na zmniejszenie zużycia wody pitnej (korzyści finansowe), - chroni zasoby wód podziemnych (korzyści dla środowiska), - ogranicza odpływ do sieci kanalizacyjnych, oczyszczalni ścieków (kanalizacja ogólnospławna), do odbiorników (rowów, cieków), - zmniejsza zagrożenie powodziowe. 	CZĘŚCIOWO	W Strategii istnieją zapisy dotyczące błękitnej i zielonej infrastruktury. Zostaną poszerzone zapisy odnośnie błękitnej infrastruktury poprzez m. in. zbieranie deszczówki.
Tura 1 (2019)	157	Miasto Kraków	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko		<p>Ochrona przed hałasem.</p> <p>W projekcie nie odniesiono się do tematu związanego z zagrożeniem i ochroną przed hałasem, w tym map akustycznych i programów ochrony przed hałasem.</p>	Zgodnie z art. 118 ust.1 pkt.4 ustawy Prawo ochrony środowiska strategiczne mapy hałasu stanowią podstawowe źródło danych wykorzystywanych do planowania strategicznego	TAK	Zapisy Strategii zostaną zmienione i uzupełnione.
Tura 1 (2019)	158	Miasto Kraków	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Energia	<p>Ochrona przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych.</p> <p>W rozdziale strategii dotyczącym środowiska, pominięto aspekt ochrony przed polami elektromagnetycznymi (PEM). Jest to stosunkowo nowe zagadnienie w kontekście ochrony środowiska, niemniej jednak ochronę przed zanieczyszczeniem PEM nakazuje ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2019 r. poz. 1396 z późn. zm.). Wobec powyższego uważamy, iż w strategii województwa winny znaleźć się zapisy dotyczące m.in. sposobów ograniczenia emisji pól elektromagnetycznych do środowiska oraz prowadzonej edukacji społeczeństwa w tym zakresie.</p>	<p>Władze Krakowa od kilku lat podejmują działania w zakresie ochrony mieszkańców przed nadmiernym zanieczyszczeniem polami PEM. Rada Miasta Krakowa kilkakrotnie wystosowywała rezolucje w tej sprawie do władz państwowych. W ostatnich latach, na wniosek RMK, powstała mapa stacji bazowych telefonii komórkowej, zakupiono oraz rozbudowano analizator widma PEM, dzięki któremu laboratorium Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska pomiarem akredytowanym może zweryfikować poziom, źródło i rodzaj zanieczyszczenia PEM. Dodatkowo Urząd Miasta Krakowa dysponuje ekspozymetrami PEM w celu bezpłatnego wypożyczenia ich mieszkańcom do indywidualnych i niezależnych, 24 godzinnych pomiarów. W celu wypożyczenia urządzeń i opracowania raportów z pomiarów, UMK korzysta z usług eksperta ds. ochrony przed PEM, który poza wypożyczeniami ekspozymetru, przeprowadza także pomiary w krakowskich szkołach, środkach komunikacji miejskiej i miejscach rekreacji w Krakowie oraz prowadzi dyżury, podczas których mieszkańcy mogą zgłaszać uwagi dotyczące problemów związanych z tematyką PEM. Ponadto w 2018 r. Gmina Miejska Kraków rozpoczęła współpracę z Akademią Górniczo – Hutniczą im. Stanisława Staszica w Krakowie w zakresie monitoringu miejskiego pól elektromagnetycznych przy użyciu dwóch selektywnych stacji monitorowania PEM oraz jednej szerokopasmowej stacji mobilnej PEM.</p>	TAK	Zapisy Strategii zostaną zmienione i uzupełnione.
Tura 1 (2019)	159	Miasto Kraków	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Środowisko	[S] Powietrze	<p>Przedstawione na str. 40 zdanie wymaga korekty stylistycznej, należy wprowadzić następującą zmianę: „Jakość powietrza jest jednym z kluczowych zagadnień stanowiących o jakości środowiska, a tym samym o jakości życia w przestrzeni zamieszkania”.</p>		TAK	Zapis zostanie skorygowany.
Tura 1 (2019)	160	Miasto Kraków	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Środowisko	[S] Powietrze	<p>W zdaniu „W latach 2011-2018 zaobserwowano nieznaczny spadek wielkości stężenia zanieczyszczeń pyłowych PM10 i PM2,5 i benz-a-pirenem, przy czym...” należy poprawić błąd stylistyczny.</p>		TAK	Zapis zostanie skorygowany.
Tura 1 (2019)	161	Miasto Kraków	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Środowisko	[S] Powietrze	<p>Odnosząc się do stężeń pyłu zawieszonego - po zdaniu: „W 3 lokalizacjach – Krakowie, Nowym Sączu i Bochni – nadal średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM 2,5 przekracza normę i kształtuje się w granicach 30-40µg/m3.” proponujemy aby odnieść się do poziomu pyłu zawieszonego PM10 i podać następujące informacje np.: „W wyniku realizowanych przez Miasto Kraków zadań poziom stężenia średnioroczno pyłu zawieszonego PM10 w Krakowie obniżył się z poziomu 64 µg/m3 w roku 2006 (stacja tła, ul. Bujaka) do poziomu normatywnego w roku 2016. A w latach 2017 i 2018 kształtował się na poziomie w niewielkim stopniu przekraczającym wartość dopuszczalną”.</p>	<p>Obserwowany jest spadek stężeń średniorocznych pyłów PM10 w Krakowie</p>	TAK	Diagnoza zostanie zaktualizowana.
Tura 1 (2019)	162	Miasto Kraków	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Powietrze	<p>Należy poprawić błąd w zdaniu na stronie 31 „Za jego emisje odpowiedzialne są nie tylko opalanie węglem w paleniskach domowych i duże zakłady przemysłowe oraz elektrownie, ale również transport”. Proponujemy zamienić go na zdanie: „Za jego emisje odpowiedzialne są nie tylko paleniska domowe opalane węglem i duże zakłady przemysłowe oraz elektrownie, ale również transport”.</p>		TAK	Zapis zostanie skorygowany.
Tura 1 (2019)	163	Miasto Kraków	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Środowisko	[S] Powietrze	<p>Odnosząc się do wykresu numer 15, przedstawionego na stronie 40 omawianego opracowania: należy zastąpić wyniki pomiarów ze stacji komunikacyjnej, wynikami ze stacji tła miejskiego.</p>	<p>Merytorycznie niepoprawne jest porównywanie wyników pomiarów ze stacji komunikacyjnej (Kraków, Al. Krasieńskiego) przedstawiającej wielkości pomiarów charakterystycznych dla ciągów komunikacyjnych do wyników pomiarów ze stacji tła miejskiego w innych miastach</p>	TAK	Diagnoza zostanie zaktualizowana.
Tura 1 (2019)	164	Miasto Kraków	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Środowisko	[S] Powietrze	<p>Odnosząc się do wykresu numer 15, przedstawionego na stronie 40 omawianego opracowania: należy zastąpić wyniki pomiarów ze stacji komunikacyjnej, wynikami ze stacji tła miejskiego.</p> <p>Na stronie 40 omawianego opracowania, błędnie podano wartość średnioroczno stężenia tlenków azotu w punkcie pomiarowym przy Al. Krasieńskiego (ok. 200 µg/m3). Wartość tą należy skorygować.</p>	<p>Najwyższe odnotowane średnioroczne stężenie tlenków azotu na ww. stacji w latach 2006-2018 wyniosło 73 µg/m3 (w roku 2011).</p>	TAK	Diagnoza zostanie zaktualizowana.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobszar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 1 (2019)	165	Miasto Kraków	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Środowisko	[S] Powietrze	Wątpliwości budzi przedstawiona na stronie 41 przedmiotowego opracowania wielkość zlikwidowanych palenisk na paliwa stałe w całym województwie – 33 tys. Korekty wymaga zdanie: „W ramach poprawy jakości powietrza w latach 2012-2017 zlikwidowano ponad 33 tys. palenisk na paliwa”. Proponujemy: „W ramach poprawy jakości powietrza w latach 2012-2017 zlikwidowano ponad 33 tys. palenisk na paliwa stałe”.	W samym Krakowie tylko w ramach PONE latach 2012-2019 zlikwidowano około 26 tys. palenisk na paliwo stałe.	TAK	Diagnoza zostanie zaktualizowana.
Tura 1 (2019)	166	Miasto Kraków	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Środowisko	[S] Powietrze	W przedstawionych na stronie 41 „wyzwaniach” należy zmienić sformułowanie: „Kontynuacja redukcji zanieczyszczeń związanych z tzw. niską emisją w ramach wymiany niskosprawnych kotłów na paliwa stałe...” na: „Kontynuacja redukcji zanieczyszczeń związanych z tzw. niską emisją poprzez wymianę niskosprawnych kotłów na paliwa stałe zgodnie z obowiązującą uchwałą antysmogową dla województwa małopolskiego.”		TAK	Zapis zostanie skorygowany.
Tura 1 (2019)	167	Miasto Kraków	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Środowisko	[S] Bioróżnorodność	Bioróżnorodność i krajobraz Należy poprawić zdanie w następujący sposób: „Najlepszą dostępnością do terenów zieleni publicznej charakteryzują się gminy miejskie, w tym zwłaszcza Kraków oraz gminy w jego rejonie te w rejonie Krakowa oraz na zachód w kierunku granicy ze Śląskiem, a także gminy uzdrowskowe.”	Kraków ma wysoki wskaźnik ilości zieleni publicznej przypadającej na mieszkańca, większy niż gminy ościenne, co obrazuje zamieszczona Mapa 19 (str. 49) Z powyższego zdania wynika natomiast, że tylko gminy w rejonie Krakowa i na zachód w kierunku granicy ze Śląskiem mają najlepszą dostępność do terenów zieleni.	TAK	Diagnoza zostanie zaktualizowana i uzupełniona.
Tura 1 (2019)	168	Miasto Kraków	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Przestrzeń	Przestrzenne aspekty rozwoju regionalnego – Wyzwania Proponuje się dodać następujące wyzwanie: - tworzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w powiązaniu z prognozami demograficznymi, tak aby tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową odpowiadały realnemu zapotrzebowaniu na tego typu inwestycje - nie tworzyć nadmiaru terenów inwestycyjnych, prowadzącego do „rozlewania się” zabudowy.	Nie dołączono uzasadnienia.	TAK	Uwaga zasadna, zostanie uwzględniona na etapie ostatecznej redakcji dokumentu.
Tura 1 (2019)	169	Miasto Kraków	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Turystyka i sport	„Dlatego podejmowane działania koncentrować się będą na rozwijaniu oferty wykorzystującej potencjały miejsc o najcenniejszych walorach przyrodniczych, szczególnie związanej z rozwojem zintegrowanej sieci tras rowerowych, turystyki pieszej górskiej, narciarstwa, wspinaczki oraz turystyki wodnej. Oferta turystyczna dotycząca najcenniejszych przyrodniczo miejsc powinna uwzględniać ich realną chłonność turystyczną, tak aby zapewnić optymalne warunki wypoczynku, ale nie doprowadzić do obniżenia walorów przyrodniczych terenu. „		TAK	Zapisy zostaną skorygowane zarówno w części dotyczącej strategii postępowania, jak również poprzez nowe brzmienie kierunku działań odnoszącego się do rozwoju zrównoważonej turystyki regionalnej.
Tura 1 (2019)	170	Miasto Kraków	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	Działanie 4.3. Poprawa stanu i jakości infrastruktury drogowej w regionie Proponuje się uzupełnić o poddziałanie: „4.3.4 Wprowadzanie zieleni wysokiej wzdłuż nowych i modernizowanych dróg”		TAK	Wprowadzone zostaną odpowiednie zapisy.
Tura 1 (2019)	171	Miasto Kraków	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Powietrze	„(...)kluczowe zagadnienia strategiczne w obszarze środowiska przyrodniczego Małopolski to: - adaptacja do zmian klimatycznych, łagodzenie skutków tych zmian (częściowo związane z racjonalnym gospodarowaniem wodą w regionie oraz wykorzystaniem błękitno-zielonej infrastruktury) oraz wspieranie inicjatywy w kierunku energooszczędnej gospodarki i rozwój energetyki opartej o alternatywne źródła w stosunku do węgla”		TAK	W zapisach Strategii zagadnienie adaptacji do zmian klimatu i mitygacji zostanie jeszcze podkreślone.
Tura 1 (2019)	172	Miasto Kraków	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Powietrze	1. Poprawa jakości powietrza „1.3. Rozwój programów zazieleniania miast i terenów pozamiejskich w celu ograniczania zanieczyszczeń dwutlenkiem węgla: 1.3.1. Kształtowanie spójnego systemu terenów zieleni publicznej w formie parków, skwerów, terenów zieleni o charakterze naturalnym i półnaturalnym oraz atrakcyjnej zieleni ulicznej, w tym zieleni wysokiej i pasm krzewów.”		TAK	Zapis dotyczący kształtowania terenów zieleni zostanie poszerzony.
Tura 1 (2019)	173	Miasto Kraków	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Woda	2. Zrównoważone gospodarowanie wodą i łagodzenie skutków ekstremalnych zjawisk przyrodniczych - Główne kierunki działań „2.1.1. Kształtowanie spójnego systemu terenów zieleni publicznej i niepublicznej zwłaszcza w miejskich obszarach funkcjonalnych, opartego zarówno na terenach zieleni urządzonej (m.in. parki, skwery, zieleńce, zieleń przyuliczna) jak i zieleni o charakterze naturalnym i półnaturalnym (m.in. lasy, łąki, tereny wzdłuż cieków wodnych). 2.1.2. Rozwój zadrzewiania ulic i innych terenów, głównie w zurbanizowanych obszarach województwa. 2.1.3. Przywracanie naturalnej retencji dolin rzecznych, jako elementu łagodzącego skutki zmian klimatycznych, poprawiającego retencję, zwiększającego bioróżnorodność i atrakcyjność krajobrazowo-turystyczną. 2.1.4. Rozwój małych form retencji i mikroretencji, w tym ogrodów deszczowych oraz zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i innych form zwiększających retencyjność.		TAK	Zapis zostanie poszerzony.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobzar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 1 (2019)	174	Miasto Kraków	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Bioróżnorodność	<p>5. Ochrona i kształtowanie bioróżnorodności oraz krajobrazu Małopolski (str. 35 i 36).</p> <p>„Zespół tych działań zorientowany będzie na techniki rozwoju zielonej i błękitnej infrastruktury, zarówno w skali lokalnej poprzez kształtowanie spójnego systemu terenów zieleni opartego na terenach zieleni urządzonej i naturalnej/półnaturalnej oraz zalesiania i zadrzewianie, jak i w skali regionalnej na terenie całej Małopolski, zwłaszcza w nawiązaniu do systemu obszarów chronionych i korytarzy ekologicznych.</p> <p>(...)</p> <p>Główne kierunki działań:</p> <p>5.1. Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej poprzez kształtowanie systemu przyrodniczego w ramach form ochrony przyrody oraz korytarzy ekologicznych i innych obszarów zieleni:</p> <p>5.1.1. Powstanie nowych parków krajobrazowych zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego.</p> <p>5.1.2. Objęcie planami ochrony wszystkich parków krajobrazowych województwa małopolskiego.</p> <p>5.1.3. Kształtowanie odpowiedniej polityki rozwoju przestrzennego w obszarach węzłowych i w korytarzach ekologicznych, w celu utrzymania ciągłości przepływu materii i energii między chronionymi terenami Małopolski oraz poprawy bioróżnorodności środowiska przyrodniczego jako elementu odporności na negatywne skutki zmian klimatycznych.</p> <p>5.1.4. Prowadzenie zrównoważonej polityki przestrzennej, sprzyjającej powstawaniu systemu terenów zieleni wspierającego bioróżnorodność tj. spójnego (zachowującego łączność ekologiczną i rekreacyjną np. dzięki wykorzystaniu greenway, blueway) oraz opartego nie tylko na</p>		TAK	Zaproponowany zapis zostanie wprowadzony w części <i>Rozwój zrównoważony terytorialnie</i> e w kierunku <i>Rozwój przestrzenny województwa</i> .
Tura 1 (2019)	175	Miasto Kraków	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Przestrzeń	<p>Rozwój przestrzenny województwa :</p> <p>Należy uzupełnić rozdział o współczesne podejście do zrównoważonej polityki przestrzennej, opartej na błękitno-zielonej infrastrukturze, szczególnie w kontekście rozwoju ośrodków miejskich, opisane w dokumentach Unii Europejskiej, a implementowanej do polskich dokumentów m.in. poprzez następujące zapisy Krajowej polityce Miejskiej 2023: „Prowadzenie zrównoważonej polityki przestrzennej jest narzędziem, które pozwala uwzględnić potrzeby i zagrożenia środowiskowe w kontekście potrzeb gospodarczych i społecznych. Pożądaną zasadą postępowania jest ograniczanie ekspansji rozwojowej na obszarach otwartych, w szczególności cennych przyrodniczo. Intensywność użytkowania powinna rosnać na terenach już zagospodarowanych lub zdegradowanych, które straciły swoje dotychczasowe funkcje. (...) Zagospodarowanie terenów zurbanizowanych musi uwzględniać kształtowanie spójnej sieci zieleni miejskiej, terenów wodnych, zielonych pierścieni i klinów napowietrzających – zielonej infrastruktury, która korzystnie wpływa na zdrowie mieszkańców, poprawę jakości powietrza, zmniejszenie hałasu, ułatwia migrację zwierząt oraz poprawia atrakcyjność miast dla mieszkańców i inwestorów, nadając specyficzny charakter ich dzielnicom. Zarządzanie „błękitno-zieloną” infrastrukturą powinno łączyć funkcje ekologiczne z rekreacyjnymi (integracja z małą infrastrukturą, ciągami pieszo-rowerowymi, skwerami itd.)”Proponuje się ponadto uzupełnić Główne kierunki działań o następujące działania:</p> <p>„Rozwój przestrzeni publicznych w postaci systemu terenów zieleni o wysokich standardach funkcjonalnych i estetycznych, dostosowanych do potrzeb różnych grup użytkowników, w tym osób niepełnosprawnych i seniorów, z założeniem, że docelowo każdy mieszkaniec powinien mieć</p>	Nie dołączono uzasadnienia.	CZĘŚCIOWO	<p>Uwaga dotycząca uzupełnienia zapisów z zakresu rewitalizacji i podejścia zgodnego z europejskimi standardami jest jak najbardziej słuszna, jednak należy zwrócić uwagę na to, że kwestie związane z błękitno-zieloną infrastrukturą oraz aspektami przestrzennymi uwzględniającymi potrzeby i zagrożenia środowiskowe mają swoje odzwierciedlenie w Obszarze <i>Środowisko</i> , w szczególności w kierunku odnoszącym się do kształtowania krajobrazu Małopolski. Zgodnie z informacją z uzasadnienia do uwagi powyżej (proponycja uwzględnienia nowego działania 5.1.4. w Obszarze <i>Środowisko</i>), zapisy kierunku dotyczącego polityki przestrzennej województwa w Obszarze <i>Rozwój zrównoważony terytorialnie</i> zostaną prerredagowane na etapie późniejszych prac nad dokumentem.</p> <p>W zakresie ograniczania ekspansji rozwojowych na tereny otwarte, w szczególności cenne przyrodnicze - takie sformułowanie zostanie uzupełnione w dokumencie przy kierunku odnoszącym się do polityki przestrzennej województwa (Obszar <i>Rozwój zrównoważony terytorialnie</i>).</p> <p>Należy jednak wskazać, że zaproponowany zapis nowego kierunku działań jest powiązany z istniejącymi już zapisami dokumentu, tj. w Obszarze <i>Rozwój zrównoważony terytorialnie</i> w strategii postępowania: <i>„Poza estetyką i ładem, bardzo ważną rolę pełni także dostępność i funkcjonalność przestrzeni publicznych. Przestrzeń publiczna wymaga istotnej przebudowy, aby na równych zasadach służyć wszystkim jej użytkownikom. Potrzebne jest podniesienie jakości i zapewnienie niezależności życia dla osób z trwałymi lub czasowymi trudnościami w zakresie mobilności lub percepcji, w tym osób starszych. Służyć temu będzie poprawa dostępności przestrzeni publicznej, w tym architektury, a także transportu oraz dóbr i usług publicznych na szeroką skalę”</i> oraz w kierunku odnoszącym się do polityki przestrzennej województwa (wspieranie tworzenia nowych, atrakcyjnych i dostępnych przestrzeni publicznych oraz wzmacnianie działań mających na celu poprawę jakości istniejących przestrzeni publicznych, w szczególności w zwartych, centralnych dzielnicach miast; promowanie działań zmierzających do poprawy jakości i dostępności przestrzeni publicznych, stanu budynków publicznych i ich otoczenia, jakości zarządzania terenów zielonych, bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych itp. oraz wskazywanie i popularyzacja dobrych praktyk poprzez edukację społeczną).</p>
Tura 1 (2019)	176	Miasto Kraków	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Przestrzeń	<p>W Strategii należy w większym zakresie podkreślić społeczne aspekty rewitalizacji.</p>	<p>W obecnej redakcji projekt Strategii koncentruje się przede wszystkim na przestrzennych i środowiskowych aspektach tego procesu. Uzasadniony jest postulat, aby większy nacisk położyć na społeczny wymiar rewitalizacji. Można uczynić to albo poprzez uzupełnienie zapisów obszaru „Małopole” o odniesienia do rewitalizacji, albo też poprzez wskazanie (opisanie), jak na gruncie strategii rozwoju województwa jest rozumiana rewitalizacja.</p>	TAK	Uwaga zasadna, zostanie uwzględniona na etapie ostatecznej redakcji dokumentu.
Tura 1 (2019)	177	Miasto Kraków	Część I: Diagnoza i prognozy rozwojowe	Środowisko	[S] Bioróżnorodność	<p>Zmiana redakcji zapisu: „Rewitalizacja dawnych pogórnicych wyrobisk, które można przekształcić na atrakcyjne tereny rekreacyjne.”.</p>	<p>Proponuje się aby interwencji w tym zakresie nie ograniczać wyłącznie do terenów pogórnicych. Ze względu na skalę oraz znaczenie problemu proponuje się interwencją objąć tereny poprzemysłowe. Stąd nowa redakcja zapisu powinna brzmieć: „Rewitalizacja terenów poprzemysłowych, w tym dawnych pogórnicych wyrobisk, które można przekształcić na atrakcyjne tereny rekreacyjne.”.</p>	TAK	Diagnoza zostanie zaktualizowana.
Tura 1 (2019)	178	Miasto Kraków	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Przestrzeń	<p>Zmiana redakcji zapisu: „Jednym z kluczowych procesów moderowanych nie tylko w celu poprawy jakości przestrzeni, ale również jej funkcjonalności, a przez to jakości życia mieszkańców będzie rewitalizacja miast i odnowa wsi. Konieczne będzie zastosowanie mechanizmu nadającego działaniom rewitalizacyjnym preferencje. Wsparcie realizacji projektów z zakresu rewitalizacji i odnowy wsi będzie skierowane wyłącznie na działania, które wynikają z programów rewitalizacji gmin”.</p>	<p>Należy doprecyzować w jakim zakresie będą udzielane preferencje (RPO WM 2021-2027, środki budżetu województwa). Z obecnej redakcji nie wynika również jaki mechanizm jest planowany oraz na jakiej zasadzie działania rewitalizacyjne uzyskują preferencje? Jednocześnie proponuje się uzupełnić ostatnie zdanie w następujący sposób: „Wsparcie realizacji projektów z zakresu rewitalizacji miast i odnowy wsi będzie skierowane wyłącznie na działania, które wynikają z programów rewitalizacji gmin”.</p>	CZĘŚCIOWO	Na etapie prac nad ostateczną redakcją dokumentu, zapisy w Obszarze <i>Rozwój zrównoważony terytorialnie</i> odnoszące się do rewitalizacji miast i odnowy wsi zostaną prerredagowane. Odnosząc się do kwestii uszczegółowienia w jakim zakresie nadawane będą preferencje dla projektów rewitalizacyjnych - takie zapisy znajdują się w dokumentach wykonawczych, uszczegóławiających zapisy Strategii lub w nowym RPO WM 2021-2027.
Tura 1 (2019)	179	Miasto Kraków	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Przestrzeń	<p>Konieczne jest uzupełnienie głównego kierunku działania 1.2. Rewitalizacja miast i odnowa obszarów wiejskich o działania, które przyczynia się do rozwiązywania problemów społecznych małopolskich miast i obszarów wiejskich.</p>	<p>W obecnej redakcji kierunek działania 1.2. koncentruje się przede wszystkim na działaniach związanych z poprawą sytuacji przestrzennej oraz estetycznej miast i obszarów wiejskich. Tymczasem należy pamiętać, iż istotą rewitalizacji (zgodnie z przepisami ustawy o rewitalizacji) są działania na rzecz rozwiązania problemów społecznych</p>	TAK	Uwaga zasadna, zostanie uwzględniona na etapie ostatecznej redakcji dokumentu.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobszar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 1 (2019)	180	Miasto Kraków	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Przestrzeń	Konieczne jest uzupełnienie działania 1.2.4 o zapis dotyczący Nowej Huty	W obecnej redakcji działanie 1.2.4. w szczególności sposób traktuje tereny przemysłowe zlokalizowane na obszarze Małopolski Zachodniej, w niezasadniony sposób pomijając tereny przemysłowe zlokalizowane na terenie Krakowa, w dzielnicy Nowa Huta. Liczba tego typu terenów, poziom ich zdegradowania oraz skala problemów występujących w tej części Krakowa powodują, iż kwestia terenów przemysłowych w Nowej Hucie urasta do rangi problemu ogólnie wojewódzkiego, który powinien zostać zaadresowany również z poziomu strategii rozwoju regionu.	NIE	Wskazanie zachodniej części Małopolski miało na celu zwrócenie uwagi, że występuje tam znaczna powierzchnia obszarów przemysłowych. Ponadto, obszar ten, zgodnie z obserwacjami wynikającymi z przestrzennego rozkładu wskaźnika urbanizacji, poza miastami, należy wskazać jako najbliższą zurbanizowaną część Małopolski. Pozostawienie obecnego brzmienia kierunku nie dyskwalifikuje Nowej Huty, która niewątpliwie jest obszarem przemysłowym i silnie zurbanizowanym.
Tura 1 (2019)	181	Miasto Kraków	Część I: Diagnoza i prognozy rozwojowe	Małopolskie	[M] Bezpieczeństwo mieszkańców	„Bezpieczeństwo mieszkańców” (str. 14 i n.): - w części pt. „Przestępczość” brak odniesienia do danych za 2018 rok; - wykrywalność przestępstw na poziomie „powyżej 95%” (cyt.) dotyczy wykrywalności przestępstw zabójstwa, a nie wykrywalności przestępstw kryminalnych ogółem, w związku z czym sugeruje się przytoczenie tej ostatniej wartości, na rzecz pominięcia wartości dotyczącej zabójstw, z tej racji, że ta ostatnia, jak wskazują trendy kryminalistyczne, zawsze ma najwyższą wartość spośród wszystkich możliwych typów przestępstw.		TAK	Informacje na temat bezpieczeństwa zostaną doprecyzowane oraz uzupełnione o dane za rok 2018.
Tura 1 (2019)	182	Miasto Kraków	Część I: Diagnoza i prognozy rozwojowe	Małopolskie	[M] Edukacja	„Szkołnictwo wyższe” (str. 17 i n.): - brak odniesienia do danych za 2018 rok; - brak wskazania, czy przytaczane liczby osób studiujących w regionie, w tym w Krakowie, obejmują studiujących na studiach pierwszego stopnia, studiach drugiego stopnia, magisterskich jednolitych, studiach doktoranckich; - sformułowanie: „Wysokie wskaźniki ilościowe nie do końca przekładają się jednak na jakość kształcenia. Niewielu jest nowych naukowców ...” (cyt.), raczej niezasadnione w kontekście kryteriów jakości kształcenia w perspektywie m.in. ostatnich reform szkolnictwa wyższego (np. tzw. Konstytucja dla nauki). Poza tym, brak twardej danych dotyczących liczby naukowców. Może w tym kontekście warto przytoczyć rankingi dla krakowskiego ośrodka naukowo-badawczego (np. ranking „Perspektywy”, Academic Ranking of World Universities (ARWU)).		CZĘŚCIOWO	Dane na temat liczby studentów pochodzą z BDL GUS, kategoria: Szkolnictwo wyższe, grupa: Studenci i absolwenci, podgrupy: Studenci i absolwenci wg form własności uczelni, form studiów, płci, oraz podgrup kierunków studiów klasyfikacji ISCED-F 2013; grupa: Wskaźniki, podgrupy: Odsetek studentów cudzoziemców studiujących na polskich uczelniach oraz Odsetek studiujących na kierunkach technicznych i przyrodniczych (bez cudzoziemców). Diagnoza zostanie uzupełniona o dane za 2018 r. Stwierdzenie: „Niewielu jest nowych naukowców, a stosunek liczby nowych absolwentów studiów doktoranckich do liczby osób w wieku 25-34 lat jest jednym z najniższych w UE” przytoczono za: KE, Dokument roboczy służb komisji – Sprawozdanie krajowe Polska 2019 – Towarzyszący dokumentowi: (...) Europejski semestr 2019: Ocena postępów w zakresie reform strukturalnych (...), (COM(2019) 150 final). Ze względu na wdrażaną od 2018 r. reformę szkolnictwa wyższego, która zmienia modele oceny, zarządzania i finansowania uczelni, w kolejnej edycji sprawozdania Europejski semestr 2020 (COM(2020) 150 final) zwrócono uwagę, iż przeprowadzenie pełnej oceny możliwe będzie po zakończeniu pierwszego pełnego cyklu oceny naukowej i po ukończeniu nauki przez pierwszych studentów objętych nowym programem studiów, podtrzymując jednak obawy co do jakości szkolnictwa wyższego, w tym poziomu jego umiędzynarodowienia. Fakt, iż polskie uczelnie znajdują się daleko w tyle za światowymi liderami potwierdza m.in. tzw. lista szanghajska. Według Academic Ranking of World Universities 2019 najlepsza uczelnia w Polsce – Uniwersytet Jagielloński – znalazła się dopiero w czwartej setce, a spośród małopolskich uczelni na listę rezerwową (w siódmej setce) zakwalifikowała się jeszcze tylko krakowska Akademia Górniczo-Hutnicza.
Tura 1 (2019)	183	Miasto Kraków	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Małopolskie	[M] Kultura i dziedzictwo	Kultura – wpisuje się w strategię województwa, w części: Obszar Małopolskie, cel „Rozwój społecznie wrażliwy, sprzyjający rodzinie”, cel szczegółowy 4. Ochrona dziedzictwa i uczestnictwo w kulturze. Nie wyszczególniono Krakowa jako miasta szczególnie ważnego w kontekście opieki nad zabytkami (cel szczegółowy 4.1.1.).		NIE	Mając na uwadze czytelność zapisów SRWM 2030 oraz ogólny (strategiczny) charakter tego dokumentu, a co za tym - potrzebę syntezy zapisów, przyjęto następującą konstrukcję dokumentu: Ukierunkowanie interwencji pod względem terytorialnym opisano w obszarze V. <i>Rozwój zrównoważony terytorialnie</i> . Zapisy tej części strategii odnoszą się do problemu wciąg utrzymującego się zróżnicowania wewnątrzregionalnego oraz celu jakim jest poprawa spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Jednocześnie, aby nie dublować treści, cele oraz kierunki polityki rozwoju i kierunki działań w trzech głównych obszarach tematycznych, tj. I. <i>Małopolskie</i> , II. <i>Gospodarka</i> oraz III. <i>Środowisko</i> nie odnoszą się do przestrzennego wymiaru interwencji, lecz pokazują jej ogólny kierunek. Nie oznacza to, iż strategia nie uwzględniła potrzeby osadzenia tych działań w przestrzeni oraz ich intensyfikacji w zależności od sytuacji w poszczególnych ośrodkach. Kwestie te są bowiem widoczne w zapisach wspomnianego obszaru V.
Tura 1 (2019)	184	Miasto Kraków	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Małopolskie	[M] Małopolskie rodziny [M] Opieka zdrowotna	Opiniowany Projekt w odniesieniu do ochrony zdrowia, realizowania polityki zdrowotnej oraz wsparcia rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przyjmuje strategię postępowania zorientowaną w szczególności na: działania edukacyjne służące podnoszeniu świadomości zdrowotnej społeczności; zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych odpowiadających na potrzeby rosnącej grupy osób starszych (w tym wsparcie istniejących oraz tworzenie nowych placówek świadczących usługi długoterminowej opieki medycznej oraz pielęgnacyjno-opiekuńczej a także wzrost potencjału terapeutycznego i rehabilitacyjnego placówek opieki całodobowej); realizację programów profilaktyki i diagnostyki w zakresie istotnych dla regionu jednostek chorobowych (głównie chorób cywilizacyjnych); profilaktykę chorób zawodowych; rozwój diagnostyki prenatalnej; promocję zdrowia psychicznego; infrastrukturę oraz wyposażenie podmiotów świadczących usługi diagnostyczne, lecznicze oraz rehabilitacyjne; systemowe rozwiązania dla współpracy między podmiotami świadczącymi usługi medyczne i koordynacji świadczeń medycznych; systemowe rozwiązania dla zabezpieczenia kadr medycznych; podniesienie jakości usług w małopolskich uzdrowiskach; modernizację i przyspieszenie rozwoju administracji elektronicznej w zakresie zdrowia; usługi opiekuńcze nad dziećmi do lat 3, w tym dziećmi z dysfunkcjami rozwojowymi i z niepełnosprawnościami.	Za właściwy kierunek działań należy uznać przede wszystkim planowany rozwój i dostosowanie oferty na rzecz osób starszych w związku z aktualnymi prognozami demograficznymi. Podobnie – wzmocnienie wsparcia dla opiekunów nieformalnych osób zależnych oraz rozwój tele-medycyny i tele-opieki wydaje się być słusznym kierunkiem działań. Wszystkie wskazane założenia wpisują się w aktualnie realizowaną i rozwijaną działalność Miejskiego Centrum Opieki w Krakowie, stąd rysuje się perspektywa na dalszy rozwój tej Jednostki, form opieki i wsparcia na rzecz osób starszych, z wykorzystaniem zewnętrznych źródeł finansowania. Kierunki te, zgodnie są także z założeniami Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia „Zdrowy Kraków 2019-2021”, Gmina Miejska Kraków przedłożyła propozycje projektów nadzorowanych SPZOZ do Banku Projektów Ponadlokalnych - Strategia Województwa Małopolska 2030, które potencjalnie mogłyby zostać sfinalizowane ze środków regionalnego programu operacyjnego na lata 2021-2027.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Wsparcie Małopolan, w tym pomoc osobom w trudnej sytuacji życiowej, to priorytety działań Samorządu Województwa. Stąd nacisk na zaplanowanie zróżnicowanych form oddziaływań, profilowanych dla konkretnych potrzeb poszczególnych grup społecznych. W ramach kierunku polityki <i>Małopolskie rodziny</i> działania ukierunkowane są z jednej strony na zapewnienie dzieciom optymalnych warunków rozwoju, z drugiej - na potrzeby rosnącej grupy osób starszych, z uwzględnieniem wsparcia osób sprawujących opiekę nad zależnym członkiem rodziny. W ramach kierunku polityki <i>Opieka zdrowotna</i> nacisk położono na edukację zdrowotną w zakresie chorobotwórczych czynników ryzyka i zdrowego stylu życia oraz działania profilaktyczne służące upowszechnianiu badań diagnostycznych, z jednoczesnym dostosowaniem profilu świadczeń medycznych do potrzeb starzejącego się społeczeństwa oraz stopniowym przenoszeniem ciężaru leczenia z opieki szpitalnej na niższe poziomy świadczeń opieki zdrowotnej.
Tura 1 (2019)	185	Miasto Kraków	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	Projekt Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” w zakresie transportu publicznego skupiony jest przede wszystkim na rozwoju połączeń kolejowych. Wspomniano również o integracji taryfowo-biletowej pomiędzy poszczególnymi systemami transportu, w tym z systemami komunikacji miejskiej. Poruszony został też aspekt poprawy dostępności Międzynarodowego Portu Lotniczego im. Jana Pawła II Kraków – Balice w zakresie dostępności drogowej i poprawy infrastruktury.	Uważamy, że w Krakowie kwestie dotyczące integracji taryfowo-biletowej należałoby rozwinąć i przedstawić podstawowe założenia odnośnie do podsystemów transportowych, które do 2030 roku objęte zostaną integracją. W naszej opinii nacisk należy położyć przede wszystkim na poprawę dostępności do transportu publicznego.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	W kontekście transportu publicznego Strategia odnosi się do transportu zbiorowego oraz integracji taryfowo-biletowej w Obszarze <i>Gospodarka</i> głównym kierunkiem polityki rozwoju <i>Zintegrowany i zrównoważony transport</i> .

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do której odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobszar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 1 (2019)	186	Miasto Kraków	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Spójność i dostępność	wspieranie jakości i dostępności do usług publicznych w miastach w zakresie dostępności komunikacyjnej między głównymi miastami Małopolski: Krakowem, Tarnowem i Nowym Sączem. Naszym zdaniem zagadnienie dostępności powinno obejmować również dostępność międzynarodową (np. poprzez rozwój infrastruktury dojazdowej do lotniska Balice), a także wewnątrz aglomeracji (w tym parkingi P&R, linie tramwajowe, węzły przesiadkowe, itp.).	Zagadnienie dotyczy znacznej liczby mieszkańców całej Małopolski.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Kwestie te zostały zawarte w Obszarze <i>Gospodarka</i> w głównym kierunku polityki rozwoju <i>Zintegrowany i zrównoważony transport</i> . Proponowane zapisy znajdują się już w projekcie Strategii, m.in.: "Budowa infrastruktury dla obsługi podróży ze szczególnym uwzględnieniem parkingów Park&Ride", "Budowa i modernizacja dróg (...)", "Poprawa dostępności drogowej Międzynarodowego Portu Lotniczego im. Jana Pawła II Kraków-Balice".
Tura 1 (2019)	187	Izba Przemysłowo Handlowa w Tarnowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój zrównoważony terytorialnie	OSI	Dodać szósty regionalny OSI: „Subregiony Małopolski Wschodniej” obejmujący subregiony o PKB per capita poniżej 70% średniej krajowej (t.j. tarnowski, sądecki i podhalański).	PKB per capita poniżej 70% średniej krajowej jest wskaźnikiem dalece odbiegającym od wartości dla całego województwa (ponad 90%) a także wskaźnikiem typowym dla podregionów Polski Wschodniej. Ponieważ z racji położenia we względnie bogatym regionie NUTS-2 jakim jest Województwo Małopolskie subregiony te nie mogą liczyć na środki w ramach programów dedykowanych Polsce Wschodniej dlatego zasadnym wydaje się kompensowanie tego w ramach środków regionalnych przynajmniej do czasu ewentualnego rozszerzenia programów krajowych dot. Polski Wschodniej na wschodnią część Województwa Małopolskiego.	NIE	Obszary będące w trudnej sytuacji społecznej, gospodarczej i środowiskowej, wymagające specjalnej interwencji zostały objęte OSI "gminy zmarginalizowane". Obszary te zostały wskazane na poziomie krajowym, jednak województwo prowadząc analizę na poziomie regionalnym postanowiło je stanowczo rozszerzyć. Przyjęto, że gminami zmarginalizowanymi będą: 1) gminy wskazane w "Strategii na rzecz odpowiedzialnego Rozwoju" i/lub 2) gminy problemowe - wynikające ze wskaźnika syntetycznego stworzonego na podstawie 14 cech (analiza regionalna) i/lub 3) obszary o najniższej dostępności transportowej (wskazane w dokumencie na podstawie publikacji PAN z 2019 r.). Należy podkreślić, że większość tych JST zostało zlokalizowanych właśnie w południowo-wschodniej części województwa, tj. w podregionach: sądeckim, tarnowskim i podhalańskim. Nie ma więc podstaw do powielania tej interwencji.
Tura 1 (2019)	188	PGE Energia Ciepła S.A.	Uwaga ogólna	Środowisko	[S] Energia	Strategia nie obejmuje rozbudowy/modernizacji sieci ciepłowniczej w Województwie Małopolskim.	Przedsięwzięcia mające na celu ograniczenie niskiej emisji powinny być kompleksowe, tj. obejmować z jednej strony zwiększenie efektywności energetycznej, wykorzystanie możliwości jakie daje kogeneracja i odnawialne źródła energii, jak również rozbudowę/przebudowę sieci ciepłowniczej w celu podłączenia istniejących i nowych obiektów do centralnego źródła ciepła wraz z podłączeniem obiektu do sieci.	TAK	Strategia zostanie zaktualizowana i uzupełniona.
Tura 1 (2019)	189	PGE Energia Ciepła S.A.	Część I: Diagnoza i prognozy rozwojowe	Środowisko	[S] Powietrze	Wśród wyzwań zapisano m.in.: Kontynuacja redukcji zanieczyszczeń związanych z tzw. niską emisją w ramach wymiany niskosprawnych kotłów na paliwa stałe oraz rozwój transportu publicznego, zwłaszcza w obszarach miejskich i ich stref podmiejskich. Proponujemy dopisanie do „Wyzwań” następującego punktu: Rozbudowa/przebudowa sieci ciepłowniczej w celu podłączenia istniejących i nowych obiektów do centralnego źródła ciepła wraz z podłączeniem obiektu do sieci.	W celu ograniczenia niskiej emisji należałoby przygotować kompleksowy plan działania, obejmujący co najmniej inwestycje zwiększające efektywność energetyczną w budynkach, kogenerację ciepła i energii elektrycznej i odnawialne źródła energii, jak również rozbudowę/przebudowę sieci ciepłowniczej w celu podłączenia istniejących i nowych obiektów do centralnego źródła ciepła wraz z podłączeniem obiektu do sieci. Kompleksowe projekty bazowałyby na porozumieniach i partnerstwach zawieranych przez kilka stron.	TAK	Diagnoza zostanie zaktualizowana i uzupełniona.
Tura 1 (2019)	190	Izba Przemysłowo Handlowa w Tarnowie	Część I: Diagnoza i prognozy rozwojowe	Uwaga ogólna	Monitoring i wskaźniki	W części diagnostycznej wszędzie tam gdzie to możliwe (są dostępne odpowiednio zagregowane dane) opisywane wskaźniki powinny być analizowane również w odniesieniu do subregionów lub powiatów. Jednocześnie wskaźniki te powinny być także odnoszone do kontekstu Polski (województwa i podregiony)	W przypadku niektórych wskaźników podawane są jedynie suche wskaźniki dla całego województwa co może być mylące ponieważ w tak zróżnicowanym regionie jak Małopolska dysproporcje przestrzenne w wartościach wielu wskaźników rozwojowych są znaczne. Pozwoli to także na podkreślenie wyzwania przed jakim stoi Małopolska a jakim jest nierównomierny przestrzennie rozwój obserwowalny głównie w ujęciu KOM – reszta województwa oraz wschodnia i zachodnia część województwa.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Podczas prac nad projektem Strategii zwracano uwagę, aby wskaźniki służące diagnozie problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych i przestrzennych w województwie odnosiły się do możliwie najniższego poziomu agregowania (gmina lub powiat). Należy jednak podkreślić, że w wielu przypadkach bardzo trudno było o dostępność i rzetelnych takich danych. Z uwagi na to, że kwestie społeczne i demograficzne najczęściej należą do obszarów szeroko i dogłębnie zbadanych, podejście to najbardziej widoczne jest w Obszarze <i>Małopolskie</i> .
Tura 1 (2019)	191	Izba Przemysłowo Handlowa w Tarnowie	Uwaga ogólna	Uwaga ogólna	Różne obszary	Brakuje wykazu zadań strategicznych, bardzo ogólnikowe zapisy kierunkowe	Wykaz zadań strategicznych stanowi skonkretyzowany szkielet najważniejszych skonkretyzowanych zadań których realizacji podejmuje się samorząd wojewódzki. Ułatwia on monitoring wdrażania i stopnia realizacji strategii. Podobnie bardziej sprecyzowane zapisy kierunkowe znacząco ułatwiłyby późniejszy proces monitoringu realizacji strategii.	TAK	Na późniejszym etapie prac dokument zostanie uszczegółowiony, w tym m.in. uzupełniony o wykaz najważniejszych przedsięwzięć strategicznych. Z drugiej strony należy podkreślić, że dokument jakim jest strategia rozwoju województwa ma określać główne cele i kierunki polityki rozwoju. Trudno oczekiwać, że będą to zapisy o znacznym poziomie szczegółowości, skoro swoim zasięgiem muszą obejmować obszar całego województwa.
Tura 1 (2019)	192	Izba Przemysłowo Handlowa w Tarnowie	Część I: Diagnoza i prognozy rozwojowe	Uwaga ogólna	Nie dotyczy	do zdania „Stolicą regionu jest Kraków, drugie co do liczby ludności miasto w Polsce (771 tys. mieszkańców) – istotny ośrodek naukowy, kulturalny i gospodarczy” dopisać „w województwie Małopolskim znajdują się ponadto dwa inne duże miasta Tarnów i Nowy Sącz które pod względem liczby ludności w miejskim obszarze funkcjonalnym dorównują mniejszym ośrodkom wojewódzkim”.	Miasta Małopolski charakteryzuje silna na tle kraju suburbanizacja co przekłada się na wysoką gęstość zaludnienia na obszarach podmiejskich. Zdaniem wielu ekspertów jak np. dr Zaborowski czy prof. Śleszyński właściwym miarodajnikiem wielkości miasta jest liczba ludności w jego miejskim obszarze funkcjonalnym ponieważ uwzględnia ona także mieszkańców którzy chociaż mieszkają poza granicami administracyjnymi miasta to są czynnymi aktorami jego życia. Liczba ludności wyznaczonych przez GUS funkcjonalnych obszarów miejskich Tarnowa i Nowego Sącza wynosi odpowiednio 304 tys. oraz 263 tys. mieszkańców czyli więcej niż w przypadku Olsztyna (252 tys.), Opoli (251 tys.), Zielonej Góry (210 tys.) i Gorzowa Wielkopolskiego (170 tys.). Podkreślenie tego faktu w diagnozie powinno przekuć się na silniejsze dostrzeżenie nie wykorzystanego potencjału tych ośrodków dla rozwoju wschodniej części województwa.	NIE	Diagnoza w części <i>Małopolska</i> ma jedynie na celu osadzenie regionu w szerszej przestrzeni. W tym miejscu wskazano najważniejsze informacje charakteryzujące województwo. W dalszej części diagnozy (<i>Rozwój zrównoważony terytorialnie</i>) wskazane zostały informacje o sieci osadniczej województwa, dlatego nie ma potrzeby powtarzania ich również we wskazanym przez Państwo miejscu.
Tura 1 (2019)	193	Izba Przemysłowo Handlowa w Tarnowie	Część I: Diagnoza i prognozy rozwojowe	Gospodarka	[G] Konkurencyjność i przedsiębiorczość	Na dodatkowej mapce pokazać PKB per capita w podregionach Polski jako % średniej krajowej z wyszczególnieniem Małopolski	Taka prezentacja danych pozwoli uwypuklić fakt że PKB per capita w podregionach tarnowskim, nowosądeckim i nowotarskim nie przekracza 65% średniej krajowej co jest wartością porównywalną z wartościami w biedniejszych podregionach „ściany wschodniej”.	CZĘŚCIOWO	Ostatnie dane o PKB w ujęciu podregionów są za 2016 rok. Pokazywanie PKB we wszystkich podregionach Polski jest niecelowe. Przygotowywany dokument dotyczy województwa Małopolskiego, treść diagnozy zostanie uzupełniona w taki sposób, aby pokazać porównanie z biedniejszymi podregionami z innych części Polski.
Tura 1 (2019)	194	Izba Przemysłowo Handlowa w Tarnowie	Część I: Diagnoza i prognozy rozwojowe	Gospodarka	[G] Konkurencyjność i przedsiębiorczość	Dopisać wyzwanie „Zniwelowanie dysproporcji pod względem ilości podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców pomiędzy wschodnią i zachodnią częścią województwa”.	Znacząco niższy poziom przedsiębiorczości we wschodniej części województwa wydaje się być istotnym problemem związanym z nierównomiernym przestrzennie rozwojem województwa.	TAK	Dokument zostanie uzupełniony o nowe wyzwanie.
Tura 1 (2019)	195	Izba Przemysłowo Handlowa w Tarnowie	Część I: Diagnoza i prognozy rozwojowe	Gospodarka	[G] Transport	Do zdania „Budowa drogi na trasie Kraków - granica województwa świętokrzyskiego oraz na odcinku Brzesko - Nowy Sącz - granica państwa została wpisana do Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025 r.)” dopisać po średniku „w planach wykraczających poza tą perspektywę znajdują się ponad to drogi ekspresowe z Tarnowa do Kielc oraz z Krakowa do Bielska-Białej”.	Drogi ekspresowe S73 z Tarnowa do Kielc oraz S52 z Krakowa do Bielska-Białej znajdują się w aktualnej koncepcji Zagospodarowania Przestrzennego Kraju (KPZK str. 114), ponadto proces formalno-prawny dot. decyzji środowiskowej w sprawie budowy drogi ekspresowej S52 z Krakowa do Bielska-Białej już trwa.	TAK	Proponowany zapis znajdzie swoje odzwierciedlenie w ostatecznej wersji dokumentu.
Tura 1 (2019)	196	Izba Przemysłowo Handlowa w Tarnowie	Część I: Diagnoza i prognozy rozwojowe	Gospodarka	[G] Transport	Do wyzwań dopisać ograniczoną przepustowość MPL Kraków – Balice dla ruchu cargo	Z powodu stale zwiększającej się liczby pasażerskich operacji lotniczych przepustowość lotniska dla ruchu cargo stale się zmniejsza na co uwagę zwracają przedsiębiorcy z subregionu tarnowskiego.	TAK	Wyzwanie "W kontekście rozwoju portu lotniczego w Balicach wyzwaniem będzie..." uzupełnione zostanie o zapis odnoszący się do ograniczonej przepustowości MPL Kraków-Balice dla ruchu cargo
Tura 1 (2019)	197	Izba Przemysłowo Handlowa w Tarnowie	Część I: Diagnoza i prognozy rozwojowe	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Miasta	W punkcie przy trzeciej strzałce w stwierdzeniu „(...)Inne działania będą dedykowane dla dużego, nowoczesnego i silnego ośrodka miejskiego jakim jest Kraków, inne dla miast o znaczeniu regionalnym, które potrzebują wzmocnienia ich funkcji ponadlokalnych...” zapis „funkcji ponadlokalnych” zastąpić zapisem „funkcji regionalnych oraz niektórych metropolitalnych”	W myśl aktualnej koncepcji Zagospodarowania Przestrzennego Kraju ośrodki regionalne a do takich zalicza się Tarnów są ośrodkami dla których są przypisane funkcje regionalne oraz niektóre metropolitalne (KPZK str. 72). Ponieważ strategia zrównuje kategorię planistyczną Tarnowa i Nowego Sącza (podnosząc tym samym kategorię Nowego Sącza co jest pożądane i uzasadnione obiektywnymi przesłankami) taki sam zapis powinien dotyczyć Nowego Sącza.	CZĘŚCIOWO	Zapis zostanie przeformułowany tak, aby odnosił się do funkcji regionalnych.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobszar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 1 (2019)	198	Izba Przemysłowo Handlowa w Tarnowie	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Miasta	Brakuje tutaj odniesienia do wyposażenia Krakowa, Tarnowa, Nowego Sącza, Oświęcimia z Chrzanowem oraz Nowego Targu z Zakopanem w odpowiednie im usługi wyższego rzędu odpowiednie dla poziomów metropolitalnego, regionalnego i subregionalnego. Taki katalog funkcji regionalnych i subregionalnych zaproponował dr Zaborowski w publikacji „Deglomeracja czy degradacja – potencjał rozwoju średnich miast w Polsce” (na str. 64-65).	Ciężko porównywać wyposażenie w usługi typowego ośrodka powiatowego jak Limanowa z ośrodkiem regionalnym jak Tarnów. W takim zestawieniu ośrodek regionalny zawsze będzie się jawił jako posiadający duży zasób usług, mimo iż może on posiadać ich niedobór w odniesieniu do innych ośrodków swojej kategorii w Polsce.	NIE	Zapisy odnoszące się do diagnozy małopolskich miast zostały sformułowane w sposób ogólny, natomiast wszelkie informacje odnoszące się do kondycji usług publicznych w poszczególnych sektorach zostały przedstawione w odpowiedniej dla nich części dokumentu. Ponadto należy zauważyć, że w diagnozie znajdują się już informacje dotyczące pełnionych funkcji w odniesieniu do założonej hierarchii osadniczej miast: „Największym ośrodkiem regionu jest Kraków, który wyróżnia się niezwykle bogatą ofertą biznesową, usługową i kulturalną. Ważnymi ośrodkami regionalnymi są także byłe miasta wojewódzkie – Tarnów i Nowy Sącz, które mają dobrze wykształcone funkcje ponadlokalne, takie jak: szpitale wojewódzkie, wyższe szkoły zawodowe i prywatne szkoły wyższe oraz wojewódzkie instytucje kultury (w tym muzea okręgowe). Pozostałe ośrodki mają charakter ponadlokalny, mimo prób podniesienia ich statusu i funkcjonowania w nich instytucji takich, jak wspomniane wyższe szkoły zawodowe, czy delegatury urzędu marszałkowskiego. Jednak nawet zsumowany potencjał Nowego Targu i Zakopanego albo Oświęcimia i Chrzanowa, ustępuje potencjałom starych ośrodków wojewódzkich.” Należy oczywiście przyznać, że nie jest to tak szczegółowy zapis, jaki proponuje autor uwagi. Strategia jest dokumentem, który ma charakter ogólny, a szczegółowe określenie funkcji małopolskich ośrodków miejskich zostało przedstawione już w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego.
Tura 1 (2019)	199	Izba Przemysłowo Handlowa w Tarnowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Małopolskie	[M] Opieka zdrowotna	W kierunku 2.7 do „Infrastruktura i wyposażenie podmiotów świadczących usługi diagnostyczne, lecznicze oraz rehabilitacyjne ...” dopisać „w tym utworzenie w Tarnowie szpitala klinicznego”	Środowisko naukowe skupione wokół PWSZ w Tarnowie posiada ambicje uruchomienia kierunku medycznego, co doskonale współgrałoby z funkcjonującymi z powodzeniem na PWSZ pielęgniarstwem i fizjoterapią. Wymogiem koniecznym aby taki kierunek studiów uruchomić jest funkcjonowanie w mieście szpitala klinicznego. Taki szpital mógłby powstać na bazie Szpitala Wojewódzkiego im. Św. Łukasza.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	W obszarze V. <i>Rozwój zrównoważony terytorialnie</i> , kierunek polityki <i>Wsparcie małopolskich miast</i> , podkreśla się potrzebę wspierania jakości i dostępności do usług publicznych w miastach. W przypadku Tarnowa akcentuje się rozwój usług wyższego rzędu świadczonych na poziomie regionalnym, do których zalicza się m.in. usługi zdrowotne i edukację na poziomie wyższym. Jednocześnie, ze względu na ogólny charakter dokumentu, jakim jest strategia rozwoju, kierunki działań strategicznych muszą mieć możliwie ogólny, niewykluczający charakter, a ich nadmierne doszczegółowienie nie jest zasadne. Utworzenie szpitala klinicznego i rozwój PWSZ w Tarnowie to propozycje o charakterze projektowym, wpisujące się w obecne zapisy na poziomie kierunków działań, zarówno w ramach wspomnianego wyżej kierunku polityki <i>Wsparcie małopolskich miast</i> - działania w zakresie poprawy szans rozwojowych małopolskich miast oraz wzmocnienia ponadlokalnych funkcji miast, jak i obszaru I. <i>Małopolskie</i> - działania w zakresie zdrowia dotyczące infrastruktury i wyposażenia podmiotów świadczących usługi diagnostyczne, lecznicze oraz rehabilitacyjne (...) oraz systemowych rozwiązań dla zabezpieczenia kadr medycznych (...), a także w zakresie edukacji: wsparcie na rzecz szkolnictwa wyższego oraz kształcenie w kierunkach zgodnych z regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami oraz w zawodach deficytowych.
Tura 1 (2019)	200	Izba Przemysłowo Handlowa w Tarnowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Małopolskie	[M] Edukacja	W kierunku 3.4 dopisanie punktu 3.4.5. „Utworzenie uczelni akademickiej w Tarnowie”	Tarnowska PWSZ od kilku lat w sposób czynny stara się o przekształcenie w uczelnię o profilu akademickim. Taki zapis w strategii stanowiłby wsparcie dla tych dążeń. Jednocześnie w publikacji „Deglomeracja czy degradacja – potencjał rozwoju średnich miast w Polsce” (na str. 64) dr Zaborowski wymienia uczelnię akademicką jako element pożądanego wyposażenia dla ośrodków regionalnych a taką kategorię planistyczną posiada Tarnów	NIE	W obszarze V. <i>Rozwój zrównoważony terytorialnie</i> , kierunek polityki <i>Wsparcie małopolskich miast</i> , podkreśla się potrzebę wspierania jakości i dostępności do usług publicznych w miastach. W przypadku Tarnowa akcentuje się rozwój usług wyższego rzędu świadczonych na poziomie regionalnym, do których zalicza się m.in. edukację na poziomie wyższym. Jednocześnie, ze względu na ogólny charakter dokumentu, jakim jest strategia rozwoju, kierunki działań strategicznych muszą mieć możliwie ogólny, niewykluczający charakter, a ich nadmierne doszczegółowienie nie jest zasadne. Rozwój PWSZ w Tarnowie to propozycja o charakterze projektowym, wpisująca się w obecne zapisy na poziomie kierunków działań, zarówno w ramach wspomnianego wyżej kierunku polityki <i>Wsparcie małopolskich miast</i> - działania w zakresie poprawy szans rozwojowych małopolskich miast oraz wzmocnienia ponadlokalnych funkcji miast, jak i obszaru I. <i>Małopolskie</i> - działania obejmujące wsparcie na rzecz szkolnictwa wyższego oraz kształcenie w kierunkach zgodnych z regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami i w zawodach deficytowych.
Tura 1 (2019)	201	Izba Przemysłowo Handlowa w Tarnowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Małopolskie	[M] Kultura i dziedzictwo	W kierunku 4.2.1 dopisać po przecinku „ze szczególnym uwzględnieniem wzmocnienia bazy kulturalnej ośrodków subregionalnych (w każdym z nich teatr, sala koncertowa, kino) i regionalnych (w każdym z nich filharmonia).”	Zaproponowane wyposażenie ośrodków subregionalnych wynika wprost z zapisów Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego, zaś dodatkowe wyposażenie ośrodków regionalnych Tarnowa i Nowego Sącza z przytaczanego wcześniej katalogu funkcji zawartego na w publikacji dr Zaborowskiego „Deglomeracja czy degradacja – potencjał rozwoju średnich miast w Polsce” (na str. 64) oraz z faktu iż podobne placówki funkcjonują w wielu innych ośrodkach regionalnych jak Wałbrzych, Kalisz czy Częstochowa.	NIE	Proponowany zapis jest zbyt szczegółowy. Nie można na takim etapie programowania stwierdzić konieczności istnienia wszystkich wskazanych instytucji w każdym subregionie. Ich powstanie uwarunkowane jest od zbyt wielu czynników, zarówno formalno-prawnych, jak i finansowych. Natomiast obecny zapis strategii stwarza możliwości dla powstania proponowanych instytucji, jeśli będą takie inicjatywy.
Tura 1 (2019)	202	Izba Przemysłowo Handlowa w Tarnowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Innowacje	Do kierunku 1.4. dopisać punkt 1.4.8. „Utworzenie subregionalnych centrów transferu technologii w Tarnowie, Nowym Sączu, Oświęcimiu i Nowym Targu oraz regionalnych parków naukowo-technologicznych w Tarnowie i Nowym Sączu.”	W wielu województwach jak n.p. Warmińsko-Mazurskim centra transferu technologii funkcjonują także przy PWSZ. W Województwie Małopolskim PWSZ funkcjonują w Tarnowie, Nowym Sączu, Oświęcimiu i Nowym Targu czyli stolicach subregionów. Takie subregionalne centra transferu technologii stanowiłyby z jednej strony przyczynek do rozwijania działalności badawczej tych uczelni, a z drugiej strony mogłyby skutecznie służyć miejscowym firmom tworząc lokalne powiązania nauki i biznesu. Jednocześnie w większości ośrodków regionalnych w Polsce funkcjonują regionalne parki naukowo-technologiczne (także tam gdzie jedyną uczelnią jest PWSZ) jednocześnie to właśnie przemysł innowacyjny staje się powoli głównym kołem zamachowym gospodarki, dlatego też zlokalizowanie takich parków w Tarnowie i Nowym Sączu wydaje się zasadne.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Zaproponowane działania mieszczą się już w Obszarze <i>Rozwój zrównoważony terytorialnie</i> w kierunku polityki rozwoju <i>Wsparcie małopolskich miast</i> , szczególnie w zakresie poprawy szans rozwojowych małopolskich miast (zdolności miast do kreowania rozwoju, wzrostu i zatrudnienia, wzmocnienia bazy ekonomicznej służącej poprawie konkurencyjności, wspieranie trwałego i inteligentnego rozwoju, efektywnej polityki proinwestycyjnej) oraz wzmocnianie ponadlokalnych funkcji miast (wykorzystanie endogenicznych potencjałów gospodarczych miast oraz wspieranie miast średnich, w szczególności miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze).
Tura 1 (2019)	203	Izba Przemysłowo Handlowa w Tarnowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Konkurencyjność i przedsiębiorczość	Do kierunku 2.4 dopisać punkt 2.4.4 „Rozwój oferty powierzchni biurowych w ramach Krakowskiego Parku Technologicznego w Tarnowie i Nowym Sączu”	Prace nad rządowym programem „Fabryka” pokazały że miasta powyżej 40 tysięcy mieszkańców mogą być dobrą lokalizacją dla działalności BPO/SSC/IT. Krakowski Park Technologiczny posiada ofertę przestrzeni biurowych dla takiej działalności ale tylko w Krakowie. Dlatego zasadnym wydaje się rozszerzenie jej o pozostałe miasta powyżej 40 tys. mieszkańców czyli Tarnów i Nowy Sącz	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Zaproponowane działania mieszczą się już w Obszarze <i>Rozwój zrównoważony terytorialnie</i> w kierunku polityki rozwoju <i>Wsparcie małopolskich miast</i> w szczególności w zakresie wzmocnienia ponadlokalnych funkcji miast (wykorzystania endogenicznych potencjałów gospodarczych miast oraz wspierania miast średnich, w szczególności miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze, w tym tworzenie warunków do pełniejszego wykorzystywania stref aktywności gospodarczej oraz zachęcanie do poszerzenia oferty instytucji wspierających biznes).
Tura 1 (2019)	204	Izba Przemysłowo Handlowa w Tarnowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Turystyka i sport	Do kierunku 3.1. dopisać „Wykorzystanie potencjału turystycznego całej Małopolski”. Do kierunku 3.2. dopisać punkt 3.2.6 „Rozwój infrastruktury sportowej w ośrodkach subregionalnych (hala sportowa/łodowisko spełniające wymogi ekstraklasy dla dyscyplin halowych bądź hokeja, stadion lekkoatletyczny spełniający wymogi organizacji imprez najwyższej krajowej rangi) i w ośrodkach regionalnych (stadion piłkarski lub żużlowy spełniający wymogi ekstraklasy).”	Ad. 3.1: W dotychczasowej strategii istniały zapisy sugerujące koncentrację polityki regionalnej na promocji najchętniej odwiedzanych przez turystów miejsc. Sugerowany zapis stanowiłby jasne odciepienie się od tej polityki na rzecz podejścia bardziej zrównoważonego przestrzennie. Ad. 3.2: We wszystkich ośrodkach subregionalnych i regionalnych (poza Nowym Sączem) istnieją drużyny w dyscyplinach halowych (w tym hokej) występujące na poziomie ekstraklasy. Utrzymanie odpowiednich parametrów obiektów z których korzystają jest więc bardzo istotne. Jednocześnie w przypadku Tarnowa i Nowego Sącza drużyny piłkarska i żużlowa niedawno występowały a obecnie aspirują do najwyższej klasy rozgrywkowej dlatego zasadnym jest zapewnienie im infrastrukturalnych możliwości awansu	TAK	Ad. 3.1 - w zaktualizowanej wersji dokumentu dodany zostanie kierunek dot. rozwoju zrównoważonej turystyki regionalnej, a w nim punkt odnoszący się do realizacji działań na rzecz rozproszenia terytorialnego ruchu turystycznego. Ad. 3.3 - w zaktualizowanej wersji dokumentu dodany zostanie odrębny kierunek <i>Sport i rekreacja</i> , a w nim punkt dotyczący rozbudowy oraz modernizacji bazy sportowej regionu, w który wpisuje się proponowany zapis dot. obiektów sportowych.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobszar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 1 (2019)	205	Izba Przemysłowo Handlowa w Tamowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	Do zdania: „Kluczowe znaczenie będą miały duże inwestycje drogowe oraz kolejowe o znaczeniu krajowym i międzynarodowym (m.in. trasa ekspresowa S7, północna obwodnica Krakowa, Beskidzka Droga Integracyjna, droga ruchu przyspieszonego Brzesko - Nowy Sącz - granica państwa, zadania związane z realizacją Centralnego Portu Komunikacyjnego „Solidarność”, powstanie nowej linii kolejowej Podłęże - Piekietko wraz z modernizacją odcinka Chabówka - Nowy Sącz,” dopisać „powstanie drogi ekspresowej S73 z Tamowa do Kielc wraz ze wschodnią obwodnicą Tamowa, budowa linii kolejowej Żabno-Busko Zdrój wraz z modernizacją linii kolejowej nr.115 na odcinku Tamów – Dąbrowa Tamowska – Szczucin, modernizacja linii kolejowej nr.96 na odcinku Tamów – Nowy Sącz, modernizacja linii kolejowej nr.108 na odcinku Stróże – Jasło, modernizacja dróg wojewódzkich nr 975 oraz 980 zapewniająca dogodne połączenia węzła autostradowego „Tamów-Mościce” z drogą szybkiego ruchu Brzesko-Nowy Sącz, połączenie południowej obwodnicy Tamowa z węzłem autostradowym „Tamów – Mościce”, modernizacja drogi wojewódzkiej 973 na odcinku Żabno-Nowy Korczyn, modernizacja drogi wojewódzkiej 977 na odcinku Gorlice – Konieczna celem zniesienia ograniczenia tonażowego oraz budowa dodatkowych węzłów na autostradzie A4 „Niepołomice” oraz „Tamów – Kłikowa”.	Zapisy dotyczące budowy linii kolejowej z Tamowa do Kielc oraz modernizacji linii z Tamowa do Nowego Sącza znajdują się w strategii budowy CPK (podobnie jak linia Podłęże-Piekietko) (linia z Tamowa do Kielc znajduje się także w koncepcji zagospodarowania przestrzennego Kraju na str. 117). Ponieważ korytarz Kielce – Tamów – Nowy Sącz posiada podobną wagę dlatego zasadnym wydaje się wyszczególnienie obydwu inwestycji kolejowych na równi. Zapisy dotyczące budowy drogi ekspresowej S73 znajdują się w koncepcji zagospodarowania przestrzennego Kraju (na str. 114), procedura dotycząca budowy wschodniej obwodnicy Tamowa już trwa, zapisy dotyczące połączenia południowej obwodnicy Tamowa z węzłem autostrady A4 znajdują się w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania miasta Tamowa, postulat budowy węzła autostradowego Tamów – Kłikowa jest zgłaszany przez wielu tarnowskich przedsiębiorców, modernizacja drogi wojewódzkiej 973 jest planowana od dłuższego czasu zaś pozostałe zaproponowane inwestycje w sposób znaczący poprawią spójność i dostępność transportową wschodniej części województwa.	CZĘŚCIOWO	W kwestii budowy linii kolejowej z Tamowa do Kielc oraz modernizacji linii z Tamowa do Nowego Sącza, które znajdują się w strategii budowy CPK Strategia na właściwym sobie poziomie ogólności na s. 24 wskazuje na wagę zadań wynikających z realizacji Centralnego Portu Komunikacyjnego „Solidarność”. Reszta zadań może zostać uwzględniona w planie/programie rozwoju transportu dla województwa małopolskiego. W kolejnej wersji Strategii uzupełnione zostaną zapisy dotyczące węzłów autostradowych.
Tura 1 (2019)	206	Izba Przemysłowo Handlowa w Tamowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Przestrzeń	Dopisanie kierunku 1.4 „Poprawa spójności społeczno-gospodarczej województwa” zawierającego punkty 1.4.1 „Podział statystyczny województwa na dwie jednostki NUTS-2: Małopolskie Zachód (KOM i Małopolska Zachodnia) oraz Małopolskie Wschód (subregiony tarnowski, sądecki i podhalański)”; 1.4.2. „Działania mające na celu dołączenie regionu statystycznego „Małopolskie Wschód” do programów wsparcia dedykowanych Polsce wschodniej”; 1.4.3. „Deglomeracja urzędów regionalnych w województwie wg klucza 40% ośrodek metropolitalny, 25% ośrodek regionalny, 5% ośrodki subregionalne”; 1.4.4. Wzmocnienie ośrodków regionalnych Tamowa i Nowego Sącza jako komplementarnych względem siebie ośrodków stanowiących podstawowy biegun wzrostu dla wschodniej części województwa; 1.4.5. Wzmacnianie współpracy międzyregionalnej z województwami ościennymi a w szczególności Śląskiem („Krakowice” oraz obszar funkcjonalny Bielsko-Biała – Kęty - Andrychów) i Podkarpackim (obszary funkcjonalne Tarnów-Dębica-Mielec oraz Gorlice – Jasło – Krosno); 1.4.7. Wzmacnianie współpracy trans- granicznej ze Słowacją a w szczególności z Krajem Preszowskim oraz Krajem Żylińskim.	Województwo Małopolskie mierzy się z problemem znacznych dysproporcji rozwojowych a wartości wskaźników gospodarczych jego wschodnich subregionów wykazują tendencje typowe dla tzw. „ściany wschodniej”. Podział statystyczny Małopolski zapewniłby wyższe środki kierowane dla wschodniej części województwa a włączenie wschodnich subregionów do programów rozwojowych dla Polski wschodniej stanowiłby istotny impuls wyrównujący ich szanse rozwojowe. Z kolei zaproponowana polityka deglomeracji pozwoliłaby na wzmocnienie potencjału ośrodków regionalnych które pod względem liczby ludności funkcjonalnych obszarów miejskich wyznaczonych przez GUS dorównują mniejszym ośrodkom wojewódzkim (co do tej pory nie było należycie wykorzystane) i z powodzeniem mogą pełnić rolę lokomotyw rozwojowych dla wschodniej części regionu (dlatego też deglomeracja w ich przypadku powinna mieć zakres większy niż symboliczny stąd postulat 25% urzędów w każdym z nich), podobnie również doposażenie w niektóre instytucje regionalne ośrodków subregionalnych Nowy Targ – Zakopane oraz Oświęcim – Chrzanów wzmocniłoby te ośrodki jako subregionalne bieguny wzrostu natomiast w ich przypadku liczba ta powinna być niższa niż w przypadku ośrodków regionalnych z racji niższego potencjału wielkościowego i społeczno-infrastrukturalnego. Pozostałe propozycje ujęte w tej uwadze są przeniesieniem dobrych zapisów z dotychczasowej strategii.	NIE	Propozycja dopisania nowego kierunku działania w Obszarze „Rozwój zrównoważony terytorialnie” pn. „1.4. Poprawa spójności społeczno-gospodarczej województwa” jest bezpośrednio związana z istniejącym już głównym kierunkiem polityki rozwoju w tym samym Obszarze: „4. Spójność wewnątrzregionalna i dostępność”, którego zapisy odwołują się m.in. do podjęcia działań mających na celu zmniejszenie regionalnych dysproporcji w dostępności przestrzennej pomiędzy różnymi częściami województwa oraz dostępności do usług”. Nie ma zatem podstaw do dublowania tych zapisów w różnych częściach dokumentu. W zakresie podejmowania działań co do dołączenia wschodnich części województwa do programów krajowych dedykowanych Polsce Wschodniej pragniemy poinformować, że Samorząd WM aktywnie uczestniczył w pracach nad Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, która została przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 17 września 2019 r. Zgłaszając liczne uwagi do dokumentu, Samorząd WM przyczynił się do ewentualnej weryfikacji granic PO Polska Wschodnia o przylegające podregiony, będące w podobnej sytuacji społeczno-gospodarczej (w KSRR 2030 wskazano wprost, że „decyzja o rozszerzeniu dotychczasowego zasięgu terytorialnego programu o te obszary zostanie podjęta na etapie programowania interwencji z polityki spójności UE na lata 2021-2027.”) oraz bezpośrednio do włączenia subregionu sądeckiego do granic nowego „Programu Ponadregionalnego 2020+” (Wariant II), który zostanie skierowany do podregionów najbardziej zmarginalizowanych. Ponadto należy zauważyć, że Samorząd WM mając na względzie występujące znaczne dysproporcje w rozwoju poszczególnych części województwa, zaproponował objęcie szczególną interwencją gmin zmarginalizowanych, które zlokalizowane zostały w szczególności w podregionach sądeckim, tarnowskim i podhalańskim. Ponadto, zapisy dotyczące wzmocnienia znaczenia ośrodków regionalnych (subregionalnych), czyli Tamowa i Nowego Sącza zostały zawarte w głównym kierunku polityki rozwoju „2. Wsparcie małopolskich miast”, a wzmocnienia współpracy międzyregionalnej - w Obszarze „Zarządzanie strategiczne rozwojem województwa” - kierunek działania odnoszący się do strategicznego ukierunkowania i rozwijania współpracy międzyregionalnej województwa na polu polityki rozwoju. Ponadto, w zakresie postulatów odnoszących się do polityki deglomeracyjnej należy podkreślić, iż Urząd wielokrotnie przedstawiał swoje stanowisko w tej sprawie. Dodatkowo pragniemy zwrócić uwagę, że wychodząc naprzeciw wnioskowi deglomeracyjnemu przeprowadziliśmy w 2019 roku „Badanie opinii mieszkańców Małopolski” (https://www.obserwatorium.malopolska.pl/wp-content/uploads/2020/01/Raport-2019-Badanie-opinii.pdf), w którym zdecydowana większość mieszkańców (aż 88,6%) wskazała, że nie widzi potrzeby przenoszenia siedzib marszałka województwa oraz wojewody do innych miast Małopolski.
Tura 1 (2019)	207	Izba Przemysłowo Handlowa w Tamowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Miasta	do zdania „W Krakowie będą to usługi na poziomie metropolitalnym, w Nowym Sączu i w Tamowie - usługi wyższego rzędu świadczące na poziomie regionalnym...” dopisać po przecinku „i niektóre na poziomie metropolitalnym”. Rozwinięcie kierunku 2.2 do czterech punktów 2.2.1 „Dalszy rozwój metropolitalny Krakowa”; 2.2.2. „Wzmacnianie ośrodków regionalnych Tamowa i Nowego Sącza poprzez politykę deglomeracji (patrz uwaga do strony 46), wsparcie dla utworzenia uczelni na poziomie akademickim, wyposażenie w odpowiednią infrastrukturę kulturalno-sportową (patrz uwagi do stron 23 i 15) oraz otoczenia biznesu (patrz uwagi do stron 21 i 22) a także poprzez rozwój redakcji terenowych zarówno PR Kraków (poszerzenie czasu antenowego rozszczępień) jak i TVP Kraków (odrębny serwis informacyjny dla wschodniej Małopolski tworzony przez redakcje w Tarnowie i Nowym Sączu); 2.2.3. „Wzmacnianie ośrodków subregionalnych Nowy Targ – Zakopane oraz Oświęcim – Chrzanów poprzez politykę deglomeracji oraz rozwój (Oświęcim) lub utworzenie (Nowy Targ) delegatur urzędu marszałkowskiego; 2.2.4. „Tworzenie warunków do związania się formalnej współpracy miast z gminami ościennymi”.	Koncepcja Zagospodarowania Przestrzennego Kraju (na str. 72) zakres funkcji ośrodków regionalnych określa jako „funkcje regionalne oraz niektóre metropolitalne” w myśl koncepcji Zagospodarowania Przestrzennego Kraju (str. 72) ośrodkiem regionalnym jest Tamów, zaś strategia postuluje podniesienie do tego statusu także Nowego Sącza więc konsekwentnie taki zapis powinien dotyczyć obydwu ośrodków. Ad.2.2: Ponieważ Tamów i Nowy Sącz są ośrodkami które w ramach funkcjonalnych obszarów miejskich GUS liczą więcej mieszkańców niż niektóre mniejsze ośrodki wojewódzkie należy wyrównać ich szanse rozwojowe względem tych ośrodków poprzez doposażenie w konkretne funkcje regionalne opisane w treści uwagi. Dzięki wzmocnieniu ich potencjału funkcjonalnego mogą one pełnić rolę silnych komplementarnych wobec siebie biegunów rozwojowych oddziałujących na całą wschodnią część Województwa Małopolskiego w której tempo rozwoju społeczno-gospodarczego jest znacząco niższe. Podobnie wzmocnienie ośrodków subregionalnych wzmocni je jako bieguny wzrostu dla swoich subregionów. Katalog funkcji opiera się na katalogu funkcji ośrodków regionalnych i subregionalnych zawartym w publikacji „Deglomeracja czy degradacja – potencjał rozwoju średnich miast w Polsce” (str. 64-65)	NIE	Odwołując się do polityki miejskiej i wzmocnienia roli miast w Małopolsce, Samorząd WM będzie podejmował działania na rzecz poprawy szans rozwojowych małopolskich miast, w tym wspierał wzmocnienie bazy ekonomicznej miast służącej poprawie ich konkurencyjności, zapewniał możliwości prowadzenia efektywnej polityki proinwestycyjnej, czy wspierał wzmocnienie ponadlokalnych funkcji miast. Kluczowym wyzwaniem, nie tylko dla rozwoju miast średnich, ale również tych o znaczeniu regionalnym, będzie zatrzymanie odpływu mieszkańców, głównie młodych, do większych miast (np. Krakowa), które oferują zazwyczaj lepszą ofertę w zakresie rynku pracy i możliwości rozwijania własnych kompetencji i kwalifikacji. Rolą Samorządu Województwa będzie stwarzanie warunków dla jak najlepszego rozwoju miast średnich, w szczególności tych, które uznawane są za problemowe, aby stawały się atrakcyjnymi miejscami do życia. Szczególną interwencją objęte zostaną miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, które zostały wskazane jako krajowe obszary strategicznej interwencji, w tym m.in. miasto Tarnów. W świetle zaproponowanych zmian odwołujących się do idei tzw. „deglomeracji”, czyli przenoszenia instytutacji lub zakładów pracy poza granice aglomeracji należy podkreślić, że tworzenie delegatur instytucji otoczenia biznesu, oddziałów uczelni, czy biur zamieszkości MŚP nie należy do zadań samorządu województwa, jednak mając na względzie zapisy nowej Strategii, Samorząd będzie dokładał wszelkich starań, aby wspierać możliwości tworzenia takich oddziałów poza Krakowskim Obszarem Funkcjonalnym, w myśl postawionemu w Strategii celowi – trwałości i zrównoważonemu rozwojowi całego województwa. Warto również dodać, że w zakresie kompetencji Samorządu Województwa Małopolskiego, zostały już podjęte działania zapewniające możliwie szeroki dostęp mieszkańców do instytucji Samorządu Województwa wpisujące się w ideę deglomeracji. Zostały utworzone agendy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego w Tamowie, Nowym Sączu i Oświęcimiu. Dla ułatwienia uzyskiwania informacji o środkach europejskich jak największej liczbie beneficjentów bez konieczności przyjeżdżania do Krakowa, utworzono Lokalne Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich w Chrzanowie, Nowym Sączu, Tamowie i w Nowym Targu. Oprócz szeregu wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych o profilu kulturowym, zdrowotnym, czy edukacyjnym, jakie działają w różnych częściach regionu, w Tamowie i Nowym Sączu swoją siedzibę mają m.in. takie jednostki, jak: Tarnowska Agencja Rozwoju Regionalnego S. A., Małopolski Ośrodek Ruchu Drogowego w Tamowie, Małopolski Ośrodek Ruchu Drogowego w Nowym Sączu, czy Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Nowym Sączu. Ponadto, w skład Małopolskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli wchodzi Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Krakowie, Nowym Sączu, Oświęcimiu i Tamowie. Dodatkowo, w zakresie postulatów odnoszących się do polityki deglomeracyjnej należy podkreślić, iż Urząd wielokrotnie przedstawiał swoje stanowisko w tej sprawie. Dodatkowo pragniemy zwrócić, że wychodząc naprzeciw wnioskowi deglomeracyjnemu przeprowadziliśmy „Badanie opinii mieszkańców Małopolski” (https://www.obserwatorium.malopolska.pl/wp-content/uploads/2020/01/Raport-2019-Badanie-opinii.pdf), w którym zdecydowana większość mieszkańców (aż 88,6%) wskazała, że nie ma potrzeby przenoszenia siedzib marszałka województwa oraz wojewody do innych miast Małopolski. Ponadto należy podkreślić, że ma możliwości wprowadzenia wielu z zaproponowanych uzupełnień do głównych kierunków działań, z jednej strony z uwagi na zbytnią szczegółowość (Strategia jest dokumentem ogólnym, wyznaczającym główne cele i kierunki działań) oraz brak kompetencji Samorządu Województwa do podejmowania takich działań (np. tworzenia redakcji terenowych TVP Kraków).
Tura 1 (2019)	208	Izba Przemysłowo Handlowa w Tamowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój zrównoważony terytorialnie	OSI	Dodać szósty regionalny OSI: „Subregiony Małopolski Wschodniej” obejmujący subregiony o PKB per capita poniżej 70% średniej krajowej (t.j. tarnowski, sądecki i podhalański).	PKB per capita poniżej 70% średniej krajowej jest wskaźnikiem dalece odbiegającym od wartości dla całego województwa (ponad 90%) a także wskaźnikiem typowym dla podregionów Polski Wschodniej. Ponieważ z racji położenia we względnie bogatym regionie NUTS-2 jakim jest Województwo Małopolskie subregiony te nie mogą liczyć na środki w ramach programów dedykowanych Polsce Wschodniej dlatego zasadnym wydaje się kompensowanie tego w ramach środków regionalnych przynajmniej do czasu ewentualnego rozszerzenia programów krajowych dot. Polski Wschodniej na wschodnią część Województwa Małopolskiego.	NIE	Obszary będące w trudnej sytuacji społecznej, gospodarczej i środowiskowej, wymagające specjalnej interwencji zostały objęte OSI „gminy zmarginalizowane”. Obszary te zostały wskazane na poziomie krajowym, jednak województwo prowadząc analizę na poziomie regionalnym postanowiło je stanowczo rozszerzyć. Przyjęto, że gminami zmarginalizowanymi będą: 1) gminy wskazane w „Strategii na rzecz odpowiedzialnego Rozwoju” i/lub 2) gminy problemowe - wynikające ze wskaźnika syntetycznego stworzonego na podstawie 14 cech (analiza regionalna) i/lub 3) obszary o najniższej dostępności transportowej (wskazane w dokumencie na podstawie publikacji PAN z 2019 r.). Należy podkreślić, że większość tych JST zostało zlokalizowanych właśnie w południowo-wschodniej części województwa, tj. w podregionach: sądeckim, tarnowskim i podhalańskim. Nie ma więc podstaw do powielania tej interwencji.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobszar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 1 (2019)	209	Izba Przemysłowo Handlowa w Tamowie	Część II: Strategia System realizacji i monitoringu	Uwaga ogólna	Monitoring i wskaźniki	Uwzględnienie w monitoringu nie tylko zmian wartości wskaźników dla całego województwa ale także w odniesieniu do subregionów i w relacji między nimi	Uwzględnianie dynamiki zmian wartości wskaźników ujęciu subregionalnym pomoże wychwytać różnicowanie trendów na różnych obszarach województwa. Uwzględnienie tylko wartości dla całego województwa może znacząco zafałszować obraz rzeczywistości (przykładem potencjalnego zafałszowania obrazu rzeczywistości jest wskaźnik PKB per capita które choć w ujęciu całego województwa przekracza 90% średniej krajowej co jest dobrym wynikiem to w jego wschodniej części nie przekracza 65% średniej krajowej co jest bardzo słabym wynikiem).	NIE	Przedstawione wskaźniki w części dotyczącej systemu realizacji i monitoringu mają służyć analizie realizacji poszczególnych celów strategicznych i szczegółowych w poszczególnych obszarach, które w znacznej części określone zostały tematycznie. Z kolei wskaźniki odnoszące się do aktualnych zróżnicowań wewnątrzregionalnych przedstawione zostały w części diagnostycznej, gdzie wiele tych uwarunkowań zostało zaprezentowanych w ujęciu przestrzennym (na mapach). Nie ma zatem potrzeby odnoszenia każdego ze wskaźników służących monitorowania realizacji celów SRWM 2030 do poszczególnych części województwa. Ponadto, w zakresie wspomnianych w uwadze istniejących "zróżnicowań trendów na różnych obszarach województwa", warto również zwrócić uwagę na wskaźnik określający realizację celu głównego pn. "zróżnicowanie poziomu rozwoju gmin w Małopolsce na podstawie wskaźnika syntetycznego", który ma za zadanie określać, czy zaprojektowane i podejmowane w przyszłości działania będą wpływać na zmniejszanie dysproporcji między gminami województwa małopolskiego.
Tura 1 (2019)	210	Burmistrz Miasta Chrzanowa	Uwaga ogólna	Rozwój zrównoważony terytorialnie	[R] Miasta	Mając na uwadze zapisy projektu ustawy o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz zapisy Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, która przewiduje wprowadzenie rozwiązań umożliwiających zawarcie partnerstw na rzecz zdefiniowania ponadlokalnej ścieżki rozwoju tzw. porozumienia terytorialnego (pomiędzy stroną rządową i samorządami lokalnymi lub samorządem województwa i samorządami lokalnymi) prosimy o rozważenie uwzględnienia w dokumentach strategicznych województwa problematyki integracji i rozwoju tzw. przestrzeni "in-between", czyli obszaru funkcjonalnego położonego pomiędzy aglomeracjami województw: małopolskiego i śląskiego.	Potencjał budowany w oparciu o podjętą już przez międzyregionalną współpracę samorządów Chelmska, Chrzanowa, Jaworzna (województwo śląskie), Trzebini i Libiąża jest szansą na rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Historycznie, społecznie i gospodarczo gminy te tworzą wspólnotę interesów i powiązań lokalnych. Są obszarem o podobnych cechach i podobnych problemach rozwojowych. Położenie geograficzne obszaru pomiędzy dwoma biegunami wzrostu Katowicami a Krakowem wymuszają kreowanie nowej polityki rozwoju opartej o partnerską inicjatywę i siatkę powiązań sektorowych. Kooperacja międzyregionalna miast daje szansę na zdefiniowanie wewnętrznych potencjałów i realizację wyzwań rozwojowych w obszarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym. Chrzanów, Jaworzno, Trzebinia w opracowaniu dotyczącym delimitacji miast średnich przygotowanym dla potrzeb Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju zostały wymienione jako tracące funkcje społeczno-gospodarcze. Wspólne przedsięwzięcia oparte o filar współpracy partnerskiej zapoczątkują impuls rozwojowy realizując polityki rządu ukierunkowanej na wsparcie miast średnich. Międzyregionalna współpraca miast Chelmska, Chrzanowa, Jaworzna (województwo śląskie), Trzebini i Libiąża odgrywać będzie kluczową rolę w integracji dwóch województw: małopolskiego i śląskiego, generując korzyści i realizując politykę ponadlokalnych wyzwań. Warto rozważyć poruszone powyżej aspekty i w przygotowywanych dokumentach strategicznych oraz stworzyć mechanizmy i instrumenty dla realizacji porozumień międzyregionalnych takich jak zapoczątkowana już współpraca Aglomeracji Rozwoju Regionalnego Chelmska, Chrzanowa, Jaworzna (województwo śląskie), Trzebini i Libiąża.	TAK	Zapisy Strategii nie wykluczają tworzenia partnerstw w oparciu o zaproponowane w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 nowe instrumenty polityki rozwoju, tj. porozumienia terytorialne. W Obszarze "Zarządzanie strategiczne rozwojem województwa" znalazł się zapis odnoszący się do planowanych nowych instrumentów polityki rozwoju, jednak aby umożliwić zawiązanie się partnerstw również ponad granicami województwa, zostanie on prerzegowany na etapie późniejszych prac nad dokumentem.
Tura 1 (2019)	211	Izba Przemysłowo Handlowa w Tamowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	Rozwinięcie kierunku 4.1.4. na cztery punkty: 4.1.4.1 „Rozbudowa i budowa systemu Szybka Kolej Aglomeracyjna w powiązaniu z autobusowymi liniami dowozowymi”; 4.1.4.2. "Budowa systemów kolei aglomeracyjnej w Tamowie (jako rozwinięcie SKA o linie Dąbrowa Tarnowska – Tarnów – Ciężkowice oraz Tarnów – Dębica - Mielec) oraz w Nowym Sączu (linie Stróże – Nowy Sącz - Piwniczna Zdr. oraz Marcinkowice – Nowy Sącz - Piwniczna Zdr.);"; 4.1.4.3. „Pełna integracja taryfowa kolei, komunikacji miejskiej oraz w ramach możliwości prywatnej na obszarze Miejskich Obszarów Funkcjonalnych.”; 4.1.4.4. Wprowadzenie w porozumieniu z samorządami województw Śląskiego i Podkarpackiego zintegrowanych biletów Krakowickiego (kolej regionalna na obszarze Małopolski Zachodniej, KOM i Konurbacji Gómośląskiej + komunikacja miejska Krakowa, GOP, Chrzanowa Oświęcimia i Bochni), Tarnowsko-Mieleckiego (kolej regionalna w subregionie tarnowskim oraz powiatach dębickim i mieleckim + komunikacja miejska Tarnowa, Brzeska, Mielca i Dębicy) oraz Bielskiego (kolej regionalna w powiatach wadowickim, oświęcimskim i bielskim oraz komunikacja miejska w Bielsku-Białej, Kętach, Andrychowie, Wadowicach i Oświęcimiu). Do kierunku 4.4. dopisać punkt 4.4.3 „Budowa regionalnego lotniska cargo w Tamowie oraz rozwój lotnisk lokalnych w Łososinie Dolnej i Nowym Targu w kierunku ruchu General Aviation.	Ad. 4.1.4: Poza Metropolią Krakowską system kolei aglomeracyjnej doskonale sprawdza się obecnie także na Podhalu oraz częściowo w aglomeracji sądeckiej (bilet sądecki) dlatego zasadnym wydaje się rozwinięcie tych systemów w ośrodkach regionalnych oraz wzorem Warszawy postępująca integracja taryfowa tak aby kolej regionalna stanowiła spójną całość z komunikacją miejską i w miarę możliwości także prywatną. Osobną kwestią są ułatwienia w dojazdach do pracy do ośrodków położonych poza granicami Małopolski ale silnie powiązanych funkcjonalnie z jej terenami przygranicznymi, naprzeciw temu wyzwaniu wychodzą pomysły biletów zintegrowanych obejmujących powiązane ze sobą funkcjonalnie obszary po obu stronach granicy województw. Ad.4.4: Z uwagi na ograniczoną przepustowość MPL Kraków – Balice dla ruchu cargo, środowisko przedsiębiorców subregionu tarnowskiego postuluje budowę regionalnego lotniska cargo w okolicy Tarnowa (takie lotnisko niedawno powstało w Suwałkach). Jednocześnie pożądanym jest rozwój lotnisk lokalnych w Nowym Targu i Łososinie Dolnej w kierunku ruchu General Aviation (czyli loty rekreacyjne i biznesowe). Obecność takiego lotniska ma coraz większe znaczenie dla atrakcyjności inwestycyjnej subregionów.	CZĘŚCIOWO	Zapisy są zbyt szczegółowe w odniesieniu do dokumentu jakim jest Strategia. Mogą zostać one uwzględnione przy tworzeniu planu/programu rozwoju transportu dla województwa małopolskiego. W kwestii pełnej integracji taryfowej kolei; komunikacji miejskiej oraz w ramach możliwości prywatnej na obszarze Miejskich Obszarów Funkcjonalnych Strategia zawiera podobne zapisy. Rozwój systemu SKA przewidziano w punkcie 4.1.3, zaś systemu MKA w punkcie 4.1.5 jako rozwiązania integrującego oferty.
Tura 1 (2019)	212	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A.	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Powietrze	Proponujemy, aby wśród działań ograniczających niską emisję zanieczyszczeń ująć przyłączanie budynków do sieci ciepłowniczych poprzez nadanie pkt 1.1.1 brzmienia: „Przechodzenie na tzw. „ekologiczne paliwa” oraz ciepło systemowe.”.	Jak wskazują dane Generalnego Inspektoratu Ochrony Środowiska największym wytwórcą szkodliwych substancji są indywidualne źródła ciepła. Najlepszym sposobem na likwidację niskiej emisji jest zatem ograniczenie zanieczyszczeń pochodzących z przydomowych palenisk. Rozwiązaniem na zastąpienie dotychczasowego sposobu ogrzewania, łączącym w sobie zarówno komfort, jak i bezpieczeństwo, jest podłączenie obiektu do sieci ciepłowniczej i korzystanie z ciepła systemowego. Emisja przemysłowa, w tym emisja pyłów, jest ograniczona dyrektywą IED oraz konkluzjami BAT, co znajduje odzwierciedlenie w pozwoleniach zintegrowanych wydawanych dla źródeł zasilających miejskie systemy ciepłownicze.	TAK	Strategia zostanie zaktualizowana i uzupełniona.
Tura 1 (2019)	213	Starostwo Powiatowe w Tamowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	Różne obszary	Do kierunku 1.4. dopisać punkt 1.4.8. „Utworzenie subregionalnych centrów transferu technologii w Tamowie, Nowym Sączu, Oświęcimiu i Nowym Targu oraz regionalnych parków naukowo-technologicznych w Tamowie i Nowym Sączu. Do kierunku 2.4 dopisać punkt 2.4.4 „Rozwój oferty powierzchni biurowych w ramach Krakowskiego Parku Technologicznego w Tamowie i Nowym Sączu”	W wielu województwach jak n.p. Warmińsko-Mazurskim centra transferu technologii funkcjonują także przy PWSZ. W Województwie Małopolskim PWSZ funkcjonują w Tarnowie, Nowym Sączu, Oświęcimiu i Nowym Targu czyli stolicach subregionów. Takie subregionalne centra transferu technologii stanowiłyby z jednej strony przyczynek do rozwijania działalności badawczej tych uczelni, a z drugiej strony mogłyby skutecznie służyć miejscowym firmom tworząc lokalne powiązania nauki i biznesu. Jednocześnie w większości ośrodków regionalnych w Polsce funkcjonują regionalne parki naukowo-technologiczne (także tam gdzie jedyną uczelnią jest PWSZ) jednocześnie to właśnie przemysł innowacyjny staje się powoli głównym kołem zamachowym gospodarki, dlatego też zlokalizowanie takich parków w Tamowie i Nowym Sączu jest zasadne. Prace nad rządowym programem „Fabryka” pokazały że miasta powyżej 40 tysięcy mieszkańców mogą być dobrą lokalizacją dla działalności BPO/SSC/IT. Krakowski Park Technologiczny posiada ofertę przestrzeni biurowych dla takiej działalności ale tylko w Krakowie. Dlatego zasadnym wydaje się rozszerzenie jej o pozostałe miasta powyżej 40 tys. mieszkańców czyli Tarnów i Nowy Sącz	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Zaproponowane działania mieszczą się już w Obszarze "Rozwój zrównoważony terytorialnie" w kierunku polityki rozwoju "Wsparcie małopolskich miast", szczególnie w zakresie poprawy szans rozwojowych małopolskich miast (zdolności miast do kreowania rozwoju, wzrostu i zatrudnienia, wzmacniania bazy ekonomicznej służącej poprawie konkurencyjności, wspieranie trwałego i inteligentnego rozwoju, efektywnej polityki proinwestycyjnej) oraz wzmacnianie ponadlokalnych funkcji miast (wykorzystanie endogenicznych potencjałów gospodarczych miast oraz wspieranie miast średnich, w szczególności miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze).
Tura 1 (2019)	214	Starostwo Powiatowe w Tamowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Konkurencyjność i przedsiębiorczość	Do kierunku 2.2.3. dopisać "oraz jakości gleb"	Problem jakości gleb obejmuje co najmniej dwie istotne kwestie: 1. wysoki wskaźnik zakwaszenia gleb, 2. problem systematycznego zwiększania się użycia środków ochrony roślin (często w sposób nadmierny). Obydwa zagadnienia przekładają się wprost na jakość produktów żywnościowych	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Problematyka ta jest już zawarta w Obszarze Środowisko, w kierunku polityki rozwoju <i>Bioróżnorodność i krajobraz</i> , w kierunku działań dotyczącym ochrony gleb przed erozją, jako elementu utrzymania bioróżnorodności oraz ochrony gleb wysokiej jakości dla produkcji rolnej – kluczowej dla zachowania i zabezpieczenia produkcji rolnej dla przyszłych pokoleń.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobszar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 1 (2019)	215	Starostwo Powiatowe w Tarnowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	Rozwinięcie kierunku 4.1.4. na cztery punkty: 4.1.4.1 „Rozbudowa i budowa systemu Szybka Kolej Aglomeracyjna w powiązaniu z autobusowymi liniami dowozowymi”; 4.1.4.2. „Budowa systemów kolei aglomeracyjnej w Tarnowie (jako rozwinięcie SKA o linie Dąbrowa Tarnowska – Tarnów – Ciężkowice oraz Tarnów – Dębica - Mielec) oraz w Nowym Sączu (linie Stróże – Nowy Sącz - Piwniczna Zdr. oraz Marcinkowice – Nowy Sącz - Piwniczna Zdr.)”; 4.1.4.3. „Pełna integracja taryfowa kolei, komunikacji miejskiej oraz w ramach możliwości prywatnej na obszarze Miejskich Obszarów Funkcjonalnych.”; 4.1.4.4. Wprowadzenie w porozumieniu z samorządami województw Śląskiego i Podkarpackiego zintegrowanych biletów (kolej regionalna na obszarze Małopolski Zachodniej, KOM i Konurbacji Górnosląskiej + komunikacja miejska Krakowa, GOP, Chrzanowa Oświęcimia i Bochni), Tarnowsko-Mieleckiego (kolej regionalna w subregionie tarnowskim oraz powiatach dębickim i mieleckim + komunikacja miejska Tarnowa, Brzeska, Mielca i Dębicy) . Do kierunku 4.4. dopisać punkt 4.4.3 „Budowa regionalnego lotniska cargo w Tarnowie oraz rozwój lotnisk lokalnych w Łososinie Dolnej i Nowym Targu w kierunku ruchu General Aviation.	Ad. 4.1.4: Poza Metropolią Krakowską system kolei aglomeracyjnej doskonale sprawdza się obecnie także na Podhalu oraz częściowo w aglomeracji sądeckiej (bilet sądecki) dlatego zasadnym wydaje się rozwinięcie tych systemów w ośrodkach regionalnych oraz wzorem Warszawy postępująca integracja taryfowa tak aby kolej regionalna stanowiła spójną całość z komunikacją miejską i w miarę możliwości także prywatną. Osobną kwestią są ułatwienia w dojazdach do pracy do ośrodków położonych poza granicami Małopolski ale silnie powiązanych funkcjonalnie z jej terenami przygranicznymi, naprzeciw temu wyzwaniu wychodzą pomysły biletów zintegrowanych obejmujących powiązane ze sobą funkcjonalnie obszary po obu stronach granicy województw. Ad.4.4: Z uwagi na ograniczoną przepustowość MPL Kraków – Balice dla ruchu cargo, środowisko przedsiębiorców subregionu tarnowskiego postuluje budowę regionalnego lotniska cargo w okolicy Tarnowa (takie lotnisko niedawno powstało w Suwałkach). Jednocześnie pożądanym dalszy rozwój lotnisk lokalnych w Nowym Targu i Łososinie Dolnej w kierunku ruchu General Aviation (czyli loty rekreacyjne i biznesowe). Obecność takiego lotniska ma coraz większe znaczenie dla atrakcyjności inwestycyjnej subregionów.	CZĘŚCIOWO	Zapisy są zbyt szczegółowe w odniesieniu do dokumentu jakim jest Strategia. Mogą zostać one uwzględnione przy tworzeniu planu/programu rozwoju transportu dla województwa małopolskiego. W kwestii pełnej integracji taryfowej kolei; komunikacji miejskiej oraz w ramach możliwości prywatnej na obszarze Miejskich Obszarów Funkcjonalnych Strategia zawiera podobne zapisy. Rozwój systemu SKA przewidziano w punkcie 4.1.3, zaś systemu MKA w punkcie 4.1.5 jako rozwiązania integrującego oferty.
Tura 1 (2019)	216	Województwo Podkarpackie	Uwaga ogólna	Uwaga ogólna	Różne obszary	Dziękując za przekazanie informacji dot. przyjęcia przez Zarząd Województwa Małopolskiego projektu Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” pragnę poinformować, że Województwo Podkarpackie nie wnosi uwag do jego treści. Dostrzegam obopólne korzyści wynikające z sąsiedzkiej współpracy mającej na celu wykorzystanie ponadregionalnych potencjałów, rozwiązywanie wspólnych problemów, a także zwiększania konkurencyjności i spójności regionów w zakresie społecznym, gospodarczym i przestrzennym.	Mając to na uwadze proponuję rozważenie wprowadzenia do projektu Strategii zapisów dot. modernizacji systemu drogowych powiązań komunikacyjnych z województwem podkarpackim, współpracy na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego obszarów granicznych (np. Beskidu Niskiego, Dorzecza Wisłoki) oraz rozwiązywania występujących na nich zagrożeń środowiskowych.	TAK	W obszarze Transportu do głównych działań zostanie dodany kierunek "Budowa i przebudowa systemu głównych powiązań komunikacyjnych z sąsiednimi województwami". W obszarze Zarządzania Strategicznego Rozwojem wprowadzony zostanie nowy kierunek działania: „Pogłębianie współpracy z województwami sąsiednimi, w tym kreowanie wspólnych przedsięwzięć strategicznych na rzecz obszarów sąsiadujących o podobnych wyzwaniach rozwojowych oraz wspieranie międzyregionalnej kooperacji samorządów lokalnych”.
Tura 2 (2020)	1	Fakro Sp. z o.o.	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Gospodarka	[G] Turystyka i sport	Ujęcie w „Wyzwaniach” stworzenie kompleksowej oferty połączonych tras narciarsko/rowerowych na południu małopolski.	Wykorzystanie walorów i możliwości krajobrazowych	TAK	Proponowane zapisy w obszarze <i>Turystyka i przemysł czasu wolnego</i> są zbyt szczegółowe w odniesieniu do dokumentu jakim jest Strategia w części dotyczącej Wyzwań. Natomiast proponowane zapisy znajdują przełożenie w nowych kierunkach działań, przede wszystkim w brzmieniu kierunku 3.2.3 <i>Wsparcie i rozwój miejsc aktywnego spędzania czasu poprzez budowę kompleksów turystyczno-rekreacyjnych oraz tras rowerowych, biegowych, narciarskich, a także szlaków pieszych i wodnych.</i>
Tura 2 (2020)	2	Fakro Sp. z o.o.	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Turystyka i sport	Wpisanie zadania: Stworzenie połączonej sieci tras narciarsko/rowerowych w obszarze Krynicy, Piwnicznej, Wierchomla, Łosie.	Rozwój, zwiększenie atrakcyjności regionu, pieniądze dla regionu, innowacyjność bo pierwsze takie rozwiązanie w Polsce	NIE	Zapisy są zbyt szczegółowe w odniesieniu do dokumentu jakim jest Strategia; mogą zostać one uwzględnione przy tworzeniu strategii/programu rozwoju turystyki w województwie.
Tura 2 (2020)	3	Prezydent Miasta Nowego Sącza	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	[R] Miasta	W związku z przygotowaniami i opracowaniem Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” zwracam się z prośbą o uwzględnienie w/w dokumencie oraz w kolejnych dokumentach strategicznych, Miejskich Obszarów Funkcjonalnych jako szczególnego podmiotu umożliwiającego realizację polityk w formie Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Wnioskuje również o szerszy aspekt funkcjonowania MOF-ów także jako operatorów środków publicznych w ramach przyszłego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego. Dobre praktyki realizacji zadań własnych, małych grantów przez Lokalne Grupy Działania wyraźnie pokazują, że jest to skuteczne i stanowi realną odpowiedź na problemy regionu. Miasto Nowy Sącz podjęło działania wewnętrzne mające na celu powołanie stowarzyszenia i nawiązanie współpracy z gminami ościennymi, które docelowo może pełnić funkcję Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego i Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Proszę zatem o odzwierciedlenie w dokumentach strategicznych Województwa powyższego postulatu.	Miejskie Obszary Funkcjonalne, działające na podobnych zasadach co Stowarzyszenie Metropolia Krakowska stanowiłyby odpowiedź na narastające i negatywne trendy. W projekcie Strategii „Małopolska 2030” skłusznie zauważono, że rozwój miast średnich w tym Nowego Sącza winien być rozpatrywany wspólnie z procesami zachodzącymi na otaczających je obszarach wiejskich. Wsparcie projektów zintegrowanych i partnerskich odpowiadających na realne potrzeby mieszkańców i uwzględniające endogeniczne potencjały MOF-ów powinno być realizowane przez preferencje (np. projekty predefiniowane) w pozyskiwaniu środków na inwestycje podnoszące potencjał rozwojowy Nowego Sącza i okolicznych gmin, szczególnie w zakresie społecznym, ekonomicznym i środowiskowym. Także dokumenty krajowe takie jak np. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR) wśród celów na najbliższe lata wskazuje zrównoważony rozwój całego kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym, środowiskowym i terytorialnym, ukierunkowany na wyrównanie szans rozwojowych wszystkich obszarów, w szczególności tych z największymi problemami społeczno-gospodarczymi.	CZĘŚCIOWO	W wyniku przekazanej przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej instrukcji w zakresie delimitowania miejskich obszarów funkcjonalnych w strategiach rozwoju województw w kontekście realizacji instrumentu ZIT w perspektywie 2021-2027 z końca marca 2020 r., zostanie ponownie przeprowadzona analiza dotycząca wyznaczenia potencjalnych zasięgów MOF w Małopolsce , m.in. na podstawie wskaźników wymienionych w wytycznych przekazanych przez Ministerstwo. Należy jednak podkreślić, że ostateczna delimitacja MOF w województwie, jaka znajdzie się w Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, będzie uwzględniała oddolne inicjatywy samorządów i zostanie ustalona w oparciu o zasięgnięcie opinii i dyskusję ze wszystkimi stronami zainteresowanymi współpracą w ramach MOF i potencjalnych ZIT-ów.
Tura 2 (2020)	4	Wójt Gminy Chelmic	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	[R] Miasta	W związku z pracami nad Strategią Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” oraz umieszczeniem w jej projekcie zapisów dotyczących Miejskich Obszarów Funkcjonalnych mających w przyszłości pełnić funkcję Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, wyrażam głębokie poparcie dla tego typu inicjatywy.	Obszar subregionu sądeckiego już w okresie programowania 2014-2020 został pominięty w tej kwestii i zapisy dotyczące ZIT-u dla subregionu sądeckiego nie znalazły miejsca w Regionalnym Programie Operacyjnym na lata 2014-2020. Głęboko wierzę w to, że zapisy w strategii „Małopolska 2030” równomiernie rozłożą środki na inwestycje terytorialne we wszystkich subregionach i w sposób niedyskryminujący obszar sądecki przyczynią się do jego rozwoju.	CZĘŚCIOWO	W wyniku przekazanej przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej instrukcji w zakresie delimitowania miejskich obszarów funkcjonalnych w strategiach rozwoju województw w kontekście realizacji instrumentu ZIT w perspektywie 2021-2027 z końca marca 2020 r., zostanie ponownie przeprowadzona analiza dotycząca wyznaczenia potencjalnych zasięgów MOF w Małopolsce , m.in. na podstawie wskaźników wymienionych w wytycznych przekazanych przez Ministerstwo. Należy jednak podkreślić, że ostateczna delimitacja MOF w województwie, jaka znajdzie się w Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, będzie uwzględniała oddolne inicjatywy samorządów i zostanie ustalona w oparciu o zasięgnięcie opinii i dyskusję ze wszystkimi stronami zainteresowanymi współpracą w ramach MOF i potencjalnych ZIT-ów.
Tura 2 (2020)	5	Burmistrz Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	[R] Miasta	W związku z trwającymi pracami nad Strategią Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” zwracam się z prośbą o uwzględnienie ww. dokumencie, a także w kolejnych dokumentach strategicznych Województwa, Miejskich Obszarów Funkcjonalnych jako szczególnego podmiotu umożliwiającego realizację polityk w formie Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Pragnę zawnioskować także o szerszy aspekt funkcjonowania Miejskich Obszarów Funkcjonalnych również jako operatorów środków publicznych w ramach przyszłego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego. Dotychczasowe doświadczenia i praktyki realizacji zadań własnych małych grantów przez Lokalne Grupy Działania pokazują, iż jest to działanie skuteczne i stanowi realną odpowiedź na problemy naszego regionu. Biorąc pod uwagę powyższe, proszę o odzwierciedlenie powyższego postulatu w dokumentach strategicznych Województwa Małopolskiego.	Miejskie Obszary Funkcjonalne stanowiłyby odpowiedź na narastające i negatywne trendy. W projekcie Strategii „Małopolska 2030” zauważono, że rozwój miast średnich winien być rozpatrywany wspólnie z procesami zachodzącymi na otaczających je obszarach wiejskich. Wsparcie projektów zintegrowanych i partnerskich odpowiadających na realne potrzeby mieszkańców, uwzględniające endogeniczne potencjały Miejskich Obszarów Funkcjonalnych, powinno być realizowane przy zachowaniu preferencji (np. projektów predefiniowanych) w pozyskiwaniu środków na inwestycje, które podnoszą potencjał rozwojowy miast i okolicznych gmin, szczególnie w zakresie społecznym, ekonomicznym i środowiskowym. Również dokumenty krajowe, m.in. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, wśród celów wskazuje zrównoważony rozwój całego kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym, środowiskowym i terytorialnym, ukierunkowany na wyrównanie szans rozwojowych wszystkich obszarów, w szczególności tych z największymi problemami społeczno-gospodarczymi.	CZĘŚCIOWO	W wyniku przekazanej przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej instrukcji w zakresie delimitowania miejskich obszarów funkcjonalnych w strategiach rozwoju województw w kontekście realizacji instrumentu ZIT w perspektywie 2021-2027 z końca marca 2020 r., zostanie ponownie przeprowadzona analiza dotycząca wyznaczenia potencjalnych zasięgów MOF w Małopolsce , m.in. na podstawie wskaźników wymienionych w wytycznych przekazanych przez Ministerstwo. Należy jednak podkreślić, że ostateczna delimitacja MOF w województwie, jaka znajdzie się w Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, będzie uwzględniała oddolne inicjatywy samorządów i zostanie ustalona w oparciu o zasięgnięcie opinii i dyskusję ze wszystkimi stronami zainteresowanymi współpracą w ramach MOF i potencjalnych ZIT-ów.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobzar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 2 (2020)	6	Wójt Gminy Korzenna	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	[R] Miasta	<p>W związku z przygotowaniem i opracowaniem „Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego „Małopolska 2030” zwracam się z prośbą o wpisanie w ww. dokumencie strategicznym Gminy Korzenna do planowanego obszaru Zintegrowanej Inwestycji Terytorialnych („ZIT”) wraz z Miastem Nowy Sącz oraz gminami ościennymi: Miastem i Gminą Stary Sącz, Gminą Chelmic, Gminą Nawojowa i Gminą Kamionka Wielka.</p> <p>Nasz prośba wynika z faktycznego wpisywania się Gminy Korzenna w nieformalnie istniejący układ funkcjonalny w skład, którego wchodzi wymienione gminy sąsiadujące z Nowym Sączem, Fakt administracyjnego oddzielenia Gminy Korzenna od bezpośredniego graniczenia z Miastem Nowy Sącz wynika ze specyficznego kształtowania terytorialnego Gminy Chelmic, która otacza wąskim pasem znaczącą część granic Miasta Nowy Sącz. W efekcie zarówno gospodarczo jak i społecznie oraz kulturowo Gmina Korzenna i jej mieszkańcy są w pełni zintegrowani z całym, szeroko rozumianym obszarem ww. ZIT-u i bezpośrednio zależni oraz mocno związani z Miastem Nowy Sącz.</p> <p>Proszę o rozważenie powyższych argumentów i włączenie Gminy Korzenna do obszaru planowanego obszaru ZIT-u.</p>	<p>Wzmiankowane powyżej zintegrowanie przejawia się w sferze ekologii – Gmina Korzenna jest trzecim, największym w kolejności udziałowcem Spółki Sąddeckie Wodociągi Sp. z o.o., które są dostawcą wody na terenie naszej gminy i są właścicielem infrastruktury wodociągowej w Gminie Korzenna, a także zajmują się obsługą gminnej oczyszczalni ścieków. Plany rozwojowe Sąddeckich Wodociągów zakładają dalszą rozbudowę wod-kan na terenie Gminy Korzenna, szczególnie w kontekście planowanej na terenie Gminy Korzenna lokalizacji jednostki wojskowej. Również w sferze ochrony powietrza, ze względu na układ geograficzny, konieczna jest ścisła współpraca w ramach ZIT-u, jako warunek skutecznego zmniejszenia tzw. „niskiej emisji”.</p> <p>W zakresie edukacji należy podkreślić, iż głównie zaplecze szkolnictwa średniego i wyższego dla młodzieży z obszaru Gminy Korzenna znajduje się na terenie Nowego Sącza i Starego Sącza oraz Nawojowej, co skutkuje naturalnym wyborem podejmowanym przez młodzież. Podobnie sytuacja wygląda w odniesieniu do miejsc pracy, które znajdują się przede wszystkim na terenie Miasta Nowy Sącz (np. „Fakro”, „Newag”) lub Gminy Chelmic („Wiśniowski”). W konsekwencji naturalnym zapleczem kadrowym dla przedsiębiorstw z obszaru ZIT-u jest Gmina Korzenna nie posiadająca dużych zakładów przemysłowych na swoim obszarze. Dla potrzeb młodzieży szkół średnich i pracowników znajdujących zatrudnienie na terenie Nowego Sącza i okolic została dostosowana istniejąca infrastruktura drogowa oraz transport zbiorowy zapewniające wygodny dojazd przede wszystkim do Nowego Sącza. Natomiast dojazd indywidualnym transportem od granic administracyjnych Gminy Korzenna do Rynku w Nowym Sączu zajmuje ok. 10 min.</p> <p>Gmina Korzenna, mająca w znacznej części charakter rolniczy zapewnia dla mieszkańców Miasta Nowy Sącz oraz innych gmin z planowanego ZIT-u dostawy ekologicznych, bezpiecznych produktów rolnych, które są sprzedawane np. na istniejących tradycyjnych targowiskach w Nowym Sączu i Starym Sączu. Natomiast dla mieszkańców Gminy Korzenna, podstawowym wyborem miejsca dokonywania zakupów w licznych sieciach handlowych (szczególnie sieci dyskontowe, sieci hipermarketów oraz galerie handlowe) jest Nowy Sącz.</p>	CZĘŚCIOWO	<p>W wyniku przekazanej przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej instrukcji w zakresie delimitowania miejskich obszarów funkcjonalnych w strategiach rozwoju województw w kontekście realizacji instrumentu ZIT w perspektywie 2021-2027 z końca marca 2020 r., zostanie ponownie przeprowadzona analiza dotycząca wyznaczenia potencjalnych zasięgów MOF w Małopolsce, m.in. na podstawie wskaźników wymienionych w wytycznych przekazanych przez Ministerstwo.</p> <p>Należy jednak podkreślić, że ostateczna delimitacja MOF w województwie, jaka znajdzie się w Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, będzie uwzględniała oddolne inicjatywy samorządów i zostanie ustalona w oparciu o zasięgnięcie opinii i dyskusję ze wszystkimi stronami zainteresowanymi współpracą w ramach MOF i potencjalnych ZIT-ów.</p>
Tura 2 (2020)	7	Burmistrz Miasta Grybów	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	[R] Miasta	<p>W związku z trwającymi pracami nad Strategią Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” uprzejmie informuję, że Miasto Grybów wspólnie z Miastem Nowy Sącz oraz innymi podmiotami z sektora publicznego, społecznego oraz gospodarczego, podjęło działania w zakresie tworzenia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego.</p> <p>Mając na względzie dalszy rozwój Sąddecki, stworzenie międzysektorowego porozumienia, pozwoli na wypracowanie projektów kompleksowych, międzysektorowych, znacząco wpływających na dynamikę rozwoju tego obszaru.</p> <p>Proszę więc o uwzględnienie w dokumentach strategicznych województwa, Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego dla Sąddecki, co pozytywnie wpłynie na rozwój społeczno-gospodarczy tego obszaru, a także pozwoli przeciwdziałać marginalizacji miast i powiatów Małopolski o największych problemach gospodarczych oraz społecznych.</p> <p>Jednocześnie pragnę zwrócić się o objęcie Miejskim Obszarem Funkcjonalnym dla Sąddecki naszego Miast Grybów, jako gminy miejskiej Grybów.</p> <p>Mając na względzie powyższe, zwracam się z uprzejmą prośbą o uwzględnienie naszego wniosku.</p>	<p>Miasto Grybów, oraz Miasto Nowy Sącz, połączone są nie tylko funkcjonalnie (np. droga krajowa nr 28, linia kolejowa Tamów-Leluchów) jak i gospodarczo i społecznie. Mieszkańcy Miasta korzystają ze znajdujących się na terenie Nowego Sącza wyższych uczelni, obiektów użyteczności publicznej, a co najważniejsze, stanowią również zaplecze pracownicze dla zarówno podmiotów publicznych, jak i prywatnych, dojeżdżając codziennie do pracy do Nowego Sącza.</p> <p>Stosunkowo niewielka odległość pomiędzy obydwojmi miastami sprawia, że racjonalnym rozwiązaniem jest tworzenie wspólnych projektów np. z zakresu ochrony środowiska, w tym ochrony powietrza, wody i gleby. Wzajemne oddziaływanie we wszystkich sferach życia społeczno-gospodarczego i wspólne działania, przyniosą na pewno efektywne wyniki, aniżeli jednostkowe projekty.</p>	CZĘŚCIOWO	<p>W wyniku przekazanej przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej instrukcji w zakresie delimitowania miejskich obszarów funkcjonalnych w strategiach rozwoju województw w kontekście realizacji instrumentu ZIT w perspektywie 2021-2027 z końca marca 2020 r., zostanie ponownie przeprowadzona analiza dotycząca wyznaczenia potencjalnych zasięgów MOF w Małopolsce, m.in. na podstawie wskaźników wymienionych w wytycznych przekazanych przez Ministerstwo.</p> <p>Należy jednak podkreślić, że ostateczna delimitacja MOF w województwie, jaka znajdzie się w Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, będzie uwzględniała oddolne inicjatywy samorządów i zostanie ustalona w oparciu o zasięgnięcie opinii i dyskusję ze wszystkimi stronami zainteresowanymi współpracą w ramach MOF i potencjalnych ZIT-ów.</p>
Tura 2 (2020)	8	Wójt Gminy Łącko	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	[R] Miasta	<p>Wobec prac nad projektem Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” pozwalam sobie skierować do Pana prośbę samorządu Gminy Łącko dotyczącą ujęcia naszej gminy w ewentualnym planowaniu utworzenia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego, który mógłby docelowo pełnić rolę Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla obszaru Sąddecki.</p> <p>Wielokrotnie prezentowałem stanowisko, że nie ma Sąddecki, której integralną część stanowi Gmina Łącko. Wzajemne powiązania funkcjonalne kształtowane przez lata są współcześnie niejako uzupełniane przez nowe elementy, które niesie współczesność.</p> <p>Licząc na zrozumienie i przychylność Zarządu Województwa Małopolskiego w przedstawionej powyżej kwestii łączę w imieniu łąckiego samorządu wyrazy szacunku i życzenia wszelkiej pomyślności.</p>	<p>Oto kilka elementów, które w sposób jednoznaczny wskazują na wzajemne powiązania funkcjonalne Gminy Łącko z Nowym Sączem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nowy Sącz stanowi dla naszej gminy centrum administracyjne i edukacyjne; • Ponad 80% naszej młodzieży uczęszcza do szkół średnich w N. Sączu; • Około 1/5 studiujących z naszego terenu wybiera uczelnie sądeckie (głównie PWSZ); • Nowy Sącz jest miejscem pracy dla dużej części aktywnej zawodowo społeczności naszej gminy; • Jeden z głównych ciągów komunikacyjnych - DW 969 - łączący Podhale z Nowym Sączem w znacznej części przebiega przez Gminę Łącko; • Sąddeckie MPK już od 2 lat świadczy swoje usługi na naszym terenie i w najbliższych miesiącach ich zasięg zostanie poszerzony; • Realizowana budowa sieci wodociągowej w miejscowości Kadzca zakłada dostarczenie wody do niej przez spółkę Wodociągi Sąddeckie (stosowne ustalenia zostały już zawarte przez władze spółki oraz władze łąckiego samorządu) • Od kilku lat Gmina Łącko jest we wspólnej grupie zakupowej energii elektrycznej z miastem Nowy Sącz • W partnerstwie z Nowym Sączem (i kilkoma innymi gminami) zrealizowaliśmy już wspólne przedsięwzięcia współfinansowane ze środków obecnej perspektywy finansowej UE (projekt pod nazwą Centra Aktywnego Wypoczynku); • Zgłosiliśmy akces do wspólnego z Nowym Sączem (i innymi gminami Sąddecki) projektu w ramach programu ELANA; • Teren naszej gminy stanowi obszar działania dla wielu służb, inspekcji i instytucji mających swoje siedziby w Nowym Sączu, a są to: PSP, Policja, Pogotowie, Sądownictwo, władze wydziału Powiatu Nowosąddeckiego, Wydział Zamiejscowy UW, PINB, Urząd Skarbowy, WIOŚ, Urząd Celný; • Nowy Sącz stanowi centrum „zakupowe” dla naszych mieszkańców; • Nowy Sącz jest dla mieszkańców Gminy Łącko głównym ośrodkiem kulturalnym (to tutaj są 	CZĘŚCIOWO	<p>W wyniku przekazanej przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej instrukcji w zakresie delimitowania miejskich obszarów funkcjonalnych w strategiach rozwoju województw w kontekście realizacji instrumentu ZIT w perspektywie 2021-2027 z końca marca 2020 r., zostanie ponownie przeprowadzona analiza dotycząca wyznaczenia potencjalnych zasięgów MOF w Małopolsce, m.in. na podstawie wskaźników wymienionych w wytycznych przekazanych przez Ministerstwo.</p> <p>Należy jednak podkreślić, że ostateczna delimitacja MOF w województwie, jaka znajdzie się w Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, będzie uwzględniała oddolne inicjatywy samorządów i zostanie ustalona w oparciu o zasięgnięcie opinii i dyskusję ze wszystkimi stronami zainteresowanymi współpracą w ramach MOF i potencjalnych ZIT-ów.</p>

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobszar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 2 (2020)	9	Burmistrzowie i Wójtowie gmin: Stary Sącz, Łabowa, gminy wiejskiej Grybów, Kamionka Wielka, Łącko, Nawojowa, Korzenna, Chelmiec, Podegrodzie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	[R] Miasta	W związku z trwającymi pracami nad Strategią Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” oraz w nawiązaniu do pisma Prezydenta Nowego Sącza Pana Ludomira Handzla w sprawie uwzględnienia w przyszłej Strategii Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego wokół Nowego Sącza, jako przedstawicieli samorządów tworzących wraz z Nowym Sączem wspólny obszar funkcjonalny, zwracamy się z prośbą o uwzględnienie w przyszłej nowej strategii województwa Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego. W skład weszłyby: Miasto Nowy Sącz jako naturalne centrum obszaru funkcjonalnego oraz samorządy z nim sąsiadujące lub powiązane z Nowym Sączem komunikacyjnie, przez spółkę Sąddeckie Wodociągi oraz niesformalizowanymi powiązaniami natury społecznej, rynku pracy, gospodarki czasu wolnego, czy turystyki. Wszystkie samorządy, które reprezentujemy wyrażają swoje poparcie dla inicjatywy zmierzającej do powołania samorządowego porozumienia, którego efektem byłoby utworzenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Nowy Sącz, a celem wzmocnienie powiązań ponadlokalnych w ramach obszaru funkcjonalnego Sąddeckiej i skuteczne działania w ramach obszaru funkcjonalnego Sąddeckiej i skuteczne działania w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Traktujemy tę inicjatywę jako efektywne narzędzie prowadzenia polityki rozwoju lokalnego. Dlatego wspólnie zwracamy się z prośbą o wzmocnienie tej ponadlokalnej inicjatywy, poprzez ujęcie jej w nowej strategii Województwa Małopolskiego, a także w Regionalnym Programie Operacyjnym na lata 2021-2027.	Nowy Sącz z uwagi na swoje położenie oraz koncentrację głównych usług publicznych jest naturalnym centrum Sąddeckiej. Obszar ten wymaga wspólnych działań i spójnej strategii w wielu dziedzinach, przede wszystkim w zakresie: infrastruktury komunikacyjnej (drogi wlotowe do miejscowości, parkingi Park&Ride, przystanki kolejowe, wspierania zrównoważone multimodalnej mobilności zbiorowej), ochrony zdrowia, edukacji, rynku pracy, działań ekologicznych (przede wszystkim związanych z ochroną powietrza), gospodarki wodno-kanalizacyjnej, gospodarki odpadami, czasu wolnego i szeroko pojętej kultury.	CZĘŚCIOWO	W wyniku przekazanej przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej instrukcji w zakresie delimitowania miejskich obszarów funkcjonalnych w strategiach rozwoju województw w kontekście realizacji instrumentu ZIT w perspektywie 2021-2027 z końca marca 2020 r., zostanie ponownie przeprowadzona analiza dotycząca wyznaczenia potencjalnych zasięgów MOF w Małopolsce , m.in. na podstawie wskaźników wymienionych w wytycznych przekazanych przez Ministerstwo. Należy jednak podkreślić, że ostateczna delimitacja MOF w województwie, jaka znajdzie się w Strategii Rozwoju Województwa "Małopolska 2030", będzie uwzględniała oddolne inicjatywy samorządów i zostanie ustalona w oparciu o zasięgnięcie opinii i dyskusję ze wszystkimi stronami zainteresowanymi współpracą w ramach MOF i potencjalnych ZIT-ów.
Tura 2 (2020)	10	Powiat Tarnowski	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	Budowa drogi wojewódzkiej od węzła A4 Tarnów-Centrum do przejścia granicznego Barwinek	Istniejąca DW 977 obecnie nie jest w stanie przenieść narastającego natężenia ruchu z kierunku południowego od granicy ze Słowacją. Z uwagi na gęstą zabudowę wzdłuż DW 977 brak możliwości poprawienia jej parametrów technicznych. Stąd wynika konieczność budowy nowego połączenia drogowego, które mogłoby przebiegać w części po śladzie dróg gminnych i powiatowych, a w części po wyznaczonym nowym śladzie. Nowa droga pozwoliłaby połączyć gminy Skrzyszów, Ryglice, Szerzyny, Biecz, Gorlice z autostradą A4 i granicą państwa w Barwinku.	NIE	Zapisy są zbyt szczegółowe w odniesieniu do dokumentu jakim jest Strategia. Mogą zostać one uwzględnione przy tworzeniu planu/programu rozwoju transportu dla województwa małopolskiego. Strategia wskazuje na konieczność rozbudowy infrastruktury drogowej, ale nie przesądza jakie przedsięwzięcia powinny zostać zrealizowane.
Tura 2 (2020)	11	Gmina Szczucin	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	[R] Przestrzeń	Brak zaznaczenia Szczucina na mapie nr 29 Schemat struktury ośrodków usługowych jako ośrodka miejskiego III rzędu.	Na str. 68 Cz. I Strategii Szczucina na mapie nr 27 Miasta w Małopolsce wg rang wyposażenia w instytucje i usługi w 2017 roku został oznaczony w randze 5, jednak wyższej niż Żabno i Radłów. Wydaje się uzasadnione, aby na mapie nr 29 Szczucin został oznaczony.	TAK	Rysunek zostanie zmieniony.
Tura 2 (2020)	12	Gmina Szczucin	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	OSI	Brak Gminy Szczucina w Regionalnych Obszarach Strategicznej Interwencji	Analizując dokument pn. „Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, powiat dąbrowski wielokrotnie wymieniany jest wyłącznie w negatywnym kontekście. Wskaźniki dotyczące demografii, bezrobocia, umiERALNOŚCI, przedsiębiorczości itp. wskazują na ogromne nagromadzenie problemów. Naszym zdaniem dotyczą one w równym stopniu Gminy Szczucin jak też innych gmin w powiecie. Dodatkowo Gmina Szczucin od dziesięcioleci zmaga się z problemem usuwania zanieczyszczeń spowodowanych wieloletnią działalnością Zakładu Wytwarzania Azbestowo-Cementowych. Obecnie dzięki zrozumieniu i pomocy finansowej wielu instytucji możemy stwierdzić, że w większości występujące źródła zanieczyszczeń zostały zabezpieczone. Pozostaje jednak nie rozwiązany problem azbestu, co przyczyniło się do swego rodzaju stygmatyzacji. Wielu młodych ludzi wyjechało za pracą do większych ośrodków lub za granicę. Chcąc poprawić warunki życiowe i zdrowotne mieszkańców Gminy Szczucin przez dziesiątki lat angażowała środki własne w projekty służące eliminacji azbestu ze środowiska. Stało się to kosztem innych potrzebnych i uzasadnionych inwestycji w środowisko jak np. kanalizacja. Zapisy przyjętej, uchwałą nr 102 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 r. „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030”, pozwalają aby samorządy województw mogły wskazać inne obszary strategicznej interwencji zidentyfikowane na poziomie regionalnym i ujęte w SRW. Zwracam się więc z prośbą o ponowne przeanalizowanie sytuacji gmin w powiecie dąbrowskim i ujęcie w Obszarach Strategicznej Interwencji Gminy Szczucin. Liczymy że dzięki temu będziemy mogli wyrównać szanse rozwoju, jakie na lata zabrał gminie azbest. zabezpieczenia haldy – przykładowego składowiska odpadów poprodukcyjnych zawierających azbest. Przez wiele lat Szczucin postrzegany był jako teren szczególnie ciężko dotknięty problemem	TAK	W wyniku przeprowadzonej aktualizacji wskaźników bazowych (aktualizacja danych na rok 2018 i 2019) składających się na wskaźnik syntetyczny, na którego podstawie zostały wskazane gminy zmarginalizowane z poziomu regionalnego, gmina Szczucin została wskazana, jako jednostka problemowa. Ponadto, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej przeprowadziło aktualizację obszarów objętych trwałą marginalizacją z poziomu krajowego (na podstawie analizy Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN z dnia 13 grudnia 2019 r.), w której to oprócz 26 dotychczas wskazanych w SOR i KSRR 2030 jednostkach w Małopolsce, problemy wskazano w kolejnych 3 JST, w tym w gminie Szczucin (obszar problemów ekonomicznych).
Tura 2 (2020)	13	Powiat Tarnowski	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	Budowa drogi wojewódzkiej od węzła A4 Tarnów-Centrum do przejścia granicznego Barwinek	Istniejąca DW 977 obecnie nie jest w stanie przenieść narastającego natężenia ruchu z kierunku południowego od granicy ze Słowacją. Z uwagi na gęstą zabudowę wzdłuż DW 977 brak możliwości poprawienia jej parametrów technicznych. Stąd wynika konieczność budowy nowego połączenia drogowego, które mogłoby przebiegać w części po śladzie dróg gminnych i powiatowych, a w części po wyznaczonym nowym śladzie. Nowa droga pozwoliłaby połączyć gminy Skrzyszów, Ryglice, Szerzyny, Biecz, Gorlice z autostradą A4 i granicą państwa w Barwinku.	NIE	Zapisy są zbyt szczegółowe w odniesieniu do dokumentu jakim jest Strategia. Mogą zostać one uwzględnione przy tworzeniu planu/programu rozwoju transportu dla województwa małopolskiego. Strategia wskazuje na konieczność rozbudowy infrastruktury drogowej, ale nie przesądza jakie przedsięwzięcia powinny zostać zrealizowane.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobzar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 2 (2020)	14	Prezydent Tarnowa oraz Burmistrzowie i Wójtowie gmin: Tarnów, Lisia Góra, Skrzyszów, Wierzchosławice, Pleśna, Zabno, Wojnicz, Radłów	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	[R] Miasta	W związku z powstającą Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego 2030 oraz zbliżającą się nową perspektywą finansową Unii Europejskiej dla Województwa Małopolskiego na lata 2021 - 2027 zwracamy się z propozycją utworzenia programu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) dla subregionu tarnowskiego - Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Tarnowa, Miejski Obszar Funkcjonalny to sieć wzajemnych powiązań i zależności pomiędzy Tarnowem a otaczającymi gminami. To wzajemne korzyści, ale też ogromne wyzwania na przyszłość. Nie jesteśmy w stanie sprostać tym wyzwaniom bez wsparcia naszych miast i gmin. Dlatego postulujemy, aby w przyszłym Regionalnym Programie Operacyjnym dla Województwa Małopolskiego zawrzeć, na wzór środków skierowanych do Metropolii Krakowskiej w latach 2013 - 2020, tożsamych środków zawartych w mechanizmie skierowanym tym razem także do Tarnowa i okolicznych gmin. Szanowny Panie Marszałku. Prosimy o przychylnie potraktowanie naszej propozycji i jak najszybsze rozpoczęcie dialogu w tej sprawie.	Pragniemy podkreślić, że nasze samorządy zacieśniają współpracę w wielu obszarach. M.in. prowadzimy wspólną komunikację publiczną i pracujemy nad jej rozwojem, prowadzimy razem promocję gospodarczą, organizujemy cyfrową administrację (Centrum Usług Wspólnych), dostarczamy wodę do gmin ościennych, odbieramy ścieki, itp. Łączy nas także kapitał ludzki, który nie ma granic. W przeprowadzonych badaniach widzimy dynamiczne przemieszczanie się mieszkańców do miejsc pracy, tak do Tarnowa jak i w drugą stronę lub wieczorem z ościennych gmin do miasta na nocleg. Uczniowie z okolicznych gmin uczą się w Tarnowie, a mieszkańcy subregionu korzystają z obiektów kulturalnych, rekreacyjno-sportowych, usług medycznych, czy też robią zakupy. Tarnowanie za to często wybierają okoliczne gminy jako miejsce zamieszkania lub wypoczynku. Nasze gminy leżą na ścianie wschodniej województwa. Wskaźniki gospodarcze znacząco odbiegają tu od tych notowanych w Krakowie i wokół, jak też tych w Zachodniej Małopolsce. Nasuwa się tu skojarzenie z programem Polska Wschodnia, więc ZIT dla naszego obszaru funkcjonalnego byłby znaczącym wsparciem w celu zrównoważonego rozwoju województwa.	CZEŚCIOWO	W wyniku przekazanej przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej instrukcji w zakresie delimitowania miejskich obszarów funkcjonalnych w strategiach rozwoju województw w kontekście realizacji instrumentu ZIT w perspektywie 2021-2027 z końca marca 2020 r., zostanie ponownie przeprowadzona analiza dotycząca wyznaczenia potencjalnych zasięgów MOF w Małopolsce , m.in. na podstawie wskaźników wymienionych w wytycznych przekazanych przez Ministerstwo. Należy jednak podkreślić, że ostateczna delimitacja MOF w województwie, jaka znajdzie się w Strategii Rozwoju Województwa "Małopolska 2030", będzie uwzględniała oddolne inicjatywy samorządów i zostanie ustalona w oparciu o zasięgnięcie opinii i dyskusję ze wszystkimi stronami zainteresowanymi współpracą w ramach MOF i potencjalnych ZIT-ów.
Tura 2 (2020)	15	Wójt Gminy Kamienica	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	OSI	Należy uznać, że obszarami objętymi strategiczną interwencją w Małopolsce powinny być: Pkt 4) uzdrowiska i obszary potencjalnie uzdrowiskowe	Obszary objęte strategiczną interwencją należy rozszerzyć do obszarów potencjalnie uzdrowiskowych. Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej w 1974 r. na podstawie opracowań pt. "Prognozy rozwoju lecznictwa uzdrowiskowego w Polsce" wpisało do "Rejestru miejscowości potencjalnie uzdrowiskowych" 11 miejscowości z województwa małopolskiego w tym Szczawę i Porębę z powiatu limanowskiego. Zarówno Szczawa jak i Poręba Wielka mają uznane i zatwierdzone źródła wód leczniczych dla których ustanowiono tzw. obszary górnicze (obszary ochronne). Miejscowości Szczawa i Poręba Wielka mają duże potencjały aby stać się miejscowościami uzdrowiskowymi. Wymaga to znacznych nakładów finansowych na spełnienie wymogów środowiskowych i infrastrukturalnych dlatego docelowym jest uzupełnienie tych obszarów do obszarów strategicznej interwencji.	NIE	Przywołane w uzasadnieniu do uwagi akty prawne/opracowania z lat 70-tych utraciły swoją moc. Aktualnie obowiązującymi są przepisy <i>ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych</i> , w której to obowiązują tylko dwa pojęcia: "uzdrowiska" i "obszary ochrony uzdrowiskowej". W przepisach nie spotykamy się ze sformulowaniem "potencjalne uzdrowiska". Zgodnie z obowiązującą ustawą uzdrowiskiem może zostać obszar, który: • ma złoża naturalnych surowców leczniczych oraz klimat o potwierdzonych właściwościach leczniczych; • spełnia wymagania w stosunku do środowiska określone w przepisach o ochronie środowiska; • ma infrastrukturę techniczną w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz transportu zbiorowego i prowadzi gospodarkę odpadami; • ma zakłady lecznictwa uzdrowiskowego i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego przygotowane do prowadzenia lecznictwa. Jeśli dany obszar spełnia powyższe warunki, lecz nie ma na zakładach oraz urządzeniach lecznictwa uzdrowiskowego, gmina może starać się o uzyskanie dla niego statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej.
Tura 2 (2020)	16	Powiat Tarnowski	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Konkurencyjność i przedsiębiorczość	Wsparcie bardziej ekstensywnego gospodarowania zasobami rolnymi oraz rolnictwa samoopatrzeniowego poprzez ograniczanie stosowania sztucznych środków wspomagających uprawy, takich jak nawozy mineralne, środki ochrony roślin w tym pestycydy.	Jak wynika z opracowania GUS w Krakowie „Charakterystyka gospodarstw rolnych w 2013r w województwie małopolskim” średnia powierzchnia użytków rolnych gospodarstw indywidualnych ogółem nie przekracza 4ha. W województwie małopolskim w 2013 r. wśród 142,8 tys. gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego, 65,0 tys. (45,5% ogółu omawianych gospodarstw, w Polsce – 73,6%) prowadziło sprzedaż wytworzonej produkcji rolniczej, 57,5 tys. (tj. 40,3%, w kraju – 15,6%) wytwarzało produkty rolnicze wyłącznie na samozaopatrzenie gospodarstwa domowego. W 2013 r. 79,2 tys. gospodarstw domowych (55,4% ogółu gospodarstw indywidualnych z działalnością rolniczą) z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego, zużywało więcej niż 50% wartości wytworzonej końcowej produkcji rolniczej, a więc produkowało głównie na samozaopatrzenie. W grupie gospodarstw domowych nastawionych głównie na samozaopatrzenie, oprócz wymienionych wyżej 57,5 tys. gospodarstw (tj. 40,3% ogółu gospodarstw indywidualnych) produkujących wyłącznie na samozaopatrzenie gospodarstwa, wyodrębniono także podgrupę gospodarstw, których gospodarstwo domowe zużywało od 51% do 75% wartości końcowej produkcji rolniczej (9,8 tys. gospodarstw, co daje 6,8% ogółu omawianych gospodarstw) oraz podgrupę gospodarstw, których gospodarstwo domowe zużywało od 76% do 99% wartości końcowej produkcji rolniczej (11,8 tys. gospodarstw, tj. 8,3% ogółu). W tej sytuacji działania wspierające małe gospodarstwa rolne w sposób istotny wpłyną zarówno na poprawę jakości produkowanej żywności jak i poprawę warunków ekonomicznych gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego.	TAK	W strategii postępowania zostaną wprowadzone zapisy dotyczące potrzeby ograniczenia używania środków chemicznych w rolnictwie
Tura 2 (2020)	17	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Woda	Propozycja rozszerzenia zapisu: „Istotnym jest także odpowiednie zagospodarowanie terenów zagrożonych powodzią, suszą hydrologiczną, m.in. poprzez ograniczanie zabudowy w terenach zalewowych i na części stoków osuwiskowych a także poprzez wprowadzanie małej retencji (...)” o treść: „Istotnym jest także odpowiednie zagospodarowanie terenów zagrożonych powodzią, suszą hydrologiczną, m.in. poprzez budowę i odbudowę obiektów infrastruktury przeciwpowodziowej , ograniczanie zabudowy w terenach zalewowych i na części stoków osuwiskowych a także poprzez wprowadzanie małej retencji (...)”	W zapisach projektu Strategii (...) nie uwzględniono podstawowego narzędzia ochrony terenów zagrożonych powodzią, jakim jest budowa i odbudowa obiektów infrastruktury przeciwpowodziowych. Tymczasem konieczność realizacji tego typu działań wskazuje krajowy dokument planistyczny jakim jest Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym. W dokumencie tym wśród działań priorytetowych wskazano m.in. konieczność budowy nowych odcinków i odbudowy istniejących obwałowań przeciwpowodziowych. Tego typu działania techniczne powinny znaleźć odzwierciedlenie również w dokumentach na poziomie regionalnym.	TAK	Wprowadzone zostaną zaproponowane korekty.
Tura 2 (2020)	18	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Woda	Propozycja rozszerzenia zapisu: „2.2. Rozwój systemu ochrony antypowodziowej i antyosuwiskowej: 2.2.1. Budowa wielofunkcyjnych zbiorników retencyjnych i suchych polderów.” O dodatkowy punkt: „2.2.2 Budowa i rozbudowa obwałowań przeciwpowodziowych oraz obiektów hydrotechnicznych służących ochronie przeciwpowodziowej.”	Projekt Strategii, wskazuje bardzo szeroki katalog działań mających na celu ograniczenie skutków suszy. Natomiast analogiczny katalog działań technicznych dla przeciwdziałania zjawisku powodzi został ograniczony jedynie do budowy zbiorników i polderów. Tymczasem kompleksowe zabezpieczenie dolin rzecznych jest realizowane poprzez kombinację działań „zbiornikowych”, uzupełnianych o odcinkowe zabezpieczenia obwałowaniami przeciwpowodziowe.	TAK	Wprowadzone zostaną zaproponowane korekty.
Tura 2 (2020)	19	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Woda	Propozycja zmiany zapisu: „Małopolska w przeważającej części leży w dorzeczu górnej Wisły” Na: „Małopolska w przeważającej części leży w dorzeczu Wisły - regionie wodnym Górnej Zachodniej Wisły ”	Należy zaktualizować nomenklaturę do obowiązującej obecnie nazwy zlewni do obecnego stanu prawnego. Ustawa Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz.U.2017 poz. 1566 z późn. zmianami) w Art. 13 precyzuje nazewnictwo dorzeczy oraz regionów wodnych.	TAK	Wprowadzone zostaną zaproponowane korekty.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobszar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 2 (2020)	20	Ministerstwo Infrastruktury	Uwaga ogólna	Uwaga Ogólna	Nie dotyczy	Jest: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą 2030 roku). Powinno być: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	Zmiana nazwy na właściwą	TAK	Wprowadzone zostaną zaproponowane korekty.
Tura 2 (2020)	21	Ministerstwo Infrastruktury	Uwaga ogólna	Uwaga Ogólna	Nie dotyczy	Jest: • projektu Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 ..• projektów zintegrowanych strategii krajowych; Powinno być: • Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030;• zintegrowanych strategii krajowych (bądź ich projektów)	KSRR2030 i część strategii zintegrowanych, w tym SRT2030, zostały uchwalone przez Radę Ministrów. Konieczne jest zatem zweryfikowanie zapisów strategii rozwoju pod tym kątem.	TAK	Wprowadzone zostaną zaproponowane korekty.
Tura 2 (2020)	22	Ministerstwo Infrastruktury	Uwaga ogólna	Uwaga Ogólna	Nie dotyczy	Jest: (...) Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego do roku 2030 Powinno być: (...) Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030	Zmiana nazwy na właściwą	TAK	Wprowadzone zostaną zaproponowane korekty.
Tura 2 (2020)	23	Ministerstwo Infrastruktury	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Gospodarka	[G] Transport	Jest: Większość linii kolejowych w regionie objęta została pracami inwestycyjnymi lub remontowymi w różnym zakresie: od głębokiej modernizacji po prace remontowe Powinno być: Większość linii kolejowych objęta została robotami budowlanymi w różnym zakresie: ...	Obecne brzmienie zawiera powtórzenie, przez co jest nieczytelne.	TAK	W ostatecznej wersji dokumentu zadaniu "Większość linii kolejowych w regionie objęta została pracami inwestycyjnymi lub remontowymi w różnym zakresie: od głębokiej modernizacji po prace remontowe" nada się nowe brzmienie.
Tura 2 (2020)	24	Ministerstwo Infrastruktury	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Gospodarka	[G] Transport	W części diagnostycznej proponuje się uwzględnić opis Spółki Koleje Małopolskie i jej roli w rozwoju połączeń pasażerskich w regionie.	Powołanie Spółki KM w ramach aktualnie obowiązującej Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020 zdecydowanie wpływa na potencjał transportu kolejowego w regionie i powinno zostać uwzględnione w części diagnostycznej.	TAK	Zapisy diagnostyki zostaną uzupełnione.
Tura 2 (2020)	25	Ministerstwo Infrastruktury	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Gospodarka	[G] Transport	Nie podano przypisu dot. badania „Multimodalna dostępność transportem publicznym gmin w Polsce”.	Prośba o uzupełnienie bibliografii / źródeł przywoływanych badań.	TAK	Zostanie uzupełnione źródło przypisu.
Tura 2 (2020)	26	Ministerstwo Infrastruktury	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Gospodarka	[G] Transport	Jest: (...) należy wskazać układ miast w południowej Polsce (Rzeszów – Kraków – Katowice – Wrocław), Powinno być: (...) należy wskazać układ miast w południowej Polsce (Rzeszów – Kraków – Katowice – Opole – Wrocław),	Wymienione miasta stanowią stolice województw, zatem należałoby uzupełnić ten zbiór również o Opole, które leży zarówno przy autostradzie A4 jak i przy linii kolejowej E / C-E 30.	TAK	W ostatecznej wersji dokumentu zadaniu "Należy wskazać układ miast w południowej Polsce (Rzeszów-Kraków-Katowice-Wrocław) (...)" nadaje się nowe brzmienie.
Tura 2 (2020)	27	Ministerstwo Infrastruktury	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Gospodarka	[G] Transport	Jest: (...) wyprowadzenia ruchu z centrów miast (...) Powinno być: (...) wyprowadzenia ruchu z centrów miast (...)	Literówka	TAK	Zapis zostanie skorygowany
Tura 2 (2020)	28	Ministerstwo Infrastruktury	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Gospodarka	[G] Transport	Twierdzenie Procesy transportowe nie tylko w regionie, ale również w całym kraju, są trudno przewidywalne, co oznacza, że ich stan trudno jest określić na podstawie dotychczasowych tendencji i przyszłych determinant nie jest do końca prawdziwe. Uchwalona przez Radę Ministrów Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku stanowi właśnie próbę oszacowania sektora transportu w cyklu średniookresowym.	Proponuje się uzupełnić zdanie o informacje dot. SRT2030 lub wykreślić zdanie.	TAK	Zapis zostanie skorygowany
Tura 2 (2020)	29	Ministerstwo Infrastruktury	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	Uwzględnienie kolejnych działań w Głównych kierunkach działań: 4.1. Działania na rzecz rozwoju transportu zbiorowego: - Studia i analizy w zakresie poprawy efektywności i atrakcyjności transportu zbiorowego; - Integracja rozkładów jazdy i systemów taryfowych; - Wzmacnianie współpracy terytorialnej między jednostkami samorządu terytorialnego	Uzupełnienie o dodatkowe działania daje możliwości lepszego zintegrowania transportu zbiorowego.	CZĘŚCIOWO	Integracja rozkładów jazdy i systemów taryfowych zawarta jest w treści punktu "Tworzenie warunków do powstania i rozwoju węzłów przesiadkowych umożliwiających w transporcie publicznym zintegrowanie przewozów autobusowych z przewozami kolejowymi poprzez rozwój ofert kolejowo-autobusowych oraz wzajemne powiązanie rozkładów jazdy". Dodatkowo do kierunków zostanie dodany nowy punkt odnoszący się do tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi połączeń z sąsiednimi regionami w zakresie transportu drogowego i kolejowego.
Tura 2 (2020)	30	Ministerstwo Infrastruktury	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	Jest: 4.1.3. Rozbudowa systemu Szybka Kolej Aglomeracyjna w powiązaniu z autobusowymi liniami dowozowymi. Powinno być: 4.1.3. Rozbudowa systemu Szybka Kolej Aglomeracyjna oraz Podhalańska Kolej Regionalna w powiązaniu z autobusowymi liniami dowozowymi	Uzupełnienie o Podhalańską Kolej Regionalną umożliwi zbudowanie dodatkowych przewag transportu zbiorowego w południowej części regionu.	TAK	Zapisy strategii zostaną uzupełnione o rozwój Podhalańskiej Kolei Regionalnej.
Tura 2 (2020)	31	Andrzej Gąsienica Makowski	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Małopolskie	[M] Kultura i dziedzictwo	Wpisanie w celach i kierunkach rozwoju: np. 4.3.5-wspieranie na rozwijanie programów edukacji regionalnej dla szkół podstawowych i średnich. - wspieranie aktywności zawodowej np. 5.1.5 - wdrażanie kursów połączonych z praktyką dla zawodów związanych z ochroną krajobrazu (zawód -czeladnik juhas, mistrz baca) i ginących zawodów rzemiosła ludowego i artystycznego.		TAK	Proponowany zapis będzie się zawierał w nowym brzmieniu kierunku działania.
Tura 2 (2020)	32	Andrzej Gąsienica Makowski	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Konkurencyjność i przedsiębiorczość	Wpisanie w celach i kierunkach rozwoju: 1.5.4 - przygotowanie i wspieranie programów podnoszących opłacalność produkcji owczarskiej (zagospodarowanie wełny, mięsa, skór) 1.5.5. - wspieranie instytucji badawczo - rozwojowych na nowe wykorzystanie potencjału lokalnego w zakresie rolnictwa i rzemiosła. 2.2.6 - np. wsparcie dla podnoszenia jakości produktów regionalnych, wzmocnienie systemu kontroli ich jakości.		TAK	Zapisy odnoszące się do działań dedykowanych rolnictwu w kierunku Konkurencyjność i przedsiębiorczość zostaną przeformułowane i rozwinięte. Zaproponowane w uwadze zapisy (lub w zmienionej formie) znajdą swoje odzwierciedlenie w ostatecznej redakcji dokumentu.
Tura 2 (2020)	33	Andrzej Gąsienica Makowski	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Turystyka i sport	Wpisanie w celach i kierunkach rozwoju: 3. Turystyka, sport i przemysł czasu wolnego: 3.1.6 - podnoszenie jakości oferty dla turystyki wiejskiej eko i agroturystyki 3.1.7 - wspieranie infrastruktury pasterskiej i regionalnych szlaków tematyczno - produktowych (szlak oscypkowy, szlak kultury wołoskiej, ośrodki edukacji karpackiej).		TAK	Proponowane zapisy będą się wpisywać w nowe kierunki polityki rozwoju w zakresie turystyki.
Tura 2 (2020)	34	Andrzej Gąsienica Makowski	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	Można by rozważyć wpisanie opracowania koncepcji transportu drogowego łączącego zachodnie Podhale z "Zakopianką"(obwodnice tradycyjnych wsi Chochołowa, Witowa, Koniówki) np. program Krokusowa Dolina.		NIE	Zapisy są zbyt szczegółowe w odniesieniu do dokumentu jakim jest Strategia. Mogą zostać one uwzględnione przy tworzeniu planu/programu rozwoju transportu dla województwa małopolskiego. Strategia wskazuje na konieczność rozbudowy infrastruktury drogowej, ale nie przesądza jakie przedsięwzięcia powinny zostać zrealizowane.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobszar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 2 (2020)	35	Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie	Uwaga ogólna	Uwaga Ogólna	Nie dotyczy	Dokument wymaga dopracowania pod względem czytelności np.: W Strategii kilkakrotnie przywołuje się projekt Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego do roku 2030. W związku z faktem, że KSRRR została przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 17 września 2019 roku warto byłoby zmodyfikować zapisy.	Zaproponowana zmiana ma na celu doprecyzowanie dokumentu.	TAK	Wprowadzone zostaną zaproponowane korekty.
Tura 2 (2020)	36	Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Małopolskie	[M] Małopolskie rodziny	Legenda wykresu 10. <i>Studenci szkół wyższych w Małopolsce</i> wymaga uzupełnienia.	Zaproponowana zmiana ma na celu doprecyzowanie dokumentu.	TAK	Wykres <i>Studenci szkół wyższych w Małopolsce</i> zostanie uzupełniony o dane za 2018 r. oraz o etykiety wartości danych dla wszystkich lat.
Tura 2 (2020)	37	Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Małopolskie	[M] Edukacja	Zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, proponuje się zmienić nazwy typów szkół z „ponadgimnazjalne” na „ponadpodstawowe” w przypadku danych od roku szkolnego 2017/2018.	Zaproponowana zmiana ma na celu doprecyzowanie dokumentu.	TAK	Dane na temat szkolnictwa zawarte w diagnozie obejmują rok szkolny 2018/2019 i lata wcześniejsze, a więc okres, w którym gimnazja funkcjonowały jeszcze w ustrój szkolnym (do 31 sierpnia 2019 r.). Stosowny komentarz znalazł się w przypisie, który, dla poprawy czytelności przekazu, zostanie przeredagowany i uzupełniony o dodatkowe informacje.
Tura 2 (2020)	38	Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Małopolskie	[M] Kultura i dziedzictwo	Proponuje się rozszerzyć diagnozę dotyczącą ochrony dziedzictwa kulturowego o parki kulturowe jako jedną z form ochrony zabytków.	Parki kulturowe są jedną z form ochrony zabytków wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie i opiece nad zabytkami. Są tworzone w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej.	TAK	Diagnoza zostanie uzupełniona o akapit dotyczący formy ochrony zabytków jaką są parki kulturowe.
Tura 2 (2020)	39	Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Małopolskie	[M] Kultura i dziedzictwo	Proponuje się uzupełnić źródła informacji, w tym: podać tytuł analizy wykonanej przez Narodowy Instytut Dziedzictwa oraz raportu przygotowanego w ramach projektu Synapsy, podać aktualność danych i źródła, np. liczby zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych.		TAK	Zostanie podany tytuł raportu NID. Zostaną zmierzone zapisy ze względu na aktualność dostępnych danych. Diagnoza w części dotyczącej zabytków oparta zostanie o wpisy do wojewódzkiej ewidencji zabytków udostępnianej bezpośrednio przez Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Dane w oparciu o to źródło publikowane są także w szerszym zakresie corocznie w raporcie <i>Województwo Małopolskie</i> .
Tura 2 (2020)	40	Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Środowisko	[S] Woda	Treść diagnozy proponuje się uzupełnić o zagrożenia dotyczące zagrożeń powodziowych i osuwiskowych.	Wyzwanie: Odpowiednie zagospodarowywanie terenów zagrożonych powodzią, suszą hydrologiczną (...) (str.44) nie wynika bezpośrednio z diagnozy, w której brak jest informacji o tych zagrożeniach.	TAK	Diagnoza zostanie uzupełniona o zagrożenia zagrożenia osuwiskami i powodzią w części dotyczącej Zmian klimatycznych.
Tura 2 (2020)	41	Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Zarządzanie Strategiczne Rozwojem Województwa	[Z] Współpraca i partnerstwo	Brak legendy - Mapa 22	Proponuje się uzupełnienie dokumentu.	TAK	Wprowadzone zostaną zaproponowane korekty.
Tura 2 (2020)	42	Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie	Część II: Strategia System realizacji i monitoringu	Gospodarka	[G] Konkurencyjność i przedsiębiorczość	Jako jeden ze wskaźników służących monitorowaniu realizacji przyjętych w SRWM celów w obszarze Gospodarka wskazano Liczbę podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1 000 mieszkańców, w tym na obszarach wiejskich, określając wartość bazową wskaźnika tylko dla regionu ogółem, a nie określając wartości tego wskaźnika w odniesieniu do obszarów wiejskich. Należałoby uzupełnić brakującą informację. Ponadto wskazana w Strategii wartość dotyczy roku 2018, a nie 2017	Zgodnie z danymi GUS (2018 r.) Wskaźnik liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1 000 mieszkańców w odniesieniu do obszarów wiejskich ma znacznie niższą wartość (82 podmioty) niż dla regionu ogółem (115 podmiotów). W związku z tym należy w dokumencie podać dwie wartości dla tego wskaźnika: dla regionu ogółem oraz dla obszarów wiejskich.	TAK	Wprowadzone zostaną zaproponowane korekty.
Tura 2 (2020)	43	Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie	Uwaga ogólna	Uwaga Ogólna	Różne obszary	W dokumencie brak jest spisu wykorzystanych skrótów, wykresów, map, tabel oraz słownika pojęć. W tekście brak jest odniesień do zaprezentowanych map i wykresów.	Proponuje się uzupełnienie dokumentu	TAK	Wprowadzone zostaną zaproponowane korekty.
Tura 2 (2020)	44	Stefan Piętka	Uwaga ogólna	Uwaga Ogólna	Różne obszary	Projekt Strategii jest zbyt ogólnikowy, zawiera mało konkretnych. W projekcie znajduje się zbyt dużo danych statystycznych, często bardzo szczegółowych. Brakuje wskazania narzędzi do określenia celów, których jest zbyt mało.		NIE	Strategia jest dokumentem o charakterze ogólnym, bardziej szczegółowe zakresy interwencji w poszczególnych obszarach zostaną określone w dokumentach wdrożeniowych takich jak m.in. programy strategiczne. Diagnoza jest podstawą do określenia wyzwań, celów i zakresu interwencji, dlatego nie może być nadmiernie ogólna.
Tura 2 (2020)	45	Stefan Piętka	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Woda	Dodać do głównych kierunków działań: dodać, że postuluje się pilną potrzebę tworzenia zbiorników wodnych w powierzchniowych wyrobiskach górniczych, szczególnie tych, które są lub były odwadniane.	Zbiorniki wodne to najważniejszy i najtańszy kierunek rekultywacji wyrobisk górniczych, jednocześnie powodujący najlepsze skutki społeczne (ochrona przed suszą, rekreacja, wypoczynek, zdrowie, bioróżnorodność). Wody powierzchniowe mają bardzo dużą zdolność pochłaniania pyłów oraz zanieczyszczeń gazowych.	TAK	Zapis kierunku działań: Adaptacja terenów poeksploatacyjnych i przemysłowych na cele gospodarcze i rekreacyjne, zostanie poszerzony o kwestie tworzenia zbiorników wodnych. Zostanie rozwinięty również zapis w podobszarze <i>Bioróżnorodność i krajobraz</i> w "strategii postępowania" w części, w której wspomina się o rekultywacji terenów poeksploatacyjnych i pogórnich.
Tura 2 (2020)	46	Stefan Piętka	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Bioróżnorodność	Dodać do głównych kierunków działań: eksploatację kopalni w złożach powierzchniowych prowadzić należy do spągu złoża zgodnie z wymogami prawa i zasadą zrównoważonego rozwoju. (m. in. art. 125., art. 126 Ustawy Prawo Ochrony Środowiska).	W ten sposób oszczędzamy nowe tereny, najczęściej leśne przed degradacją i wykorzystujemy kopaliny kompleksowo i w sposób najwłaściwszy. Zyskujemy również nowe jeziora.	NIE	Przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska regulują kwestie wydobycia kopalni. Nie wydaje się zasadne doprecyzowanie w Strategii rozwoju sposobu wydobycia kopalni. Rozumiem, że intencją uwagi jest wykorzystanie w pełni złoża (od górnej warstwy-stropu do spągu - dolnej warstwy), a więc "w pionie", a nie poszerzenie obszaru wydobycia.
Tura 2 (2020)	47	Stefan Piętka	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Bioróżnorodność	Dodać do głównych kierunków działań: wzmocnienie ochrony lasów (zwłaszcza lasów ochronnych) przed przeznaczeniem ich na cele nierolnicze/nieleśne. Zmiana przeznaczenia lasów powinna wynikać tylko z ważnych względów społecznych.	Lasy pełnią wybitnie ważną rolę przyrodniczą i społeczną (rekreacja, wypoczynek, zdrowie, ochrona wartości krajobrazowych). W celu ochrony lasów została przyjęta tzw. Deklaracja Leśna (Deklaracja Lasy dla Klimatu) podczas konferencji klimatycznej COP24 w Katowicach w grudniu 2019.	TAK	W Strategii zostanie poszerzony zapis dotyczący ochrony lasów, m. in. poprzez dodanie nowego kierunku działań w zakresie ochrony lasów i zwiększenia leśności.
Tura 2 (2020)	48	Stefan Piętka	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Woda	Dodać do głównych kierunków działań: należy zaprzestać ingerencji w koryta i doliny rzeczne pogarszającej walory przyrodnicze i rekreacyjno-wypoczynkowe, możliwość retencji i jakości wody (poza inwestycjami szczególnie ważnymi społecznie).	Bardzo dużo wartościowych terenów dolin rzecznych zostało bezpowrotnie częściowo lub całkowicie zdegradowanych wskutek błędnej działalności człowieka.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Istnieją zapisy w strategii nawiązujące do ochrony dolin rzecznych, jednakże kwestia ta musi być skoordynowana również z działaniami na rzecz ochrony przeciwpowodziowej. Natyryzacja dolin rzecznych musi być skoordynowana z potrzebami infrastrukturalnymi w dziedzinie ochrony przeciwpowodziowej, która jest przedmiotem działań Wód Polskich.
Tura 2 (2020)	49	Stefan Piętka	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Woda	Dodać do głównych kierunków działań: postuluje się podjęcie pilnych działań na rzecz poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych.	Jakość tych wód jest ciągle w Polsce gorsza niż na zachodzie Europy i poprawia się zbyt wolno, konieczne więc są działania nawet nadzwyczajne.	TAK	W Strategii zaproponowano szereg działań w ramach gospodarowania wodą, które przyczyniać się będą do poprawy jakości wód, w tym działanie 2.4 "Rozwój systemu kanalizacyjnego i oczyszczania ścieków...". Zostaną poszerzone zapisy w podrozdziale dotyczącym gospodarowania wodami w części „strategia postępowania” odnośnie potrzeby ochrony jakości wód powierzchniowych i podziemnych.
Tura 2 (2020)	50	Stefan Piętka	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Woda	Dodać do głównych kierunków działań: Zastąpienie oczyszczania ścieków z użyciem napowietrzania wody oczyszczaniem poprzez budowę systemu zbiorników oczyszczających (oczyszczanie biologiczne).	Proponowany sposób jest najtańszym i najlepszym sposobem oczyszczania ścieków.	NIE	Zapisy są zbyt szczegółowe w odniesieniu do dokumentu jakim jest Strategia. Nie jest to dokument właściwy do wskazywania sposobów technologicznych rozwiązywania problemów.
Tura 2 (2020)	51	Stefan Piętka	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Bioróżnorodność	Dodać do głównych kierunków działań: zachowanie wszelkich istniejących korytarzy ekologicznych w obecnych granicach.	Korytarze ekologiczne są również korytarzami ważnymi dla ruchu turystycznego oraz miejscami rekreacji i wypoczynku. Wiele korytarzy ekologicznych zostało zniszczonych poprzez zabudowę.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	W strategii zawarto zapis "Kształtowanie zrównoważonej polityki rozwoju przestrzennego w obszarach węzłowych i w korytarzach ekologicznych, w celu utrzymania ciągłości przepływu materii i energii między chronionymi terenami Małopolski oraz poprawy bioróżnorodności środowiska przyrodniczego jako elementu odporności na negatywne skutki zmian klimatycznych". Zapis jest na tyle pojemny, iż nie ma potrzeby takiego formułowania zapisu o zachowaniu wszelkich korytarzy ekologicznych.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobzar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 2 (2020)	52	Stefan Piętka	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Bioróżnorodność	Przeformułowanie zapisu 5.2.4. na następujący: Adaptacja terenów poprzemysłowych w tym poeksploatacyjnych przede wszystkim na tworzenie zbiorników wodnych, terenów zielonych i rekreacyjnych. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się cel gospodarczy.	Na terenach zurbanizowanych brakuje terenów zielonych i rekreacyjnych, z każdym rokiem jest coraz gorzej.	CZEŚCIOWO	Uwaga zostanie uwzględniona z wyjątkiem podkreślenia " w szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się cel gospodarczy." Ponadto dodany zostanie zapis o uwzględnieniu aspektu przyrodniczego i edukacyjnego - zgodnie z uwagą RDOS.
Tura 2 (2020)	53	Stefan Piętka	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Bioróżnorodność	Dodać do głównych kierunków działań: lobbing na rzecz zmiany złych przepisów prawa (szczególnie prawa ochrony środowiska) które pozwalają na degradację środowiska naturalnego często z olbrzymią szkodą społeczną.	Do dziś istnieje wiele przepisów prawa niezgodnych z Konstytucją, ustawami zwykłymi, prawem UE, które pozwalają nieuczciwym osobom i firmom i instytucjom niszczyć bezkarnie środowisko naturalne.	NIE	Województwo Małopolskie jako jednostka samorządu terytorialnego prowadzi szereg działań proekologicznych. Z drugiej strony zakres działania samorządu wojewódzkiego wyznaczają przepisy prawa powszechnie obowiązującego.
Tura 2 (2020)	54	Stefan Piętka	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Woda	Kierunek 2.1.3: nowe brzmienie: dopisać : jak najszybsze przywracanie naturalnej retencji (...)	Przywracanie naturalnej retencji przebiega w Polsce bardzo wolno.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Istnieje zapis o przywracaniu naturalnej retencji dolin rzecznych. Dodanie sformułowania "jak najszybsze" nie jest zasadne. Obecny zapis jest wystarczający.
Tura 2 (2020)	55	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Woda	Propozycja rozszerzenia zapisu: „Istotnym jest także odpowiednie zagospodarowywanie terenów zagrożonych powodzią, suszą hydrologiczną, m.in. poprzez ograniczanie zabudowy w terenach zalewowych i na części stoków osuwiskowych a także poprzez wprowadzanie małej retencji (...).” o treść: „Istotnym jest także odpowiednie zagospodarowywanie terenów zagrożonych powodzią, suszą hydrologiczną, m.in. poprzez budowę i odbudowę obiektów infrastruktury przeciwpowodziowej, ograniczanie zabudowy w terenach zalewowych i na części stoków osuwiskowych a także poprzez wprowadzanie małej retencji (...).”	W zapisach projektu Strategii (...) nie uwzględniono podstawowego narzędzia ochrony terenów zagrożonych powodzią, jakim jest budowa i odbudowa obiektów infrastruktury przeciwpowodziowych. Tymczasem konieczność realizacji tego typu działań wskazuje krajowy dokument planistyczny jakim jest Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym. W dokumencie tym wśród działań priorytetowych wskazano m.in. konieczność budowy nowych odcinków i odbudowy istniejących obwałowań przeciwpowodziowych. Tego typu działania techniczne powinny znaleźć odzwierciedlenie również w dokumentach na poziomie regionalnym.	TAK	Wprowadzone zostaną zaproponowane korekty.
Tura 2 (2020)	56	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Woda	Propozycja rozszerzenia zapisu: „2.2. Rozwój systemu ochrony antypowodziowej i antyosuwiskowej: 2.2.1. Budowa wielofunkcyjnych zbiorników retencyjnych i suchych polderów. O dodatkowy punkt: „2.2.2 Budowa i rozbudowa obwałowań przeciwpowodziowych oraz obiektów hydrotechnicznych służących ochronie przeciwpowodziowej.”	Projekt Strategii, wskazuje bardzo szeroki katalog działań mających na celu ograniczenie skutków suszy. Natomiast analogiczny katalog działań technicznych dla przeciwdziałania zjawisku powodzi został ograniczony jedynie do budowy zbiorników i polderów. Tymczasem kompleksowe zabezpieczenie dolin rzecznych jest realizowane poprzez kombinację działań „zbiornikowych”, uzupełnianych o odcinkowe zabezpieczenia obwałowaniami przeciwpowodziowe.	TAK	Wprowadzone zostaną zaproponowane korekty.
Tura 2 (2020)	57	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Woda	Propozycja zmiany zapisu: „Małopolska w przeważającej części leży w dorzeczu górnej Wisły” Na: „Małopolska w przeważającej części leży w dorzeczu Wisły - regionie wodnym Górnej Zachodniej Wisły”	Należy zaktualizować nomenklaturę do obowiązującej obecnie nazwy zlewni do obecnego stanu prawnego. Ustawa Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz.U.2017 poz. 1566 z późn. zmianami) w Art. 13 precyzuje nazewnictwo dorzeczy oraz regionów wodnych.	TAK	Wprowadzone zostaną zaproponowane korekty.
Tura 2 (2020)	58	Ojcowski Park Narodowy	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Małopolska	[M] Kultura i dziedzictwo	Warto zaznaczyć, iż w części parków narodowych oprócz ochrony przyrody, niezwykle ważne jest również bogate dziedzictwo kulturowe.	W części parków narodowych jest wiele zabytków. W samym tylko Ojcowskim Parku Narodowym znajduje się kilkanaście obiektów wpisanych do rejestru zabytków, a cały obszar Parku to unikatowe połączenie walorów przyrodniczych i kulturowych. Miejsca te są jednymi z najchętniej odwiedzanych w Małopolsce	TAK	Diagnoza zostanie uzupełniona o zapis odnoszący się do parków narodowych, chroniących nie tylko wartości przyrodnicze, ale również krajobraz kulturowy danego obszaru.
Tura 2 (2020)	59	Ojcowski Park Narodowy	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój Zrównoważony Terytorialny	OSI	W drugim akapicie, treść powinna być uzupełniona również o parki narodowe, gdzie obostrzenia dla mieszkańców również występują,	Mieszkańcy otuliny parków narodowych, jak i samych Parków (np. miejscowość Ojców jest w centrum Parku Narodowego) posiadają obostrzenia co do budownictwa, w związku z tym powinni oni mieć rekompensatę, z tego tytułu.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Opis we wskazanej części odnosi się do obszarów chronionych, do których zaliczają się również parki narodowe. W ostatecznej redakcji dokumentu, zapis ten zostanie doszczegółowiony i będzie brzmiał „obszary prawnie chronione”. W dokumencie wskazano w szczególności parki krajobrazowe wyłącznie w celu podkreślenia instytucji, którą nadzoruje Samorząd Województwa Małopolskiego. Nie oznacza to jednak, że pozostałe obszary chronione, jak np. parki narodowe, nie będą otrzymywały dodatkowego wsparcia z tytułu wynagrodzenia stawianych ograniczeń w celu ochrony środowiska. Zaproponowana treść: „specjalnym wsparciem objęte powinny zostać również obszary chronione, w szczególności parki krajobrazowe na terenie Małopolski” nie odnosi się wyłącznie do objęcia strategiczną interwencją terenów parków krajobrazowych, ale wszystkich obszarów chronionych.
Tura 2 (2020)	60	Urząd Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Turystyka i sport	należy dodać zdanie: „Wspierane będą szczególnie przedsięwzięcia na terenach objętych obszarem Natura 2000, parków krajobrazowych oraz parków narodowych”.	Należy uwzględnić wskazane obszary jako szczególnego przeznaczenia, do otrzymania preferencyjnego dofinansowania na rozwój turystyki, sportu i przemysłu czasu wolnego jako forma rekompensaty za fakt, iż są to obszary wykluczone z możliwości inwestowania i rozwoju.	TAK	Zmienione zostaną odpowiednio zapisy kierunków działań. Proponowany do dodania tekst zawierać się będzie w nowym brzmieniu kierunek, który będzie realizowany m.in. poprzez ochronę zasobów przyrodniczych oraz tworzenie oferty turystycznej przyjaznej zarówno środowisku, jak i mieszkańcom. Ponadto wymienione tereny wskazane zostały w Strategii jako Obszary Strategicznej Interwencji (OSI).
Tura 2 (2020)	61	Urząd Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Turystyka i sport	Główne kierunki działań: należy dodać zdanie: „Wspieranie i rozwój miejsc aktywnego spędzania czasu szczególnie na obszarach ochrony przyrodniczej”.		CZEŚCIOWO	Zmienione zostaną odpowiednio zapisy kierunków działań. Proponowany do dodania tekst zawierać się będzie w nowym brzmieniu kierunku odnoszącym się do rozwoju zrównoważonej turystyki regionalnej, który będzie realizowany m.in. poprzez ochronę zasobów przyrodniczych oraz tworzenie oferty turystycznej przyjaznej zarówno środowisku, jak i mieszkańcom. Ponadto wymienione tereny wskazane zostały w Strategii jako Obszary Strategicznej Interwencji (OSI).
Tura 2 (2020)	62	Urząd Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	należy dodać zdanie: „Wspierane będą formy transgranicznej komunikacji samochodowej i kolejowej”.	Brak wskazania w strategii postępowania, pomimo wskazania w Głównych kierunkach działań. Uwaga ma na celu uspołnienie powyższych zapisów.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Proponowane zapisy zawierają się w punkcie 4.2. który określa działania z zakresu rozwoju transportu transgranicznego.
Tura 2 (2020)	63	Urząd Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	Należy dodać zdanie (pkt.): „4.2.5. Poprawa połączeń drogowych ze Słowacją dla ruchu pojazdów poniżej 12 t”.	Konieczność objęcia wsparciem mniejszych przejść granicznych, przeważających w woj. małopolskim.	TAK	Zmienione zostaną zapisy dotyczące połączeń drogowych ze Słowacją oraz odcinków drogowych.
						„4.3.4. Działania w zakresie rozwiązań komunikacyjnych dedykowanych dla ruchu turystycznego i miejscowości uzdrowskich”.	Z uwagi na istniejące duże problemy z dotarciem do miejscowości uzdrowskich. Ponadto konieczne jest zastosowanie rozwiązań zabezpieczających miejscowości uzdrowskie przed tranzytem.		

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobzar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 2 (2020)	64	Urząd Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Powietrze	Należy skorygować zdanie: „W ramach poprawy jakości powietrza należy również rozwijać programy zalesiania i zadrzewiania zwłaszcza obszarów miejskich” na zdanie: „W ramach poprawy jakości powietrza należy również rozwijać programy zalesiania i zadrzewiania obszarów miejskich i wiejskich”.	Obszary miejskie o liczbie mniejszej niż 5 tys. mieszkańców uważane są jako obszary wiejskie. Jest to znaczna część miejscowości w woj. małopolskim. Wprowadzenie skorygowanych zapisów ma na celu uniknięcie sytuacji, że miejscowości te zostaną wyeliminowane z przedmiotowego kierunku polityki rozwoju.	TAK	W strategii zostanie poszerzony zapis o różne formy zieleni, w tym zalesiania, przy czym zapis w szczególności w obszarach miejskich nie wyklucza obszarów wiejskich. Zapis części dotyczący <i>Poprawy jakości powietrza</i> zostanie poszerzony o tereny pozamiejskie.
Tura 2 (2020)	65	Urząd Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Powietrze	Należy skorygować zdanie: „Warto również zainicjować szerszą kampanię na temat zdrowotnych aspektów ruchu rowerowego oraz przemierzania się pieszo, jako alternatywnej formy poruszania się w miastach” na zdanie: „Warto również zainicjować szerszą kampanię na temat zdrowotnych aspektów ruchu rowerowego oraz przemierzania się pieszo, jako alternatywnej formy poruszania się w miastach i wsiach”.	Uzasadnienie uwagi jak wyżej.	TAK	Zapisy zostaną zmodyfikowane i poszerzone o tereny wiejskie.
Tura 2 (2020)	66	Urząd Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Odpady	Należy skorygować zdanie: „Pomimo przechodzenia od kwestii utylizacji odpadów do polityki ich ograniczania w pewnych rejonach województwa nadal istnieje potrzeba podjęcia działań w kierunku powstania nowych spalarni odpadów, w tym zwłaszcza w Tarnowie i Nowym Sączu”. Na zdanie: „Pomimo przechodzenia od kwestii utylizacji odpadów do polityki ich ograniczania w pewnych rejonach województwa nadal istnieje potrzeba podjęcia pilnych działań w kierunku powstania nowych spalarni odpadów, w tym zwłaszcza na obszarze subregionu tarnowskiego i nowosądeckiego”.	Korekta ma na celu uniknięcie sytuacji, w której lokalizowanie nowych instalacji utylizacji odpadów będzie ograniczone jedynie do obszarów wskazanych miejscowości.	CZĘŚCIOWO	Strategia zostanie skorygowana w taki sposób, iż nie będą podane konkretne lokalizacje.
Tura 2 (2020)	67	Urząd Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Bioróżnorodność	Strategia postępowania Uzupełnić opis o zdanie: „Planuje się realizację przedsięwzięć zmierzających do zachowania oraz ochrony różnorodności biologicznej w regionie, w szczególności na terenie objętym formą ochrony przyrody, przede wszystkim na terenie parków krajobrazowych, rezerwatów przyrody, obszarach chronionego krajobrazu”.	Uzupełnienie ma na celu czynną ochronę istniejących i zanikających ekosystemów, siedlisk i gatunków roślin, zwierząt i grzybow, w szczególności: usuwanie obcych gatunków inwazyjnych z terenów cennych przyrodniczo.	CZĘŚCIOWO	W zapisach Strategii istnieje kierunek działań dotyczący planów ochrony, który zostanie poszerzony o kwestie ochrony czynnej.
Tura 2 (2020)	68	Urząd Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	OSI	Mapa 34 Miejskie obszary funkcjonalne w Małopolsce. Pomimo zapisu proponowane zasięgi MOF-ów należy traktować wyłącznie poglądowo, sugeruje się, aby odcień kolorystyki oddziaływania rozszerzyć na pozostałe gminy powiatu nowosądeckiego.	Sugerowana zmiana ma na celu uniknięcie błędnego odczytywania mapy, wskazującej jedynie gminy bezpośrednio graniczące z ośrodkami miejskimi.	CZĘŚCIOWO	W wyniku przekazanej przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej instrukcji w zakresie delimitowania miejskich obszarów funkcjonalnych w strategiach rozwoju województw w kontekście realizacji instrumentu ZIT w perspektywie 2021-2027 z końca marca 2020 r., zostanie ponownie przeprowadzona analiza dotycząca wyznaczenia potencjalnych zasięgów MOF w Małopolsce , m.in. na podstawie wskaźników wymienionych w wytycznych przekazanych przez Ministerstwo. Należy jednak podkreślić, że ostateczna delimitacja MOF w województwie, jaka znajdzie się w Strategii Rozwoju Województwa "Małopolska 2030", będzie uwzględniała oddolne inicjatywy samorządów i zostanie ustalona w oparciu o zasięgnięcie opinii i dyskusję ze wszystkimi stronami zainteresowanymi współpracą w ramach MOF i potencjalnych ZIT-ów.
Tura 2 (2020)	69	Urząd Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Zarządzanie Strategiczne Rozwojem Województwa	Finansowanie	Finansowanie (źródła i ramy finansowe) 3. Poziom dofinansowania Należy skorygować opis: Wdrażanie Polityki Spójności w okresie programowania 2021-2027 będzie wiązało się z koniecznością większego niż miało to miejsce dotychczas, zaangażowania środków krajowych. Wynika to z planowanego obniżenia maksymalnych poziomów dofinansowania UE o ok. 10-15 pp. Tym samym zgodnie z propozycjami zawartymi w majowym projekcie rozporządzenia proponuje się, aby dla grupy regionów słabiej rozwiniętych, do których zalicza się także Małopolska, maksymalny poziom dofinansowania wynosił 70%. Na opis: Wdrażanie Polityki Spójności w okresie programowania 2021-2027 będzie wiązało się prawdopodobnie z koniecznością większego niż miało to miejsce dotychczas, zaangażowania środków krajowych. Wynika to z planowanego obniżenia maksymalnych poziomów dofinansowania UE o ok. 10-15 pp. Tym samym zgodnie z propozycjami zawartymi w majowym projekcie rozporządzenia proponuje się, aby dla grupy regionów słabiej rozwiniętych, do których zalicza się także Małopolska, maksymalny poziom dofinansowania wynosił 70%. Niemniej nie wyklucza się wyższego poziomu dofinansowania, o ile taki zostanie ostatecznie ustalony. Poziom dofinansowania może także ulec zmianie w przypadku zatwierdzenia braku kwalifikowalności podatku VAT w ramach kosztów kwalifikowalnych.	Proponowana zmiana ma na celu uniknięcie sytuacji ograniczenia w dokumencie zakresu poziomu dofinansowania, w sytuacji, w której trwają negocjacje nad wdrażaniem Polityki Spójności w okresie programowania 2021-2027. W tym celu rozszerzenie opisu w niniejszym punkcie strategii należy uznać za zasadne	TAK	Zapisy strategii zostaną zmienione w taki sposób, aby jednoznacznie wskazać, że finansowanie będzie zależne od ostatecznych rozstrzygnięć na poziomie UE.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobzar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 2 (2020)	70	Miasto Oświęcim	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	[R] Miasta	Miasto Oświęcim wnioskuje o wprowadzenie zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT) dla tworzącego się obecnie stowarzyszenia Forum Małopolski Zachodniej.	Biorąc pod uwagę zapisy projektu Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” mówiące o oddolnej inicjatywnie tworzenia partnerstw oraz realizacji wspólnych projektów, jednocześnie bazując na przykładzie Metropolii Krakowskiej, podjęto decyzję o powołaniu stowarzyszenia powiatów, miast i gmin leżących na terenie Małopolski Zachodniej. Od grudnia 2019 roku trwają prace nad powołaniem Stowarzyszenia Powiatów, Miast i Gmin o nazwie „Forum Małopolski Zachodniej”. Obecnie, chęć przystąpienia do Stowarzyszenia zadeklarowało dwadzieścia jednostek samorządu terytorialnego: powiat oświęcimski, powiat chrzanowski, miasto Oświęcim oraz gminy: Alwernia, Andrychów, Babice, Brzeszcze, Brzeźnica, Chelmek, Chrzanów, Oświęcim, Kęty, Libiąż, Mucharz, Osiek, Polanka Wielka, Przeciszów, Tomice, Trzebinia oraz Wieprz. Został opracowany projekt statutu Stowarzyszenia, który określa szczegółowe zasady jego działania. W chwili obecnej procedowane są uchwały organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie oraz przystąpienie jednostki do Stowarzyszenia Powiatów, Miast i Gmin pod nazwą „Forum Małopolski Zachodniej”. Procesy związane z rejestracją Stowarzyszenia w Krajowym Rejestrze Sądowym rozpoczną się w miesiącu kwietniu. Ujęcie tej formy współpracy samorządów z terenu Małopolski Zachodniej z władzami województwa umożliwi przygotowanie wspólnej strategii zintegrowanych inwestycji terytorialnych oraz realizację projektów dofinansowanych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego w celu wspólnego rozwiązywania problemów tej części województwa małopolskiego.	CZEŚCIOWO	W wyniku przekazanej przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej instrukcji w zakresie delimitowania miejskich obszarów funkcjonalnych w strategiach rozwoju województw w kontekście realizacji instrumentu ZIT w perspektywie 2021-2027 z końca marca 2020 r., zostanie ponownie przeprowadzona analiza dotycząca wyznaczenia potencjalnych zasięgów MOF w Małopolsce , m.in. na podstawie wskaźników wymienionych w wytycznych przekazanych przez Ministerstwo. Należy jednak podkreślić, że ostateczna delimitacja MOF w województwie, jaka znajdzie się w Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, będzie uwzględniała oddolne inicjatywy samorządów i zostanie ustalona w oparciu o zasięgnięcie opinii i dyskusję ze wszystkimi stronami zainteresowanymi współpracą w ramach MOF i potencjalnych ZIT-ów.
Tura 2 (2020)	71	Miasto Oświęcim	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	[R] Miasta	Miasto Oświęcim wnioskuje o wprowadzenie zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT) dla tworzącego się obecnie stowarzyszenia Forum Małopolski Zachodniej.	j.w.	CZEŚCIOWO	W wyniku przekazanej przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej instrukcji w zakresie delimitowania miejskich obszarów funkcjonalnych w strategiach rozwoju województw w kontekście realizacji instrumentu ZIT w perspektywie 2021-2027 z końca marca 2020 r., zostanie ponownie przeprowadzona analiza dotycząca wyznaczenia potencjalnych zasięgów MOF w Małopolsce , m.in. na podstawie wskaźników wymienionych w wytycznych przekazanych przez Ministerstwo. Należy jednak podkreślić, że ostateczna delimitacja MOF w województwie, jaka znajdzie się w Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, będzie uwzględniała oddolne inicjatywy samorządów i zostanie ustalona w oparciu o zasięgnięcie opinii i dyskusję ze wszystkimi stronami zainteresowanymi współpracą w ramach MOF i potencjalnych ZIT-ów.
Tura 2 (2020)	72	Miasto Oświęcim	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	OSI	Miasto Oświęcim wnioskuje o wprowadzenie zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT) dla tworzącego się obecnie stowarzyszenia Forum Małopolski Zachodniej.	j.w.	CZEŚCIOWO	W wyniku przekazanej przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej instrukcji w zakresie delimitowania miejskich obszarów funkcjonalnych w strategiach rozwoju województw w kontekście realizacji instrumentu ZIT w perspektywie 2021-2027 z końca marca 2020 r., zostanie ponownie przeprowadzona analiza dotycząca wyznaczenia potencjalnych zasięgów MOF w Małopolsce , m.in. na podstawie wskaźników wymienionych w wytycznych przekazanych przez Ministerstwo. Należy jednak podkreślić, że ostateczna delimitacja MOF w województwie, jaka znajdzie się w Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, będzie uwzględniała oddolne inicjatywy samorządów i zostanie ustalona w oparciu o zasięgnięcie opinii i dyskusję ze wszystkimi stronami zainteresowanymi współpracą w ramach MOF i potencjalnych ZIT-ów.
Tura 2 (2020)	73	Gmina Łapsze Niżne	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Małopolskie	[M] Małopolskie rodziny	Gmina Łapsze Niżne nie posiada żłobka	Na mapie gmina Łapsze Niżne zaznaczona jest na niebiesko jako ta w której 6-9% dzieci objętych jest opieką żłobkową. Taka sytuacja miała miejsce do czerwca 2019 roku, kiedy to żłobek został zlikwidowany. Obecnie na terenie gminy nie funkcjonuje żadna placówka tego typu.	NIE	Dane przedstawiają sytuację według stanu na lata 2008 i 2018. Dla zachowania spójności informacyjnej dokumentu nie jest możliwe wprowadzanie korekt w oparciu o indywidualne zgłoszenia gmin.
Tura 2 (2020)	74	Gmina Łapsze Niżne	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Małopolskie	[M] Małopolskie rodziny	Gmina Łapsze Niżne ukazana na mapie w gronie gmin w których 82-90% dzieci w wieku przedszkolnym ma zapewnioną opiekę.	Zwracamy uwagę, że na gminach ciąży obowiązek dostosowania pomieszczeń dla dzieci w wieku przedszkolnym do nowych przepisów przeciwpożarowych do roku 2021. Z uwagi na ograniczone możliwości finansowe, pomimo iż co roku przeznaczamy pewną pulę środków na ten cel, nie spełnimy tego obowiązku na czas we wszystkich placówkach. Zatem wskaźnik ten w krótkim czasie może ulec znacznemu pogorszeniu, zwłaszcza, że nie są dostępne programy dające dofinansowanie na dostosowanie istniejących przedszkoli. Pojawienie się możliwości dofinansowania takich inwestycji z pewnością przyspieszyłyby proces adaptacji do zmian.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Dostosowanie infrastruktury przedszkolnej do aktualnych przepisów przeciwpożarowych mieści się w ramach działania dotyczącego infrastruktury i wyposażenia placówek wychowania przedszkolnego (poddziałanie dot. kształtowania optymalnej sieci placówek wychowania przedszkolnego). Ze względu na ogólny charakter dokumentu, jakim jest strategia rozwoju, kierunki działań strategicznych muszą mieć możliwie ogólny charakter, a ich nadmierne doszczegółowienie (np. poprzez wymienianie poszczególnych typów projektów) nie jest zasadne.
Tura 2 (2020)	75	Gmina Łapsze Niżne	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	OSI	Na terenie gminy Łapsze Niżne występują formy ochrony przyrody wymienione jako te przez które gmina miałaby zostać objęta Obszarem Strategicznej Interwencji	Na terenie gminy Łapsze Niżne specjalny obszar ochrony siedlisk natura 2000 został ustanowiony w „Dolinie Białki” a więc również w miejscowościach Trybsz i Frydman. Dodatkowo specjalny obszar ochrony siedlisk natura 2000 został ustanowiony w Niedzica – Zamek. Obszar obejmuje Zamek w Niedzicy (Zamek Dunajec) wraz z okolicą na prawym brzegu Jeziora Czorszyńskiego. Leży na wysokości 510 - 566 m n.p.m. Wody śródlądowe zajmują 2%, uprawy rolne 63% a lasy iglaste 35% powierzchni terenu. W Zamku mieści się największa kolonia rozrodca podkowca małego <i>Rhinolophus hipposideros</i> na Spiszu licząca 80 dorosłych osobników. Ostoja „Niedzica” obejmuje też częściowo żerowiska kolonii (pozostała część żerowisk mieści się w obrębie ostoi „Pieniny” PLH120013). Na terenie gminy jest również w miejscowościach Niedzica - Zamek i Falsztyn teren Pienińskiego Parku Narodowego obejmujący tzw. Zielone Skalki.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Odnosząc się do stwierdzenia, że na terenie gminy występują formy ochrony przyrody takie jak park narodowy czy obszary Natura 2000 i nie zostało to uwzględnione w dokumencie, informujemy, że kwestie te zostały uwzględnione kilka stron dalej (str. 57-58), gdzie wskazuje się gminy, na terenie których znajduje się obszar prawnie chroniony jako OSI, które będą mogły liczyć na specjalne preferencje w konkursach, ze względu na występujące tam ograniczenia wynikające ze szczególnych form ochrony środowiska.
Tura 2 (2020)	76	Gmina Łapsze Niżne	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Turystyka i sport	W celach strategicznych proponuję dodać pkt 7. Wsparcie aktywności Sportowej	Cel strategiczny – rozwój społecznie wrażliwy, sprzyjający rodzinie. Moim zdaniem brakuje tutaj zaplanowanego wsparcia w kierunku aktywności sportowej i rekreacyjnej. Aktywność ruchowa lub jej brak ma wpływ na wiele innych obszarów takich jak opieka zdrowotna czy aktywność zawodowa. W projekcie strategii Sport jest umieszczony w części poświęconej gospodarce – ukierunkowany na turystę. Zgadza się, że turystyka staje się coraz ważniejszym sektorem gospodarki, a jej dynamiczny rozwój powoduje rosnący popyt na produkty i usługi turystyczne. Pamiętając jednak o konieczności aktywizacji ruchowej naszych mieszkańców proponuję dodać punkt 7. Wsparcie aktywności Sportowej. Uważam to za jedną z ważniejszych rzeczy w dobie urządzeń elektronicznych i poważnym wyzwaniem dla województwa i gmin na kolejne lata.	TAK	Proponowany zapis zawarty zostanie w nowym kierunku <i>Sport i rekreacja</i> , wyodrębnionym w wyniku procesu konsultacji projektu dokumentu w obszarze <i>Małopolskie</i> . Działania, które zostaną wprowadzone będą miały na celu stworzenie odpowiednich warunków dla rozwoju sportu i rekreacji w Małopolsce oraz zwiększenie świadomości mieszkańców regionu w zakresie pozytywnego wpływu aktywności fizycznej na zdrowie.
Tura 2 (2020)	77	Gmina Łapsze Niżne	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Turystyka i sport	Proponuje się rozszerzyć katalog celów strategicznych o Wsparcie Aktywności Sportowej Małopolski	W związku z powyższą uwagą proponuję rozszerzyć katalog celów strategicznych o Wsparcie Aktywności Sportowej Małopolski.	NIE	Dbając o to, aby dokument Strategii był przystępny w odbiorze i nie nazbyt rozbudowany, nie jest planowane rozszerzenie liczby celów strategicznych. Jest natomiast planowane, z uwagi na istotną rolę sportu, wprowadzenie odrębnego kierunku działania poświęconego <i>Sportowi i rekreacji</i> . Będzie on funkcjonował w ostatecznej wersji Strategii w Obszarze <i>Małopolskie</i> na równi z <i>Małopolskimi rodzinami</i> czy <i>Rynkiem pracy</i> .

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobszar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 2 (2020)	78	Gmina Łapsze Niżne	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Turystyka i sport	W pkt. 3.2. Sport i Rekreacja proponujemy zamieścić punkt 3.2.6 : Rozwój infrastruktury sportowej w tym zapleczy i boisk do gier zespołowych	Na wsiach funkcjonują amatorskie zespoły sportowe, niekomercyjne (głównie piłka nożna), wspierane przez samorządy, jednak poprawa infrastruktury jest kosztowna, a zdarza się, że przy boiskach sportowych nie ma nawet bieżącej wody czy kanalizacji. W województwie Wielkopolskim funkcjonuje program „Szatnia na medal” gdzie województwo przekazuje środki właśnie na takie cele. Proponuję rozważyć możliwość wprowadzenia takiego programu w Małopolsce w przyszłości. W tym celu proponuję umieścić stosowny zapis w strategii.	TAK	Proponowany zapis zawarty zostanie w nowym kierunku <i>Sport i rekreacja</i> , wyodrębnionym w wyniku procesu konsultacji projektu dokumentu w obszarze <i>Małopolskie</i> . Działania, które zostaną wprowadzone będą miały na celu stworzenie odpowiednich warunków dla rozwoju sportu i rekreacji w Małopolsce oraz zwiększenie świadomości mieszkańców regionu w zakresie pozytywnego wpływu aktywności fizycznej na zdrowie.
Tura 2 (2020)	79	Gmina Łapsze Niżne	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Energia	Proponujemy aby pkt. 3.1.3 przyjął następujące brzmienie: Rozwój infrastruktury do produkcji i dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych w tym dla Budynków Użyteczności Publicznej JST.	Bardzo istotnym jest aby samorządy otrzymały wsparcie na montaż odnawialnych źródeł energii (zwłaszcza PV) dla Budynków Użyteczności Publicznej, co przyczyni się do zmniejszenia wydatków bieżących na energię elektryczną.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Dotyychczas zaproponowane zapisy są w tym zakresie kompleksowe i dopuszczają jst na równi z innymi zainteresowanymi inwestowaniem w odnawialne źródła energii.
Tura 2 (2020)	80	Gmina Łapsze Niżne	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Odpady	Proponujemy W pkt. 4 racjonalna gospodarka odpadami - wpisanie konieczności budowy spalarni na terenie Podhala.	Proponuje się aby obok Tarnowa i Nowego Sącza wskazać również Podhale jako miejsce gdzie istnieje potrzeba podjęcia działań w kierunku powstania nowych spalarni odpadów. Planowana przez Samorządy Podhala instalacja mogłaby być sprzężona z geotermią co niewątpliwie będzie rozwiązaniem innowacyjnym ale też koniecznym z uwagi na rosnący problem zagospodarowania odpadów.	NIE	Strategia zostanie skorygowana w taki sposób, iż nie będzie podana konkretna lokalizacja.
Tura 2 (2020)	81	Gmina Łapsze Niżne	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	[R] Spójność i dostępność	Proponuję rozszerzyć główne kierunki działania o punkt 4.4.8 budowa nowych lub przebudowa istniejących obiektów mostowych.	w wielu miejscach barierą komunikacyjną są mosty o obniżonej nośności. Takie przypadki powodują brak możliwości przejazdu np. Autokarom z turystami lub ograniczają możliwość transportu towarów. Mosty to strategiczne dla rozwoju wielu miejsc obiekty.	TAK	Rozwój zrównoważony terytorialnie jest obszarem przekrojowym, który łączy ze sobą poszczególne dziedziny tematyczne i wskazuje ich powiązania terytorialne. Zaproponowane uzupełnienie jest zbyt szczegółowe dla kierunku 4. <i>Spójność wewnątrzregionalna i dostępność</i> , jednak zostanie ono wprowadzone w Obszarze <i>Gospodarka</i> , w kierunku <i>Zintegrowany i zrównoważony transport</i> .
Tura 2 (2020)	82	Gmina Łapsze Niżne	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	OSI	Ujęcie gminy Łapsze Niżne w Obszarze Strategicznej Interwencji	Na mapie zilustrowano obszary zmarginalizowane. Problemy w gminach są różne, wystarczy wziąć pod uwagę inne wskaźniki, które w naszej ocenie stanowią spore bariery rozwojowe np. brak kolei, brak dróg wojewódzkich itp., a wówczas w obszarze OSI znajdują się inne gminy. Niezależnie od tego przesłanką do ujęcia gminy w OSI jest choćby fakt występowania na terenie gminy takich form ochrony przyrody jak Park Narodowy czy Natura 2000 co nie zostało uwzględnione. Prosimy o ujęcie gminy Łapsze Niżne w OSI.	NIE	Obszary zmarginalizowane, które w niniejszym dokumencie są wskazane jako jeden z typów OSI zostały zdefiniowane poprzez: a) wskazanie gmin zagrożonych trwałą marginalizacją, wytypowanych w <i>Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju 2020 (z perspektywą do 2030 r.)</i> oraz <i>Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030</i> - w sumie 26 gmin (ponadto, w ostatecznej redakcji Strategii "Małopolska 2030" katalog gmin zmarginalizowanych, wyznaczonych na poziomie krajowym, zostanie rozszerzony o kolejne 3 jednostki, zgodnie z przeprowadzoną aktualizacją obszarów problemowych w 2018 roku na zlecenie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej); b) analiza regionalna, która rozszerza podejście zastosowane na szczeblu krajowym - analiza zostanie zaktualizowana o nowe dane za 2018 i 2019 rok, ponadto do katalogu wskaźników składających się na wskaźnik syntetyczny włączony zostanie wskaźnik dostępności transportowej gmin za 2019 rok. Po przeprowadzonej analizie należy stwierdzić, że gmina Łapsze Niżne nie znajduje się w zaktualizowanym katalogu gmin zmarginalizowanych w Małopolsce. Odnosząc się do stwierdzenia, że na terenie gminy występują formy ochrony przyrody takie jak park narodowy czy obszary Natura 2000 i nie zostało to uwzględnione w dokumencie, informujemy, że kwestie te zostały uwzględnione kilka stron dalej (str. 57-58), gdzie wskazuje się gminy, na terenie których znajduje się obszar prawnie chroniony jako OSI, które będą mogły liczyć na specjalne preferencje w konkursach, ze względu na występujące tam ograniczenia wynikające ze szczególnych form ochrony środowiska.
Tura 2 (2020)	83	Gmina Łapsze Niżne	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	OSI	Zdefiniowanie obszaru MOF jako promienia 30km od granic miasta.	Realne, codzienne oddziaływania miasta w obszarze zatrudnienia, szkolnictwa i życia kulturalnego to promień około 30 km.	NIE	W wyniku przekazanej przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej instrukcji w zakresie delimitowania miejskich obszarów funkcjonalnych w strategiach rozwoju województw w kontekście realizacji instrumentu ZIT w perspektywie 2021-2027 z końca marca 2020 r., zostanie ponownie przeprowadzona analiza dotycząca wyznaczenia potencjalnych zasięgów MOF w Małopolsce , m.in. na podstawie wskaźników wymienionych w wytycznych przekazanych przez Ministerstwo. Należy jednak podkreślić, że ostateczna delimitacja MOF w województwie, jaka znajdzie się w Strategii Rozwoju Województwa "Małopolska 2030", będzie uwzględniała oddolne inicjatywy samorządów i zostanie ustalona w oparciu o zasięgnięcie opinii i dyskusję ze wszystkimi stronami zainteresowanymi współpracą w ramach MOF i potencjalnych ZIT-ów.
Tura 2 (2020)	84	Gmina Łapsze Niżne	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	OSI	Formy ochrony przyrody na terenie gminy Łapsze Niżne to m. in. Pienińskie Park Narodowy oraz Natura 2000.	Na mapie nr 35 pokazane są formy ochrony przyrody. Zwracam uwagę na fakt, że Pienińskie Park Narodowy swoim obszarem obejmuje również część gminy Łapsze Niżne, jak również na terenie gminy występują obszary specjalnej ochrony siedliskowej natura 2000. W związku z tym proszę o uwzględnienie gminy Łapsze Niżne w OSI.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Postulat dotyczący wskazania obszarów prawnie chronionych w gminie Łapsze Niżne znajduje się już w dokumencie na mapie pn. "Obszary cenne przyrodniczo i uzdrowiska w województwie małopolskim", gdzie zaznaczono zarówno niewielki obszar parku narodowego, jak i obszary Natura 2000, jednak z uwagi na ich niewielki zasięg terytorialny, mogły one stać się niewidoczne na małej grafice. W związku z tym, że gminy, na terenie których znajduje się obszar prawnie chroniony zostały zakwalifikowane jako OSI, będą mogły liczyć na specjalne preferencje w konkursach, ze względu na występujące tam ograniczenia, wynikające z obecności na tych terenach szczególnych form ochrony środowiska. Szczegółowe zasady korzystania z dodatkowej pomocy określić dokumenty wdrożeniowe do Strategii i/lub zapisy Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2021-2027.
Tura 2 (2020)	85	Gmina Łapsze Niżne	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	OSI	Proszę o uwzględnienie gminy Łapsze Niżne w obszarze OSI	W nawiązaniu do przedstawionych w niniejszym formularzu uwag	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Po przeprowadzonej analizie regionalnych obszarów zmarginalizowanych (gminy problemowe) należy stwierdzić, że gmina Łapsze Niżne nie znajduje się w zaktualizowanym katalogu gmin zmarginalizowanych w Małopolsce. Natomiast w związku z tym, że gminy, na terenie których znajduje się obszar prawnie chroniony zostały zakwalifikowane jako OSI, a wśród takich znajduje się właśnie gmina Łapsze Niżne - oznacza to, że będzie ona mogła liczyć na specjalne preferencje w konkursach, ze względu na występujące na jej obszarze ograniczenia, wynikające z obecności szczególnych form ochrony środowiska.
Tura 2 (2020)	86	Gmina Łapsze Niżne	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Uwaga Ogólna	Finansowanie	Proponujemy poziom dofinansowania 80% lub opcjonalnie po uwzględnieniu podatku VAT 65%	z uwagi na fakt iż pod znakiem zapytania stoi kwalifikowalność VAT, proponujemy aby maksymalny poziom dofinansowania mógł wynosić 80%. Wówczas przy VAT w wysokości 23% realne dofinansowanie sięgnie ok. 65%. Jako alternatywę proponujemy jeśli możliwe są takie zapisy, uzależnić wysokość dofinansowania od kwalifikowalności VAT-u i jego wysokości tak aby zawsze realne dofinansowanie sięgało 65% co jest poziomem satysfakcjonującym samorządy z uwagi na ograniczone możliwości zabezpieczenia wkładów własnych.	CZĘŚCIOWO	Zapis dotyczący poziomu dofinansowania został rozszerzony w taki sposób, aby zachować w przyszłości pełną elastyczność powyżej poziomu 70%.
Tura 2 (2020)	87	Powiatowy Zarząd Dróg w Nowym Targu	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	Warunkiem koniecznym dla efektywnego rozwoju transportu w regionie obok zwiększenia taboru kolejowego, zwiększenia częstotliwości, szybkości i jakości usług kolejowych jest dostosowanie infrastruktury drogowej poprzez likwidację miejsc powodujących problemy w ruchu drogowym, zagrażających bezpieczeństwu użytkowników oraz wpływających negatywnie na dostępność obszarów położonych w bliższym i dalszym sąsiedztwie linii kolejowych	Na odcinku Nowy Targ Zakopane linia kolejowa nr 99 Chabówka – Zakopane przebiegająca w bliskiej odległości drogi krajowej nr 47 posiada kilka skrzyżowań z drogami lokalnymi (powiatowymi, gminnymi, wewnętrznymi). Część z nich jest likwidowana lub przenoszona w ramach przebudowy linii kolejowej. Pozostaje jednak skrzyżowanie z drogą powiatową nr 1646K (w kierunku Skrzypnego a dalej drogą 1653K przez Bańską Wyżną, Bustryk do Zębu – alternatywna dla Zakopianki szczególnie w ruchu lokalnym), na którym GDDKiA zamierza wybudować sygnalizację świetlną. Powyższe znacząco zakłóci ruch na drodze krajowej i powodować będzie utrudnienia na drodze powiatowej (problemy z włączeniem się na Zakopiankę lub przejazd do centrum Szaflar) łączącej przyległe do linii obszary także te dalsze ze względu na zły układ drogowy miasta Nowego targu. Problemy będą narastać wraz ze wzrostem częstotliwości kursowania pociągów. Na załączonej mapie poglądowej pozyskanej z Gminy Szaflary został zaznaczony planowany orientacyjny przebieg drogi powiatowej z wiaduktem nad linią kolejową i rondem na drodze krajowej. Wpisanie takiego zadania do strategii Województwa Małopolskiego przyczyni się pełnego rozwiązania problemu i ułatwi realizację koncepcji zintegrowanego i zrównoważonego transportu. Jest to tylko jedno z miejsc, których jest wiele. Ich identyfikacja oraz zapewnienie środków na realizację inwestycji jest niezbędne dla osiągnięcia zakładanych w strategii celów.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Strategia zawiera zapis "4.3.1 Budowa i modernizacja dróg ze szczególnym uwzględnieniem obecnych drogowych miejscowości dotkniętych wysoką uciążliwością ruchu tranzytowego" co odnosi się do treści proponowanego zapisu. Strategia wskazuje na konieczność rozbudowy infrastruktury drogowej, ale nie przesądza jakie przedsięwzięcia powinny zostać zrealizowane.

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobzar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 2 (2020)	88	Gmina Chelmek	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	<p>Uwzględnienie 3 projektów (wskazanych w kolumnie obok) dotyczących rozbudowy infrastruktury transportowej w zakresie dróg wojewódzkich na obszarze Małopolski Zachodniej w opracowywanej Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”.</p> <p>Proponowany zapis mógłby posiadać treść: „Rozbudowa ciągów dróg wojewódzkich wraz z infrastrukturą towarzyszącą na obszarze Małopolski Zachodniej, w związku ze stale zwiększającym się ruchem samochodowym i kolejowym w kierunku Oświęcimia i Zatora oraz ze względu na planowane zwiększenie ruchu kolejowego związanego z budową Centralnego Portu Komunikacyjnego.</p>	<p>W sierpniu 2019 r. Gmina Chelmek złożyła do Banku Projektów Ponadlokalnych między innymi 3 projekty dotyczące rozbudowy infrastruktury transportowej na obszarze Małopolski Zachodniej. Były to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa wiaduktu na przejeździe kolejowym w ciągu DW 780 w Chelmku, 2. Budowa obwodnicy miasta Chelmek, 3. Budowa Drogi Współpracy Regionalnej etap II wraz z uruchomieniem węzła autostradowego A4 w Jeleniu – Dębie. <p>Na II turze debaty regionalnej w ramach prac nad Strategią „Małopolska 2030” oraz Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Małopolskiego, która odbyła się w dniu 11.03.2020 r. w Oświęcimiu przedstawiciele Gminy Chelmek wnosili o uwzględnienie tych projektów w opracowywanej Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”. Realizacja projektu nr 1 będzie odpowiedzią na zapis występujący w projekcie Strategii na stronie 25: „zapewnienie konkurencyjnych pod względem szybkości, częstotliwości i jakości usług kolejowych” na trasie Oświęcim – Chrzanów oraz będzie związana z budową nowej linii kolejowej nr 111 związanej z budową Centralnego Portu Komunikacyjnego. Już obecne natężenie ruchu pociągów na istniejącej trasie nr 93 (Trzebinia – Zebrzydowice) powoduje częste tamowanie ruchu samochodowego na DW nr 780 w Chelmku. Zwiększenie natężenia pociągów spowodowane: spopularyzowaniem osobowej komunikacji kolejowej na obszarze Małopolski Zachodniej, budową węzłów przesiadkowych typu „Park&Ride”, zwiększaniem się ilości turystów odwiedzających KL Auschwitz, rozwojem Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej, budową nowej linii kolejowej nr 111 spowoduje bardzo częste zamykanie rogatek na przejeździe kolejowym w Chelmku, w ciągu DW 780. Na pewno doprowadzi to do paraliżu komunikacyjnego na tej drodze oraz uciążliwości dla naszych mieszkańców. Ponadto na odcinku DW 780 przebiegającym przez obszar gminy Chelmek odbywa się spora część turystycznego ruchu samochodowego w kierunku Oświęcimia i Zatora. Na II turze debaty w dniu 11.03.2020 r. podniesiona została kwestia dalszej rozbudowy parku rozrywki Energylandia w Zatorze, która wg. prognoz doprowadzi do jego odwiedzin przez ponad 4,5 mln turystów rocznie</p>	NIE	Zapisy są zbyt szczegółowe w odniesieniu do dokumentu jakim jest Strategia. Mogą zostać one uwzględnione przy tworzeniu planu/programu rozwoju transportu dla województwa małopolskiego. Strategia wskazuje na konieczność rozbudowy infrastruktury drogowej, ale nie przesądza jakie przedsięwzięcia powinny zostać zrealizowane. Dodatkowo należy wskazać, iż Strategia zawiera zapis „4.3.1 Budowa i modernizacja dróg ze szczególnym uwzględnieniem odcinków drogowych miejscowości dotkniętych wysoką uciążliwością ruchu tranzytowego”, który pośrednio odnosi się do treści proponowanego zapisu.
Tura 2 (2020)	89	Gmina Szaflary	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Środowisko	[S] Odpady	<p>W zdaniu "Pomimo przechodzenia od kwestii utylizacji odpadów do polityki ich ograniczania w pewnych rejonach województwa nadal istnieje potrzeba podjęcia działań w kierunku powstania nowych spalarni odpadów, w tym zwłaszcza w Tarnowie i Nowym Sączu." dokonać następujących zmian : " w tym zwłaszcza w Tarnowie, Nowym Sączu i na Podhalu"</p> <p>Lub</p> <p>Przecinek po słowie „odpadów” zastąpić kropką.</p>	<p>Ponowienie wniosku złożonego w pierwszym etapie konsultacji nr zgłoszenia FA399EBO</p>	NIE	Strategia zostanie skorygowana w taki sposób, iż nie będzie podana konkretna lokalizacja.
Tura 2 (2020)	90	Gmina Szaflary	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	<p>W punkcie 4 „Zintegrowany i zrównoważony transport” w zdaniu „Istotnym przedsięwzięciem w tym zakresie będzie powstanie linii kolejowej z Krakowa do Myślenic” dopisać dalszą część: „oraz rozbudowa drogi powiatowej nr 1658K wraz z budową ronda w ciągu DK47 w miejscowości Szaflary</p>	<p>Zadanie rozbudowy drogi powiatowej 1658K ma kluczowe znaczenie dla transportu kolejowego i drogowego na Podhalu. Przedmiotowa droga wraz z drogami 1653K i 1646K stanowi alternatywę dla kierowców poruszających się do Zakopanego. Ponadto łączy zachodnią część Podhala z jego południową częścią, pozwalając ominąć centrum Nowego Targu. Wykonanie inwestycji pozwoli również na ominięcie dwóch kolizyjnych skrzyżowań linii kolejowej nr 99 Chabówka – Zakopane z drogami powiatowymi, co z punktu widzenia rozwoju kolejnictwa (funkcjonowanie Podhalańskiej Kolei Regionalnej, koncepcja drugiego toru na odcinku Szaflary – Biały Dunajec) jest działaniem niezbędnym. Zadanie zostało już w części ujęte w „Programie rozwoju systemu transportowego obszaru Podtatrza do 2030 roku”.</p>	NIE	Zapisy są zbyt szczegółowe w odniesieniu do dokumentu jakim jest Strategia. Mogą zostać one uwzględnione przy tworzeniu planu/programu rozwoju transportu dla województwa małopolskiego. Strategia wskazuje na konieczność rozbudowy infrastruktury drogowej, ale nie przesądza jakie przedsięwzięcia powinny zostać zrealizowane.
Tura 2 (2020)	91	Powiat Gorlicki	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Zarządzanie Strategiczne Rozwojem Województwa	[Z] Współpraca i partnerstwo	<p>Diupol Jasto-Gorlice – zawarcie porozumienia pomiędzy Województwami Małopolskim i Podkarpackim, umożliwiające utworzenie z obu powiatów obszaru funkcjonalnego o dużym potencjale demograficznym i ekonomicznym, zdolnego do aplikowania o środki europejskie i realizacji przedsięwzięć w wielu wspólnych dziedzinach (transport i komunikacja drogowa i kolejowa, Szlak Architektury Drewnianej, Szlak z I WŚ, Magurski Park Narodowy, przemysł naftowy i in.)</p>		TAK	Zapisy Strategii zostaną zmodyfikowane w taki sposób, żeby jednoznacznie wskazane było działanie odnoszące się do współpracy międzyregionalnej.
Tura 2 (2020)	92	Powiat Gorlicki	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	[R] Miasta	<p>Połączenie z Miejskim Obszarem Funkcjonalnym Nowego Sącza</p>	<p>Powiat Gorlicki zyskiwałby szansę na wejście w ramy instytucjonalne i korzystanie ze Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych .</p>	CZĘŚCIOWO	<p>W wyniku przekazanej przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej instrukcji w zakresie delimitowania miejskich obszarów funkcjonalnych w strategiach rozwoju województw w kontekście realizacji instrumentu ZIT w perspektywie 2021-2027 z końca marca 2020 r., zostanie ponownie przeprowadzona analiza dotycząca wyznaczenia potencjalnych zasięgów MOF w Małopolsce, m.in. na podstawie wskaźników wymienionych w wytycznych przekazanych przez Ministerstwo.</p> <p>Należy jednak podkreślić, że ostateczna delimitacja MOF w województwie, jaka znajdzie się w Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, będzie uwzględniała oddolne inicjatywy samorządów i zostanie ustalona w oparciu o zasięgnięcie opinii i dyskusję ze wszystkimi stronami zainteresowanymi współpracą w ramach MOF i potencjalnych ZIT-ów.</p>
Tura 2 (2020)	93	Powiat Gorlicki	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	[R] Spójność i dostępność	<p>Opracowanie systemu preferencji dotyczących Powiatu Gorlickiego w nowej perspektywie finansowania UE – wdrożenie działań takich jak np.: obniżenie wkładu własnego w projektach, preferencyjne wskaźniki, obniżone parametry i warunki aplikowania, podziałania dedykowane szczególnie obszarom zmarginalizowanym i zagrożonym trwałą marginalizacją. Preferencje rekompensujące szczególnie trudną sytuację Powiatu Gorlickiego powinny również obejmować aplikujących o środki europejskie przedsiębiorców.</p>		<p>PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE</p>	<p>Zgodnie z treścią dokumentu, na specjalne preferencje będą mogły liczyć:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) gminy wskazane jako zmarginalizowane - po przeprowadzeniu aktualizacji wskaźników (dane uaktualniono na rok 2018/2019) składających się na wskaźnik syntetyczny, służący wytypowaniu gmin zmarginalizowanych na poziomie regionalnym - wsparcie będą mogły uzyskać właściwie wszystkie gminy z powiatu gorlickiego (z wyłączeniem gminy wiejskiej Gorlice i miasta Gorlice); b) miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze (miasto Gorlice). <p>Nie planuje się tworzenie odrębnych instrumentów dla całych powiatów.</p> <p>W zakresie wskazania konkretnych dziedzin i charakteru preferencji, Strategia nie określa w sposób szczegółowy rodzaju dodatkowego wsparcia - takie zapisy znajdują się już bezpośrednio w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Małopolskiego na lata 2021-2027. Proponowane w uwadze rozwiązania są adekwatne do etapu przygotowania mechanizmów wdrożeniowych na etapie ogłaszania naborów projektów.</p>

TURA	Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Część, do którego odnosi się uwaga	Obszar tematyczny	Główny kierunek polityki rozwoju (podobzar)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Tura 2 (2020)	94	Powiat Gorlicki	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	[R] Spójność i dostępność	Utworzenie Gorlickiego Obszaru Specjalnego	Powiat Gorlicki ma zle lub bardzo zle wskaźniki praktycznie w każdej omawianej dziedzinie, a nieliczne pozytywne parametry są niestabilne i nie mają większego wpływu na rozwój Powiatu i zmianę sytuacji. Z tego względu należałoby rozważyć zastosowanie zupełnie innego podejścia strategicznego, dedykowanego właśnie takiemu obszarowi. Możliwe byłyby tu różne działania, stanowiące kombinację elementów m. in. wymienionych w pkt III.	NIE	Analiza sytuacji w całym regionie pozwoliła na zaproponowanie określonych OSI wskazujące obszary, które ze względu na trudną sytuację lub specyficzny charakter będą mogły liczyć na szczególne preferencje w przyszłości. Zarówno Gorlice (jako miasto tracące funkcje społeczno-gospodarcze), jak i znaczna część gmin w powiatu gorlickiego znalazła się w zdefiniowanych OSI. Należy jednak zwrócić uwagę, że planuje się, aby nadać preferencje projektom partnerskim, opierającym się na współpracy ponad granicami administracyjnymi. Jedną z form takiej współpracy mogą być np. planowane do wdrożenia przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej porozumienia terytorialne, których utworzenie realizować będzie zapisy Strategii "Małopolska 2030" (Obszar Zarządzanie strategiczne rozwojem województwa, kierunek: System zarządzania strategicznego rozwojem). W zakresie wskazania konkretnych dziedzin i charakteru preferencji, Strategia nie określa w sposób szczegółowy rodzaju dodatkowego wsparcia - takie zapisy znajdują się już bezpośrednio w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Małopolskiego na lata 2021-2027.
Tura 2 (2020)	95	Powiat Gorlicki	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	[R] Miasta	Utworzenie odrębnego Miejskiego Ośrodka Funkcjonalnego dla Gorlic	obsługując tendencje zachodzące w Gorlicach oraz w sąsiednich gminach, m.in. demograficzne, rynek pracy, system komunikacji publicznej, działalność służby zdrowia i instytucji kultury, podkreślić należy fundamentalną rolę Gorlic jako centrum skupiającego i regulującego działanie we wszystkich obszarach. Wskazuje to wyraźnie na potrzebę wsparcia możliwości miasta w rozumieniu tworzenia miejskich obszarów funkcjonalnych. Kontynuowana od lat współpraca samorządów przyniosła już wymierne efekty, jednakże utworzenie MOF dla miasta Gorlice pozwoliłoby na jeszcze skuteczniejszą realizację projektów rozwojowych.	CZĘŚCIOWO	W wyniku przekazanej przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej instrukcji w zakresie delimitowania miejskich obszarów funkcjonalnych w strategiach rozwoju województw w kontekście realizacji instrumentu ZIT w perspektywie 2021-2027 z końca marca 2020 r., zostanie ponownie przeprowadzona analiza dotycząca wyznaczenia potencjalnych zasięgów MOF w Małopolsce , m.in. na podstawie wskaźników wymienionych w wytycznych przekazanych przez Ministerstwo. Należy jednak podkreślić, że ostateczna delimitacja MOF w województwie, jaka znajdzie się w Strategii Rozwoju Województwa "Małopolska 2030", będzie uwzględniała oddolne inicjatywy samorządów i zostanie ustalona w oparciu o zasięgnięcie opinii i dyskusję ze wszystkimi stronami zainteresowanymi współpracą w ramach MOF i potencjalnych ZIT-ów.
Tura 2 (2020)	96	Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie	Część I: Diagnostyka i prognozy rozwojowe	Małopolskie		Proponuje się uaktualnić informacje dotyczące liczby obiektów wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO oraz pomników historii w tekście/na mapie.	Zgodnie z informacjami podanymi na stronie NID, na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO wpisanych jest 16 obiektów z Polski (a nie 15). W projekcie Strategii nie uwzględniono również uznanego Rozporządzeniem Prezydenta RP z 10 grudnia 2018 r. za pomnik historii Stary Sącz – zespół staromiejski wraz z klasztorem Sióstr Klarysek. Dokument proponuje się uzupełnić o pomnik historii (str. 83, 84 Prognozy)	TAK	Zapisy diagnozy zostaną zaktualizowane.
Tura 2 (2020)	97	Przewoźnicy Drogowi w Małopolsce w ramach Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	Proponujemy zatem Przyjąć do realizacji modernizację drogi nr 75 Brzesko Nowy Sącz Krzyżówka – Tyllich granica państwa aby można było dołączyć w Preszowie w Słowacji do trasy północ południe.	Towarowy transport drogowy stanowi znaczący dział gospodarki województwa. Ilość firm transportowych oraz pojazdów ciężarowych na terenie województwa w stosunku do obszaru województwa jest jedną z największych w kraju. Transport z Polski i do Polski w kierunku południowym stanowi również w gospodarce polskiej znaczącą pozycję. Dotychczas nasze firmy korzystają z przejść granicznych bądź na zachód (Cieszyn) bądź na wschód (Dukla) od swojej bazy przejeżdżając niepotrzebnie wiele kilometrów. Rozwiązanie takie pozwoliłoby na ograniczenie zbędnych przejazdów po terenie województwa małopolskiego. Oraz w znacznym stopniu usprawniłoby pracę przedsiębiorstw transportowych z naszego terenu. Otwarcie sprawnego przejazdu na południe otworzy również łatwiejszy dostęp do wielu atrakcyjnych miejscowości południowej małopolski tak dla turystów z kraju jak i z krajów Europy południowej.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Wnioskowany projekt co do zakresu mieści się w kierunku polityki rozwoju 4. Zintegrowany i zrównoważony transport, działanie 4.2. Działania z zakresu rozwoju transportu transgranicznego. Należy też zwrócić uwagę, że realizacja jest uzasadniona pod warunkiem uzgodnienia ze stroną słowacką równoczesnej modernizacji odcinka dojazdowego do drogi pierwszej klasy nr 77 po stronie słowackiej (granica państwa - cesta 1. třídy 77) - obecnie jest to tzw. droga trzeciej klasy (cesta 3. třídy). Modyfikacja pkt 4.2.2: Dostosowanie połączeń drogowych ze Słowacją do ruchu pojazdów o nacisku 11,5 T/0ś, szczególnie na kierunku Nowy Sącz - granica państwa, jako kontynuacja drogi ruchu przyspieszonego na odcinku Brzesko - Nowy Sącz. Strategia zawiera zapis na temat drogi ruchu przyspieszonego Brzesko-Nowy Sącz-granica państwa jako jednej z kluczowych inwestycji drogowych. (s.24)
Tura 2 (2020)	98	KPT	Część II: Strategia Cele i kierunki rozwoju	Gospodarka	[G] Transport	Prosimy o wpisanie budowy Drogi Współpracy Regionalnej do Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego „Małopolska 2030”.	W wypadku powstania dużego zakładu przemysłowego i zintensyfikowania się w związku z tym ruchu samochodów ciężarowych, będzie się to wiązało z uciążliwością dla mieszkańców. Rozwiązaniem problemu jest powstanie planowanej od wielu lat Drogi Współpracy Regionalnej, która poprzez istniejący już węzeł autostrady A4, łączyć ma gminy Zachodniej Małopolski z gminami w województwie śląskim. Droga ta jest konieczna nie tylko dlatego, że pozwoliłaby połączyć tereny przemysłowe w Chelmku i pomogłaby zaktywizować tereny pod przemysł na terenie gmin Libiąż, Chrzanów, Bobrek, ale również odciążałaby w znacznym stopniu lokalne drogi, którymi odbywa się ruch turystyczny pomiędzy aglomeracjami krakowską i śląską a Państwowym Muzeum Auschwitz- Birkenau w Oświęcimiu.	CZĘŚCIOWO	W 2003 r. w oparciu o porozumienie zawarte pomiędzy Województwem Małopolskim, Miastem Oświęcim, Powiatem Oświęcimskim i Miastem Jaworzno, opracowano studium wykonalności z analizą efektywności, które wytyczyło przebieg dwóch etapów Drogi Współpracy Regionalnej; zadanie objęło odcinek obwodnicy Oświęcimia oraz dalszy przebieg drogi, od Gminy Chelmek, poprzez węzeł autostradowy Jeleń, aż do Jaworzna. Do dalszej realizacji zadania przyjęto etap I obejmujący obwodnicę Oświęcimia, wybudowaną i zakończoną w roku 2018. Obecnie Województwo Małopolskie zleca opracowanie studium komunikacyjnego Małopolski Zachodniej, w ramach którego zostanie przebadana zasadność realizacji takiej inwestycji.

Zestawienie postulatów i uwag zgłoszonych podczas II edycji debat regionalnych w 2020 roku					
Miejsce debaty	L.p.	Obszar tematyczny	Treść uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
Nowy Sącz	1	Uwaga Ogólna	Strategia jest niestety oszczędna w informacjach na temat skali i źródeł finansowania proponowanych działań.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	W dokumencie uwzględniono prognozę głównych przewidywanych potencjalnych źródeł finansowania (środki UE, środki JST oraz nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw) w zakresie możliwym do określenia na etapie przygotowania projektu strategii. Biorąc pod uwagę zarówno sytuację w zakresie przygotowania rozstrzygnięć dotyczących przyszłego okresu programowania jak i ogólną sytuację epidemiologiczną, która na pewno będzie miała wpływ na przyszłe lata, nie sposób bardziej precyzyjnie przewidzieć źródła finansowania Strategii..
	2	Uwaga Ogólna	Brakuje podsumowania z poprzednich strategii w kontekście zadań, których nie udało się osiągnąć	TAK	Takie podsumowanie znajdzie się w dokumencie
	3	Uwaga Ogólna	Poparcie koncentracji wsparcia oraz wnioskowanie o wybranie 10 kluczowych zakresów wsparcia	NIE	Strategia zawiera 5 kluczowych obszarów wsparcia, w ramach których zostały określone kluczowe kierunki polityki rozwoju i działania. Taka konstrukcja jest zgodna z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju
	4	Małopolskie	W Strategii należy podkreślić konieczność promowania dawnej i współczesnej kultury Małopolski (Sądeckizny) poza jej granicami, w tym obejmującej kwestie: digitalizacji dóbr kultury, wsparcia promocji kultury lokalnej w obcych językach oraz technikach IT, podsumowania dorobku zanikającej prasy lokalnej. Warto dokonać przeglądu lokalnych inicjatyw kulturalnych samorządów i organizacji pozarządowych, które mają potencjał medialny do promocji w skali Polski.	CZĘŚCIOWO	W odpowiedzi na uwagę odnoszącą się do konieczności wyjścia kultury poza województwo dodany zostanie stosowny zapis dotyczący prezentacji dorobku małopolskich twórców i artystów poza granicami województwa. Działania na rzecz promocji zapisane zostały w Strategii w kierunku polityki rozwoju "Promocja Małopolski" w obszarze "Zarządzanie strategiczne rozwojem województwa". Temat digitalizacji wpisuje się zarówno w zapisy kierunku działań dotyczącego ochrony, promocji i rozwoju dziedzictwa kulturowego w obszarze "Małopolskie", jak i kierunek działania E-usługi w obszarze nauki, edukacji, kultury i turystyki w obszarze "Gospodarka".
	5	Małopolskie	Potrzebne zapisy dot. polityki senioralnej	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Zapisy dot. polityki senioralnej są szeroko obecne w projekcie SRWM. Zmianom demograficznym poświęcony jest osobny podrozdział w diagnozie. Kontynuacją tych wątków, jeszcze na etapie diagnozy, jest część poświęcona sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych, a także część diagnozy w zakresie potrzeb zdrowotnych. Kwestie związane z postępującym starzeniem się społeczeństwa są również widoczne w prognozie. Konkluzje z części diagnostyczno-prognostycznej są spójne - jednym z kluczowych wyzwań rozwojowych będzie z jednej strony zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych odpowiadających na potrzeby rosnącej grupy osób starszych, z drugiej - konieczność podjęcia wieloaspektowych działań w celu zapewnienia odpowiedniej liczby osób aktywnych na rynku pracy wobec malejącej liczby osób w wieku produkcyjnym. W odpowiedzi na te wyzwania zaplanowano szeroki katalog działań uwzględniających różne potrzeby osób starszych, w zależności od ich kondycji psychofizycznej. Niezależnie od powyższego planowane jest opracowanie odrębnego dokumentu o charakterze wykonawczym do Strategii szczegółowo analizującego kwestie związane z polityką senioralną i proponującego działania na przyszłość.
	6	Gospodarka	Dane statystyczne publikowane w omawianym dokumencie (str. 157) ukazują niekorzystne zjawisko, jakim jest na Sądecku mniejsza w stosunku do innych regionów ilość firm prywatnych przypadających na 1000 mieszkańców, ponadto przeważają mikro firmy o zatrudnieniu do dziewięciu pracowników. Kluczową przyczyną takiego stanu, <u>na co nie zwraca się dostatecznej uwagi w dokumencie</u> , jest charakterystyczna dla regionu SEZONOWOŚĆ działalności gospodarczej. Aby temu zaradzić we wszelkich nowych przedsięwzięciach gospodarczych i społecznych, należy jako kryterium przyjąć zbadanie, czy poszerzają one ofertę Sądeckizny poza okres sezonu letniego i zimowego (coraz krótszego). Należy preferować i wprowadzać takie rozwiązania aby przesunąć, wydłużyć okres turystyczny i w ten sposób dać przedsiębiorcom dodatkowe obszary do działania.	NIE	Proponowane rozwiązania są mechanizmami możliwymi do zastosowania na etapie wyboru przedsięwzięć do objęcia konkretnym wsparciem. Strategii jest dokumentem pokazującym planowane, kluczowe dla rozwoju regionu kierunki działania - nie rozstrzyga jednak jakie mechanizmy (np.: kryteria wyboru) będą zastosowane do osiągnięcia założonych celów.
	7	Gospodarka	W Strategii należy poruszyć takie kwestie jak brak obwodnicy w Krynicy-Zdroju oraz dokończenie obwodnicy w Muszynie.	NIE	Zapisy są zbyt szczegółowe jak na dokument strategiczny. Takie zapisy będą mogły się znaleźć w programie transportowym.
	8	Gospodarka	Podczas dyskusji padł postulat, aby zamiast strategii budować trasy rowerowe! Zachęcano do zmiany narracji - zwolennicy turystyki rowerowej już nasłuchali się na temat kolejnych strategii, więc je realizujemy i korygujemy gdzie trzeba, a nie zaczynamy od nowa. Turystyka rowerowa to nadal niewykorzystana szansa regionu.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Strategia zawiera zapisy dotyczące rozwoju sieci tras rowerowych w regionie. Bardziej szczegółowe zapisy zostaną określone w dokumencie o charakterze wdrożeniowym.
	9	Gospodarka	Budowa połączenia drogowego Brzesko – Nowy Sącz i kolejowego Kraków – Nowy Sącz, dokończenie obwodnicy Nowego Sącza oraz Muszyny i budowa obwodnic Krynicy-Zdroju i Piwnicznej	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Strategia zawiera zapisy mówiące o konieczności rozwoju/modernizacji sieci kolejowej i drogowej w regionie. Ze względu na swój charakter Strategia nie zawiera wykazu konkretnych inwestycji, których wykonanie będzie istotne z punktu widzenia rozwoju regionu, przy czym najważniejsze inwestycje, w tym budowa drogi ruchu przyspieszonego Brzesko - Nowy Sącz - granica państwa oraz powstanie nowej linii kolejowej Podłęże - Piekietko wraz z modernizacją odcinka Chabówka - Nowy Sącz) zostały wskazane w Strategii postępowania przy kierunku dotyczącym rozwoju transportu.
	10	Gospodarka	Zapewnienie połączenia drogowego Limanowa - Kraków przez Nowe Rybie/ Stare Rybie lub Lubomierz	NIE	Zapisy są zbyt szczegółowe jak na dokument strategiczny. Takie zapisy będą mogły się znaleźć w programie transportowym.
	11	Gospodarka	Przy proponowanej Strategii wnioskuje się o połączenie od Łapanowa do miejscowości Szyk – należałoby pochylić się nad tą koncepcją, może to nie jest zły pomysł, bo omijamy serpentyny i uzyskujemy drogę transportową a nie widokową.	NIE	Zapisy są zbyt szczegółowe jak na dokument strategiczny. Takie zapisy będą mogły się znaleźć w programie transportowym.
	12	Gospodarka	W Strategii powinno się przedstawić zagadnienie jakim jest turystyka w wieku aspektach – nie tylko biznesowa, ale przede wszystkim rekreacyjna	CZĘŚCIOWO	Zapisy w kierunku polityki rozwoju Turystyka i przemysłu czasu wolnego zostaną odpowiednio przeformułowane tak, aby różne rodzaje turystyki ujęte zostały w różnych aspektach, w tym nakierowanym na rozwój zrównoważonej turystyki regionalnej oraz rozwój infrastruktury służącej prowadzeniu działalności turystycznej i obsłudze ruchu turystycznego.
	13	Gospodarka	Trasa z Nowego Sącza przez Limanową do Krakowa – powinna powstać trasa kolejowa oraz zawnioskowane zostało rozważenie utworzenia równoległego przebiegu trasy	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Proponowany przebieg przewiduje zadanie „Budowa nowej linii kolejowej Podłęże – Szczyrzyc – Tymbark / Mszana Dolna oraz modernizacja istniejącej linii kolejowej nr 104 Chabówka – Nowy Sącz” przewidziane do realizacji przez PKP PLK, przywołane w strategii postępowania dla kierunku "Zintegrowany i zrównoważony transport"..
	14	Środowisko	Nadal władze na tym terenie mają problemy z zaspokojeniem podstawowych potrzeb, w tym brak rozwiązanej gospodarki wodno-kanalizacyjnej, zabezpieczeniem przed pojawiającym się zjawiskiem suszy. Nie tylko inwestycje w odnawialne źródła energii są istotne jak fotowoltaika czy inne nowości ale również zaspokojenie podstawowych potrzeb.	TAK	W Strategii istnieją zapisy dotyczące wsparcia dla rozwoju systemu wodno-kanalizacyjnego oraz rozwoju systemu oczyszczania ścieków, niemniej jednak zapisy w tym względzie zostaną poszerzone.
	15	Środowisko	Przed nami problem śmieci – jeśli JST zaczną w tym temacie współpracować, może uda się ten problem rozwiązać. Pomysł budowy wspólnej spalarni śmieci dla subregionu sądeckiego (Sącz, Gorlice i Limanowa) oraz sąsiednich regionów na Słowacji.	CZĘŚCIOWO	Słusznie zauważono problem śmieci, natomiast nie tylko spalarnia jest rozwiązaniem, ale kompleksowe podejście w ramach m. in. GOZ i edukowania społeczeństwa, w tym ograniczaniu wytwarzania odpadów. W Strategii rozwoju nie będą podane konkretne lokalizacje ewentualnych nowych spalarni.

Miejsce debaty	L.p.	Obszar tematyczny	Treść uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
	16	Środowisko	W strategii trzeba uwzględnić, że oczekiwania wobec środowiska są wygórowane i te warunki, które mamy należy uwzględnić	NIE	Z treści uwagi wynika, iż wymagania ochrony środowiska są wygórowane, z czym nie można się zgodzić, zważywszy na kierunkowy, syntetyczny charakter dokumentu jakim jest Strategia. Ponadto należy zwrócić uwagę, że zgłoszone w trakcie debaty uwagi dotyczące potrzeby gospodarki wodno-kanalizacyjnej i ściekowej wymagają wręcz mocniejszych działań prośrodowiskowych.
	17	Środowisko	Budowa ujęć zasilania wody i sieci wodociągowych. Zagrożenie suszą hydrologiczną jest bardzo duże. To należy wzmocnić w Strategii bo wzmianki o tym już jednak są wprowadzone. Konieczne są środki finansowe na budowę linii wodociągowych, przrzutowych	CZĘŚCIOWO	Zapisy Strategii zostaną poszerzone. Jednakże w Strategii nie będzie szczegółowych wytycznych co do finansowania.
	18	Zarządzanie Strategiczne Rozwojem Województwa	Konsekwentne wdrożenie zapisanej w strategii współpracy ponadlokalnej w projektach inwestycyjnych, zarówno prowadzonych w ramach ZIT (sformalizowanych), jak i bez struktur formalnych.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Taka jest intencja całego rozdziału dot. Współpracy i Partnerstwa.
	19	Zarządzanie Strategiczne Rozwojem Województwa	Samorządy powiatów – powinny wypracowywać wspólne rozwiązania	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Wszystkie działania samorządu województwa dot. Współpracy i Partnerstwa są otwarte dla samorządów powiatowych. Natomiast skorzystanie z ich w pierwszym rzędzie zależeć będzie od inicjatywy samych samorządów powiatowych.
	20	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	W odniesieniu do mapy i obszarów zmarginalizowanych - obszary te nie powinny obejmować dużych gmin.	NIE	Wielkość danej gminy nie wpływa na to, czy powinna być uznana jako gmina zmarginalizowana - czy nie. Wynika to wyłącznie z przeprowadzonej analizy, opartej o wskaźniki dostępne w statystyce publicznej. Obszary zmarginalizowane, które w niniejszym dokumencie są wskazane jako jeden z typów OSI zostały zdefiniowane poprzez: a) wskazanie gmin zagrożonych trwałą marginalizacją , wytypowanych w <i>Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju 2020 (z perspektywą do 2030 r.)</i> oraz <i>Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030</i> - w sumie 26 gmin (ponadto, w ostatecznej redakcji Strategii "Małopolska 2030" katalog gmin zmarginalizowanych, wyznaczonych na poziomie krajowym, zostanie rozszerzony o kolejne 3 jednostki, zgodnie z przeprowadzoną aktualizacją obszarów problemowych w 2018 roku na zlecenie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej); b) analiza regionalna , która rozszerza podejście zastosowane na szczeblu krajowym - analiza zostanie zaktualizowana o nowe dane za 2018 i 2019 rok, ponadto do katalogu wskaźników składających się na wskaźnik syntetyczny włączony zostanie wskaźnik dostępności transportowej gmin za 2019 rok.
	21	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	W Strategii brakuje interwencji dla obszarów aspirujących do miejscowości uzdrowiskowych. Brak środków finansowych na spełnienie warunków dostępowych uniemożliwia uzyskanie tego statusu gminom. Dla takich miejscowości jak Szczawa i Poręba (gmina Kamienica) powinny być dostępne dodatkowe środki, aby stały się uzdrowiskami. Podniesiony został postulat uwzględnienia wśród "OSI uzdrowiska" także miejscowości, które aspirują do miana uzdrowisk, jednak jeszcze takiego statusu nie posiadają.	NIE	Aktualnie obowiązującymi są przepisy <i>ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych</i> , w której to obowiązują tylko dwa pojęcia: "uzdrowiska" i "obszary ochrony uzdrowiskowej". W przepisach nie spotykamy się ze sformulowaniem "potencjalne uzdrowiska". Zgodnie z obowiązującą ustawą uzdrowiskiem może zostać obszar, który: • ma złoża naturalnych surowców leczniczych oraz klimat o potwierdzonych właściwościach leczniczych; • spełnia wymagania w stosunku do środowiska określone w przepisach o ochronie środowiska; • ma infrastrukturę techniczną w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz transportu zbiorowego i prowadzi gospodarkę odpadami; • ma zakłady lecznictwa uzdrowiskowego i urzędnictwa uzdrowiskowego przygotowane do prowadzenia lecznictwa. Jeśli dany obszar spełnia powyższe warunki, lecz nie ma na zakładów oraz urzędzeń lecznictwa uzdrowiskowego, gmina może starać się o uzyskanie dla niego statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej.
	22	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	W kwestii mapy przedstawiającej obszary zmarginalizowane – powiat limanowski jest zawsze pomiędzy dobrze rozwiniętym Krakowem, a słabszą Sądecczyną. Gmina limanowa i jej otoczenie ciąży bardziej do Krakowa. Powiaty przedstawione na ww. mapie "na biało" - co oznacza, że nie będą objęte OSI - należy "zakolorować", ponieważ też wykazują problemy.	NIE	Obszary zmarginalizowane wynikają wyłącznie z przeprowadzonej analizy, opartej o wskaźniki dostępne w statystyce publicznej. Obszary zmarginalizowane, które w niniejszym dokumencie są wskazane jako jeden z typów OSI zostały zdefiniowane poprzez: a) wskazanie gmin zagrożonych trwałą marginalizacją , wytypowanych w <i>Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju 2020 (z perspektywą do 2030 r.)</i> oraz <i>Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030</i> - w sumie 26 gmin (ponadto, w ostatecznej redakcji Strategii "Małopolska 2030" katalog gmin zmarginalizowanych, wyznaczonych na poziomie krajowym, zostanie rozszerzony o kolejne 3 jednostki, zgodnie z przeprowadzoną aktualizacją obszarów problemowych w 2018 roku na zlecenie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej); b) analiza regionalna , która rozszerza podejście zastosowane na szczeblu krajowym - analiza zostanie zaktualizowana o nowe dane za 2018 i 2019 rok, ponadto do katalogu wskaźników składających się na wskaźnik syntetyczny włączony zostanie wskaźnik dostępności transportowej gmin za 2019 rok.
23	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	Podczas debaty wybrzmiał postulat utworzenia MOF dla Nowego Sącza oraz ewentualne rozważenie MOF dla Gorlic i Limanowej. Stwierdzono, że konieczność wypracowania wspólnej Strategii Nowego Sącza i gmin powiązanych funkcjonalnie jako warunek dostępowy to pozytywne działanie - odgórny wymóg zainicjuje oddolne inicjatywy. Gdy ZIT/MOF zacznie funkcjonować, będą widoczne realne korzyści nie tylko dla samego MOF, ale też dla całego obszaru Sądecczyny (ok. 400 tys. mieszkańców).	CZĘŚCIOWO	W wyniku przekazanej przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej instrukcji w zakresie delimitowania miejskich obszarów funkcjonalnych w strategiach rozwoju województw w kontekście realizacji instrumentu ZIT w perspektywie 2021-2027 z końca marca 2020 r., zostanie ponownie przeprowadzona analiza dotycząca wyznaczenia potencjalnych zasięgów MOF w Małopolsce , m.in. na podstawie wskaźników wymienionych w wytycznych przekazanych przez Ministerstwo. Należy jednak podkreślić, że ostateczna delimitacja MOF w województwie, jaka znajdzie się w Strategii Rozwoju Województwa "Małopolska 2030", będzie uwzględniała oddolne inicjatywy samorządów i zostanie ustalona w oparciu o zasięgnięcie opinii i dyskusję ze wszystkimi stronami zainteresowanymi współpracą w ramach MOF i potencjalnych ZIT-ów.	
Tarnów	24	Uwaga ogólna	Brak w dokumencie odniesień do badań i opracowań	TAK	W diagnozie i w prognozie są już przypisy i odwołania do badań (zostaną poszerzone), dodatkowo zostanie przygotowana bibliografia.
	25	Małopolskie	Położenie większego nacisku na kompetencje (w szczególności w zakresie kompetencji cyfrowych) i na edukację całościową	TAK	Kwestie kompetencji przyszłości oraz edukacji całościowej znajdują się, zarówno w diagnozie i prognozie, jak i w części obejmującej cele i kierunki działania. Podkreślono rolę systemu edukacji w kształtowaniu kompetencji uniwersalnych, obejmujących zarówno kompetencje cyfrowe, jak i szereg kompetencji miękkich (osobistych i społecznych), potrzebnych do sprawnego funkcjonowania w społeczeństwie ery cyfrowej, nie tylko w aspekcie zawodowym, ale także w życiu osobistym i społecznym. Uczeniu się przez całe życie poświęcona jest osobna część diagnozy, a na poziomie kierunków działania, w ramach kierunku polityki <i>Edukacja</i> , pakiet działań mających na celu rozwój edukacji ustawicznej, począwszy od promocji uczenia się przez całe życie, poprzez rozwój wysokiej jakości, adekwatnej do aktualnych potrzeb rynku pracy oferty kształcenia osób dorosłych (w zakresie kompetencji uniwersalnych oraz kwalifikacji zawodowych), na wsparciu na rzecz tworzenia, doskonalenia i upowszechniania systemów walidacji i formalnego uznawania efektów edukacji innej niż formalna kończąca. Aby jeszcze bardziej podkreślić ważność rozwoju kompetencji uniwersalnych, w tym kompetencji cyfrowych, a także edukacji całościowej zapisy strategii zostaną w tym zakresie rozbudowane.

Miejsce debaty	L.p.	Obszar tematyczny	Treść uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
	26	Małopolskie	Wpisanie edukacji ogólnej, dobrych liceów ogólnokształcących, a nie tylko szkół branżowych	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Zapisy SRWM podkreślają potrzebę poprawy jakości edukacji na wszystkich poziomach kształcenia. Jest to widoczne zarówno w konkluzjach z diagnozy, jak w dalszych częściach dokumentu. Już w pierwszym zdaniu strategii postępowania dla kierunku polityki <i>Edukacja</i> stwierdza się, iż edukacja w województwie małopolskim potrzebuje zmian przede wszystkim o charakterze jakościowym, a potrzebę tę odnosi się do wszystkich poziomów kształcenia. Na etapie kształcenia ogólnego (począwszy od edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej) priorytetem będzie wspieranie doskonalenia systemu edukacji w kierunku nowatorskiego podejścia do kształcenia, umożliwiającego skuteczne wyposażenie dzieci i młodzieży w kompetencje uniwersalne. To podejście widoczne jest także w konstrukcji kierunków działań, skoncentrowanych na usprawnieniu systemu kształcenia i poprawie jakości nauczania na wszystkich poziomach - począwszy od sprzyjających rozwojowi oferty edukacyjnej rozwiązań programowych, organizacyjnych i metodycznych, poprzez wsparcie infrastruktury i wyposażenia, na doskonaleniu kadr kończąc.
	27	Małopolskie	Brak w Tarnowie usług wyższego rzędu jak szkoła wyższa czy filharmonia	NIE	W obszarze V. <i>Rozwój zrównoważony terytorialnie</i> , kierunek polityki <i>Wsparcie małopolskich miast</i> , podkreśla się potrzebę wspierania jakości i dostępności do usług publicznych w miastach, a w przypadku Tarnowa akcentuje się rozwój usług wyższego rzędu świadczonych na poziomie regionalnym. Jednocześnie, ze względu na ogólny charakter dokumentu, jakim jest strategia rozwoju, kierunki działań strategicznych muszą mieć możliwie ogólny, niewykluczający charakter, a ich nadmierne doszczegółowienie nie jest zasadne. Rozwój szkolnictwa wyższego w Tarnowie to propozycja wpisująca się w obecne zapisy na poziomie kierunków działań, zarówno w ramach wspomnianego wyżej kierunku polityki <i>Wsparcie małopolskich miast</i> - działania na rzecz poprawy szans rozwojowych małopolskich miast oraz wzmacniania ponadlokalnych funkcji miast, jak i obszaru I. <i>Małopolskie</i> - działania obejmujące wsparcie na rzecz szkolnictwa wyższego oraz kształcenie w kierunkach zgodnych z regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami i w zawodach deficytowych. Zapisy Strategii nie rozstrzygają jakiego rodzaju usługi/oferta powinny być dostępne w Tarnowie, ani w żadnym innym mieście regionu.
	28	Gospodarka	Brak drogi ekspresowej Tarnów-Kielce i połączenia kolejowego Tarnów-Nowy Sącz oraz Tarnów-Kielce.	CZĘŚCIOWO	Zapisy dotyczące połączenia kolejowego Tarnów - Kielce i Tarnów - Nowy Sącz znajdują się w obecnym tekście Strategii (zapisy dotyczące inwestycji w ramach CPK), natomiast zapisy dotyczące połączenia drogowego zostaną uzupełnione w tekście ostatecznym.
	29	Gospodarka	Należy położyć większy nacisk na nowoczesne technologie i IT	TAK	Zapisy dotyczące cyfryzacji i nowoczesnych technologii zostaną rozbudowane.
	30	Środowisko	Zapisy strategii powinny iść w obszarze Środowisko bardziej w kierunku podjęcia działań związanych z jakością wód	TAK	Zapisy Strategii zostaną rozbudowane..
	31	Środowisko	Powinno być większe wsparcie dla gmin, na terenie których leżą obszary Natura 2000. Takie obszary nie dostają rekompensaty jako parki.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	W Strategii istnieją już zapisy, gdzie obszary z formami ochrony, a do nich zaliczają się obszary Natura 2000, są potraktowane priorytetowo, m. in. poprzez wsparcia dla rozwoju systemu wód-kan.
	32	Środowisko	Dopisać klastry energii, strategię wodorową	CZĘŚCIOWO	W Strategii istnieją już zapisy dotyczące klastrów energii w strategii postępowania dla kierunku "Energetyka odnawialna i efektywność energetyczna". Niemniej jednak zapisy Strategii zostaną zaktualizowane.
	33	Zarządzanie Strategiczne Rozwojem Województwa	Należy kłaść większy nacisk na współpracę i partnerstwo pomiędzy różnymi obszarami.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Taka jest intencja całego rozdziału dot. Współpracy i Partnerstwa.
	34	Zarządzanie Strategiczne Rozwojem Województwa	Należy w strategii uwzględnić mechanizm RLKS.	NIE	Uwaga nie dotyczy strategii.
	35	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	Należałoby wprowadzić nowy podział statystyczny, w którym Kraków podobnie jak Warszawa zostałyby wydzielone jako nowy region (NUTS 2) ze względu na bardzo dużą różnicę w poziomie rozwoju stolicy regionu i reszty województwa.	NIE	Niewątpliwie istnieje tendencja, że procesy rozwojowe najlepiej rozwijają się w dużym mieście i jego okolicy, co jest naturalne biorąc pod uwagę funkcje (metropolitalne, regionalne) jakie pełnią te miasta. Tak samo jest też w Małopolsce - lepszym rozwojem gospodarczym, dostępnością transportową, czy rynkiem pracy wyróżnia się ośrodek wojewódzki i jego otoczenie. Różnic w rozwoju nie da się zupełnie wyeliminować, można natomiast dążyć do tego, aby je zmniejszać. Jak wskazano bezpośrednio w Strategii "Małopolska 2030": " <i>Nowe podejście do polityki regionalnej zakłada odejście od wspierania całego kraju czy regionów w jednolity sposób na rzecz większego różnicowania interwencji w zależności od problemów i potencjałów poszczególnych obszarów</i> . Takie podejście przekłada się na bardziej precyzyjne wyznaczenie OSI z punktu widzenia priorytetów polityki rozwoju, jak również na tworzenie instrumentów terytorialnych dopasowanych do ich specyficznych potrzeb rozwojowych ."

Miejsce debaty	L.p.	Obszar tematyczny	Treść uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
	36	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	Należy wprowadzić zapisy dotyczące deglomracji.	NIE	<p>Rolą Samorządu Województwa będzie stwarzanie warunków dla jak najlepszego rozwój miast średnich, w szczególności tych, które uznawane są jak problemowe, aby stawały się atrakcyjnymi miejscami do życia. Szczególną interwencją objęte zostaną miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, które zostały wskazane jako krajowe obszary strategicznej interwencji, w tym m.in. miasto Tarnów.</p> <p>W świetle zaproponowanych zmian odwołujących się do idei tzw. „deglomracji”, czyli przenoszenia instytucji lub zakładów pracy poza granice aglomeracji należy podkreślić, że tworzenie delegatur instytucji otoczenia biznesu, oddziałów uczelni, czy biur zamiejscowych MŚP nie należy do zadań samorządu województwa, jednak mając na względzie zapisy nowej Strategii, Samorząd będzie dokładał wszelkich starań, aby wspierać możliwości tworzenia takich oddziałów poza Krakowskim Obszarem Funkcjonalnym, w myśl postawionemu w Strategii celowi – trwałemu i zrównoważonemu rozwojowi całego województwa. Warto również dodać, że w zakresie kompetencji Samorządu Województwa Małopolskiego, zostały już podjęte działania zapewniające możliwie szeroki dostęp mieszkańców do instytucji Samorządu Województwa wpisujące się w ideę deglomracji. Zostały utworzone agendy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego w Tarnowie, Nowym Sączu i Oświęcimiu. Dla ułatwienia uzyskiwania informacji o środkach europejskich jak największej liczbie beneficjentów bez konieczności przyjeżdżania do Krakowa, utworzono Lokalne Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich w Chrzanowie, Nowym Sączu, Tarnowie i w Nowym Targu. Oprócz szeregu wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych o profilu kulturowym, zdrowotnym, czy edukacyjnym, jakie działają w różnych częściach regionu, w Tarnowie i Nowym Sączu swoją siedzibę mają m.in. takie jednostki, jak: Tarnowska Agencja Rozwoju Regionalnego S. A., Małopolski Ośrodek Ruchu Drogowego w Tarnowie, Małopolski Ośrodek Ruchu Drogowego w Nowym Sączu, czy Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Nowym Sączu. Ponadto, w skład Małopolskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli wchodzi Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Krakowie, Nowym Sączu, Oświęcimiu i Tarnowie.</p> <p>W zakresie postulatów odnoszących się do polityki deglomacyjnej należy podkreślić, iż Urząd wielokrotnie przedstawiał swoje stanowisko w tej sprawie. Dodatkowo, wychodząc naprzeciw wnioskowi deglomacyjnym, przeprowadzaliśmy "Badanie opinii mieszkańców Małopolski" (https://www.obserwatorium.malopolska.pl/wp-content/uploads/2020/01/Raport-2019-Badanie-opinii.pdf), w którym zdecydowana większość mieszkańców (aż 88,6%) wskazała, że nie ma potrzeby przenoszenia siedzib marszałka województwa oraz wojewody do innych miast Małopolski.</p>
	37	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	W zakresie dystrybucji środków Kraków i KOM nie powinny być dalej wspierane, jeśli ma być osiągnięty cel główny, czyli zmniejszenie dysproporcji w rozwoju regionalnym w Małopolsce. Obszary zmarginalizowane powinny otrzymać większe wsparcie, aby zmniejszyć dystans do najbogatszych obszarów województwa.	NIE	<p>Zgodnie z zapisami Strategii "Małopolska 2030" - nowe podejście do polityki regionalnej zakłada odejście od wspierania całego kraju czy regionów w jednolity sposób na rzecz większego różnicowania interwencji w zależności od problemów i potencjałów poszczególnych obszarów. Oznacza to, że wsparciem objęte zostanie całe województwo, jednak szczególna interwencja skierowana będzie do obszarów najbardziej potrzebujących (obszarów problemowych, zmarginalizowanych, tracących funkcje lub wykazujących się wyjątkowym potencjałem rozwojowym). Takie podejście pozwolić ma na wyrównanie szans rozwojowych poszczególnych części województwa oraz zmniejszenie dysproporcji regionalnych. Wybrzmiewa to m.in. z fragmentu: "kierunki interwencji będą zmierzały do objęcia wsparciem wszystkich, nawet najmniejszych jednostek w regionie, jednak szczególna uwaga skupiona zostanie na terenach najbardziej potrzebujących i oddalonych, aby rozwój województwa był trwały i zrównoważony. Wymaga tego dążenie do zachowania spójności wewnątrzregionalnej oraz zmiana koncepcji i podejścia terytorialnego, gdzie odchodzi się od założenia, że rozwój promieniuje z ośrodka wzrostu na inne tereny. Wdrażany zatem będzie wskazany już wcześniej w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju rozwój terytorialnie wrażliwy i odpowiedzialny."</p>
Nowy Targ	38	Małopolskie	W nowej perspektywie finansowej nie będzie za bardzo środków na ochronę zdrowia, wyłączając onkologię – jak zatem będzie wyglądało wsparcie na infrastrukturę zdrowia?	NIE	<p>Należy podkreślić, że strategia rozwoju województwa jest dokumentem o charakterze ogólnym, wyznaczającym najważniejsze ramy działań samorządu w określonej perspektywie czasowej. Dokument ten nie zawiera szczegółowych wytycznych co do rodzaju, zasad i środków, jakie zostaną przeznaczone na właściwe działania lub projekty. Z uwagi na brak ostatecznych przesądzeń co do kształtu i ilości środków finansowych pochodzących ze źródeł europejskich po 2020 r., niemożliwe jest w tej chwili szczególne wskazanie co, w jakim zakresie i z jakich źródeł będzie podlegało wsparciu w ramach poszczególnych instrumentów finansowych. Ponadto działania w obszarze służby zdrowia finansowane są zarówno ze środków krajowych, jak i środków jednostek samorządu terytorialnego. Kluczowe będzie podejmowanie działań racjonalizujących wszystkie ponoszone wydatki, niezależnie od źródeł ich finansowania.</p>
	39	Małopolskie	W Strategii pominięto wątki dotyczące opieki przedszkolnej i żłobowej.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	<p>Kwestie te są obecne w projekcie SRWM. Temat opieki nad dziećmi do lat 3 omówiony został w części diagnozy poświęconej sytuacji rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych, kwestie wychowania przedszkolnego - w części diagnozy dotyczącej edukacji. Oba tematy widoczne są również na poziomie kierunków działania. W ramach kierunku polityki <i>Małopolskie rodziny</i>, elementem pakietu działań wspierających rodziny w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych jest m.in. rozwój usług opiekuńczych nad dziećmi do lat 3, w tym nad dziećmi z dysfunkcjami rozwojowymi i z niepełnosprawnością. W ramach kierunku polityki <i>Edukacja</i> zaplanowano zarówno działania mające na celu rozwój infrastruktury i wyposażenie placówek wychowania przedszkolnego (z akcentem na działania ukierunkowane na poprawę warunków nauki, w tym dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i z niepełnosprawnościami), jak i działania mające na celu poprawę jakości edukacji przedszkolnej (w szczególności poprzez rozwiązania programowe, organizacyjne i metodyczne sprzyjające kształtowaniu wartości i kompetencji uniwersalnych oraz promowanie podejścia interdyscyplinarnego).</p>

Miejsce debaty	L.p.	Obszar tematyczny	Treść uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
	40	Małopolskie	W Strategii pominięto wątki dotyczące opieki senioralnej.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Kwestie te są już obecne w projekcie SRWM. Zmianom demograficznym poświęcony jest osobny podrozdział w diagnozie, a wątki te kontynuowane są w diagnozie sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych oraz diagnozie w zakresie potrzeb zdrowotnych. Kwestie związane z postępującym starzeniem się społeczeństwa są również widoczne w prognozie. Konkluzje z części diagnostyczno-prognostycznej są spójne - jednym z kluczowych wyzwań rozwojowych będzie zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych (aktywizacyjnych i opiekuńczych) oraz usług zdrowotnych odpowiadających na potrzeby rosnącej grupy osób starszych. Wyzwanie to ma swoją odpowiedź w celach i kierunkach działania. W ramach kierunku polityki Małopolskie rodziny zaplanowano działania dedykowane seniorom, uwzględniające różne potrzeby osób starszych, w zależności od ich kondycji psychofizycznej. Są to zarówno działania ukierunkowane na podtrzymanie sprawności i aktywności osób starszych, jak i działania mające na celu poprawę jakości życia osób potrzebujących pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Z myślą o nich rozwijane będą usługi opiekuńcze i wspierające, realizowane w miejscu zamieszkania lub w najbliższym otoczeniu miejsca zamieszkania osób potrzebujących pomocy. Równolegle podejmowane będą działania mające na celu poprawę dostępności i jakości usług pobytu dziennego i opieki całodobowej, a w ramach systemu opieki zdrowotnej, także usług długoterminowej opieki pielęgnacyjno-opiekuńczej oraz medycznej. Rozwijane będą również usługi wykorzystujące nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne, poprawiające bezpieczeństwo i komfort życia samotnych osób starszych, przewlekle chorych lub z niepełnosprawnościami (tele-opieka, tele-medycyna). Zaplanowano również działania na rzecz wsparcia nieformalnych opiekunów osób zależnych, pozwalające na zmniejszenie ich obciążenia obowiązkami opiekuńczymi, co ułatwi łączenie aktywności społecznej i zawodowej z opieką nad niesamodzielnym członkiem rodziny oraz pozwoli na odroczenie w czasie konieczności całodobowej opieki instytucjonalnej. Komplementarnie planuje się rozwiązania z zakresu rynku pracy ułatwiające godzenie obowiązków opiekuńczych z pracą zawodową oraz powrót na rynek pracy osobom, które sprawują lub sprawowały opiekę nad zależnym członkiem rodziny.
	41	Gospodarka	Należy planować długofalowo (na kilka kadencji, na dekady). Dobrym przykładem jest rezerwa terenu pod przyszłą autostradę „Rabka – Chyżne” istniejąca od 1920 r., nadal utrzymywana przez gminy Jablonka, Raba Wyżna i Spytkowice. Należy imiennie wskazać w Strategii drogę Rabka – Chyżne, której realizacja jest kluczowa i zapewni dobre połączenie ze Słowacją i z Węgrami.	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	W kierunku "Zintegrowany i zrównoważony transport" jest wpisane działanie: 4.2.1. <i>Poprawa połączenia drogowego ze Słowacją poprzez budowę drogi S7 na odcinku Zabornia – Chyżne</i> .
	42	Gospodarka	Rabka Zdrój znajduje się w trudnej sytuacji społeczno-gospodarczej – należy stworzyć chociaż jeden bezkolizyjny przejazd w tej miejscowości	NIE	Kwestie konieczności rozbudowy/modernizacji układu drogowego zostały uwzględnione w dokumencie w kierunku dotyczącym poprawy stanu i jakości infrastruktury drogowej w regionie. Ze względu na swój charakter Strategia nie zawiera wykazu konkretnych inwestycji, których realizacja będzie istotna z punktu widzenia rozwoju regionu.
	43	Gospodarka	Kwestia sportu w Strategii - należy wpisać w dokument budowę hali lodowej w Nowym Targu w celu rozwijania dyscypliny sportowej jaką jest hokej – dla Podhala to sztandarowa inwestycja	CZĘŚCIOWO	Kwestie sportu znalazły swoje miejsce w obecnym brzmieniu Strategii niemniej jednak w ostatecznym brzmieniu Strategii zostaną one przeformułowane tak aby były jeszcze bardziej znaczące, przy czym nie jest planowane wymienianie konkretnych inwestycji (wraz z lokalizacją), których realizacja będzie niezbędna.
	44	Gospodarka	Nie ma w Strategii zagospodarowania zbiornika w Czorsztynie (26 ha)	NIE	Ze względu na swój kierunkowy charakter Strategia nie będzie zawierać imiennej listy wszystkich niezbędnych inwestycji.
	45	Gospodarka	W Strategii powinny znaleźć się następujące kwestie: - dostępność powiatu suskiego do Krakowa, - obwodnica Sulkowic, - turystyka pielgrzymkowa.	CZĘŚCIOWO	W Strategii w części dotyczącej transportu wskazuje się na konieczność budowy obwodnic, przy czym ze względu na swój kierunkowy charakter dokument nie zawiera imiennej listy inwestycji drogowych. Działanie 4.1.4 zakłada budowę i modernizację linii kolejowych, umożliwiających sprawne połączenia międzynarodowe, z głównymi ośrodkami w kraju oraz integrację regionu, z uwzględnieniem zapewnienia wysokiej dostępności obszarów o dużym potencjalne (ośrodków turystycznych, kultu religijnego, miejsc pamięci itp.). W Strategii zostaną dodane zapisy dotyczące turystyki pielgrzymkowej.
	46	Środowisko	Geotermia – to przyszłość, musi to wybrzmieć w Strategii – na Podhalu występuje problem przebiegu linii przesyłowych	TAK	Strategia zawiera zapisy wprost mówiące o rozwoju geotermii w regionie zarówno w kontekście środowiskowym (rozwój OZE) jak i turystycznym. Niemniej zapisy Strategii zostaną poszerzane w tym zakresie, a geotermia na Podhalu ze względu na uwarunkowania geologiczne jest w istocie ważnym elementem rozwoju OZE.
	47	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	Podczas debaty wybrzmiał postulat dotyczący włączenia gminy Łapsze Niżne do gmin zmarginalizowanych.	NIE	Obszary zmarginalizowane, które w niniejszym dokumencie są wskazane jako jeden z typów OSI zostały zdefiniowane poprzez: a) wskazanie gmin zagrożonych trwałą marginalizacją , wytypowanych w <i>Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju 2020 (z perspektywą do 2030 r.)</i> oraz <i>Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030</i> - w sumie 26 gmin (ponadto, w ostatecznej redakcji Strategii "Małopolska 2030" katalog gmin zmarginalizowanych, wyznaczonych na poziomie krajowym, zostanie rozszerzony o kolejne 3 jednostki, zgodnie z przeprowadzoną aktualizacją obszarów problemowych w 2018 roku na zlecenie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej); b) analiza regionalna , która rozszerza podejście zastosowane na szczeblu krajowym - analiza zostanie zaktualizowana o nowe dane za 2018 i 2019 rok, ponadto do katalogu wskaźników składających się na wskaźnik syntetyczny włączony zostanie wskaźnik dostępności transportowej gmin za 2019 rok. Po przeprowadzonej analizie należy stwierdzić, że gmina Łapsze Niżne nie znajduje się w zaktualizowanym katalogu gmin zmarginalizowanych w Małopolsce . Gmina Łapsze Niżne może natomiast skorzystać z preferencji z tytułu obecności na jej terenie obszarów prawnie chronionych.
	48	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	Wsparcie nie powinno być planowane tylko dla parków krajobrazowych, o czym świadczą zapisy Strategii i prezentowanych założeń przyszłego RPO WM 2021-2027. Należy rozważyć wsparcie dla parków narodowych w przyszłym RPO.	NIE	W dokumencie wskazano w szczególności parki krajobrazowe wyłącznie w celu podkreślenia instytucji, którą nadzoruje Samorząd Województwa Małopolskiego. Nie oznacza to jednak, że pozostałe obszary chronione, jak np. parki narodowe, nie będą otrzymywały dodatkowego wsparcia z tytułu wynagrodzenia stawianych ograniczeń w celu ochrony środowiska. W zakresie wsparcia parków narodowych w przyszłym Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Małopolskiego na lata 2021-2027, zgodnie z aktualnymi informacjami i dotychczasową demarkacją działań pomiędzy szczeblem regionalnym i krajowym - parki narodowe powinny otrzymać wsparcie z krajowych programów operacyjnych w przyszłej perspektywie finansowej UE, dlatego nie planuje się wskazywanie ich jako potencjalnych beneficjentów nowego RPO.

Miejsce debaty	L.p.	Obszar tematyczny	Treść uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
	49	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	Gmina Maków Podhalański nie jest wskazana jako jednostka zmarginalizowana, a graniczy i posiada podobne problemy jak te gminy, które znalazły się w katalogu do objęcia specjalną interwencją. Wsparciem należy objąć cały powiat suski.	NIE	Obszary zmarginalizowane, które w niniejszym dokumencie są wskazane jako jeden z typów OSI zostały zdefiniowane poprzez: a) wskazanie gmin zagrożonych trwałą marginalizacją , wytypowanych w <i>Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju 2020 (z perspektywą do 2030 r.)</i> oraz <i>Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030</i> - w sumie 26 gmin (ponadto, w ostatecznej redakcji Strategii "Małopolska 2030" katalog gmin zmarginalizowanych, wyznaczonych na poziomie krajowym, zostanie rozszerzony o kolejne 3 jednostki, zgodnie z przeprowadzoną aktualizacją obszarów problemowych w 2018 roku na zlecenie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej); b) analiza regionalna , która rozszerza podejście zastosowane na szczeblu krajowym - analiza zostanie zaktualizowana o nowe dane za 2018 i 2019 rok, ponadto do katalogu wskaźników składających się na wskaźnik syntetyczny włączony zostanie wskaźnik dostępności transportowej gmin za 2019 rok. Po przeprowadzonej analizie należy stwierdzić, że gmina Maków Podhalański nie znajduje się w zaktualizowanym katalogu gmin zmarginalizowanych w Małopolsce . W odniesieniu do powiatu suskiego - z analizy przeprowadzonej zarówno na poziomie krajowym, jak i regionalnym, wynika, że w powiecie suskim zdiagnozowano 3 gminy zmarginalizowane (Budzów, Zawoja i Bystra-Sidzina).
	50	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	Gmina Jablonka wiele straciła poprzez utworzenie Babiogórskiego Parku Narodowego. W tamtym okresie były obiecane fundusze na infrastrukturę w celu rekompensaty ograniczeń wynikających z utworzenia obszaru ochrony środowiska (infrastruktura wodna, turystyczna, trasy narciarskie), jednak do tej pory takich środków gmina nie dostała – wobec tego gmina Jablonka nie zgodziła się na utworzenie nowego parku krajobrazowego na ich terenie. Postuluje się o zaplanowanie działań dla gmin, które wykazują bariery rozwojowe spowodowane obecnością obszarów prawnie chronionych na swoim terenie.	NIE	Zgodnie z zapisami Strategii oraz wstępnymi założeniami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2021-2027, planuje się wprowadzenie dodatkowych preferencji dla gmin, które na swoim terenie mają obszar prawnie chroniony (park krajobrazowy, park narodowy, obszary Natura 2000 itd.), co stanowi wyraźną barierę do rozwoju społeczno-gospodarczego tych gmin. Planowane jest objęcie szczególnym wsparciem takich JST poprzez kryteria premiujące dla projektów (np. z zakresu gospodarki wodnej, poprawy efektywności energetycznej, rozwoju odnawialnych źródeł energii).
	51	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	Gmina Raba Wyżna nie zalicza się do obszarów zmarginalizowanych, ale również wykazuje podobne problemy w rozwoju i bezpośrednio graniczy z wyznaczonymi obszarami zmarginalizowanymi – należy więc przeanalizować włączenie gminy do katalogu obszarów zmarginalizowanych, zwłaszcza pod kątem dostępności do CP2 w przyszłym RPO WM 2021-2027, ponieważ kwestie jakości powietrza są obecnie największym problemem, nie tylko w tej gminie, ale w całym województwie.	NIE	Obszary zmarginalizowane, które w niniejszym dokumencie są wskazane jako jeden z typów OSI zostały zdefiniowane poprzez: a) wskazanie gmin zagrożonych trwałą marginalizacją , wytypowanych w <i>Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju 2020 (z perspektywą do 2030 r.)</i> oraz <i>Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030</i> - w sumie 26 gmin (ponadto, w ostatecznej redakcji Strategii "Małopolska 2030" katalog gmin zmarginalizowanych, wyznaczonych na poziomie krajowym, zostanie rozszerzony o kolejne 3 jednostki, zgodnie z przeprowadzoną aktualizacją obszarów problemowych w 2018 roku na zlecenie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej); b) analiza regionalna , która rozszerza podejście zastosowane na szczeblu krajowym - analiza zostanie zaktualizowana o nowe dane za 2018 i 2019 rok, ponadto do katalogu wskaźników składających się na wskaźnik syntetyczny włączony zostanie wskaźnik dostępności transportowej gmin za 2019 rok. Po przeprowadzonej analizie należy stwierdzić, że gmina Raba Wyżna nie znajduje się w zaktualizowanym katalogu gmin zmarginalizowanych w Małopolsce . W odniesieniu do kwestii dotyczących wsparcia w zakresie ochrony powietrza - takie wsparcie jest planowane w odpowiedniej części Obszaru Środowisko bez wskazywania konkretnych lokalizacji. Szczegółowy zakres wsparcia może określać Program ochrony powietrza dla województwa małopolskiego. Co do zakresu wsparcia w ramach CP2 w przyszłym RPO WM 2021-2027 - takich rozstrzygnięć na dzień dzisiejszy nie ma.
	52	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	Co z terenami objętymi otulinami parków narodowych? Czy one też zostaną objęte specjalną interwencją?	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	W projekcie Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” na mapie 35 (Część II Strategia, Obszar Rozwój zrównoważony terytorialnie, str. 58) przedstawiającej „Obszary cenne przyrodniczo i uzdrowiska w województwie małopolskim” zostały umieszczone otuliny parków narodowych. Ostatecznie doprecyzowanie warunków wparcia takich obszarów znajdują się w nowym Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Małopolskiego na lata 2021-2027 i jego uszczegółowieniu.
Oświęcim	53	Małopolska	Budowa domu opieki dla osób starszych na terenach dawnej jednostki wojskowej w Bołędzinie	NIE	Budowa domu opieki dla osób starszych na terenach dawnej jednostki wojskowej w Bołędzinie to propozycja o charakterze projektowym, wpisująca się w zapisy SRWM - kierunek polityki <i>Małopolskie rodziny</i> , działania dotyczące wsparcia istniejących oraz tworzenia nowych placówek pobytu dziennego i opieki całodobowej, w tym w zakresie rozszerzenia oferty o usługi wsparcia środowiskowego dla osób starszych i niesamodzielnych. Ze względu na swój kierunkowy charakter strategia nie może zawierać imiennej listy wszystkich inwestycji.
	54	Gospodarka	Potrzeba nowych stref pod inwestycje (ok. 300 ha), ale duże rozdrobnienie działek, stąd prośba o pomoc w scalaniu gruntów	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Zapisy Strategii zawierają informacje o konieczności działań z zakresu scaleń gruntów inwestycyjnych (kierunek: Konkurencyjność i przedsiębiorczość)
	55	Gospodarka	Prośba o pomoc w transformacji gospodarczej, problem depopulacji, starzenia się ludności	CZĘŚCIOWO	Strategia odnosi się do kwestii starzenia się społeczeństwa i konsekwencji zarówno społecznych i gospodarczych tego procesu, stąd zapisy o dostosowaniu oferty do potrzeb osób starszych, jak i zapisy mówiące o kompetencjach kadr gospodarki, wprowadzaniu elastycznych form zatrudnienia czy pomocy przedsiębiorcom w procesach sukcesji firm. Dodane zostaną zapisy dotyczące specyfiki Małopolski Zachodniej jako regionu mającego problemy ze zmianą profilu gospodarczego.
	56	Gospodarka	Budowa „drogi współpracy regionalnej” – Małopolska – Śląsk	CZĘŚCIOWO	W 2003 r. w oparciu o porozumienie zawarte pomiędzy Województwem Małopolskim, Miastem Oświęcim, Powiatem Oświęcimskim i Miastem Jaworzno, opracowano studium wykonalności z analizą efektywności, które wytyczyło przebieg dwóch etapów Drogi Współpracy Regionalnej; zadanie objęło odcinek obwodnicy Oświęcimia oraz dalszy przebieg drogi, od Gminy Chelmek, poprzez węzeł autostradowy Jeleń, aż do Jaworzna. Do dalszej realizacji zadania przyjęto etap I obejmujący obwodnicę Oświęcimia, wybudowaną i zakończoną w roku 2018. Obecnie Województwo Małopolskie zleca opracowanie studium komunikacyjnego Małopolski Zachodniej, w ramach którego zostanie przebadana zasadność realizacji takiej inwestycji.
	57	Gospodarka	Rozwój istniejącej bazy sportowej	TAK	W dokumencie w obszarze Małopolska zostanie zapisany nowy kierunek "Sport". Znajdą się w nim działania odnoszące się do tworzenia odpowiednich warunków umożliwiających rozwój sportu i rekreacji, w tym m.in. poprzez rozbudowę i modernizację bazy sportowo-rekreacyjnej regionu.

Miejsce debaty	L.p.	Obszar tematyczny	Treść uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
	58	Gospodarka	Uwaga by obszary lepiej sobie radzące gospodarczo, tak jak np.. Zator nie były pomijane w ogóle przy rozdzielaniu pomocy	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Zgodnie z zasadą rozwoju zrównoważonego terytorialnie działania będą intensyfikowane w zależności od sytuacji w poszczególnych gminach, mając na uwadze wciąż utrzymujące się zróżnicowanie wewnątrzregionalne oraz cel jakim jest poprawa spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.
	59	Gospodarka	Rozwój ścieżek rowerowych rekreacyjnych, w celu podziwiania piękna przyrody	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Zapisy Strategii przewidują budowę infrastruktury rowerowej w ramach kierunku polityki Turystyka i przemysły czasu wolnego; doprecyzowanie możliwe będzie na etapie tworzenia dokumentów wykonawczych.
	60	Środowisko	Potrzeba spalarni w Oświęcimiu	NIE	W Strategii rozwoju nie będą podane konkretne lokalizacje ewentualnych nowych spalarni.
	61	Środowisko	Potrzeba Centrum Edukacji Ekologicznej	TAK	Zapisy strategii zostaną zmienione.
	62	Środowisko	Zwrócono uwagę na potrzebę polityki województwa w dziedzinach: bioróżnorodność, zielona infrastruktura, walka z gatunkami inwazyjnymi oraz budowa ścieżek rowerowych podczas budowy wiaduktów i mostów	TAK	Sformułowanie uwag sugeruje zwrócenie większej uwagi na te kwestie. Samorząd Województwa opracowując Strategie, jak i podejmując inne działania kwestie środowiskowe traktuje priorytetowo.
	63	Środowisko	Zwrócenie uwagi na podkreślenie roli ochrony przyrody, w tym przede wszystkim ochrony wód i dolin rzecznych	TAK	W Strategii znajduje się już szereg zapisów dotyczących potrzeby ochrony przyrody i właściwego kształtowania środowiska przyrodniczego, w tym renaturyzacja dolin rzecznych. Strategia zostanie poszerzona o te zagadnienia.
	64	Rozwój zrównoważony terytorialnie	Włączenie gminę Spytkowice do Metropolii Krakowskiej.	CZĘŚCIOWO	W wyniku przekazanej przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej instrukcji w zakresie delimitowania miejskich obszarów funkcjonalnych w strategiach rozwoju województw w kontekście realizacji instrumentu ZIT w perspektywie 2021-2027 z końca marca 2020 r., zostanie ponownie przeprowadzona analiza dotycząca wyznaczenia potencjalnych zasięgów MOF w Małopolsce , m.in. na podstawie wskaźników wymienionych w wytycznych przekazanych przez Ministerstwo. Należy jednak podkreślić, że ostateczna delimitacja MOF w województwie, jaka znajdzie się w Strategii Rozwoju Województwa "Małopolska 2030", będzie uwzględniała oddolne inicjatywy samorządów i zostanie ustalona w oparciu o zasięgnięcie opinii i dyskusję ze wszystkimi stronami zainteresowanymi współpracą w ramach MOF i potencjalnych ZIT-ów.
65	Rozwój zrównoważony terytorialnie	Podczas debaty wyrażono oczekiwanie dotyczące stworzenia mechanizmu ZIT/MOF dla Małopolski Zachodniej w oparciu o Forum Małopolski Zachodniej	CZĘŚCIOWO	W wyniku przekazanej przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej instrukcji w zakresie delimitowania miejskich obszarów funkcjonalnych w strategiach rozwoju województw w kontekście realizacji instrumentu ZIT w perspektywie 2021-2027 z końca marca 2020 r., zostanie ponownie przeprowadzona analiza dotycząca wyznaczenia potencjalnych zasięgów MOF w Małopolsce , m.in. na podstawie wskaźników wymienionych w wytycznych przekazanych przez Ministerstwo. Należy jednak podkreślić, że ostateczna delimitacja MOF w województwie, jaka znajdzie się w Strategii Rozwoju Województwa "Małopolska 2030", będzie uwzględniała oddolne inicjatywy samorządów i zostanie ustalona w oparciu o zasięgnięcie opinii i dyskusję ze wszystkimi stronami zainteresowanymi współpracą w ramach MOF i potencjalnych ZIT-ów.	
Kraków*	66	Małopolskie	Kraków Nowa Huta Przyszłości S.A. W odniesieniu do ochrony budownictwa drewnianego, jako elementu tożsamości lokalnej: 1. Położenie głównego akcentu na ochronę tego typu obiektów in situ. 2. Zapisy projektu strategii sugerują, iż interwencja będzie skierowana wyłącznie na obiekty wpisane do rejestru zabytków lub znajdujące się w gminnych ewidencjach zabytków. Uzasadnienie: Ochrona budownictwa drewnianego in situ może okazać się niewystarczająca lub wręcz niemożliwa, zwłaszcza na obszarach podlegających procesom intensywnej urbanizacji. Wydaje się, że w wielu przypadkach jedyną metodą ochrony tego typu obiektów jest translokacja, co oznacza także potencjalną potrzebę tworzenia nowych miejsc ich koncentracji.	NIE	Zapisy strategii nie wykluczają w żaden sposób translokacji obiektów, gdy wymaga tego sytuacja. Akcent nie jest położony na obiekty "in situ", ale wymienione są one jako przykład, gdyż należy starać się o zachowanie ich w pierwotnej lokalizacji. W przypadku gdy istnieje taka konieczność, zabytkowe obiekty przenoszone są i będą do skansenów i obecne zapisy dokumentu obejmują takie działania odnosząc się do szeroko pojętej ochrony i opieki nad zabytkami nieruchomymi i ruchomymi.
	67	Małopolskie	Kraków Nowa Huta Przyszłości S.A. Z użytych w projekcie strategii sformułowań wynika, iż podmiotami właściwymi dla realizacji opisywanych w tej części dokumentu zadań są wyłącznie „podmioty sektora kultury”. Należy rozszerzyć katalog podmiotów, co do których odnosi się wskazana część dokumentu. Uzasadnienie: Określenie „podmioty sektora kultury” interpretować można jako „instytucje kultury” w rozumieniu Ustawy z dnia 25 października 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 194), a więc w sposób zawężający. Katalog ten powinien być o wiele szerszy, obejmując także m.in. osoby fizyczne i podmioty gospodarcze, co ma szczególne znaczenie zwłaszcza w sferze ochrony dziedzictwa materialnego.	TAK	Zapisy Strategii postępowania otrzymają nowe brzmienie.

Miejsce debaty	L.p.	Obszar tematyczny	Treść uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
	68	Małopolskie	<p>Kraków Nowa Huta Przyszłości S.A. Wypływający z zapisów projektu strategii wniosek, mówiący, że: „Impulsem do wzmocnienia uczestnictwa w kulturze powinny stać się wielofunkcyjne, interdyscyplinarne centra, stwarzające warunki do tworzenia i poznawania kultury, rozwijania zainteresowań, pasji i talentów” jest niewystarczający i nie wyczerpujący możliwych form uczestnictwa w kulturze.</p> <p>Uzasadnienie Zasadnym jest ekstrapolacja zapisów na formy ochrony dziedzictwa kulturowego, w tym tradycyjnego budownictwa drewnianego, np. poprzez zainicjowanie tworzenia parków edukacyjnych z wykorzystaniem tego typu obiektów, a także skorelowanie tych działań z inicjatywami z zakresu przemysłów czasu wolnego.</p>	CZĘŚCIOWO	W zapisie dodane zostanie określenie "m. in.", dzięki któremu wymienione formy uczestnictwa w kulturze nie będą mieć charakteru katalogu zamkniętego i nie będą wykluczać takich form jak np. parki edukacyjne. Wymienione w strategii postępowania wielofunkcyjne, interdyscyplinarne centra mają jedynie charakter przykładowy.
	69	Małopolskie	<p>Kraków Nowa Huta Przyszłości S.A. Brak uwzględnienia mechanizmów włączających wartości dziedzictwa w obieg gospodarczy.</p> <p>Uzasadnienie Mając na uwadze wynikające z projektu strategii bardzo szerokie działania na rzecz wartości dziedzictwa, warto rozważyć wdrożenie mechanizmów, które w większym stopniu pozwolą na adaptowanie, przekształcanie i wykorzystywanie dziedzictwa kulturowego w gospodarce, w tym wsparcie dla przedsiębiorców planujących zadania o takim charakterze</p>	NIE	Zapisy strategii w zakresie ochrony dziedzictwa i uczestnictwa w kulturze zawierają w swoich działaniach również odniesienia do wpływu dziedzictwa na gospodarkę przede wszystkim poprzez: 1) nadawanie obiektom zabytkowym nowych funkcji użytkowych, 2) ożywianie potencjałów społeczności lokalnych np. w formie organizowania muzeów domowych i ekomuzeów, 3) wzmacnianie kooperacji podmiotów działających w obszarze kultury z podmiotami przemysłów kreatywnych, 4) wspieranie przedstawicieli (twórców i artystów) przemysłów kultury.
	70	Małopolskie	<p>Jolanta Perek-Białas Jest za mało odważnie wpisane to co się wiąże ze zmianą stylu pracy i ważne jest postawienie na nowe technologie w różnych sferach działania.</p>	TAK	Działania w zakresie promowania i upowszechniania elastycznych form świadczenia pracy oraz wykorzystywania nowoczesnych technologii w opiece zdrowotnej, edukacji i administracji są już obecne w projekcie strategii (obszar <i>Małopolskie</i> , kierunki polityki: <i>Małopolskie rodziny</i> , <i>Opieka zdrowotna</i> , <i>Edukacja</i> oraz <i>Rynek pracy</i> , a także obszar <i>Gospodarka</i> , kierunek polityki <i>Cyfrowa Małopolska</i>). Epidemia koronawirusa pokazała jednak zupełnie nową skalę wyzwań w tym zakresie. Stąd konieczne będą uzupełnienia SRWM, silniej akcentujące konieczność rozwoju nowych technologii w służbie zdrowia, edukacji, administracji i gospodarce oraz potrzebę zmianę stylu pracy.
	71	Małopolskie	<p>Jolanta Perek-Białas Warto pomyśleć o działaniach wspierających społeczeństwo w zakresie zdrowia publicznego (w tym psychicznego).</p>	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	Kwestie zdrowia publicznego (w tym psychicznego) są już obecne w zapisach strategii. W części diagnostycznej przeanalizowano kwestie związane zarówno ze stanem zdrowia mieszkańców, jak i dostępem do usług zdrowotnych. Wyzwania sformułowane w wyniku diagnozy koncentrują się na zapobieganiu chorobom i ich wczesnym wykrywaniu (w szczególności poprzez podnoszenie wiedzy społeczeństwa w zakresie zdrowego stylu życia, chorobotwórczych czynników ryzyka oraz znaczenia regularnych profilaktycznych), a także na dostosowaniu bazy instytucjonalnej i usług medycznych do zmieniających się potrzeb społecznych, w tym do potrzeb starzejącego się społeczeństwa. Odpowiedzią na te wyzwania są działania zdefiniowane w ramach kierunku polityki <i>Opieka zdrowotna</i> , obejmujące m.in.: edukację prozdrowotną, rozwój profilaktyki i diagnostyki, w tym profilaktyki chorób zawodowych; promocję zdrowia psychicznego oraz profilaktykę i leczenie zaburzeń psychicznych; kompleksową opiekę medyczną i usługi pielęgnacyjne; rozwój infrastruktury i wyposażenia podmiotów świadczących usługi diagnostyczne, lecznicze oraz rehabilitacyjne; rozwój infrastruktury i programów badawczo-rozwojowych, a także systemowe rozwiązania dla współpracy między podmiotami świadczącymi usługi medyczne i koordynacji świadczeń medycznych oraz zabezpieczenia kadr medycznych. Komplementarnie, w ramach kierunku polityki <i>Cyfrowa Małopolska</i> przewidziano rozwój e-usług w ochronie zdrowia i opiece nad osobami zależnymi.
	72	Gospodarka	<p>Kraków Nowa Huta Przyszłości S.A. Brak odpowiedniego ujęcia wsparcia dla tworzenia infrastruktury instytucji otoczenia biznesu w kontekście ich roli w procesie wzrostu poziomu innowacyjności regionu.</p> <p>Uzasadnienie: Stwierdzona rosnąca rola instytucji otoczenia biznesu w procesie wzrostu poziomu innowacyjności regionu, a także tworzenia płaszczyzny współpracy „(...) pomiędzy przedsiębiorstwami oraz pomiędzy przedsiębiorstwami a uczelniami wyższymi i instytucjami badawczymi w tworzeniu kultury otwartych innowacji” wymaga jednoczesnego wsparcia tych instytucji, w tym inwestycyjnego, w takim zakresie, w jakim tworzą one infrastrukturę niezbędną dla wzrostu innowacyjności. Ponadto w „Diagnozie stanu obecnego” wskazano na niezwykle istotne wyzwanie, obejmujące „Wsparcie dla tworzenia i rozwoju inicjatyw współpracy przedsiębiorstw, m.in. klastrów” (s. 29). Zasadnym wydaje się być wobec tego zaproponowanie kierunku działań obejmującego wsparcie dla tworzenia lub rozbudowy infrastruktury służącej rozwijaniu działalności innowacyjnej i współpracy przedsiębiorstw.</p>	CZĘŚCIOWO	Z dostępnych analiz wynika, że infrastruktura otoczenia biznesu (IOB) jest wystarczająca, a dla budowania innowacyjności nie jest niezbędna dalsza jej rozbudowa. Natomiast IOB powinny stanowić istotny element w budowaniu kultury innowacyjności w regionie, dlatego też zapisy SRWM zostaną zmienione w tym względzie.
	73	Gospodarka	<p>Kraków Nowa Huta Przyszłości S.A. Należy położyć dodatkowy akcent na tworzenie parków technologiczno-przemysłowych – założeń o charakterze obszarowym, gdzie możliwa jest koncentracja innowacyjnych przedsięwzięć gospodarczych, co stanowiłoby dodatkowy asumpt do ich sieciowania.</p> <p>Uzasadnienie Efekt „synergii” osiąga się nie tylko poprzez łączność instytucjonalną, ale także bliskość terytorialną.:</p>	NIE	Z dostępnych analiz wynika, że w gospodarce odchodzi się od tworzenia parków technologiczno-przemysłowych na rzecz sieciowania współpracy firm w formach nieinstytucjonalnych poprzez realizację wspólnych projektów/przedsięwzięć.

Miejsce debaty	L.p.	Obszar tematyczny	Treść uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
	74	Gospodarka	<p>Kraków Nowa Huta Przyszłości S.A. Brak uwzględnienia w tej części projektu strategii rozwoju Krakowa i Krakowskiego Obszaru Funkcjonalnego jako ważnego węzła wiedzy i innowacji w europejskiej przestrzeni badawczo-rozwojowej poprzez rozbudowę infrastruktury edukacyjnej, naukowej, badawczej oraz biznesowej.</p> <p>Uzasadnienie: Aby wzmocnić funkcje międzynarodowe miast, należy wzmocnić te, które mają ponadregionalne znaczenie, a de facto - w długim okresie - mogą mieć znaczenie ponadkrajowe. Zgodnie z koncepcją zintegrowanego (synergicznego) wzmocnienia funkcji (metropolitalnych), jest to warunek konieczny do utrzymania trwałej zdolności konkurencyjnej zlokalizowanych w miastach funkcji egzogenicznych (eksportowych) przynoszących dla regionu wartość dodaną.</p>	TAK	Zaproponowane zapisy zostaną uwzględnione w obszarze Rozwój zrównoważony terytorialnie w kierunku Wsparcie małopolskich miast w części „strategia postępowania”.
	75	Gospodarka	<p>Kraków Nowa Huta Przyszłości S.A. Brak wystarczającego rozwinięcia w projekcie strategii kwestii zapewnienia przedsiębiorcom odpowiednich terenów inwestycyjnych o uregulowanej sytuacji własnościowej, wyposażonych w media i dostępnych komunikacyjnie, jako niezbędnego elementu dla rozwoju gospodarczego regionu.</p> <p>Uzasadnienie: Rozwiązania w zakresie instrumentów wsparcia działań w zakresie zapewnienia przedsiębiorcom odpowiednich terenów inwestycyjnych, jakie wdrażane są w latach 2014-2020, mają poważne ograniczenia poprzez możliwość ukierunkowania ich wyłącznie na inwestycje małych i średnich przedsiębiorców. Niezbędnym więc wydaje się z jednej strony zniesienie tej bariery, co m.in. ułatwi przygotowanie terenów dla bezpośrednich inwestycji zagranicznych, z drugiej zaś – ponowne przeanalizowanie metodyki ustrukturyzowania tych narzędzi interwencji, które poprzez swoją aktualną schematyczność nie uwzględniają specyfiki lokalnej.</p>	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	W kierunku "Konkurencyjność i przedsiębiorczość" znajdują się zapisy dotyczące m.in. działań na rzecz pozyskiwania i scalania terenów inwestycyjnych oraz wsparcie dla tworzenia lub rozbudowy infrastruktury na terenach przeznaczonych na prowadzenie działalności gospodarczej.
	76	Gospodarka	<p>Kraków Nowa Huta Przyszłości S.A. Brak wśród proponowanych działań na rzecz wzmocnienia przedsiębiorczości oferty zwrotnych instrumentów finansowania działalności przedsiębiorstw, w tym funduszy pożyczkowych i poręczeniowych.</p> <p>Uzasadnienie: Dobrze zaplanowane i wychodzące naprzeciw realnym potrzebom przedsiębiorców (przede wszystkim MŚP) zwrotne instrumenty finansowe mogą stanowić istotne wsparcie inicjujące nowe inwestycje zarówno w zakresie innowacyjności, jak i szerokokorozumianej przedsiębiorczości.</p>	TAK	Zapisy strategii w tym zakresie zostaną zmienione.
	77	Gospodarka	<p>Kraków Nowa Huta Przyszłości S.A. Zbyt wąski katalog działań koncentrujących się na rozwoju oferty turystyki wypoczynkowej, aktywnej oraz różnych form turystyki specjalistycznej regionu.</p> <p>Uzasadnienie: Zawarty w projekcie strategii katalog działań przewiduje koncentrację na rozwijaniu oferty wykorzystującej potencjały miejsc o najcenniejszych walorach przyrodniczych, szczególnie związanej z rozwojem zintegrowanej sieci tras rowerowych, turystyki pieszej górskiej, narciarstwa, wspinaczki oraz turystyki wodnej. Katalog ten należy poszerzyć o dalsze działania na rzecz wzmocnienia bazy noclegowej, w tym także w zakresie pól namiotowych i karawaningowych, co pozwoliłoby poszerzyć grupę osób aktywnie korzystających z oferty turystycznej Małopolski.</p>	CZĘŚCIOWO	Pomimo, iż wspieranie obiektów noclegowych nie jest działaniem bezpośrednio wymienionym w dokumencie, nie ma zapisów które ograniczałyby tego typu działania. Proponowany zapis wpisywać się będą w nowe brzmienie kierunku dotyczącego rozwoju infrastruktury służącej prowadzeniu działalności turystycznej i obsłudze ruchu turystycznego.
	78	Gospodarka	<p>Kraków Nowa Huta Przyszłości S.A. Brak należytego odniesienia w projekcie strategii do przygotowania odpowiedniej infrastruktury w kontekście rozwijania turystyki biznesowej i organizacji wydarzeń sportowych (w szczególności Igrzysk Europejskich w 2023 roku), kulturalnych i biznesowych najwyższej rangi, jako jednego z przyjętych kierunków działań.</p> <p>Uzasadnienie W celu skutecznej realizacji działań zmierzających do rozwijania turystyki biznesowej i organizacji wydarzeń sportowych, kulturalnych i biznesowych najwyższej rangi, jako jednego z przyjętych kierunków działań, niezbędna jest odpowiednio przygotowana infrastruktura, stąd poddaje się pod rozważenie ujęcie w proponowanych kierunkach działań budowy infrastruktury przemysłu spotkań, wydarzeń wielkoskalowych (np. kulturalnych, sportowych), a także rozważenie możliwości rozwinięcia kierunków interwencji dla infrastruktury wzmocniającej ruch lotniczy w sektorze General Aviation.</p>	TAK	Proponowany zapis wpisywać się będzie w nowy kierunek <i>Sport i rekreacja</i> , który zostanie wyodrębniony w wyniku procesu konsultacji projektu dokumentu w obszarze Małopolskie. Znajdzie się w nim działania odnoszące się do tworzenia odpowiednich warunków umożliwiających rozwój sportu i rekreacji, w tym poprzez rozbudowę i modernizację bazy sportowo-rekreacyjnej regionu, a także organizacji wydarzeń sportowych (w szczególności Igrzysk Europejskich w 2023 roku). Kierunki działań odnoszące się do Turystyki zostaną odpowiednio przeformułowane, w tym w zakresie odnoszącym się do rozwoju infrastruktury służącej prowadzeniu działalności turystycznej i obsłudze ruchu turystycznego.
	79	Gospodarka	<p>Kraków Nowa Huta Przyszłości S.A. Skoncentrowanie „Działań na rzecz rozwoju transportu lotniczego w regionie” (Kierunek działań 4.4) wyłącznie na Międzynarodowym Porcie Lotniczym im. Jana Pawła II Kraków-Balice (4.4.1. Rozwój infrastruktury Międzynarodowego Portu Lotniczego im. Jana Pawła II Kraków-Balice; 4.4.2. Poprawa dostępności drogowej Międzynarodowego Portu Lotniczego im. Jana Pawła II Kraków-Balice).</p> <p>Uzasadnienie Koncentrowanie działań tylko na Międzynarodowym Porcie Lotniczym im. Jana Pawła II Kraków-Balice oznacza, iż całkowicie pomija się potencjał mniejszych lotnisk mogących obsługiwać inne, niż ma to miejsce w przypadku lotniska regionalnego, segmenty ruchu lotniczego, w tym zwłaszcza General Aviation. Tymczasem ma on szczególne znaczenie w kontekście zawartych w tym dokumencie postulatów dotyczących kierunków rozwoju gospodarczego.</p>	NIE	Obserwowany wzrost ruchu pasażerskiego w MPL Kraków Balice uzasadnia jego dalszy rozwój, który został już ujęty w konkretne zamierzenia i plan generalny. Ustalony horyzont Strategii 2030 wydaje się nadzbyt bliski, aby zakładać uruchamianie innych przedsięwzięć w tym obszarze, o nieustalonych wielkościach i niezbadanych trendach. Powyższe nie powinno wykluczać zaangażowania samorządu w przedsięwzięcia, które ujawniłyby uzasadnione potrzeby wsparcia w dynamicznie zmieniającej się ostatnio rzeczywistości.

Miejsce debaty	L.p.	Obszar tematyczny	Treść uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
	80	Gospodarka	<p>Kraków Nowa Huta Przyszłości S.A. Brak uwzględnienia zagadnienia logistyki „ostatniej mili” w kontekście wyzwań regionu związanych ze zintegrowanym i zrównoważonym transportem oraz działań, które zmierzają do jego rozwoju.</p> <p>Uzasadnienie: W części diagnostycznej projektu strategii stwierdza się, że „Kolejowy transport towarowy jest niekonkurencyjny w porównaniu z sektorem drogowym (...)”, a „Transport intermodalny, łączący dwa lub więcej rodzajów transportu w jeden system, jest słabo rozwinięty w Małopolsce” (s. 35). Dlatego wyzwaniem, jakie stoi przed Regionem w perspektywie do roku 2030, jest integracja różnych gałęzi transportu, co jest związane także ze „(...) wzrostem nacisku na ochronę klimatu (...)” (s. 36). Przekłada się ono na Kierunek działań 4.5. „Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi transportu modalnego i integracji międzygałęziowej w transporcie towarowym”. Aby przedstawiona wyżej konstrukcja zyskała na znaczeniu należy poszerzyć ją o zagadnienia związane z logistyką „ostatniej mili”, a także poprzez rozszerzenie jej na obszary wykraczające poza zakres zagadnień stricte transportowych. Zasadniczą barierą w tworzeniu intermodalnych centrów logistycznych w Małopolsce jest bowiem – podobnie jak ma to miejsce w przypadku inwestycji przemysłowych – brak odpowiednich terenów pod tego typu przedsięwzięcia. Kluczowym więc wydaje się ich pozyskiwanie i koncentracja.</p>	NIE	Zapis zbyt szczegółowy w odniesieniu do strategii rozwoju regionu. Zapisy działania 4.5 "Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi transportu modalnego i integracji międzygałęziowej w transporcie towarowym". nie przeszkadzają o konkretnych działaniach na rynku, który w sposób zasadniczy uzależniony jest od wpływu całego szeregu czynników i działań wielu stron. Z uwagi na skalę tego typu. transportu, powyższe zamierzenia muszą być skoordynowane z funkcjonowaniem rynku, gdzie interwencja publiczna musi być wyważona. Powyższe nie powinno wykluczać zaangażowania samorządu w przedsięwzięcia, które ujawniłyby uzasadnione potrzeby wsparcia w dynamicznie zmieniającej się ostatnio rzeczywistości.
	81	Gospodarka	<p>Kraków Nowa Huta Przyszłości S.A. Brak sformułowanego w części dotyczącej kierunku działań w odpowiedzi na zidentyfikowane i zawarte w części diagnostycznej (s. 38) wyzwanie: „Zapewnienie infrastruktury teleinformatycznej i szybkiego przesyłu danych dla rozwoju społeczno-gospodarczego, w tym dla przejścia do modelu przemysłu</p> <p>Uzasadnienie: W dobie szybkiego rozwoju technologicznego i coraz większego potencjału wykorzystania technologii cyfrowych dla rozwoju społeczno-gospodarczego konieczne jest przyjęcie konkretnych wytycznych, które przybrałyby formę kierunku działań, polegającego na rozbudowie infrastruktury teleinformatycznej i szybkiego przesyłu danych.</p>	NIE	W strategii nie przewiduje się takich działań, gdyż w Polsce podstawowym dokumentem strategicznym w zakresie zapewnienia powszechnego, szybkiego dostępu do Internetu jest przygotowywana przez rząd "Strategia 5G dla Polski" . Strategia zakłada, że będzie to sieć komercyjna budowaną przez podmioty działające na terenie Polski.
	82	Gospodarka	<p>Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krakowie Jednoznaczne uwzględnienie (wpisanie) jednostek organizacyjnych Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w niżej wymienionych głównych kierunkach działań: Gospodarka o obiegu zamkniętym – pkt 6.2.1</p>	NIE	Strategia jest dokumentem ogólnym, wyznaczającym główne cele i kierunki rozwoju, w którym nie ma wymienia się podmiotów w ramach realizowanych działań.
	83	Środowisko	<p>Kraków Nowa Huta Przyszłości S.A. Zawarte w projekcie strategii kierunki działań odnoszące się do poprawy jakości powietrza koncentrują się na zaangażowaniu jedynie w obszarach, które wymagają zmiany w tym zakresie; nie promują zaś działań wyprzedzających, a więc głównie zapobiegania powstawaniu nowych źródeł emisji. Wnosi się o wsparcie tworzenia i rozwijania niskoemisyjnych źródeł ciepła, w tym sieci energetyki ciepłej.</p> <p>Uzasadnienie Uwaga odnosi się głównie do terenów inwestycyjnych, znajdujących się poza obszarem m.in. działania miejskich sieci energetyki ciepłej. Dla takich obszarów alternatywą – przynajmniej w znaczącej ilości przypadków – nie będą odnawialne źródła energii.</p>	TAK	Zapisy Strategii zostaną poszerzone m. in. rozbudowę w miejskich obszarach funkcjonalnych sieci ciepłowniczej.
	84	Środowisko	<p>Kraków Nowa Huta Przyszłości S.A. Brak w planowanych kierunkach działań wsparcia na rzecz ograniczania zanieczyszczeń przedostających się do wód podziemnych, powierzchniowych i gleb.</p> <p>Uzasadnienie: Przewidywane działania na rzecz ochrony wód i gleb mogą nie przynieść zakładanego rezultatu w przypadku zastanych źródeł zanieczyszczeń wymagających usunięcia. Stąd zasadnym wydaje się wsparcie działań zmierzających w tym kierunku.</p>	TAK	Zapisy Strategii zostaną poszerzone. Jednakże istniejący zapis dotyczący rozwoju systemu kanalizacyjnego i oczyszczania ścieków w pewnym aspekcie odnosi się do ograniczania zanieczyszczeń przedostających się do wód. Ponadto w ramach Strategii postępowania podkreślono kluczową rolę ograniczania zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych.
	85	Środowisko	<p>Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krakowie Rozszerzenie zapisów działania 3. Energetyka odnawialna i efektywność energetyczna – pkt 3.1.1 „Rozwój energetyki opartej o geotermię, małą hydroenergetykę i inne alternatywne źródła energii uwzględniające regionalną specyfikę” – o fotowoltaikę – w treści rozdziału jest ona przywołana natomiast jej brak w nazwie „kierunku działania” może na późniejszym etapie budzić wątpliwości podmiotów w trakcie ubiegania się o dofinansowanie.</p>	TAK	Zapisy kierunków działań w Strategii zostanie poszerzone.

Miejsce debaty	L.p.	Obszar tematyczny	Treść uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
	86	Środowisko	<p>Towarzystwo na rzecz Ziemi</p> <p>1/ W strategii należy podkreślić i wzmocnić znaczenie Zielonej Infrastruktury oraz ochrony bioróżnorodności, również jako sposobów na mitygację i adaptację do zmian klimatu</p> <p>2/ jak się ma wspieramy rozwój hydroenergetyki (taki kierunek działań opisano w zakresie "Energetyka odnawialna ...") de celów Ramowej Dyrektywy Wodnej? Należy usunąć hydroenergetykę.</p> <p>3/ Zrównoważone gospodarowanie wodą i łagodzenie skutków ekstremalnych zjawisk przyrodniczych - należy promować mniejsze obiekty zielono-błękitnej infrastruktury takie jak: stawy retencyjne, niecki bioretencyjne, rowy bioretencyjne, rowy infiltracyjne, ogrody deszczowe;</p> <p>4/ należy jasno zadeklarować wsparcie nowych i istniejących form ochrony przyrody (pomniki przyrody, użytki ekologiczne, parki krajobrazowe, zespoły przyrod.-krajobraz.). Wskazane formy ochrony są najlepszym trwałym sposobem ochrony bioróżnorodności z katalogu działań możliwych do realizacji na poziomie lokalnych samorządów. W działaniach dot. środowiska jednym z podstawowych wskaźników powinna być "liczba wspartych form ochrony przyrody";</p> <p>5/ należy wesprzeć walkę z inwazjami biologicznymi, jako jedną z istotnych form ochrony bioróżnorodności;</p> <p>6/ należy wspierać istniejące i kreować nowe usługi ekosystemów;</p> <p>7/ wybór wykonawców w ramach projektów powinien być prowadzony w oparciu o zielone zamówienia publiczne</p>	CZĘŚCIOWO	Zapisy kierunków działań w Strategii zostanie poszerzone, w tym w zakresie zielonej infrastruktury oraz bioróżnorodności. Wsparcie dla rozwoju hydroenergetyki - w miejscach do tego predysponowanych, przy założeniu uwzględnienia uwarunkowań formalnych i środowiskowych, nie jest głównym elementem strategii, ale współwystępuje z innymi proponowanymi do wsparcia formami. Ponadto polityka województwa nie tylko w zakresie środowiska zakłada zrównoważony rozwój, a więc uwzględnianie kompleksowych uwarunkowań: ekonomicznych, społecznych, jak również przyrodniczych i przestrzennych.
	87	Zarządzanie Strategiczne Rozwojem Województwa	<p>Kraków Nowa Huta Przyszłości S.A.</p> <p>Koncentracja działań dotyczących promocji gospodarczej wyłącznie na terenie województwa małopolskiego z całkowitym pominięciem aspektu niezbędnej aktywności na rynkach zagranicznych, w tym konieczność wzmocnienia wizerunku Regionu poprzez udział w międzynarodowych wydarzeniach targowych.</p> <p>Uzasadnienie: Brak aktywności w obszarze promocji gospodarczej na rynkach zagranicznych nie pozwoli na osiągnięcie założonego celu, w postaci „(...) wzmocnienie wizerunku regionu silnego gospodarczo i inwestycyjnie, nowoczesnego, kreatywnego, który przyciąga talenty, jest korzystnym środowiskiem dla start-upów i strategicznie działa na rzecz podnoszenia jakości infrastruktury i warunków prowadzenia biznesu”.</p>	PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE	W kierunku "Konkurencyjność i przedsiębiorczość" przewidziano m.in. takie działania jak wsparcie małopolskich MŚP w ekspansji na rynki zagraniczne (m.in. usługi doradcze, misje gospodarcze, zagraniczne targi, strategie biznesowe), promocja gospodarcza regionu w kraju i zagranicą.
	88	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	<p>Kraków Nowa Huta Przyszłości S.A.</p> <p>Ograniczenie interwencji na obszarach zdegradowanych wyłącznie do terenów silnie zurbanizowanych.</p> <p>Uzasadnienie Należy mieć na uwadze, że w literaturze przedmiotu nie wyklucza się z definicji obszaru zdegradowanego terenów wiejskich, podmiejskich. Ograniczenie interwencji wyłącznie do terenów silnie zurbanizowanych, przy jednoczesnym niedookreśleniu tych terenów, może negatywnie wpłynąć na realizację działań niezbędnych z punktu widzenia lokalnych społeczności.</p>	CZĘŚCIOWO	Na etapie prac nad ostateczną redakcją dokumentu, zapisy w Obszarze Rozwój zrównoważony terytorialnie odnoszące się do rewitalizacji zostaną preredagowane. Planuje się odejście od wskazywania szczegółowych działań z zakresu rewitalizacji obszarów zdegradowanych i zawężania ich w szczególności na tereny silnie zurbanizowane. W odniesieniu do interwencji kierowanej na obszary wiejskie, właściwym wskazany zostanie proces odnowy wsi.
	89	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	<p>Kraków Nowa Huta Przyszłości S.A.</p> <p>Proponuje się rozszerzenie kwestii związanej z rozwojem metropolitalnym Krakowa o wsparcie tworzenia usług wyższego rzędu w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • infrastruktury kongresowej oraz widowiskowo-sportowej, • infrastruktury kultury. <p>Uzasadnienie: Aby wzmocnić funkcje międzynarodowe miast należy wzmocniać te, które mają ponadregionalne znaczenie, a de facto - w długim okresie - mogą mieć znaczenie ponadkrajowe. Zgodnie z koncepcją zintegrowanego (synergicznego) wzmocnienia funkcji (metropolitalnych), jest to warunek konieczny do utrzymania trwałej zdolności konkurencyjnej zlokalizowanych w miastach funkcji egzogenicznych (eksportowych) przynoszących dla regionu wartość dodaną.</p>	TAK	Zaproponowane zapisy zostaną uwzględnione w kierunku <i>Wsparcie małopolskich miast</i> w części „strategia postępowania”.
	90	Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	<p>Kraków Nowa Huta Przyszłości S.A.</p> <p>Brak przewidzianego wsparcia projektów rozwojowych miast uwzględniających wielofunkcyjność.</p> <p>Uzasadnienie: Łączenie - w przypadku rozwijania jednostek osadniczych - wielu funkcji (biznesowej, przemysłowej, naukowej, mieszkaniowej, kulturalnej czy sportowo-rekreacyjnej) podnosi jakość życia w takim otoczeniu, równocześnie wpływając na jego zrównoważony rozwój.</p>	TAK	Wprowadzone zostaną zaproponowane korekty.
	91	Rozwój zrównoważony terytorialnie	<p>Gmina Krzeszowice</p> <p>Uwzględnienie w dokumencie zapisów w zakresie rozszerzenia Metropolii Krakowskiej na cały powiat krakowski, w tym również o Gminę Krzeszowice, umożliwiając objęcie obszaru instrumentem ZIT.</p>	CZĘŚCIOWO	W wyniku przekazanej przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej instrukcji w zakresie delimitowania miejskich obszarów funkcjonalnych w strategiach rozwoju województw w kontekście realizacji instrumentu ZIT w perspektywie 2021-2027 z końca marca 2020 r., zostanie ponownie przeprowadzona analiza dotycząca wyznaczenia potencjalnych zasięgów MOF w Małopolsce , m.in. na podstawie wskaźników wymienionych w wytycznych przekazanych przez Ministerstwo.
					Należy jednak podkreślić, że ostateczna delimitacja MOF w województwie, jaka znajdzie się w Strategii Rozwoju Województwa "Małopolska 2030", będzie uwzględniała oddolne inicjatywy samorządów i zostanie ustalona w oparciu o zasięgnięcie opinii i dyskusję ze wszystkimi stronami zainteresowanymi współpracą w ramach MOF i potencjalnych ZIT-ów.

Miejsce debaty	L.p.	Obszar tematyczny	Treść uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
	92	Rozwój zrównoważony terytorialnie	<p>Burmistrz Miasta i Gminy Myślenice <i>Moje zastrzeżenie będąc przedstawił w prezentacji "Obszary Strategicznej Interwencji". Na mapie w prezentacji: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” str. 15 oraz „Propozycje podejścia do kwestii terytorializacji wsparcia w ramach projektu Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego oraz Założeń Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego” str. 4 zaznaczone zostały „Potencjalne obszary współpracy w ramach MOF” z adnotacją, iż zostały one „uzgodnione oddolnie”. Duże wątpliwości budzi niedokładność mapy. Obszar zaznaczony jako potencjalny obszar współpracy w ramach MOF sięga do naszej gminy jednak nie obejmuje jej w całości. Wyrażamy zdecydowaną opinię, iż gmina Myślenice, podobnie jak inne gminy Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego dzisiaj nie zrzeszone w Stowarzyszeniu Metropolia Krakowska, powinny zostać w całości ujęte w potencjalnym obszarze współpracy w ramach MOF i docelowo włączone w Związek ZIT. (...)</i></p> <p>1/ włączenie gminy Myślenice do krakowskiego ZIT-u - "Metropolii Krakowskiej"</p> <p><i>"(...) Uważam, że tak duże ośrodki miejskie jak Myślenice czy np. Krzeszowice, które zlokalizowane są w pobliżu Krakowa stanowiącego rdzeń MOF nie mogą być nadal wyłączone z obszaru funkcjonalnego miasta Krakowa i należy doprowadzić do ponownej jak najszybszej delimitacji tego obszaru tak by każde z naszych miast miało możliwość udziału w pracach związanych z przyznaniem i wydatkowaniem środków nowej perspektywy unijnej związanych z rozwojem aglomeracji krakowskiej w której zawsze byliśmy, jesteśmy i będziemy. Gmina Myślenice leżąca w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym posiada tak wiele związków funkcjonalnych z Krakowem, iż zasadnym jest włączenie naszej gminy w działania Stowarzyszenia Metropolia Krakowska.</i></p> <p><i>Przedstawione przez Państwa założenia w przypadku braku możliwości dołączenia naszej gminy do miast i gmin współpracujących w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych czyli do krakowskiego Związku ZIT stawiałaby naszą gminę w sytuacji wykluczenia z obszarów strategicznej interwencji na co nie możemy sobie pozwolić borykając się na co dzień z problemami, które wynikają z głównie bliskości miasta Krakowa.</i></p> <p><i>Przykładem takich oddziaływań jest choćby temat budowy nowej linii kolejowej Kraków-Myślenice, który prowadzimy od dwóch lat wspólnie z Województwem Małopolskim, Krakowem, Świątnikami Górnymi, Sieprawiem i który może bardzo pozytywnie wpłynąć na problemy komunikacyjne Krakowa oraz zdecydowanie ograniczyć zanieczyszczenie powietrza w Małopolsce. (...)"</i></p> <p>2/ w przesłanej prezentacji brak szerszej informacji co dalej z Bankiem Projektów Ponadlokalnych. Sami jako Gmina Myślenice zgłosiliśmy kilkanaście propozycji tego typu projektów i chcemy wiedzieć jakie jest dalsze postępowanie celem ich selekcji i dalszego wdrożenia.</p>	<p>PROPONOWANE ZAPISY ZNAJDUJĄ SIĘ W DOKUMENCIE</p>	<p>Ad. 1. W wyniku przekazanej przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej instrukcji w zakresie delimitowania miejskich obszarów funkcjonalnych w strategiach rozwoju województw, w kontekście realizacji instrumentu ZIT w perspektywie 2021-2027 z końca marca 2020 r., zostanie ponownie przeprowadzona analiza dotycząca wyznaczenia potencjalnych zasięgów MOF w Małopolsce, m.in. na podstawie wskaźników wymienionych w wytycznych przekazanych przez Ministerstwo.</p> <p>Należy jednak podkreślić, że ostateczna delimitacja MOF w województwie, jaka znajdzie się w SRWM 2030, będzie uwzględniała oddolne inicjatywy samorządów i zostanie ustalona w oparciu o zasięgnięcie opinii i dyskusję ze wszystkimi stronami zainteresowanymi współpracą w ramach MOF i potencjalnych ZIT-ów.</p> <p>Ad. 2. W ramach prac nad Strategią uruchomiono tzw. Bank Projektów Ponadlokalnych, który służył głównie rozpoznaniu potrzeb rozwojowych w regionie. Do końca 2019 roku wpłynęło do UMWM ponad 700 propozycji projektów. Pomimo tego, że szukaliśmy projektów o zasięgu ponadlokalnym, rozwiązujących problemy szerszej społeczności i takich, których realizacja powinna angażować różnych partnerów, większość z nich okazała się projektami punktowymi, które nie mogły się znaleźć w takim kształcie w Strategii. W oparciu o przekazane propozycje udało się więc skuteczniej sformułować lub doprecyzować zapisy Strategii, zwłaszcza w części obejmującej główne kierunki działania (przekazane projekty odpowiedziały nam na pytanie, jak wiele jeszcze jest do zrobienia i na jakiego typu działania powinien zostać położony większy nacisk). propozycje projektów były pomocne przy pracach nad nowym RPO WM 2021-2027.</p>
	93	Rozwój zrównoważony terytorialnie	<p>Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krakowie</p> <p>Jednoznaczne uwzględnienie (wpisanie) jednostek organizacyjnych Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w niżej wymienionych głównych kierunkach działań: Rozwój przestrzenny województwa – pkt 1.1.4, 1.1.5, 1.1.6, 1.1.7, 3.1.6.</p>	<p>NIE</p>	<p>Strategia jest dokumentem ogólnym, wyznaczającym główne cele i kierunki rozwoju, w którym nie ma wymienia się podmiotów w ramach realizowanych działań.</p>

* Debata w Krakowie została odwołana z powodu epidemii koronawirusa; uwagi wpłynęły mailowo, zgodnie z ogłoszeniem o możliwości zgłaszania postulatów do projektu Strategii.

Zestawienie uwag do prognozy oddziaływania na środowisko									
Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Rodzaj podmiotu	JST (właściwość terytorialna)	Strona	Część, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Uwzględnienie uwagi przez ZWM	Uzasadnienie stanowiska ZWM
1.	Gmina Szczucin	JST	Szczucin	86	4.14 Gospodarka odpadami	W treści „Prognozy ...” stwierdza się cyt. „W województwie małopolskim znajdują się cztery składowiska odpadów zawierających azbest, które zlokalizowane są w powiecie tarnowskim, dąbrowskim, olkuskim i oświęcimskim. Trzy z nich są czynne, natomiast składowisko położone w powiecie dąbrowskim zostało zamknięte w 1998 r”. Składowisko w powiecie dąbrowskim, w Gminie Szczucin jest nieczynne, nie zostało jednak zamknięte. Prosimy o korektę tego zapisu.	Według naszej wiedzy składowisko odpadów poprodukcyjnych zawierających azbest nie zostało zamknięte. W 1998 r. były Zakłady Wyrobów Azbestowo-Cementowych po przekształceniu i zmianie nazwy na Eternit Polsko-Austriacka spółka z o.o. zakończyły stosowanie azbestu w swoich wyrobach. Na bazie tych zakładów w 2003 r. powstały Dachy Szczucińskie sp. z o.o., które jednak po niedługim okresie działalności upadły. Przykładowe składowisko odpadów zawierających azbest przestało funkcjonować. Prosimy jednak o sprawdzenie informacji o zamknięciu składowiska, które według naszej wiedzy nie posiada stosownej decyzji.	NIE	Zapis w Prognozie oddziaływania na środowisko odpowiada informacji zawartej w Bazie odpadów azbestowych (pod adresem: https://www.bazaazbestowa.gov.pl/pl/usuwanie-azbestu/skladowiska/more/41)
2	Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie	WSJO	Miasto Warszawa	19	Diagnoza	Proponuje się uaktualnić informacje dotyczące liczby obiektów wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO oraz pomników historii w tekście/na mapie.	Zgodnie z informacjami podanymi na stronie NID, na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO wpisanych jest 16 obiektów z Polski (a nie 15). W projekcie Strategii nie uwzględniono również uznanego Rozporządzeniem Prezydenta RP z 10 grudnia 2018 r. za pomnik historii Stary Sącz – zespół staromiejski wraz z klasztorem Sióstr Klarysek. Dokument proponuje się uzupełnić o pomnik historii (str. 83, 84 Prognozy)	TAK	Zapisy w Strategii oraz w prognozie zostaną zaktualizowane
3	Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie	WSJO	Miasto Warszawa	47, 48, 86	Diagnoza	Ryciny 5, 6, 16 proponuje się uzupełnić o etykiety wartości danych.	Proponuje się uzupełnienie dokumentu	TAK	Etykiety danych zostaną uzupełnione